

ELABORATA DE S.C. AUTOUNCLES S.R.L

STRATEGIE DE DEZVOLTARE

SOCIO - ECONOMICA LOCALA

COMUNA VACARENI

JUDETUL TULCEA

2021 - 2027

CUPRINSUL LUCRARII

PREFATA.....	4
ECHIPA DE PROIECT	6
CAPITOLUL I	7
PREAMBUL	7
REVIZUIREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALA.....	9
CAPITOLUL II	10
DEZVOLTAREA DURABILA A STATELOR MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE	10
II.1. POLITICA ECONOMICA A UNIUNII EUROPENE.....	10
<i>Bazele dezvoltării regionale</i>	<i>11</i>
II.2 ARII DE DEZVOLTARE DURABILA.....	13
<i>Rata de ocupare a fortei de munca la nivel european</i>	<i>13</i>
<i>Rata somajului la nivel european.....</i>	<i>15</i>
<i>Remunerare si diferenta de gen la nivel european</i>	<i>15</i>
<i>Reteaua de transport.....</i>	<i>16</i>
<i>Energia din surse regenerabile.....</i>	<i>18</i>
<i>Politica agricolă comună.....</i>	<i>19</i>
<i>Politica de mediu la nivelul Uniunii Europene</i>	<i>22</i>
<i>Politica de sprijin in agricultura la nivel european</i>	<i>23</i>
<i>Inovare si stimularea in agricultura</i>	<i>23</i>
<i>Bugetul pe termen lung al Uniunii Europene pentru perioada 2021 – 2027.....</i>	<i>24</i>
CAPITOLUL III	26
DEZVOLTAREA DURABILA A ROMANIEI IN CONTEXT EUROPEAN.....	26
CAPITOLUL IV	36
REGIUNEA DE SUD – EST IN CONTEXT EUROPEAN	36
REGIUNEA SUD – EST: CARACTERISTICI.....	37
<i>Localizare geografică</i>	<i>37</i>
<i>Relieful</i>	<i>38</i>
<i>Clima</i>	<i>40</i>
<i>Resurse naturale</i>	<i>41</i>
<i>Probleme de mediu</i>	<i>41</i>
<i>Demografie</i>	<i>41</i>
<i>Populatia si densitatea populatiei</i>	<i>42</i>
<i>Arii Protejate</i>	<i>43</i>
<i>Economia Regiunii Sud-Est.....</i>	<i>48</i>
<i>Agricultura la nivel regional.....</i>	<i>49</i>
<i>Infrastructura de transport</i>	<i>51</i>
<i>Infrastructura de transport rutier</i>	<i>51</i>
<i>Infrastructura de transport feroviar.....</i>	<i>51</i>
<i>Infrastructura de transportul naval – maritim și fluvial.....</i>	<i>52</i>
<i>Infrastructura de transport intermodal</i>	<i>52</i>
<i>Infrastructura de transport aerian.....</i>	<i>52</i>
PARTICULARITĂȚI ALE REGIUNII SUD-EST.....	53
EVOLUȚIA PIETEI MUNCII ÎN REGIUNEA SUD-EST	53
SOMAJUL	56
IV.1 PRIORITATILE TEMATICE ALE STRATEGIEI DE DEZVOLTARE REGIONALA	57
<i>Viziune strategică și obiective</i>	<i>57</i>

<i>Obiectiv general</i>	58
<i>Obiective Specifice</i>	58
CAPITOLUL V	81
ASPECTE DE DEZVOLTARE DURABILA ALE JUDETULUI TULCEA.....	81
RESURSE NATURALE	85
RESURSE NATURALE REGENERABILE	86
POPULATIA JUDETULUI	87
CONTEXTUL EDUCATIONAL AL JUDETULUI TULCEA.....	88
PIATA MUNCII A JUDETULUI TULCEA	93
SECTORUL ECONOMIC.....	95
SITUAȚIA NUMĂRULUI DE PERSONAL DIN UNITĂȚILE LOCALE	101
<i>Demografia întreprinderilor - întreprinderilor active nou create</i>	103
<i>PROIEȚIA PRINCIPALILOR INDICATORI ECONOMICI</i>	104
COTELE JUDETENE ALE SOMAJULUI	106
DOMENIUL ECONOMIC SI SECTOARELE AFERENTE	112
CREȘTEREA ANIMALELOR.....	115
SILVICULTURA	118
PISCICULTURA	120
INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT.....	127
TRANSPORT FERROVIAR	131
REȚEAUA DE CĂI NAVIGABILE.....	132
TRANSPORTUL AERIAN	133
SERVICIILE DE SĂNĂTATE	134
MEDIU	138
ALIMENTARE CU APĂ	145
RETEAUA DE CANALIZARE	146
RETEAUA DE DISTRIBUȚIE A GAZELOR NATURAL	148
ENERGIE TERMICA.....	148
ENERGIE ELECTRICA.....	151
PARCURI EOLIENE ÎN REGIUNILE DIN ROMÂNIA.....	152
SITUAȚIA DEȘEURILOR.....	153
CAPITOLUL VI	155
DEZVOLTARE DURABILA IN COMUNA VACARENI	155
<i>Scurt istoric</i>	157
<i>Evoluție demografică</i>	158
<i>Relief</i>	159
<i>Clima</i>	160
<i>Resursele solului</i>	161
<i>Populația comunei</i>	163
<i>Piata muncii văzută la nivelul comunei Vacareni</i>	164
<i>Aspecte legate de educație</i>	165
<i>Infrastructura educațională în comuna Vacareni</i>	167
<i>Mediul cultural al comunei Vacareni</i>	167
<i>Contextul socio – economic</i>	167
<i>Agricultura și creșterea animalelor în Comuna Vacareni</i>	168
<i>Industria</i>	171
<i>Domeniul serviciilor</i>	171
<i>Turismul și agroturismul</i>	171
<i>Infrastructura de drumuri și transport</i>	171
<i>Infrastructura de utilități</i>	172
SERVICIILE SOCIALE	176
PROTECȚIA MEDIULUI.....	178

CAPITOLUL VII	180
ANALIZA NECESITATILOR PE DOMENII SOCIO-ECONOMICE	180
CAPITOLUL VIII	198
ANALIZA PUNCTELOR TARI, A PUNCTELOR SLABE, OPORTUNITATI SI AMENINTARI LA NIVELUL COMUNEI VACARENI	198
CAPITOLUL IX	225
PLANUL LOCAL DE ACTIUNE	225
BIBLIOGRAFIE	259

PREFATA

“Fara dezvoltare continua si progres, cuvinte cum ar fi «reusita, imbunatatire si succes», nu au niciun sens.”

Benjamin Franklin

Conceptul de Dezvoltare durabilă desemnează totalitatea formelor și metodelor de dezvoltare socio-economică care se axează în primul rând pe asigurarea unui echilibru între aspectele sociale, economice și ecologice și elementele capitalului natural.

Dezvoltarea durabilă – DD – conceptul de dezvoltare economico-socială recomandat tuturor țărilor de către ONU, prin care se caută armonizarea a trei componente fundamentale: Resursele umane, Creșterea economică, Echitatea între generații.

Dezvoltarea durabilă a devenit un obiectiv strategic internațional adaptat la specificul fiecărei țări. Dezvoltarea durabilă, este un concept de evoluție a societății care permite folosirea pe termen lung a mediului astfel ca, dezvoltarea socio-economică să rămână posibilă concomitent cu menținerea calității mediului la un nivel acceptabil.

Dezvoltarea durabilă presupune corelarea a patru idei fundamentale, aparent independente, dar care se află într-o strânsă condiționare:

- *îndeplinirea cerințelor prezente și viitoare - care stabilesc scopul durabilității;*
- *îndeplinirea nevoilor - care definește scopul dezvoltării (dezvoltarea care răspunde necesităților prezentului fără a compromite capacitatea de a satisface necesitățile generațiilor viitoare);*
- *menținerea compatibilității dintre dimensiunea populației și capacitatea productivă a ecosistemului - care recunoaște că există limite și cerințe pentru echilibru;*
- *implementarea unui proces al schimbării - care confirmă că definirea cerințelor și nevoilor pentru dobândirea echilibrului durabil se va schimba odată cu situațiile, condițiile și timpul.*

Strategia de dezvoltare locală economică a comunei VACARENI pentru perioada 2021 – 2027 trece în revista acțiunile pe care administrația locală le are ca scop pentru a crea condițiile necesare dezvoltării durabile a comunei și pune în lumină proiectele și oportunitățile pe care aderarea României la Uniunea Europeană le ofera. Ca parte integrantă a comunității europene, Comuna Vacareni are nevoie de o viziune clară a obiectivelor, de o strategie concretă care,

sustinuta absorbți a fondurilor europene, să sublinieze rolul important ce revine valorificării potențialului local. Aceste direcții și obiective se aliniaza strategiilor de dezvoltare regională și națională, dar și directivelor, valorilor și principiilor europene.

Punerea în practică a unor noi măsuri presupune întocmirea unui Plan de Dezvoltare Locală elaborat de toate categoriile de public implicat în viața economico - socială a comunei, plan care să oglindească cât mai fidel nevoile, opțiunile și deciziile localnicilor comunei precum și deschiderea acestora de a găsi rezolvări concrete și durabile pentru problemele locale. Strategia realizează, asadar, o diagnoză generală a comunei, detaliind direcțiile strategice de dezvoltare care se bazează, în primul rând pe co-participația, implicarea tuturor factorilor interesați, responsabili și relevanți de la nivelul comunei.

Strategia de dezvoltare socio- economică deschide orizontul cunoașterii mult mai atente a zonei – comunității, prin precizările și clarificările aduse, astfel încât toate oportunitățile de dezvoltare și de finanțare a proiectelor propuse să poată să își găsească utilitatea în plan concret.

ECHIPA DE PROIECT

Componenta comitetului coordonator desemnat de Primaria Vacareni pentru elaborarea
Strategiei de Dezvoltare Locala Durabila 2021 – 2027

Nr. crt.	Numele si prenumele	Ocupatia	Rolul ocupat in cadrul echipei de management
1	Neagu Costel	Primar	Manager Proiect
2	Manolachi Gica	Viceprimar	Secretar
3	Racheleanu Ionut	Administrator	Membru
4	Toma Victoria	Achizitii Publice	Membru
5	Anastasiu Teodor	Consilier Personal	Membru

Reprezentantii firmei de consultanta:

- PARASCHIV Corina – Emilia – Expert accesare fonduri europene
- GRIBINCEA Ana – Consilier juridic
- RIZEA Magda Mihaela – Coordonator lucrare

CAPITOLUL I

PREAMBUL

Dezvoltarea durabilă este unul din obiectivele de amploare pe care Uniunea Europeană îl impune statelor aderente structurii. Scopul acestei abordări este îmbunătățirea continuă a calității vieții și a bunăstării generațiilor prezente și viitoare, printr-un echilibru integrat între dezvoltarea economică, justiție socială și protecția mediului.

La nivelul Uniunii Europene, dezvoltarea durabilă a devenit obiectiv asumat începând cu 1997, prin Tratatul de la Maastricht. Ca urmare a acestui demers, în anul 2001 a fost adoptată Strategia de Dezvoltare Durabilă la Gotheborg, iar în 2006 a fost revizuită Strategia de Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene care ulterior a fost și adoptată.

În centrul acestor proiectii, a strategiilor de dezvoltare, fie ca vorbim la nivel de Uniune, la nivel de țară, ori regional sau local, trebuie să recunoaștem că oamenii sunt principala resursă a schimbării și că atingerea obiectivelor dezvoltării durabile nu se poate realiza fără o schimbare în modul de gândire și de percepție a spațiului pe care îl ocupă și al vieții sub toate aspectele sale. Fără comunități conștiente și capabile să utilizeze resursele în mod rațional și eficient și care să descopere și să valorizeze potențialul economic al zonei locuite, nu se poate asigura prosperitate, protecția mediului, coeziune socială și o dezvoltare locală durabilă.

Strategia de dezvoltare locală socio - economică a comunei Vacareni prezintă, pe lângă caracteristicile localității, o analiză clară a resurselor și oportunităților comunei fixând astfel cadrul în care se va realiza progresul în următorii ani în vederea îmbunătățirii calității vieții locuitorilor. Elaborarea unei astfel de strategii de dezvoltare locală reprezintă unul dintre cei mai importanți pași care susțin procesul de dezvoltare locală, deoarece un astfel de document are ca scop stabilirea unor priorități pe termen mediu și lung spre care se concentrează efortul de dezvoltare al comunității locale în viitor. Elaborarea strategiei a fost realizată cu sprijinul colectivului Primăriei Vacareni. Toate datele cu caracter local au fost preluate din cadrul departamentelor din Primărie și de pe site-ul oficial al Primăriei Comunei Vacareni.

O strategie de dezvoltare locală pune în lumină diferite scenarii de dezvoltare, posibile direcții de dezvoltare locală cu scopul de a maximiza valorificarea potențialului local. O planificare strategică asigură prioritizarea proiectelor în funcție de nevoile comunității și folosirea corectă a resurselor limitate de care aceasta dispune pentru îndeplinirea acestor nevoi imediate și urgente.

Scopul strategiei de dezvoltare locală este de a analiza într-un mod structurat și coerent

posibilitatea și oportunitățile autorităților publice locale de a iniția, implementa și de a susține obiective trasate la nivel local și are la baza particularitățile localității, o analiză reală asupra domeniilor de interes și nevoilor imediate ale comunității (asistența socială, turism, cultură, investiții, populație, infrastructură, sănătate) și o analiză socio-economică detaliată și atent verificată (identificarea resurselor, analiza structurii pieței forței de muncă, stabilirea profilului populației cât și necesitățile populației).

Bazându-se pe individualitățile și nevoile imediate și urgente ale comunității, o strategie de dezvoltare locală prioritizează scopuri, obiective, programe și proiecte ce urmează a fi dezvoltate. Acest lucru este realizabil prin minimizarea punctelor slabe, prin exploatarea avantajelor locale, prin identificarea unor soluții în eventualitatea unor viitoare amenințări (inundații, înzăpeziri, buget local insuficient, etc.), analiza oportunităților viitoare (atragera de noi investitori, dezvoltarea turismului, surse de energie regenerabilă etc.), identificarea provocărilor teritoriale ce trebuie abordate.

Luând în calcul și dezideratul european favorabil diminuării disparităților de dezvoltare socială și economică existente între România și statele membre ale Uniunii Europene prin finanțarea zonelor mai puțin dezvoltate, strategia de dezvoltare locală poate genera resurse noi prin elementele sale în domeniul etnic, managerial sau financiar. Fondurile structurale și de coeziune sunt un adevărat sprijin pentru dezvoltarea comunităților locale dar pentru a le accesa este nevoie de proiecte care să furnizeze rezultate, proiecte care nu consumă și nu disipează resurse ci care sunt direcționate către investiții realmente stimulante pentru creșterea economică.

Strategia de dezvoltare locală asigură ierarhizarea prin prioritarizare a investițiilor, pentru a obține un impact simțitor și o valoare adăugată maximă prin îndeplinirea obiectivelor pe care le propune comunității locale.

Este important ca acest document să fie sustenabil și să deservească atât interesele administrației publice locale, intereselor private dar și intereselor personale ale locuitorilor comunei.

Strategia de dezvoltare locală a comunei Vacareni este parte integrată a strategiei județului Tulcea, inclus în strategia de Dezvoltare Regională (Regiunea Sud - Est), parte integrantă a Programului Național de Dezvoltare al României. Este important ca aceste entități să fie precizate deoarece orice accesare ulterioară de fonduri Europene a comunei Vacareni depinde de alocările ce s-au făcut pentru România vizând Regiunea Sud-Est, regiune din care comuna face parte.

Principiile de bază care au stat la baza elaborării acestei strategii au fost următoarele:

- *principiul cunoașterii trăsăturilor locale*. Strategia a fost elaborată în urma unei

radiografii a realităților din această comună;

- *principiul realității*. Acest plan strategic prezintă baza de plecare, stadiul de dezvoltare și potențialul local în cadrul procesului dezvoltării durabile;

- *principiul continuității și sustenabilității*. Fiind un instrument de lucru important, strategia va fi revizuită și actualizată periodic, actualizată cu informații;

- *principiul armonizării* cu obiectivele de dezvoltare existente la nivelul Uniunii Europene, la nivel de țară și de regiune.

Strategia de Dezvoltare Locală se constituie, deci, ca principal instrument de lucru al Consiliului Local Vacareni, care va direcționa și orienta gândirea, decizia, acțiunea și fondurile disponibile către îndeplinirea obiectivelor locale propuse.

Contextul internațional ales pentru schițarea Strategiei de dezvoltare locală a Comunei Vacareni este definit de aplicarea modelelor europene de dezvoltare socială, economică și de mediu și opțiunea față de modelul de dezvoltare durabilă.

Revizuirea Strategiei de Dezvoltare Locală

Revizuirea Strategiei de Dezvoltare Locală se va face cu o anumită periodicitate, în scopul evaluării stadiului de implementare, în vederea analizei comparative a indicatorilor de monitorizare. Revizuirea este necesară pentru actualizarea și adaptarea la cadrul legislativ specific unei perioade sau ca urmare a unor schimbări și opțiuni politice relevante, structurale și determinante.

CAPITOLUL II

DEZVOLTAREA DURABILA A STATELOR MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE

II.1. POLITICA ECONOMICA A UNIUNII EUROPENE

Uniunea Europeana reprezinta un conglomerat de state cu o putere comercială majoră la nivel mondial funcționând ca o piață unică formată din 28 de țări.

Obiectivele politicii economice a Uniunii se centreaza, printre altele, pe crearea de locuri de muncă și stimularea creșterii economice printr-o utilizare mai inteligentă a resurselor financiare, prin eliminarea obstacolelor din calea investițiilor și prin furnizarea de asistență tehnică pentru proiectele de investiții. Toate aceste directii de dezvoltare au ca scop convergența regională a statelor membre prin reducerea decalajului de dezvoltare dintre acestea.

Convergența reală se traduce, în esență, prin atingerea unui nivel de bunăstare similar celui întâlnit în statele avansate. Acțiunile întreprinse se centreaza pe identificarea unui posibil proces de recuperare a decalajelor de dezvoltare dintre țări/regiuni. Îndeplinirea scopului ultim al convergenței nu implică automat și diminuarea disparităților regionale, țările putând fi afectate și de șocuri aleatoare (de pildă, dependența economiei de anumite activități, precum agricultura, infrastructura, sistemul educational etc.).

POLITICA DE COEZIUNE SI DEZVOLTAREA DURABILA DINCOLO DE PRAGUL ANULUI 2020

Politica de coeziune este unul din instrumentele de promovare a dezvoltării durabile în cadrul Uniunii Europene, care ofera cadrul necesar pentru finanțarea unei game variate de proiecte și investiții pentru o dezvoltare socio-economică echilibrată a statelor membre ale UE și în regiunile lor.

Principiului solidarității sta la baza întregii strategii europene și justifică eforturile depuse pentru îndeplinirea principalului obiectiv al politicii de coeziune socială și economică și anume diminuarea disparităților existente la nivelul statelor membre.

Politica de coeziune este principalul catalizator de strategii de dezvoltare integrată, care reunesc intervenții din diferite domenii, precum infrastructură, cercetare și inovare, mediul de afaceri, ocuparea forței de muncă, educație, protecția mediului, schimbări climatice și eficiența energetică,

într-un pachet de politici coerente, care se adresează contextului regional sau chiar local, fiind una dintre cele mai deschise și transparente politici, mai ales în relația cu cetățenii.

Politica regională și-a dovedit deja valoarea adăugată semnificativă în propagarea creșterii și prosperității la nivelul întregii Uniuni și abordarea dezechilibrelor regionale. În același timp, s-a dovedit a fi o politică dinamică, reacționând rapid și eficace în fața crizei, prin redirecționarea fondurilor către zonele prioritare, precum și prin investiții în sectoare cu rol cheie care să genereze creștere economică și locuri de muncă.

Obiectivele politicii regionale sunt realizate prin intermediul a trei fonduri: *Fondul european de dezvoltare regională* (FEDR), *Fondul de coeziune* (FC) și *Fondul social european* (FSE). Acestea constituie, împreună cu *Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală* (FEADR) și *Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime* (EMFF), Fondurile Europene Structurale și de Investiții.

Cele unsprezece obiective tematice ale politicii de coeziune pentru perioada 2014-2020 au fost înlocuite cu cinci obiective în materie de politică pentru FEDR, FSE+, Fondul de coeziune și FEPAM. Fiecare stat membru a adoptat propriile obiective naționale în aceste domenii, în funcție de dezvoltarea socio – economică proprie, ținând seama de necesitățile imediate la nivel național:

O Europă mai inteligentă, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii

O Europă mai verde, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice

O Europă conectată, cu rețele strategice de transport și digitale

O Europă mai socială, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate

O Europă mai apropiată de cetățenii săi, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.

Bazele dezvoltării regionale

Politica de coeziune continuă investițiile în toate regiunile având ca și condiționalitate gradul acestora de dezvoltare. Asadar, vorbim despre regiuni mai puțin dezvoltate, în tranziție, mai dezvoltate în care metoda de alocare a fondurilor se bazează încă, în mare măsură, pe PIB-ul pe cap de locuitor. Se introduc noi criterii (șomajul în rândul tinerilor, nivel scăzut de educație, schimbări

climatice și primirea și integrarea migranților), pentru a reflecta mai bine realitatea de pe teren. Regiunile ultraperiferice vor beneficia în continuare de sprijin special de la Uniunea Europeană. Politica de coeziune continuă să sprijine strategiile de dezvoltare conduse la nivel local și să autonomizeze gestionarea fondurilor de către autoritățile locale.

Comisia Europeană a reinnoit totodată inițiativa „*Calea către excelență*”, pentru a continua să ofere sprijin compatibil și expertiză regiunilor rămase în urmă în ceea ce privește inovarea.

Alături de propunerile Comisiei privind viitoarea politică de coeziune și de noul program „*Orizont Europa*” și în conformitate cu noua agendă pentru cercetare și inovare a Comisiei, inițiativa „*Calea către excelență*” este o altă modalitate prin care Comisia ajută regiunile Europei să își pregătească viitorul, cu strategii de inovare solide sprijinite de fondurile UE în următorul buget pe termen lung al Uniunii pentru perioada 2021-2027.

Specializarea inteligentă va fi mai importantă decât oricând în perioada de după 2020. Pentru ca aceste strategii să își confirme potențialul în următorii ani, sunt necesare două lucruri: dezvoltarea parteneriatelor și un grad mai mare de asumare, în special în regiunile care trebuie să recupereze cele mai mari decalaje. Această inițiativă va contribui la pregătirea terenului pentru strategii de inovare solide în perioada de după 2020.

Acest program dedicat cercetării și inovării în Uniune, este de departe cel mai ambițios de până acum, și are un buget de 100 de miliarde EUR pentru perioada 2021-2027. Aceasta înseamnă totodată că regiunile vor avea mai multe posibilități de a-și exploata la maximum potențialul în materie de cercetare și inovare. „*Calea către excelență*” le va ajuta să combine surse de finanțare din partea UE pentru a sprijini proiecte inovatoare.

În cadrul acestei inițiative, Centrul Comun de Cercetare – serviciul științific și de cunoaștere al Comisiei – își va utiliza expertiza pentru a ajuta regiunile să-și valorifice punctele forte și să-și urmeze prioritățile, să-și exploateze la maximum cele mai valoroase atuuri: talentul și creativitatea oamenilor.

Inițiativa, coordonată de Centrul Comun de Cercetare, va oferi regiunilor patru forme de sprijin principale:

- Experții Comisiei și experții externi vor ajuta regiunile să identifice domeniile care se pot îmbunătăți în cadrul strategiilor lor de specializare inteligentă, în cadrul sistemelor lor regionale de inovare (calitatea cercetării publice, legături eficiente între întreprinderi și

centrele de cercetare și medii favorabile întreprinderilor) și în modul în care cooperează cu alte regiuni în domeniul cercetării și al inovării.

- Totodată, experții vor ajuta regiunile să profite de toate sursele potențiale de finanțare, cum ar fi *Orizont Europa*, *Europa digitală* și fondurile politicii de coeziune, și să le combine pentru crearea de sinergii profitabile.
- Centrul Comun de Cercetare va contribui la identificarea și remediarea blocajelor regionale specifice care frânează inovarea, cum ar fi lipsa de interacțiune dintre mediile de afaceri locale și mediul academic sau participarea redusă în cadrul actualului program *Orizont 2020*.
- Centrul Comun de Cercetare va înlesni calea către oportunități de colaborare în rețea și va organiza ateliere de lucru, oferindu-le reprezentanților regiunilor posibilitatea de a se întâlni și de a efectua schimburi de experiență în domeniul dezvoltării strategiilor regionale de inovare. Se va facilita astfel și dezvoltarea unor parteneriate pentru investiții interregionale în inovare.

II.2 ARII DE DEZVOLTARE DURABILA

Rata de ocupare a forței de munca la nivel european

Rata de ocupare a forței de muncă – proporția populației de vârstă activă care lucrează – este un indicator social important utilizat pentru a analiza tendințele de pe piața forței de muncă.

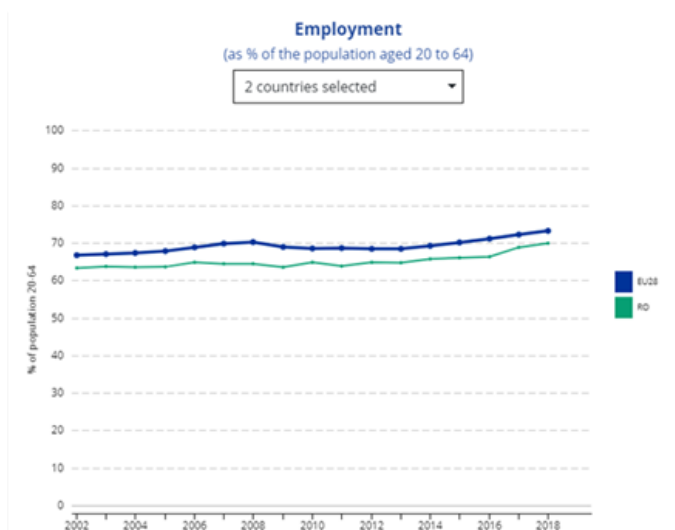

Fig. 1. Ocuparea forței de muncă (total, femei, bărbați, tineri și persoane în vârstă), 2002-2018 (% din populația cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani)

Impactul crizei economice mondiale și al turbulențelor din zona euro înregistrate în 2008 a fost urmat de o creștere susținută a ratei de ocupare a forței de muncă în următorii câțiva ani. Rata de ocupare a forței de muncă în UE a persoanelor cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani a înregistrat nivelul cel mai ridicat în 2018, de 73,1 %.

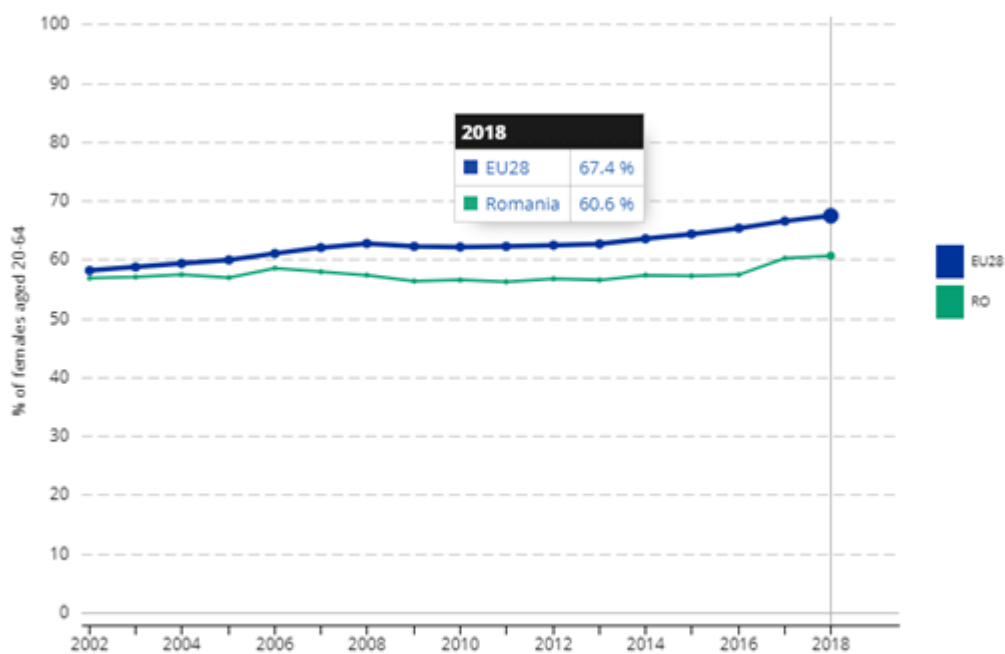

Fig.2. Ocuparea forței de muncă (total, femei), 2002-2018 (% din populația cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani) /

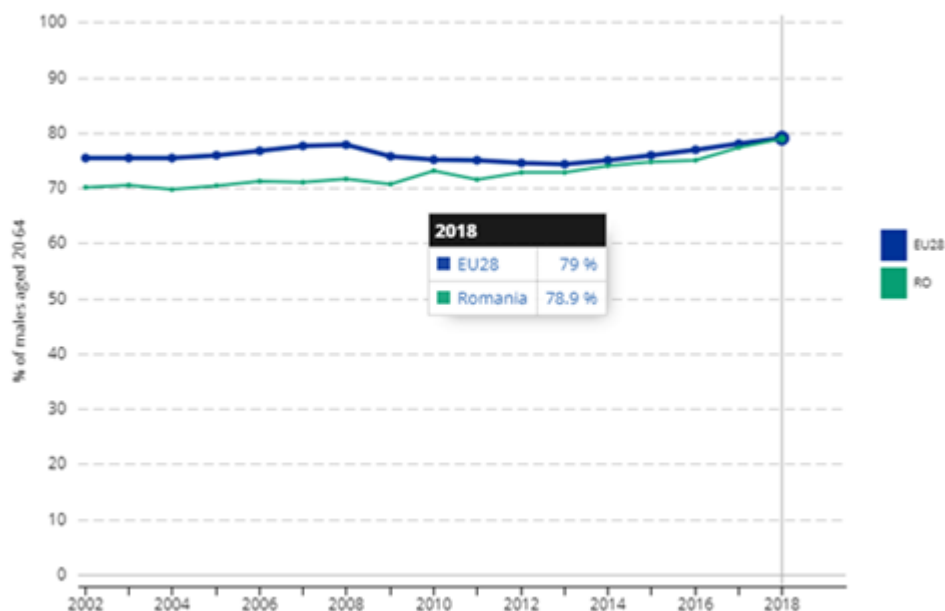

Fig. 3. Ocuparea forței de muncă (total, Barbați), 2002-2018 (% din populația cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani)
- Sursa: Eurostat

Rata șomajului la nivel european

Rata șomajului este un indicator important, având atât dimensiuni sociale, cât și economice și reprezintă numărul de persoane fara un loc de munca exprimat ca procent din totalul forței de muncă.

Rata șomajului ajustată sezonier din zona euro a fost de 7,6% în aprilie 2019. Aceasta este cea mai mică rată înregistrată în zona euro din august 2008.

Rata șomajului în Uniune a fost de 6,4% în aprilie 2019, aceasta cota rămânând cea mai scăzută rată înregistrată în Uniunea Europeană din luna ianuarie 2000, de la începutul constituirii seriilor de date lunare privind șomajul în UE.

România este sub media din UE, cu o rată a șomajului de 4% în iunie 2019, în creștere față de 3,9% în luna precedentă, dar în scădere față de 4,2% în perioada similară din 2018.

Obiectivele stabilite de Uniunea Europeană pentru 2020 sunt:

- 75% dintre persoanele cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani să aibă un loc de muncă
- numărul de 116,1 milioane de persoane (din UE27) aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială (în 2008) să fie redus la 96,2 milioane.

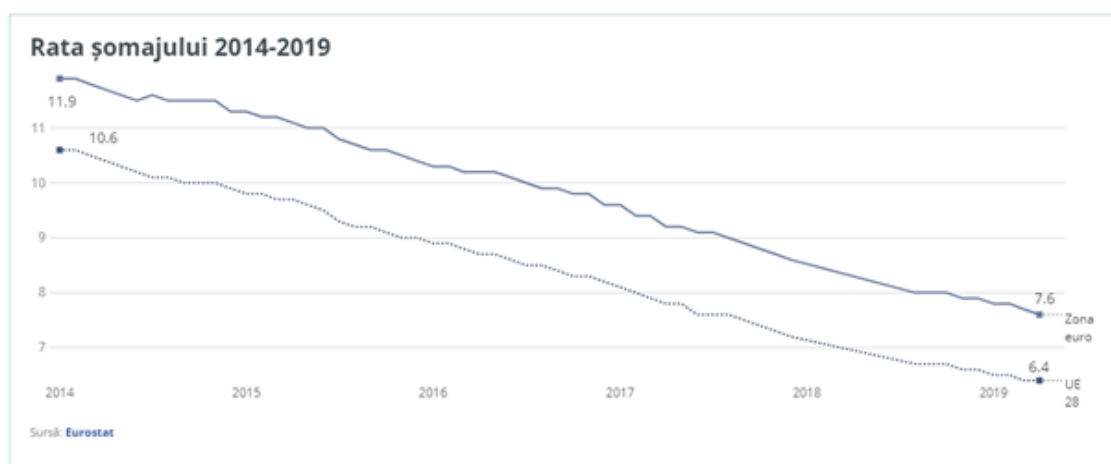

Fig. 4. Rata șomajului 2014 – 2019 la nivelul Uniunii Europene

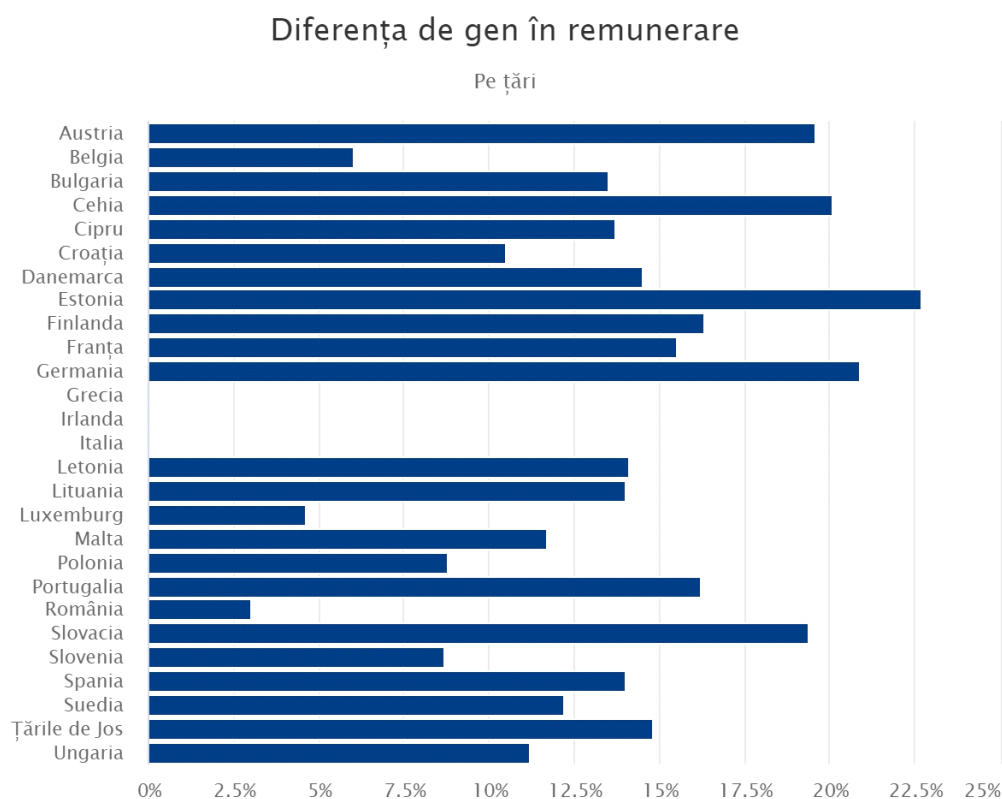
Remunerare și diferența de gen la nivel european

Diferența de remunerare între femei și bărbați este definită ca diferența dintre veniturile salariale brute medii/oră ale bărbaților și femeilor, exprimată ca procent din câștigurile salariale brute medii/oră ale bărbaților.

Diferența de remunerare între femei și bărbați este, în general, mult mai limitată în cazul tinerilor angajați și tinde să crească odată cu vârsta, fiind foarte accentuată în cazul femeilor în

vârstă, care nu au beneficiat de măsurile de garantare a egalității, acestea lipsind atunci când și-au început ele activitatea profesională. Aceasta poate fi o consecință a întreruperilor carierei cu care se confruntă în general femeile pe parcursul vieții profesionale.

După cum arată graficul de mai jos, diferența de remunerare variază considerabil de la un stat membru al uniunii la altul, așa cum arată datele din graficul următor:

Un sistem de transport de călători și de mărfuri bine structurat și pus la punct este vital pentru firmele și cetățenii din Europa. Politica uniunii în domeniul transporturilor își propune să susțină deplasările ecologice, sigure și eficiente pe întregul continent, cu emisii poluante cât mai reduse.

Cele 3 grafice de mai jos arată:

- distribuția transportului terestru (cu trenuri, autocare, autobuze, troleibuze etc.) în fiecare țară din UE
- tarifele la transportul aerian de pasageri
- tarifele la transportul maritim de pasageri

Transport terestru de călători

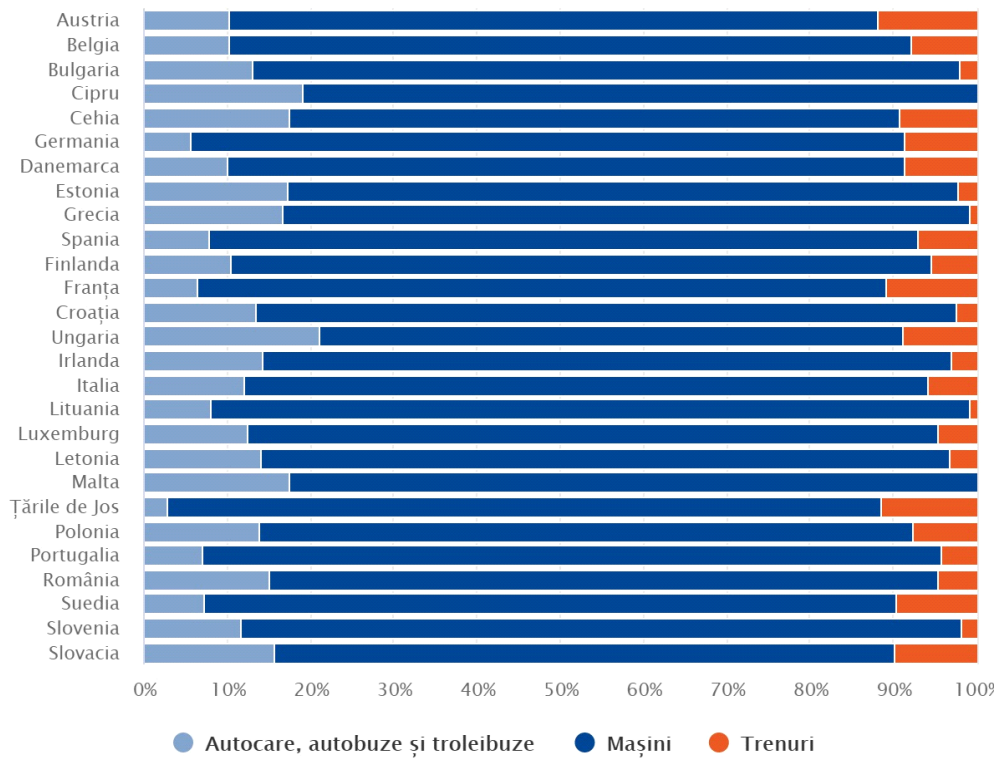

Fig. 6. Graficul transportului terestru de calatori la nivelul UE

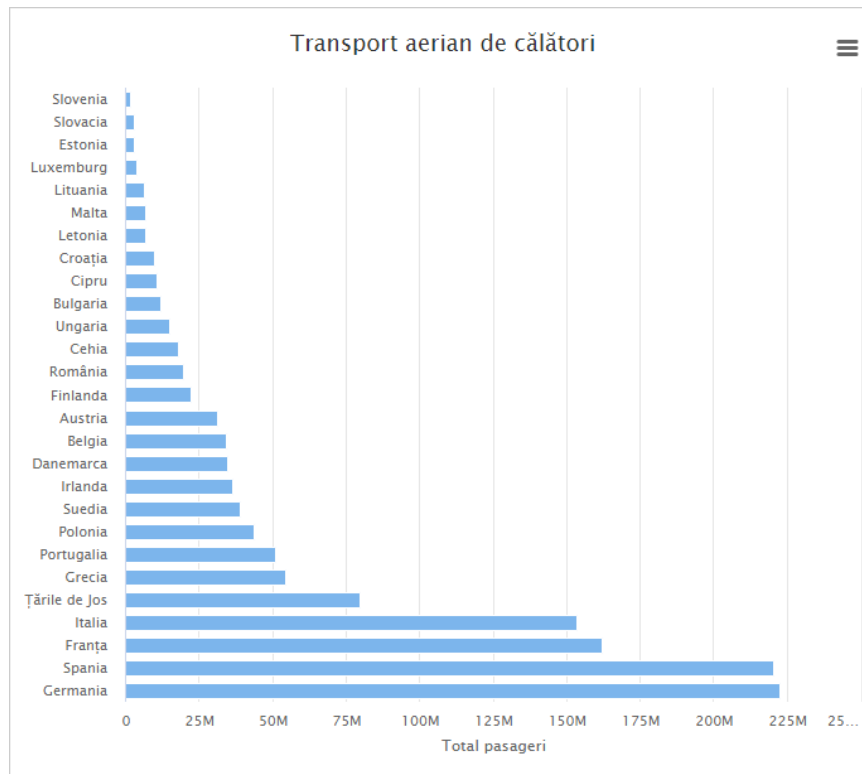

Fig. 7. Graficul transportului aerian de calatori la nivelul UE

Transport maritim de călători

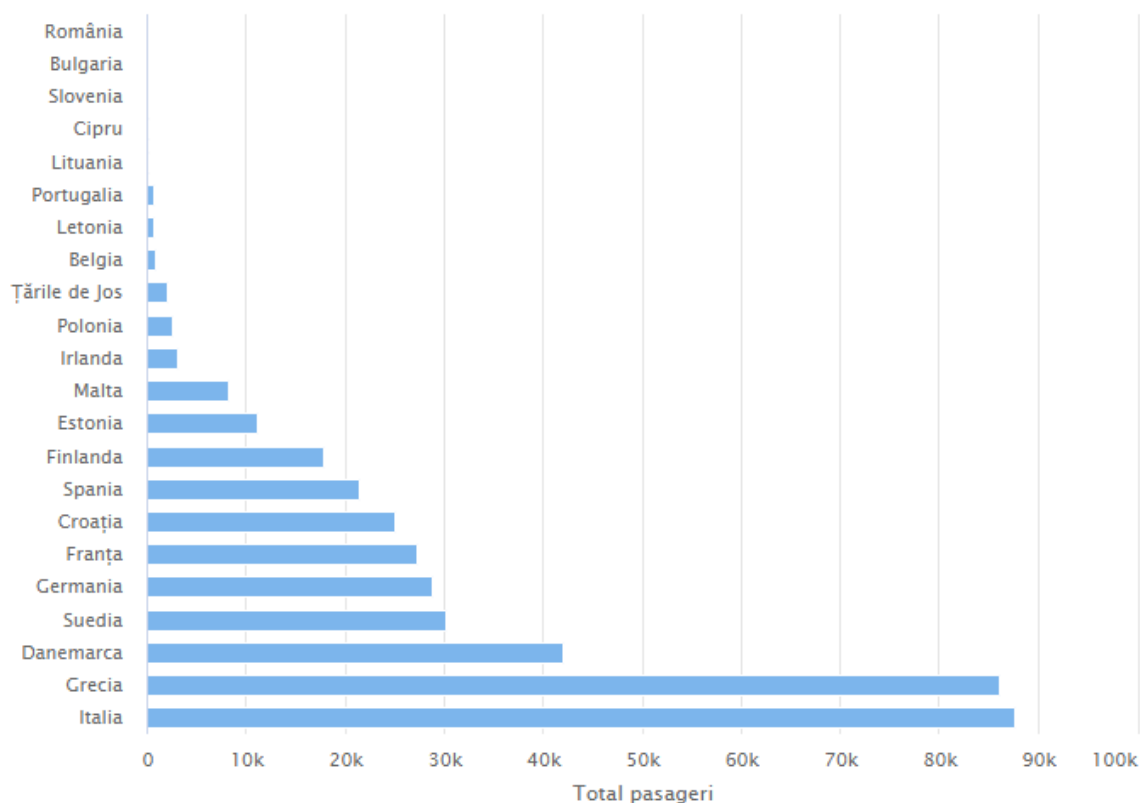

Fig. 8. Graficul transportului maritim de calatori la nivelul UE

Energia din surse regenerabile

Sursele regenerabile de energie (energia eoliană, energia solară, energia hidroelectrică, energia oceanelor, energia geotermală, biomasa și biocombustibilii) constituie alternative la combustibilii fosili care contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, la diversificarea ofertei de energie și la reducerea dependenței de piețele volatile și incerte ale combustibililor fosili, în special de petrol și gaze.

În ultimii ani, impactul și gradul de utilizare a resursele regenerabile de energie au crescut puternic în Uniunea Europeană, ponderea energiei din surse regenerabile dublându-se aproximativ contribuția la consumul final brut de energie, așa cum arată graficul de mai jos.

Politica agricolă comună

Politica agricolă comună (PAC) vine în sprijinul dinamismului și viabilității economice a comunităților rurale prin intermediul măsurilor de dezvoltare rurală.

La 1 iunie 2018, Comisia Europeană a prezentat câteva propuneri legislative privind politica agricolă comună (PAC) dincolo de anul 2020. Scopul este ca PAC să devină mai ușor adaptabilă la provocări precum schimbările climatice și reînnoirea generațiilor, fiind un sprijin necondiționat pentru fermierii europeni și competitivitatea agriculturii.

Uniunea Europeană elaborează un buget însoțit de o planificare pragmatică și modernă, pe termen lung, pentru perioada 2021-2027, având la baza nouă obiective clare.

Cele 9 obiective ale viitoarei PAC și obiectivele cheie asociate acestora, sunt:

- să le asigure fermierilor un venit echitabil

Obiectiv-cheie: Sprijinirea unui venit fiabil și a rezilienței fermelor pe întreg teritoriul Uniunii, în vederea îmbunătățirii securității alimentare.

- să îmbunătățească competitivitatea

Obiectiv-cheie: Stimularea competitivității și a productivității agricole într-un mod sustenabil, pentru a face față provocărilor reprezentate de creșterea cererii, într-o lume nesigură din punctul de vedere al resurselor și al climei.

- să restabilească echilibrul de putere în lanțul alimentară

Obiectiv-cheie: Ameliorarea poziției fermierilor în cadrul lanțului valoric

- să combată schimbările climatice

Obiectiv-cheie: Contribuție la energia durabilă, precum și la atenuarea schimbărilor climatice și la adaptarea la acestea

- să protejeze mediul

Obiectiv-cheie: Promovarea dezvoltării durabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale precum apa, solul și aerul.

- să conserve peisajele și biodiversitatea

Obiectiv-cheie: Contribuție la protejarea biodiversității, îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și conservarea habitatelor și a peisajelor.

- să sprijine reînnoirea generațională

Obiectiv-cheie: Modernizarea sectorului agricol prin atragerea tinerilor și accelerarea dezvoltării afacerilor acestora.

- să ajute la dinamizarea zonelor rurale

Obiectiv-cheie: Promovarea ocupării forței de muncă, a creșterii, a incluziunii sociale și a dezvoltării locale în zonele rurale, inclusiv a bioeconomiei și a silviculturii sustenabile.

- să protejeze calitatea alimentelor și sănătate

Obiectiv-cheie: Îmbunătățirea răspunsului pe care agricultura UE îl oferă la cerințele societății în ceea ce privește hrana și sănătatea, inclusiv furnizarea de alimente sigure, hrănitoare și obținute în mod sustenabil, precum și privind bunăstarea animalelor.

Viitoarea politica agricola comuna urmareste să favorizeze fermele mici și mijlocii și să încurajeze tinerii să aleaga agricultura ca domeniu de activitate. In acest sens, Comisia propune ca:

- sprijinul pe hectar să fie mai mare pentru fermele mici și mijlocii
- proporția de plăți directe primite de o fermă dincolo de suma de 60.000 EUR să fie redusă, iar plățile să fie limitate la 100.000 EUR/fermă, pentru o distribuție mai echitabilă a plăților
- minimum 2 % din plățile directe alocate fiecărei țări din UE să fie rezervate pentru tinerii fermieri, fonduri care ar urma să fie însoțite de sprijin financiar in cadrul măsurilor pentru dezvoltare rurală și a celor care facilitează accesul la terenuri și transferul de terenuri
- țările UE trebuie să se asigure că nu primesc sprijin decât fermierii veritabili.

Politica agricolă comună (PAC) este finanțată din două fonduri alimentate din bugetul UE:

- **Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și**
- **Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR).**

Alocările financiare pentru agricultură și dezvoltare rurală sunt incluse în al doilea titlu din cadrul financiar multianual (CFM) 2014-20, care acoperă domeniile creșterii durabile și al resurselor naturale. În mai 2020, Comisia Europeană a propus un buget consolidat al uniunii, ca urmare a crizei din 2020 cauzate de Coronavirus. Cele mai recente propuneri se bazează pe Next Generation EU, un instrument de urgență pentru perioada 2020-2024, și pe un cadru financiar multianual consolidat pentru perioada 2021-2027, care completează nucleul propunerii inițiale din mai 2018. Comisia propune, de asemenea, revizuirea actualului său buget pe termen lung, pentru a permite cheltuieli mai mari în 2020, date fiind pierderile înregistrate la nivelul economiei fiecărei țări afectate de SARS – COV2.

În plus, Comisia intenționează să puna la punct o suită de programe, inclusiv politica agricolă comună, dar și programe în sectorul agroalimentar și al pescuitului și să asigure cadrul necesar pentru gestionarea crizelor.

Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) este instrumentul de finanțare prin care PAC sprijină strategiile și proiectele de dezvoltare rurală. Acesta face parte din fondurile structurale europene de investiții (fondurile ESI).

Fondurile sunt distribuite pentru șase priorități:

- să încurajeze transferul de cunoștințe și inovarea în agricultură, în silvicultură și în zonele rurale;
- să sporească viabilitatea și competitivitatea tuturor ramurilor agriculturii și să promoveze tehnologiile agricole inovatoare și gestionarea durabilă a fondului forestier;
- să promoveze organizarea lanțului de aprovizionare cu produse alimentare, bunăstarea animalelor și gestionarea riscurilor în agricultură;
- să promoveze utilizarea eficientă a resurselor și să sprijine tranziția către o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon și rezistentă la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic;
- să refacă, să conserve și să dezvolte ecosistemele care sunt legate de agricultură și silvicultură;
- să promoveze incluziunea socială, reducerea sărăciei și dezvoltarea economică în zonele rurale.

Fiecare dintre aceste priorități se concentrează pe realizarea obiectivelor transversale legate de inovare, de protecția mediului, de atenuarea efectelor schimbărilor climatice și de adaptarea la acestea.

Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA) este un fond creat de Uniunea Europeană în vederea dezvoltării agriculturii statelor membre ale acesteia, prin gestiune partajată între Uniune și statele membre și este derulat la nivel de țară prin **Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA)** care pune la dispoziția publicului interesat fondurile europene pentru implementarea măsurilor de sprijin finanțate din Fondul European pentru Garantare în Agricultură (FEGA).

FEGA finanțează următoarele cheltuieli în contextul gestionării comune între statele membre și Comunitate, în conformitate cu dreptul Uniunii:

- măsurile de reglementare sau sprijinire a piețelor agricole;
- plățile directe către agricultori în contextul politicii agricole comune;
- contribuția financiară a Uniunii la măsurile de informare și promovare a produselor agricole pe piața internă a Uniunii și în țările terțe, întreprinse de statele membre pe baza unor programe selectate de Comisia Europeană;
- contribuția financiară a Uniunii la programul de încurajare a consumului de fructe și legume în școli, menționat în art. 23 din R. (UE) nr. 1308/2013 și la măsurile privind bolile animalelor și pierderea încrederii consumatorilor, astfel cum sunt menționate în art. 155 din R. (UE) nr. 1308/2013.

FEGA finanțează următoarele cheltuieli în mod direct și în conformitate cu dreptul Uniunii:

- promovarea produselor agricole, efectuate fie direct de către Comisie, fie prin intermediul unor organizații internaționale;
- măsuri luate în conformitate cu legislația comunitară pentru a asigura conservarea, caracterizarea, colectarea și utilizarea resurselor genetice în agricultură;
- crearea și întreținerea sistemelor informatice de contabilitate pentru agricultură;
- sistemele de investigare agricolă, inclusiv investigațiile privind structura exploatațiilor agricole.

Sprijin direcționat pentru mai multă echitate

Pentru a asigura stabilitatea și predictibilitatea, sprijinul pentru venit va rămâne o parte esențială a PAC. În cadrul acestuia, plățile de bază vor depinde în continuare de suprafața fermei exprimată în hectare.

Politica de mediu la nivelul Uniunii Europene

Fermierii joacă un rol foarte important în combaterea schimbărilor climatice, protejarea mediului și conservarea peisajelor și a biodiversității. Propunerea Comisiei Europene stabilește obiective mari în aceste direcții și trasează o serie de cerințe obligatorii:

- protejarea zonelor umede și a turbăriilor având ca scop conservarea solurilor bogate în carbon
- ameliorarea calitatii apei și reducerea nivelurilor de amoniac și de protoxid de azot prin utilizarea unui instrument obligatoriu pentru gestionarea nutrienților

- rotația culturilor, în locul diversificării acestora

Fermierii vor putea să acționeze și mai decisiv, urmând să fie recompensați dacă depășesc cerințele obligatorii. Statele membre vor dezvolta programe ecologice voluntare pentru a sprijini și stimula fermierii să adopte practici agricole benefice pentru climă și mediu.

Politica de sprijin in agricultura la nivel european

Fermierii sunt motorul comunităților rurale mai cu seama ca asigura întreaga populație, și cea de la nivel European, de bunuri publice vitale. Viitoarea PAC propune stimularea zonelor rurale prin măsuri care:

- să ajute tinerii să devină fermieri, prin îndrumare oferită de fermieri mai experimentați, prin îmbunătățirea transferului de cunoștințe de la o generație la alta și prin dezvoltarea unor planuri de succesiune;
- să încurajeze statele membre să facă mai mult la nivel național, de exemplu prin norme mai flexibile privind impozitarea și moștenirea, pentru a îmbunătăți accesul tinerilor fermieri la terenuri;
- să le impună fermierilor cerințe mai stricte de siguranță și calitate a alimentelor, de exemplu prin acordarea sprijinului financiar doar dacă aceștia respectă normele de reducere a utilizării pesticidelor, insecticidelor sau antibioticelor;

Inovare si stimularea in agricultura

Un sector agricol inteligent, rezilient și sustenabil nu poate exista fara cunoștințe și inovare. Viitoarea PAC va încuraja investițiile mai mari în cercetare și inovare și, totodată, va ajuta fermierii și comunitățile rurale să profite de rezultate.

Este foarte important să construim sisteme mai solide de cunoștințe și inovare în agricultură (AKIS), prin care să susținem inițierea, dezvoltarea și implementarea proiectelor de inovare prin difuzarea masivă a rezultatelor și utilizarea lor cât mai mult posibil. Includerea strategiilor naționale AKIS în planurile strategice ale politicii agricole comune, va stimula structurarea și organizarea ecosistemului național de inovare. Dacă toate țările UE ar avea sisteme AKIS care funcționează bine, s-ar evita dublarea eforturilor, s-ar reduce costurile, s-ar mări impactul finanțării europene, naționale și regionale și s-ar accelera inovarea.

Strategiile AKIS de succes au patru seturi principale de acțiuni:

- consolidarea fluxurilor de cunoștințe și a legăturilor dintre cercetare și practică
- consolidarea tuturor serviciilor de consiliere pentru fermieri și susținerea unei bune comunicări între acestea în cadrul AKIS
- consolidarea inovării interactive care reunește mai multe teme și mai multe țări
- sprijinirea tranziției digitale în agricultură

Comisia Europeană a propus alocarea a 10 miliarde EUR din programul *Orizont Europa* pentru cercetare și inovare în domeniul alimentar, agricol, al dezvoltării rurale și al bioeconomiei. Parteneriatul european pentru inovare în domeniul agriculturii (PEI-AGRI) va continua să concentreze sursele de finanțare ale programului *Orizont Europa* și ale programelor de dezvoltare rurală pentru a stimula competitivitatea și sustenabilitatea agriculturii și silviculturii.

Bugetul pe termen lung al Uniunii Europene pentru perioada 2021 – 2027

Insumand cadrul financiar multianual (1074,3 miliarde EUR) și un efort extraordinar de redresare, cunoscut sub denumirea de *Next Generation EU* (750 de miliarde EUR), bugetul pe termen lung al Uniunii Europene pentru urmatorul exercitiu financiar este de de 1 824,3 miliarde EUR. Pachetul bugetar va ajuta UE să se refacă după pandemia de COVID-19 și va sprijini investițiile în tranziția verde și cea digitală.

Cadrul financiar multianual, consolidat prin *Next Generation EU*, va fi principalul instrument de punere în aplicare a pachetului de redresare pentru a depăși consecințelor socio - economice ale pandemiei de COVID-19. Noul buget va contribui la transformarea UE prin intermediul politicilor sale majore, în special cele vizând Pactul verde european, revoluția digitală și reziliența.

Next Generation EU

Next Generation EU este un instrument de redresare europeană care va necesita investiții publice și private masive la nivel european, în vederea creării de locuri de muncă și pentru a oferi UE mijloacele necesare pentru a face față dificultăților generate de pandemia de COVID-19, susținând totodată prioritățile verzi și digitale ale UE.

Instrumentul de redresare *Next Generation EU* va permite transferul sumei totale de 750 de miliarde EUR, care va fi împărțită între următoarele programe ale UE:

Mecanismul de redresare și reziliență: 672,5 miliarde EUR (împrumuturi: 360 de miliarde EUR, granturi: 312,5 miliarde EUR)

- ReactEU: 47,5 miliarde EUR
- Orizont Europa: 5 miliarde EUR
- InvestEU: 5,6 miliarde EUR
- Dezvoltare rurală: 7,5 miliarde EUR
- Fondul pentru o tranziție justă: 10 miliarde EUR
- RescEU: 1,9 miliarde EUR
- Un plan de redresare pentru Europa (informații generale)
- Bugetul UE pe termen lung

Volumul CFM, și anume 1 074,3 miliarde EUR, va permite UE să își îndeplinească obiectivele pe termen lung și să mențină capacitatea deplină a planului de redresare.

CFM va acoperi următoarele domenii principale de cheltuieli:

- piața unică, inovare și sectorul digital: 132,8 miliarde EUR
- coeziune, reziliență și valori: 377,8 miliarde EUR
- resurse naturale și mediu: 356,4 miliarde EUR
- migrație și gestionarea frontierelor: 22,7 miliarde EUR
- securitate și apărare: 13,2 miliarde EUR
- vecinătate și întreaga lume: 98,4 miliarde EUR
- administrația publică europeană: 73,1 miliarde EUR

Analiza cadrului strategic identifică prioritățile stabilite la nivelurile: național, regional și județean. Astfel că, în vederea orientării progresului, la nivelurile de dezvoltare administrative s-au adoptat următoarele documente:

- Planul Național de Dezvoltare –PND
- Programul de guvernare-PG
- Planul Național pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală-PNADR
- Planul de Dezvoltare Regională-PDR
- Strategia de Dezvoltare a județului.

CAPITOLUL III

DEZVOLTAREA DURABILA A ROMANIEI IN CONTEXT EUROPEAN

Romania inregistreaza o premieră importantă pentru viitorul investițiilor în cadrul recomandărilor de țară publicate de Comisia Europeană, document care plasează țara noastră în rândul celor 13 state membre ale UE care se confruntă cu dezechilibre importante. Executivul european a publicat, pentru prima dată, în cadrul recomandărilor cuprinse în Semestrul European, un ghid în care prezintă și analizează idei pentru a facilita investițiile prioritare ale statelor membre, inclusiv la nivelul politicii de coeziune pentru perioada de programare financiară 2021-2027.

În ceea ce privește Politica de Coeziune, negocierile sunt centrate pe reducerea disparităților regionale și pe abordarea noilor realități, pe alinierea la Semestrul European și pe asigurarea unei flexibilități care să răspundă nevoilor regionale și locale.

Propunerile și evaluările Comisiei pentru România sunt defalcate pe cele cinci obiective politice ale noii politici de coeziune: *o Europă mai inteligentă, o Europă mai verde și mai decarbonizată, o Europă mai conectată, o Europă mai socială și o Europă mai aproape de cetățeni.*

O Europă mai inteligentă – Comisia Europeană stipulează ca una dintre direcțiile majore de investiții este ”consolidarea capacităților și competențelor în materie de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate, în toate regiunile României, inclusiv în regiunea capitalei”;

O Europă mai verde și mai decarbonizată – Comisia Europeană identifică necesități de investiții prioritare pentru a promova măsurile de eficiență energetică și energia regenerabilă și remarcă faptul că România înregistrează un decalaj în ceea ce privește măsurile de adaptare la schimbările climatice, de reabilitare a siturilor vechi contaminate și prevenirea inundațiilor și a altor calamități naturale;

O Europă mai conectată – Sunt identificate nevoi de investiții cu prioritate ridicată pentru a dezvolta o rețea transeuropeană de transport inteligentă, durabilă, rezistentă la schimbările climatice, inclusiv îmbunătățirea accesului la rețelele transeuropene pentru transporturi, mobilitate națională, regională și transfrontalieră;

O Europă mai socială – Sunt identificate nevoi de investiții prioritare pentru a îmbunătăți accesul la ocuparea forței de muncă prin intermediul politicilor active privind piața forței de muncă, anticiparea nevoilor de competențe și sprijinirea tranziției și mobilității pe piața forței de muncă;

O Europă mai aproape de cetățeni prin încurajarea dezvoltării durabile și integrate, prin dezvoltarea zonelor urbane, rurale și de coastă și a inițiativelor locale – Nevoile identificate de Comisia Europeană în materie de investiții proritare vizează zonele metropolitane în direcții precum inovarea, productivitatea și creșterea capacității administrative, dar și dezvoltarea și siguranța mediului local prin sprijinirea inițiativelor și strategiilor teritoriale, prin creșterea capacității administrative și prin sprijinirea zonelor sensibile din perspectiva problematicii de mediu.

Tabelul 4: Alocare financiară preliminară din FEDR, FSE+, FTJ, FC și FEPAM în funcție de obiectivul de politică *

Obiectivul de politică și obiectivul specific al FTJ	FEDR	FSE+	FTJ	Fondul de Coeziune	FEPAM	Total
Obiectivul de politică 1	5,534.84					5,534.84
Obiectivul de politică 2	6,451.85			1,087.80		7,539.65
Obiectivul de politică 3	2,506.80			2,270.20		4,777.00
Obiectivul de politică 4	2,508.00	7,244.64				9,752.64
Obiectivul de politică 5	630					630
Obiectivul specific al FTJ **			1,766			1,766
Asistență tehnică	530.005	301.86		50		831.865
Alocare pentru 2026-2027						
Total	18,161.50	7,546.50	1,766.00	3,408.00	0.00	30,882.00

Fig. 9. Propunerea de alocare financiara 2021 – 2027 (draft aflat in negociere)

În ce privește România, premiera înregistrată în ghidul publicat de executivul european constă în faptul că țara noastră va beneficia de al patrulea cel mai mare buget alocat (în creștere cu 8% - 30,7 miliarde de euro) în cadrul unei politici de coeziune modernizată, fiind devansată doar de Polonia (72,7 miliarde), Italia (43,4 miliarde) și Spania (38,3 de miliarde).

România a definitivat un draft de Acord de parteneriat, aflat încă în negociere cu Comisia Europeană, acesta urmând să fie documentul programatic-cheie prin care țara își stabilește prioritățile și modalitatea de cheltuire a fondurilor europene din perioada de programare 2021-2027.

Cele 31 de miliarde de euro fac parte din Cadrul financiar multianual 2021-2027, pe partea de fonduri structurale și de coeziune, fără banii din agricultură și dezvoltare rurală. De asemenea, nu intră aici nici banii alocați din Fondul de recuperare din criza COVID-19 (Recovery Fund), negociat recent de liderii statelor UE.

Așadar, din cei 79,9 miliarde de euro pentru România, în acest draft intermediar de Acord de Parteneriat vorbim de fonduri europene de circa 31 de miliarde de euro, la care se adaugă și contribuția bugetului României pe fiecare program operațional.

Vor fi în principal 10 programe operaționale, gestionate de autorități de management de la 3 ministere și de Agențiile de Dezvoltare Regională (ADR), aflate sub controlul autorităților locale.

Două scenarii sunt negociate în prezent, unul mai convenabil, în care România va contribui cu 15% din bugetul de stat la programele operaționale, și unul mai probabil, în care va trebui să acoperim 30%. În varianta cu 30% din fonduri naționale, programele ajung la investiții de 47 de miliarde de euro, iar în varianta dorită de Guvern, cu 15% din banii noștri, investițiile se vor ridica la 41 de miliarde de euro.

Fig. 10. Varianta de programe operaționale cu 30% contribuție de la bugetul de stat:

SCENARIUL 1 - 70% contributie UE/ 30% buget de stat

Titul [255]	Fond	Categorie de regiuni	Contributia UE	Contributia nationala**	Total
POCIDIF	FEDR	Mai dezvoltate			
		Mai puțin dezvoltate			
		Alocare generală FEDR POCIDIF	1,500.00	642.86	2,142.86
PODD	FEDR	Mai dezvoltate			
		Mai puțin dezvoltate			
		Alocare generală FEDR PODD	3,085.00	1,322.14	4,407.14
	FC		837.8	359.057	1,196.86
POT	FEDR	Mai dezvoltate			
		Mai puțin dezvoltate			
		Alocare generală FEDR POT	2,041.80	1,765.41	3,807.21
	FC		2,570.20	2,564.01	5,134.21
POR B-I	FEDR	Mai dezvoltate	584.186	876.279	1,460.47
POR N-V	FEDR	Mai puțin dezvoltate	1,223.43	524.325	1,747.75
POR V	FEDR	Mai puțin dezvoltate	1,004.87	430.656	1,435.52
POR Centru	FEDR	Mai puțin dezvoltate	1,179.88	505.664	1,685.55
POR Sud-Muntenia	FEDR	Mai puțin dezvoltate	1,343.80	575.916	1,919.72
POR Sud-Est	FEDR	Mai puțin dezvoltate	1,268.67	543.717	1,812.39
POR SV Oltenia	FEDR	Mai puțin dezvoltate	1,021.94	437.974	1,459.91
POR N-E	FEDR	Mai puțin dezvoltate	1,494.92	640.679	2,135.60
POS	FEDR	Mai dezvoltate			
		Mai puțin dezvoltate			
		Alocare generală FEDR POS	1,700.00	1,014.29	2,714.29
	FSE+	Mai dezvoltate			
		Mai puțin dezvoltate			
	Alocare generală FSE+ POS	1,081.00	481	1,562.00	
POIDS	FEDR	Mai dezvoltate			
		Mai puțin dezvoltate			
		Alocare generală FEDR POIDS	558	239.143	797.14
	FSE+	Mai dezvoltate			
		Mai puțin dezvoltate			
	Alocare generală FSE+ POIDS	2,401.94	1,084.35	3,486.29	
POEO	FSE+	Mai dezvoltate			
		Mai puțin dezvoltate			
		Alocare generală FSE+ POEO	3,861.70	1,913.58	5,775.28
POAT	FEDR	Mai dezvoltate			
		Mai puțin dezvoltate			
		Alocare generală FEDR POAT	155.005	103.337	258.34
	FSE+	Mai dezvoltate			
		Mai puțin dezvoltate			
		Alocare generală FSE+ POAT	201.86	134.573	336.43
	FC				

POTJ	Alocarea FTJ***	Mai puțin dezvoltate	1,766	756.857	2,522.86
POTJ	FTJ- FSE+ sprijin complementar care urmează a fi transferat cătore FTJ	Mai puțin dezvoltate			
POTJ	FTJ -FEDR sprijin complementar care urmează a fi transferat cătore FTJ	Mai puțin dezvoltate			
Total	FEDR, FC, FSE+, FTJ		30,882.00	16,915.83	47,797.83
PAP	FEPAM		162		
PN FAMI Programul național Fondul azil, migrație și integrare	FAMI				
PN FSI Programul național Fondul securitate internă	FSI				
PN IMFV Programul național Instrumentul pentru gestionarea frontierelor și vize	IMFV				
Total	Toate fondurile		31,044.00	16,915.83	47,797.83

1. Programul Operațional Regional (POR) 2021-2027

La Programul Operațional Regional (POR) sunt proiectate cele mai multe oportunități pentru microîntreprinderi și firme mici și mijlocii (IMM) pe perioada de programare 2021-2027. O alta premiera pentru Romania se traduce prin faptul ca, daca pana acum POR era gestionat de Ministerul Dezvoltării, în perioada de programare 2021-2027, Programul Operațional Regional va fi spart în 8 programe mai mici, fiecare gestionat de autoritatea de management de la fiecare Agenție de Dezvoltare Regională (ADR) din fiecare regiune.

Alocarea bugetara pentru fiecare regine de dezvoltare in parte va fi urmatoarea:

- POR Nord-Vest - 1,74 miliarde euro
- POR Vest - 1,43 miliarde euro,
- POR Centru - 1,68 miliarde euro,
- POR Sud-Muntenia - 1,91 miliarde euro,

- POR Sud-Est - 1,81 miliarde euro,
- POR Sud-Vest - Oltenia - 1,46 miliarde euro,
- **POR Nord-Est - 2,13 miliarde euro.**

Prin „POR-uri se au în vedere investiții care vizează în principal IMM-urile în domenii de specializare inteligentă, dezvoltarea capacității ecosistemului antreprenorial de inovare pentru crearea, maturizarea și internaționalizarea start-up / spin-off în domenii RIS3 (specializare inteligentă n.r.), finanțarea sub formă de grant a antreprenoriatului și infrastructurii suport pentru afaceri și stimularea activităților inovatoare și creșterea competitivității IMM-urilor.

Ca și obiective și domenii de investiții ale programelor se numără creșterea competitivității IMM-urilor, precum și investiții tehnologice în IMM-uri, inclusiv tehnologii IT&C, IoT (internetul tuturor lucrurilor - n.r.), automatizare, robotică, inteligență artificială, customizare de masă.

Tot la POR-uri se menționează investițiile în servicii și echipamente pentru transformarea digitală a microîntreprinderilor și a IMM-urilor, „inovarea bazată pe design” în vederea dezvoltării de noi produse, transfer tehnologic, suport pentru dezvoltarea și implementarea de noi modele de afaceri pentru IMM-uri, în special pentru internaționalizare, investiții în active corporale și necorporale în microîntreprinderi și IMM-uri, inclusiv scale-up.

Cele 8 POR-uri mai cuprind și investiții pentru dezvoltarea competențelor la nivelul IMM-urilor și entităților implicate în procesul de descoperire antreprenorială.

2. POCIDIF 2021-2027 - digitalizare și instrumente financiare

3. POEO 2021-2027 - fonduri pentru cursuri

4. PODD 2021-2027 - proiecte de mediu

5. Programul de pescuit 2014-2020

Programul de Acvacultură și Pescuit (PAP) 2021-2027 va avea un buget de numai 162 milioane euro, cu tot cu cei 30% de la bugetul național. PAP va fi gestionat de Ministerul Agriculturii (ca și până acum) și va finanța și o serie de proiecte IMM, cum sunt cele din domeniul turismului de pescuit de agrement, al restaurantelor cu specific pescăresc, al crescătoriilor de pește, al procesării produselor din pește etc.

6. Tranziție justă

7. Transport 2021-2027

Programul Operațional Transport (POT) va fi cel mai mare program operațional de

fonduri structurale și de coeziune - circa 9 miliarde de euro, cu tot cu cei 30% de la statul român având Ministrul Transporturilor ca și autoritatea de management.

Cu acești bani ar trebui să se construiască autostrăzi, căi ferate, poduri și aeroporturi în principal.

În prezent, transporturile intră în Programul Infrastructură Mare (POIM) 2014-2020, care cuprinde și partea de mediu, gestionat de Ministerul Fondurilor Europene, ca autoritate de management.

8. Sănătate 2021-2027

Programul Operațional Sănătate (POS) va avea un buget total de circa 4,2 miliarde de euro, cu tot cu contribuția națională de 30%. POS 2021-2027 va fi gestionat tot de MFE, ca autoritate de management. Cu acești bani se urmarește, printre altele, construirea spitalelor regionale, care ar fi trebuit să fie construite cu bani din Programul Operațional Regional 2014-2020 și fonduri naționale în principal.

La nivel mai mic, și cabinetele de medicină de familie vor putea fi finanțate - ca beneficiari - din POS 2021-2027, conform draftului de program.

9. POIDS 2021-2027

Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS) va avea un buget de 4,2 miliarde de euro, cu tot cu cei 30% de la bugetul național. Programul, gestionat tot de Ministerul Fondurilor Europene ca autoritate de management, va cuprinde în principal servicii și asistență pentru vârstnici, persoane cu dizabilități, persoane defavorizate. Practic, POIDS 2021-2027 preia o parte din actualul POCU 2014-2020 și fostul POSDRU 2007-2013.

10. Asistență tehnică

Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT), gestionat tot de MFE, va avea o alocare totală de 258 de milioane de euro, în varianta cu 30% contribuție națională. Ca și până acum, banii vor fi folosiți pentru instruirea, pregătirea și plata suplimentară a personalului implicat în absorbția de fonduri europene pe toate celelalte programe.

Este necesar ca România să își consolideze infrastructura de bază în sectoare-cheie precum cercetare publică și privată, transport, mediu, educație, sănătate și servicii sociale pentru a putea dezvolta Piața Unică și pentru a putea implementa regulile acesteia, concomitent cu asigurarea unui nivel ridicat al calității vieții cetățenilor într-un mod echitabil în toată Uniunea.

Tara noastră se va centra, în următoarea perioadă de programare, pe investiții în noi modele de business, pe dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, precum și pe sprijinirea eficienței energetice a acestora dar și pe dezvoltarea capacităților de producție a energiei din surse regenerabile, combaterea șomajului pe termen lung ș.a.

Pachetul legislativ propus de Ministerul Fondurilor Europene este compus și din hotărârile de Guvern adoptate prin care sunt reglementate *Programul Național pentru Competențe digitale* dedicat angajaților IMM-urilor, respectiv *Programul Național de Sprijin pentru înființarea de întreprinderi sociale în mediul rural*.

Pachetul va fi completat în curând cu unele măsuri pentru sprijinirea categoriilor de elevi defavorizați care vor beneficia de un stimulent pe bază de tichete sociale pentru sprijin educațional. Valoarea nominală a unui tichet va fi de 500 lei /an.

Un alt proiect de act normativ privește programul național de digitalizare a microîntreprinderilor, întreprinderilor mici și mijlocii, cu o alocare de 150 milioane de euro.

Cel de-al doilea act normativ adoptat face referire la *Programul Național de racordare a populației și clienților noncasnici la sistemul inteligent de distribuție a gazelor naturale*.

Cu o alocare totală de 1 miliard de euro, programul va fi finanțat pe parcursul a două perioade de programare: aproximativ 200 milioane euro în timpul actualului Cadru Financiar Multianual (2014-2020), prin intermediul Programului Operațional Infrastructură Mare (POIM) și aproximativ 800 milioane euro în viitorul exercițiu financiar 2021-2027, prin intermediul Programului Operațional Transport. Astfel, programul va putea fi implementat până la finalul anului 2029.

Racordarea la gaze naturale are două obiective majore: creșterea standardelor de viață al populației, prin îmbunătățirea condițiilor de încălzire și de preparare a hranei, și reducerea poluării, având în vedere că multe dintre locuințe sunt acum încălzite pe bază de lemne, cu impact major în emiterea de noxe și poluanți, contrar politicilor de mediu ale Uniunii Europene.

Vor fi finanțate proiecte care vizează:

- înființarea rețelelor de distribuție inteligentă a gazelor naturale pentru racordul locuințelor și instituțiilor publice, agenților economici precum și a altor categorii de consumatori;
- extinderea rețelelor de distribuție inteligentă a gazelor naturale pentru racordul consumatorilor;

- transformarea rețelelor de distribuție a gazelor naturale existente în rețele inteligente de distribuție a gazelor natural.

Vor putea depune proiecte:

- **unitățile administrativ teritoriale;**
- Asociații de Dezvoltare Intercomunitară adică parteneriate constituite din unități administrativ teritoriale.

AM POCU a lansat la sfârșitul lunii iulie 2020 în consultare publică Ghidul „*Sprijin pentru înființarea de întreprinderi sociale în mediul rural*”.

Solicitanți/parteneri eligibili în cadrul acestei cereri de propuneri de proiecte sunt administratori ai schemei pentru entități ale economiei sociale „*Sprijin pentru înființarea de întreprinderi sociale în mediul rural*”, respectiv:

- entități ale economiei sociale, rețele, uniuni, federații din sectorul economiei sociale;
- furnizori de formare profesională autorizați publici și privați, furnizori de servicii de ocupare acreditați publici și privați, furnizori de servicii sociale, organizații sindicale și organizații patronale, asociații profesionale, camere de comerț și industrie, ONG-uri;
- autorități publice centrale sau locale, exclusiv în calitate de parteneri, în parteneriat cu toate categoriile de entități eligibile menționate la lit a) și b) de mai sus.
- Solicitanții/partenerii eligibili trebuie să fie organizații legal constituite în România.

Bugetul total alocat apelului este de 30.000.000 de euro (contribuția UE + contribuția națională), fiind dedicat exclusiv regiunilor mai puțin dezvoltate.

Valoarea maximă eligibilă a unui proiect este de 3.000.000,00 euro.

Conform ghidului, în cadrul acestui apel nu vor fi finanțate proiecte a căror valoare a asistenței financiare nerambursabile (contribuția UE + contribuția națională) este mai mică sau egală cu 100.000,00 euro.

Pentru înființarea de întreprinderi sociale valoarea sprijinului financiar acordat în cadrul acestei scheme va fi de maximum 200.000 Euro/întreprindere.

Acțiunile eligibile vor avea drept scop asigurarea sprijinului necesar pentru înființarea de întreprinderi sociale, inclusiv de întreprinderile sociale de inserție, în mediul rural. Totodată, antreprenorii din domeniul economiei sociale, din cadrul entităților nou înființate, vor putea beneficia de activități de formare profesională și consiliere în domeniul antreprenoriatului și formare

profesională în alte domenii, inclusiv în domeniul social.

Minimum 60% din întreprinderile sociale finanțate în cadrul unui proiect vor trebui să vizeze domeniul prelucrării și comercializării produselor agricole.

CAPITOLUL IV

REGIUNEA DE SUD – EST IN CONTEXT EUROPEAN

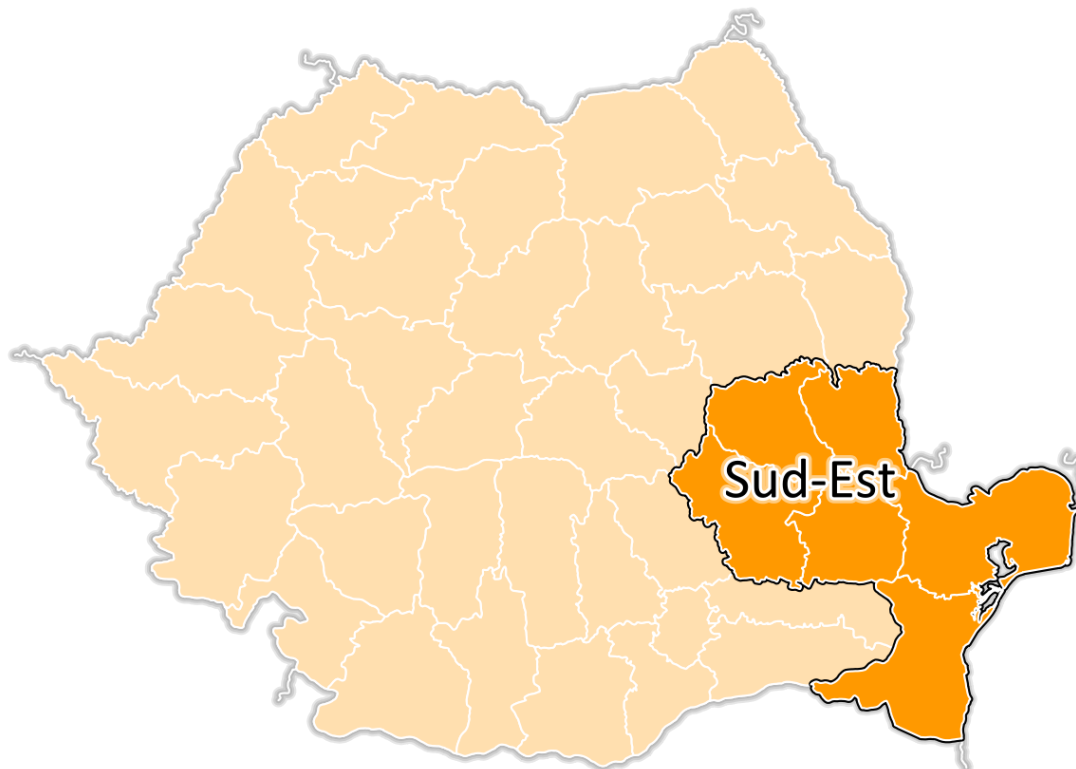

Fig. 11. Teritoriul Romaniei fragmentat pe regiuni de dezvoltare

Planul de Dezvoltare Regionala Sud Est (PDR Sud-Est) asigura cadrul strategic si reprezinta instrumentul prin care regiunea, plecand de la analiza economico-sociala regionala si avand drept cadru obiectivele de politica si actiunile cheie prevazute de proiectele de regulamente privind fondurile europene, isi promoveaza prioritatile investitionale in domeniul economic, social, etc, rezultatele acestora reprezentand in acelasi timp contributia regiunii la elaborarea programului operational regional, precum si a celorlalte programe operationale sectoriale.

Procesul de planificare a dezvoltarii la nivel regional ofera o baza strategica esentiala pentru includerea masurilor si a proiectelor regionale in viitoarele programe de finantare indiferent de sursele de finantare ale acestor programe.

Viziunea: Regiunea Sud-Est va fi un spatiu competitiv, durabil si incluziv unde locuitorii isi

dori sa locuiasca, sa lucreze si sa investeasca.

Obiectiv general: Derularea unei dezvoltari echilibrate printr-un proces de crestere economica durabil, favorabil incluziunii sociale, care sa conduca la cresterea standardului de viata si reducerea decalajelor de dezvoltare intra si inter regionale.

Indicatori de monitorizare obiectiv general: produsul intern brut la nivel regional si judetean; indicele de disparitate al produsului intern brut pe cap de locuitor la nivel regional si judetean; indicele de dezvoltare umana la nivel local.

REGIUNEA SUD – EST: CARACTERISTICI

Localizare geografică

Regiunea Sud-Est este situată în zona de sud-est a României și se învecinează la nord cu Regiunea Nord-Est, la vest cu Regiunea Centru, la sud-vest cu Regiunea Sud-Muntenia și Regiunea București-Ilfov, la sud cu Bulgaria, la est cu Republica Moldova, Ucraina și Marea Neagră.

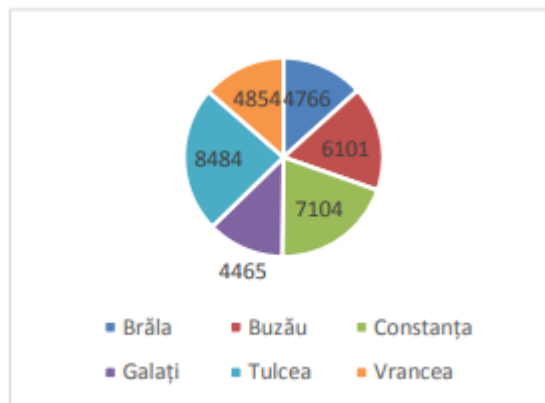
Acoperind 35.762 km² sau 15% din suprafața totală a țării, regiunea este a doua ca mărime din cele 8 regiuni ale României.

Un aspect cheie al localizării geografice a Regiunii Sud-Est este faptul că se constituie în frontieră estică a Uniunii Europene, cu implicații majore în ceea ce privește securizarea punctelor de trecere a frontierei, dar și implicarea în acțiuni de cooperare regională transfrontalieră.

Structura administrativă a regiunii cuprinde 6 județe: Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Tulcea și Vrancea.

Regiunea de dezvoltare Sud-Est a fost înființată în anul 1998, prin Legea 151 privind dezvoltarea regională, această entitate specifică fiind creată prin asocierea voluntară între consiliile județene și locale, fără să aibă statut administrativ și personalitate juridică. Este o unitate teritorial-statistică de nivelul al doilea (NUTS 2), conform clasificării EUROSTAT și grupează 6 dintre județele țării: Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Tulcea, Vrancea.

Regiunea de dezvoltare Sud-Est deține o suprafață totală de 35.774 km², reprezentând 15% din teritoriul României. La nivelul județelor, cea mai mare suprafață o are județul Tulcea (8.484 km²), la polul opus fiind județul Galați, cu 4.465 km² (INS, 2018). Suprafața județelor din Regiunea de Dezvoltare Sud-Est (km²)

În ceea ce privește populația, Regiunea de dezvoltare Sud-Est avea la 1 iulie 2017 o populație rezidentă de 2.434.958 persoane, polarizată în jurul marilor centre urbane. Cei mai mulți locuitori rezidenți se află în județele Constanța (677.419 persoane) și Galați (512.049 persoane). Județul Tulcea are cel mai mic număr de persoane rezidente (199.338 persoane). Localitățile urbane sunt clasificate pe ranguri în funcție de importanța în rețea și de rolul teritorial, asigurându-se un sistem de servire a populației eficient din punct de vedere economic și social și o dezvoltare echilibrată a localităților în teritoriu. Rangul este o expresie a importanței actuale și în perspectiva imediată a unei localități în cadrul rețelei din punct de vedere administrativ, politic, social, economic, cultural etc., în raport cu dimensiunile ariei de influență polarizate și cu nivelul de decizie pe care îl implica în alocarea de resurse. Aceasta importanță trebuie să își găsească corespondentul și în nivelul de modernizare. Analizând modul de dispunere a localităților, din totalul orașelor și municipiilor din Regiunea de dezvoltare Sud-Est, avem:

- 3 localități urbane de Rang I: Brăila, Galați și Constanța;
- 8 localități urbane de Rang II: Adjud, Buzău, Focsani, Mangalia, Medgidia, Râmnicu Sărat, Tecuci, Tulcea.
- 22 de localități urbane de Rang III: Babadag, Basarabi, Berești, Cernavodă, Eforie, Făurei, Hârșova, Ianca, Isaccea, Însurăței, Măcin, Mărășești, Năvodari, Negru Vodă, Nehoiu, Odobești, Ovidiu, Panciu, Pogoanele, Sulina, Târgu Bujor, Techirghiol.

Relieful

Relieful regiunii este foarte variat (din punct de vedere genetic, morfologic, altimetric), desfășurându-se de la Platforma Continentală a Mării Negre la Carpații de Curbură.

În partea de nord-vest a regiunii se găsesc **Carpații de Curbură**, cu înfățișarea generală a unor munți cu altitudini mijlocii și mici, alcătuiți din culmi largi, rotunjite sau înguste și fragmentate, separate de văi transversale adânci și de șei largi sau depresiuni cu șesuri aluviale extinse. În cadrul acestora în Regiunea Sud-Est se află Munții Vrancei (unde avem și cea mai mare altitudine din regiune – Vf. Goru – 1785 m) și Munții Buzăului.

În exteriorul Carpaților se află **Subcarpații Curburii**. Aceștia sunt dispuși sub forma a două șiruri de depresiuni care închid două șiruri de dealuri. În zona Policiori-Berca-Arbanași din județul Buzău apar vulcanii noroioși, un fenomen pseudovulcanic interesant, legat de emanațiile de gaze din lungul unor falii locale. La Andreiașu de Jos în județul Vrancea apare un alt fenomen deosebit, legat de emanațiile de gaze cu sau fără aprindere spontană, *focul viu*.

Partea centrală a regiunii este ocupată de **Câmpia Română**, care cuprinde o zonă mai înaltă, cu altitudini cuprinse între 50-100 m (Câmpia Râmnicului, Câmpia Bărganului), cu aspectul unei suprafețe netede, ușor vălurită datorită existenței unor conuri aluvionare, și o zonă mai joasă, de subsidență, cu altitudini ce coboară până la 5-10 m (Câmpia Buzăului, Câmpia Siretului Inferior). De-a lungul râurilor mai importante (Siret, Ialomita, Calmațui) apar dune de nisip (ex. Hanu Conachi). Limita estică a Câmpiei Române o reprezintă Lunca Dunării, mai exact sectorul bălților (Balta Brăilei), o zonă cu altitudini reduse (10 m), în mare parte desecată (Insula Mare a Brăilei).

Situat între Valea Dunării la vest și nord, Marea Neagră la est, granița cu Bulgaria la Sud, **Podișul Dobrogei** este o unitate danubiano-pontică de o deosebită originalitate geografică. După altitudine și aspectul formelor de relief se diferențiază două subunități: Masivul Dobrogei de Nord și Podișul Dobrogei de Sud, despărțite de linia Hârșova-Capul Midia.

• *Masivul Dobrogei de Nord* are un relief de podiș, cu aspecte variate și o înclinare generală dinspre Dunăre spre mare și este alcătuit din mai multe subdiviziuni:

- Munții Măcinului, un masiv hercinic, cu aspecte montane, alcătuit din roci dure (granit), cu altitudini ce depășesc 400 m (vf. Greci – 467m – cea mai ridicată altitudine a Podișului Dobrogei);

- Dealurile Tulcei, cu altitudini mai reduse (în jurul a 100-200m);

- Depresiunea Nalbant;

- Podișul Babadag, ocupă partea centrală a Masivului Dobrogei de Nord, altitudinea putând ajunge la 400m;

- Podișul Casimcei, spre contactul cu Podișul Dobrogei de Sud.

• *Podișul Dobrogei de Sud* are aspect ușor ondulat, altitudinea sa fiind în jur de 100 m de-a lungul văii Carasu, partea cea mai joasă, ce corespunde Podișului Medgidiei. Înspre sud, înălțimile cresc ușor, în Podișul Oltinei (204 m) și în Podișul Negru Vodă (194 m).

Zona litorală are un țărm jos în partea nordică, unde apar lagune și limanuri maritime, și un țărm înalt, cu faleză, în partea sudică.

La vărsarea Dunării în Marea Neagră s-a format **Delta Dunării**, suprafața acesteia fiind de aproximativ 580.000 ha. În rezervația Biosferei Delta Dunării se disting patru diviziuni geomorfologice: delta fluvială, delta fluvio-maritimă, Lunca Dunării și complexul lagunar Razim-Sinoe. Delta fluvială este compusă din rețeaua de canale dintre cele trei brațe (Sulina, Sf. Gheorghe și Chilia. Delta maritimă este caracterizată prin grindurile maritime, respectiv depozitele de aluviuni și nisip lăsate de apa dulce a fluviului la contactul cu marea. Cele mai importante grinduri sunt : Chilia, Știpoc, Letea, Caraorman, Crasnicol. La gura brațului Sf. Gheorghe se află Insula Sacalin, a cărei formă se schimbă mereu sub acțiunea apelor mării. Grindurile Letea și Caraorman au un relief surprizător de variat, unde dune prelungi alternează cu fâșii de vegetație lemnoasă – așa numitele hașmacuri – sau păduri cu vegetație luxuriantă.

Clima

Clima Regiunii Sud Est se înscrie în caracteristicile generale ale climatului temperat continental moderat de tranziție, cu o serie de particularități locale, date de anumiți factori (relief, Marea Neagră, Dunărea).

Temperaturile medii anuale variază destul de mult, în special datorită reliefului. Astfel, dacă în Lunca Dunării, sudul Dobrogei, zona litorală și Delta Dunării media multianuală depășește 11°C (11,2°C Mangalia și Murfatlar), în zona montană temperatura medie ajunge la valori cuprinse între 0 și 6°C (2,2°C stația Penteleu), iar pe culmile cele mai înalte chiar sub 0°C.

Vânturile predominante sunt din sectorul estic și nordic, în principal crivățul, în timpul iernii. Apar și vânturi cu caracter local, de exemplu brizele marine pe litoral și brizele montane, în zona Carpaților Curburii.

Cantitatea de precipitații este influențată, în primul rând de altitudine, dar și de influențele climatice continentale din est. Astfel, în zona sudică a Dobrogei, pe litoral și în Delta Dunării cantitatea de precipitații este sub 400mm/an (Sulina 358mm/an - cea mai mică valoare medie din România) și ajunge la peste 1000mm/an în zona montană.

Resurse naturale

Din perspectiva bogățiilor subsolului, regiunea dispune de petrol (zăcăminte de hidrocarburi de la Berca, Sărata – Monteoru, Pâclele, Oprișenești, Ianca), gaze naturale în județele Brăila și Buzău și, de asemenea, în platforma continentală a Mării Negre. Alte resurse naturale ale regiunii sunt: granitul în Munții Măcinului, piatra de var în Podișul Dobrogei, minereu de fier, pirita de cupru, sulfuri complexe de plumb și zinc, cuarț, granit, marmură și varietăți de piatră de var, caolin, baritină din dealurile Tulcei, depozitele de loess, sarea în Buzău. O categorie aparte a bogățiilor de subsol o constituie apele sulfuroase, feruginoase, clorurice (județele Brăila, Buzău, Constanța).

Probleme de mediu

Regiunea se confruntă cu o serie de probleme privind protecția mediului înconjurător, atât datorită factorilor naturali, cât și a celor antropici: degradarea pădurilor, poluarea marină, eroziunea plajelor, poluarea cauzată de substanțele industriale sau de pesticide și îngrășăminte chimice.

Una dintre problemele de mediu cu care se confruntă Delta Dunării o reprezintă poluarea apei fluviului. De asemenea, colmatarea brațelor secundare ale Deltei poate produce în timp inundarea unei mari părți a suprafeței de uscat din Deltă și distrugerea acestui ecosistem. Litoralul Mării Negre este afectat de eroziunea costieră (plajele Mamaia, Tomis Nord, Eforie, Costinești, Olimp - Venus, Saturn) și de poluarea plajelor.

La nivelul Regiunii Sud-Est sursele de poluare industriale cu pondere semnificativă sunt: industria siderurgică, industria construcțiilor și reparațiilor de nave, producția de energie electrică și termică, extracția, rafinarea și prelucrarea petrochimică a țițeiului, industria maselor plastice, industria alimentară, industria ușoară, industria de prelucrare a lemnului.

În zonele rurale ale Subcarpaților de Curbură procesele de alunecare a terenurilor despădurite sunt tot mai numeroase, iar inundațiile periodice afectează numeroase sate din văile râurilor Buzău și Siret.

Demografie

Populația Regiunii Sud-Est este concentrată în 390 unități administrativ teritoriale după cum urmează: 35 de localități urbane (din care 11 municipii) și 355 de comune (cu un număr de 1.447 de sate). Regiunea Sud-Est cuprinde trei dintre cele 10 cele mai populate orașe din România: Constanța, Galați și Brăila.

Prin HG 998/2008 pentru desemnarea polilor naționali de creștere cu modificare ulterioare (HG 1149/2008), Constanța a fost desemnată ca „**pol național de creștere** în care se realizează cu

prioritate investiții din programele cu finanțare comunitară și națională”, în timp ce Brăila și Galați au fost desemnate ca „**poli de dezvoltare urbană** în care se realizează cu prioritate investiții din POR 2007-2013, Axa Prioritară 1”.

Numărul de locuitori ai Regiunii Sud-Est înregistrați la Recensământul din 2011 a fost de 2.545.923 de persoane, ceea ce reprezintă 12,6% din populația României. În perioada 1992-2011, populația regiunii a înregistrat o scădere continuă, tendința păstrându-se în continuare.

Populația și densitatea populației

Judetul	Suprafata totala (km ²)	Numarul oraselor si municipiilor	Numarul comunelor	Numarul locuitorilor	Locuitori pe km ²
Braila	4.766	4	40	321.212	67,4
Buzau	6.103	5	82	451.069	73,9
Constanta	7.071	12	58	684.082	96,7
Galati	4.466	4	61	536.167	120,1
Tulcea	8.499	5	46	213.083	25,7
Vrancea	4.857	5	68	340.310	70,1
Total	35.762	35	355	2.545.923	71,2

Sursa: Recensământul Populației și al Locuințelor 2011

În ceea ce privește **dinamica populației pe medii** în perioada 1992-2011 se observă o scădere a ponderii populației din mediul urban la nivelul întregii regiuni, de la 56,87% în 1992 la 55,0% în 2011. Tendința este observabilă în special în județele Brăila, Constanța, Galați și Vrancea.

Analiza structurii populației pe grupe de vârstă Regiunii Sud-Est în perioada 2001-2011 relevă o tendință de îmbătrânire a populației prin scăderea ponderii grupelor de vârstă sub 35 de ani și creșterea ponderii grupelor de vârstă peste 35 de ani. Această tendință se regăsește pe tot intervalului studiat.

Conform datelor statistice obținute în cadrul Recensământului general al populației din anul 2011, Regiunea Sud-Est prezintă o mare diversitate în structura etnică, aici fiind reprezentate majoritatea etniilor prezente în România. Se remarcă diferențele majore între ponderile anumitor etnii în această regiune față de media națională, etnii bine reprezentate la nivel național, precum

maghiarii, dar fiind slab reprezentate în Regiunea Sud-Est și etnii slab reprezentate la nivel național, precum turcii sau tătarii, și bine reprezentate în regiune. De asemenea, se constată că cea mai mare pondere o dețin românii (88,13%) fiind urmași de rromi (2,74%), turci (0,90%), tătarii (0,78%) și ruși-lipoveni(0,63%).

Arii Protejate

Regiunea Sud-Est este regiunea cu cea mai mare suprafață din ariile protejate din totalul României (43,8% din totalul suprafețelor protejate din România), precum și regiunea cu cea mai mare suprafață ocupată de arii naturale protejate (aproximativ 32% din suprafața regiunii). Pe teritoriul ei se află 144 de arii naturale protejate de interes național - inclusiv o rezervație a biosferei, un parc național și 3 parcuri naturale – precum și 108 situri care fac parte din rețeaua comunitară Natura 2000. Datorită varietății de condiții geoclimatice existente, fiecare județ prezintă trăsături specifice în ceea ce privește habitatele și speciile de floră și faună.

Brăila

Parcul Natural Balta Mică a Brăilei (PNBMB) este singura zonă rămasă în regim hidrologic natural (zonă inundabilă), după îndiguirea, în proporție de cca. 75%, a fostei Bălți a Brăilei și crearea incintei agricole Insula Mare a Brăilei. Este o zonă de mare importanță din punctul de vedere ornitologic - avifauna existentă reprezintă 53% din cea a României – Balta Mică a Brăilei este situată pe cel mai important culoar de migrație al păsărilor din bazinul inferior al Dunării de Jos și a fost declarată în anul 2001 sit RAMSAR, conform Convenției Ramsar prin care se protejează zonele umede de importanță internațională ca habitat al păsărilor acvatice. Mai mult, în anul 2007, Balta Mică a Brăilei a fost declarată atât ca arie de protecție specială avifaunistică, cât și ca sit de importanță comunitară.

Alte arii naturale protejate de interes național sunt:

- Rezervația Naturală Pădurea Camenița este un arboret natural de frasin în amestec cu salcâm și constituie o raritate în peisajul județului Brăila.
- Rezervația Naturală Lacul Jirlău Vișani asigură habitate de pasaj, hrănire, și cuibărire pentru o serie de specii de păsări migratoare și sedentare, de zonă umedă. Prezența unor habitate și specii de interes comunitar a motivat includerea lacului în aria de protecție specială avifaunistică “Balta Albă-Amara-Jirlău” precum și din situl de importanță comunitară “Balta Albă-Amara-Jirlău-Lacul Sărat Căineni”.

Buzău

În județul Buzău există în prezent 3 mari categorii de arii naturale protejate și anume:

- Arii naturale protejate incluse în Rețeaua Ecologică Europeană "Natura 2000": 11 situri de importanță comunitară și 4 situri de protecție avifaunistică;
- Arii naturale protejate de interes național: 15 rezervații și monumente ale naturii;
- Arii naturale protejate de interes județean: 9 rezervații și monumente ale naturii.

Dintre ariile naturale protejate de interes național din județul Buzău cele mai importante sunt:

- Focul Viu-Lopătari – monument al naturii unde se poate vedea o flacăra de până la 0,5 m înălțându-se în bătaia vântului, un fenomen natural datorat emanației continue de gaze din pământ;
- Platoul Meledic este o zonă colinară, cu pășuni și fânețe impresionante, un lac de apă dulce pe substrat de sare și o peșteră de sare unică în Europa - cea mai lungă peșteră în sare pe plan mondial.
- Vulcanii noroioși de la Pâclele Mari și Pâclele Mici sunt una dintre cele mai interesante rezervații mixte (geologică și botanică) din România. Acest fenomen natural spectaculos este rar întâlnit în lume. Turistii sunt impresionați de peisajul selenar pe care îl formează numeroșii vulcani în miniatură, prin craterile cărora gazele din adâncuri aduc noroi sub forma unei paste fluide de culoare alb-gri sau brun-cenușie. Această "lavă" vâscoasă provine din dizolvarea marelor și argilelor întâlnite în cale de apă antrenată spre suprafață de presiunea gazelor. În jurul "vulcanilor" se dezvoltă o vegetație care s-a adaptat la salinitatea ridicată de aici.

Constanța

În județul Constanța există un număr de 38 de arii naturale protejate.

- Rezervația naturală Lacul Terchighiol a fost declarat sit Ramsar în 2006, fiind încadrat în categoria zonelor umede de importanță internațională. Situat lângă litoralul Mării Negre, lacul este unic în țară fiind împărțit prin diguri construite în anii '80 în 3 porțiuni, una puternic sărată, una salmastră și una cu ape dulci. Existența de diferite habitate a permis dezvoltarea unei mari varietăți de specii: în special situl asigură condiții bune de iernat pentru păsările migratoare și un loc ideal pentru păsări acvatice.
- Dunele litorale-Agigea – rezervație naturală de dune marine reprezentată de un platou de 8-10 m format din depunerea continuă a nisipului. Rezervație floristică în cadrul căreia se dezvoltă cca 120 de specii de plante caracteristice litoralului românesc al Mării Negre;

- Pădurea-Hagieni este un punct de atracție pentru numeroși vizitatori datorită frumuseții peisajului și a curiozităților sale floristice și faunistice: broasca țestoasă uriașă, numeroase specii de păienjeni.

Biodiversitatea ce caracterizează județul Constanța este valorificată prin instituirea regimului de protecție pentru un număr de 22 de Situri de Importanță Comunitară (SCI) și un număr de 20 de Aree de Protecție Specială Avifaunistică (SPA)

Mai multe situri Natura 2000 sunt identificate în zona marină a județului, inclusiv:

- Aria de Protecție Specială Avifaunistică “Marea Neagră” - cu suprafața totală de 147.242,9 ha din care aproximativ 50% (73.621,45 ha) aferentă jud. Constanța;
- Sit de Importanță Comunitară “Delta Dunării – zona marină” - din care aproximativ 40% (48.678,8 ha) aferentă jud. Constanța;
- Sit de Importanță Comunitară “Izvoarele sulfuroase submarine de la Mangalia”;
- Sit de Importanță Comunitară “Plaja submersă Eforie Nord - Eforie Sud”;
- Sit de Importanță Comunitară “Vama Veche - 2 Mai”;
- Sit de Importanță Comunitară “Zona marină de la Capul Tuzla”.

Galați

Având o suprafață totală de cca. 9.431,5 ha, ariile protejate de interes național în județul Galați cuprind un parc natural și 16 rezervații naturale de importanță națională precum și 6 rezervații de tip dendrologic - peisagistic care au fost declarate prin HCJ nr. 46/1994 arii naturale protejate de interes județean.

Parcul Natural “Lunca Joasă a Prutului Inferior” este o zonă naturală de mare valoare științifică cu rol de conservare a biodiversității care include 4.925 ha zone umede, 2.627 ha păduri și pajiști umede precum și alte habitate naturale. Bogăția tipurilor de habitate se revărsă în numărul de specii de floră și faună sălbatică - 228 specii de păsări, 24 specii de mamifere, 13 specii de reptile, 14 specii de amfibieni, 50 specii de pești - multe fiind cu statut special – ocrotite, endemice, rare, foarte rare, vulnerabile sau pe cale de dispariție. Din numărul total al speciilor de păsări din zona Prutului inferior, 50 de specii, cu un diferit grad de periclitate și vulnerabilitate, sunt incluse în Cartea Roșie a vertebratelor din România (2005).

Tulcea

Datorită poziției sale geografice, județul Tulcea are aproape toate formele de relief din România plecând de la Munții Măcinului - cei mai vechi munți din România și printre cei mai vechi din Europa și până la Delta Dunării - teren încă în formare, cel mai nou pământ al țării. În județul Tulcea există un număr de 49 de arii naturale protejate de interes național, care includ 34 rezervații naturale și un parc național, o rezervație a biosferei și 17 situri Natura 2000, Tulcea fiind primul județul din România în ceea ce privește întinderea zonelor protejate.

Unica deltă din lume declarată rezervație a biosferei, Delta Dunării, este un adevărat „muzeu viu” al biodiversității care cuprinde 30 tipuri de ecosisteme, 5.137 de specii din care 1.689 specii de floră și 3.448 specii de faună - și una dintre cele mai mari zone umede din lume, habitat ideal pentru păsările de apă. Teritoriul rezervației cuprinde câteva unități fizico-geografice deosebite atât din punct de vedere morfologic cât și genetic:

- Delta Dunării propriu-zisă;
- Complexul lagunar Razim-Sinoe;
- Litoralul Mării Negre, până la izobata de 20 m;
- Dunărea maritimă până la Cotul Pisicii cu zona inundabilă Isaccea-Tulcea;
- Sărăturile Murighiol-Plopu.

În cadrul Deltei Dunării se găsesc câteva zone deosebite cum ar fi:

- Roșca-Buhaiova-Hrecisca – rezervație faunistică în depresiunea Matita unde se cuibărește în fiecare primăvară cea mai mare colonie de pelicani din Europa. Vegetatia luxuriantă mai găzduiește și colonii de egrete, lopătari și stârci galbeni;
- Perișor-Zătoane – rezervație faunistică în estul depresiunii Dranov. Pe o suprafață de 14.200 ha se cuibăresc cele mai numeroase lebede precum și pelicanul cret, cormoranul. Nucleul rezervației este format din lacurile Zătonul Mare și Zătonul Mic;
- Periteasca-Leahova – rezervație faunistică în complexul lagunar Razim-Sinoe unde se întâlnește cea mai populată regiune cu păsări de coastă. Cuprinde o serie de grinduri nisipoase și lacurile Leahova Mare și Mică, Periteasca, Pahane și Cosna;

- Pădurea Letea - rezervatie forestiera pe grindul cu acelasi nume. Este caracterizată prin abundența plantelor agățătoare care se încolăcesc pe arbori, dând aspectul unei păduri tropicale.
- Pădurea Caraorman - rezervatie forestieră, se aseamănă cu Letea, adăpostind numeroase elemente tropicale, rarități pe glob.

Parcul Național Munții Măcinului se situează pe cei mai bătrâni munți ai României, Munții Măcinului, caracterizați printr-un peisaj și relief deosebit și interesant prin microrelieful bizar rezultat în urma dezagregării naturale a granitului, martori geologici ai străvechilor munți hercinici.

Parcul Național ocupă zona centrală cea mai înaltă a Munților Măcin și se întinde pe o suprafață de 11.321 ha, din care 3.651 ha reprezintă zonele strict protejate, zonele tampon totalizând 7.670 ha. Munții Măcinului reprezintă o zonă cu biodiversitate de importanță mondială și cu o alternanță accentuată a tipurilor de ecosisteme, care includ ecosistemele submediteraneene și balcanice și de stepă. Marea bogăție a florei și vegetației Munților Măcin este reprezentată de peste 1.770 specii de plante din care 72 de specii sunt protejate ca specii rare sau vulnerabile, iar 27 specii sunt endemice pentru regiune.

Vrancea

Există în prezent în județul Vrancea 23 de arii protejate de interes național (rezervații naturale) excepție făcând Parcul Natural Putna Vrancea. Județul Vrancea contribuie la **rețeaua comunitară Natura 2000** cu un număr de 4 **Arii de Protecție Specială Avifaunistică** precum și 15 **Situri de Importanță Comunitară**, localizate în totalitate sau parțial pe teritoriul județului.

Teritoriul județului se caracterizează prin prezența unor areale cu habitate forestiere extrem de compacte, inaccesibile, ideale pentru carnivorele mari, Vrancea fiind al doilea areal din țară ca densitate a exemplarelor de lup, râs, urs. Mai mult, zonele Măgurii Odobești, Lunca Siretului Inferior și a Subcarpaților Vrancei reprezintă areale de mare însemnătate pentru avifaună.

Zona naturală cu cea mai mare întindere este Parcul Natural Putna Vrancea. Ce acoperă în totalitate bazinul hidrografic montan al râului Putna, la care se adaugă spre sud-vest masivele Mordanu și Goru. Aproape 80% din suprafața ocupată de parc revine habitatelor forestiere, fiind incluse aici și o serie de arii protejate și zone de conservare specială ce ocupă 19,23% din suprafața parcului. Parcul Natural Putna Vrancea joacă un rol cheie în protecția și conservarea populației de urs, lup și râs.

Focul Viu" – Andrieșu de Jos este o rezervație geologică pe cursul superior al râului Milcov, ce constă în emanații de gaze naturale care țâșnesc prin crăpăturile scoarței terestre și apoi se aprind spontan, formând flăcări de 30-50 cm înălțime.

Pădurea Cenaru – Andrieșul de Jos este o rezervație forestieră ce adăpostește exemplare gigantice de fag, brad și tisa.

Rezervația-Reghiu Scruntaru este o rezervație complexă, cu unele porțiuni ce au aspectul unei cetăți medievale în ruină, impresionează prin numeroasele cascade, dar și prin bogăția floristică și peisajul deosebit de frumos.

Economia Regiunii Sud-Est

Regiunea dispune de o industrie diversificată. Sunt reprezentate aproape toate ramurile industriale: industria petrochimică, metalurgică, constructoare de mașini, industria materialelor de construcții, industria alimentară și textilă.

Productivitatea muncii pentru IMM-uri în Regiunea Sud-Est a cunoscut un trend ascendent, în perioada 2010-2011 (225 mii lei/pers.). La nivel regional, cea mai ridicată productivitate o au întreprinderile din industria extractivă și industrie prelucrătoare.

Ca număr de **întreprinderi inovatoare**, Regiunea Sud-Est a urcat pe a 2-a poziție cu 36,90% întreprinderi inovative (1054 din total), depășind nivelul național.

În anul 2011, rata de acoperire export - import a fost de 86,09% și surprinde o situație mai favorabilă decât la nivel național. Structural, secțiunile "Metale comune și articole din acestea", cum ar fi fontă, oțel, fier și produse din fontă, oțel, fier (28,59%), "Produse minerale" (21,23%), "Mijloacele de transport" (19,15%) și "Materiale textile" (8,73%), domină portofoliul de export al regiunii. Activitățile de import prezintă o concentrare asemănătoare exporturilor. Astfel, secțiunile dominante sunt: "Produse minerale" (50,16%), "Metale comune și articolele din acestea" (13,29%), "Mașini, aparate, echipamente electrice; aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile" (11,16%) și "Produse ale industriei chimice și ale industriilor conexe" (6,46%), care totalizează împreună 81,07% din totalul importurilor.

Un sector important pentru regiune cu un număr semnificativ de angajați este cel naval. În regiune funcționează 5 șantiere navale, la Brăila, Galați, Tulcea, Mangalia, Constanța. În anul 2011, 30,34% din investițiile au fost efectuate de întreprinderi de mari dimensiuni, deținând și ponderea cea mai mare în investiții, liderul sectorului a fost sectorul metalurgic. Firmele mari din regiune din

domeniile metalurgic, șantiere navale, construcții, panificație dețin o pondere însemnată a numărului de salariați.

În anul 2011, în porturile maritime din Regiunea Sud-Est au fost încărcate aproape 20 mii tone mărfuri ceea ce reprezintă 53,29% din totalul mărfurilor încărcate în porturile maritime și au fost descarcate 18 mii tone mărfuri adică, 46,7% din totalul mărfurilor descărcate în porturile maritime românești.

Portul Constanța este principalul port maritim al României, situat strategic pentru a aproviziona cu mărfuri Europa Centrală și de Est și devenit recent cel mai mare port de containere din Marea Neagră, prevăzut de asemenea, cu dane de descărcare pentru mărfuri dar și cu un terminal modern pentru călători.

După distribuția **IMM-urilor** la 1.000 locuitori, la nivel național, în anul 2011, Regiunea Sud-Est ocupă locul 4 (cu 54.809 IMM-uri), un trend crescător înregistrând și numărul personalului angajat, nivelul cifrei de afaceri și a investițiilor brute. **Sectorul terțiar** concentrează 64,11% din întreprinderile din Regiunea Sud-Est și jumătate din salariații din regiune, dinamica acestui sector fiind pozitivă.

Activitatea de **cercetare și dezvoltare** este slabă în regiune, regiunea aflându-se sub media națională, sitându-se pe ultimele poziții din Uniunea Europeană. Disparitățile intra-regionale sunt importante, județele mai active în cercetare și dezvoltare fiind acolo unde funcționează centre universitare și institute de cercetare.

Regiunea dispune de un grad diversificat al **structurilor de sprijinire a afacerilor**, astfel în municipiul Galați funcționează 1 din cele 6 parcuri științifice și tehnologice din țară. Structurile de sprijinire a afacerilor nu se regăsesc în toate județele. Astfel, în regiune funcționează la Galați, 1 din cele 6 parcuri științifice acreditate la nivel național, 2 parcuri industriale (Galați și Mangalia), 1 incubator de afaceri la Mangalia, 4 clustere (2 la Constanța în domeniul energiei eoliene și maritim, 1 la Buzău în turism și 1 la Vrancea pentru domeniul textil). În perioada de programare 2007-2013, prin POR au primit finanțare 8 proiecte, în cadrul domeniului de intervenție care a vizat dezvoltarea centrelor de afaceri, astfel: 1 proiect în județul Buzău, 1 proiect în județul Galați și 6 proiecte în județul Constanța.

Agricultura la nivel regional

Producția agricolă este semnificativă, reprezentând 15,86 % din producția de la nivel național. Agricultură detine o pondere importantă în economia regiunii, 40,4% din populația ocupată

a regiunii fiind ocupata in acest sector. Terenul agricol detine 65% din suprafata totala a regiunii. Sectorul privat deține cea mai mare pondere a terenului agricol și totodată produce cea mai mare parte a producției agricole (95% in 2011).

Regiunea Sud-Est se situează pe primul loc în țară, în ceea ce privește suprafața viilor roditoare, deținând 40,3% din suprafața viticolă a țării în mare parte localizată în județul Vrancea. Regiunea este recunoscută, atât pe plan intern cât și pe plan extern, prin calitatea vinurilor provenite din podgorii renumite, care se găsesc pe tot cuprinsul regiunii: Panciu, Odobești, Pietroasele, Nicorești, Niculițel, Murfatlar, Însurăței.

Culturile agricole reprezintă o caracteristică principală a regiunii, regiunea ocupând în anul 2011, primul loc la producția de porumb, locul doi la producția de grâu, leguminoase pentru boabe, legume și locul trei la producția de floarea soarelui.

Horticultura este bine dezvoltată în întreaga regiune (în special în județul Galați) care este primul județ din România, în ceea ce privește producția de legume.

Pescuitul și acvacultura, alături de prelucrarea peștelui și comerțul cu pește și produse din pește, sunt activități cu tradiție în Regiunea Sud-Est. În unele zone izolate, cum sunt Delta și Lunca Dunării, zona Clisura Dunării, pescuitul reprezintă una dintre principalele activități, care oferă locuri de muncă și surse de venituri pentru populația locală. Sectorul piscicol în Regiunea Sud Est include:

- activitățile de pescuit marin la Marea Neagră, practicate de-a lungul litoralului românesc;
- activitățile de pescuit în apele interioare, care se practică pe Dunăre precum și în zona Deltei Dunării;
- Acvacultura. În Regiunea Sud-Est există 129 de ferme piscicole înscrise în Registrul Unităților de Acvacultură, din care 39 pepiniere și 90 crescătorii. Numărul cel mai mare de ferme piscicole este localizat în județul Tulcea (54) și în județul Constanța (34).

În Regiunea Sud-Est, la nivelul anului 2011, au fost capturate 2.366,17 tone de specii de apă dulce, cea mai mare parte provenind din Delta Dunării (2.256,02 t). Conform datelor ANPA cele mai importante specii de apă dulce capturate în regiunea Sud Est, în anul 2011, au fost carasul (1.104,61 tone), scrumbia (423,02 tone), plătica (266,72 tone), somnul (131,54 tone), crapul (117,32 tone), știuca (94,83 tone), șalăul (82,69 tone), novacul (21,17 tone).

Infrastructura de transport

Regiunea de dezvoltare Sud-Est are un potențial ridicat de dezvoltare a sistemului de transporturi, fiind străbătută de fluviul Dunărea, având acces la Marea Neagră și fiind și relativ aproape de București.

Infrastructura de transport rutier

Față de alte regiuni ale țării, regiunea este avantajată de prezența autostrăzii A2: București-Constanța. Prezența unei autostrăzi înseamnă: siguranța, viteza sporită, confort, economie de timp, combustibil și lubrifianți, reducerea stresului, creștere economică. În Regiunea de dezvoltare Sud-Est există o rețea relativ variată de căi rutiere pe direcția est-vest: București-Constanța, București-Brăila-Galați și București-Buzău-Focșani.

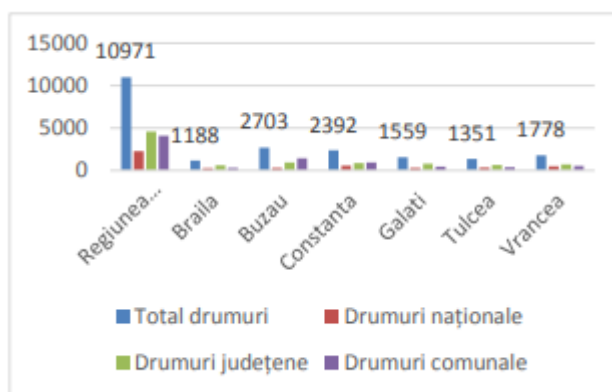

Fig. 13. Lungimea drumurilor publice, pe categorii de drumuri, în Regiunea Sud-Est, la nivelul anului 2017

Infrastructura de transport feroviar

În Regiunea de dezvoltare Sud-Est, erau la nivelul anului 2017, 1.748 km de cale ferată, cei mai mulți în județul Constanța. Acest număr de kilometri o situează pe poziția întâi față de celelalte regiuni de dezvoltare. O parte din calea ferată de la nivelul regiunii este electrificată (522 km), cele mai multe linii de cale ferată fiind linii normale cu una (1.233 km) sau două căi (490 km).

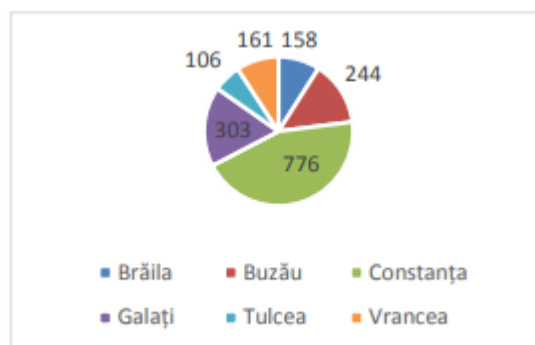

Fig. 14. Lungimea căilor ferate în exploatare în Regiunea de dezvoltare Sud-Est, la nivelul anului 2017

Infrastructura de transport naval – maritim și fluvial

În Regiunea de dezvoltare Sud-Est se află atât fluviul Dunărea, canalul Dunăre-Marea Neagră, cât și litoralul Mării Negre. De asemenea, în regiune există mai multe porturi mari precum: Portul Constanța, Portul Tomis, Portul Brăila, Portul Galați și Portul Tulcea, Portul Mangalia.

Căi navigabile interioare	Km (anul 2015)
Total	1.779
Dunărea	1.075
Brațele secundare ale Dunării	524
Canalul Dunăre – Marea Neagră	64
Canalul Poarta Albă – Midia Năvodari	28

Infrastructura de transport intermodal

Conform Strategiei de transport intermodal în România 2020, Anexa 19, terminalele de transport combinat aflate pe raza Regiunii de dezvoltare Sud-Est sunt: Galați Mărfuri, Buzău Sud, Constanța Mărfuri.

Infrastructura de transport aerian

În Regiunea de dezvoltare Sud-Est există patru aeroporturi: un aeroport internațional la Mihail Kogălniceanu situat la 24 km de Constanța, un aeroport internațional la Tulcea (care funcționează în prezent numai pentru curse charter), un aeroport internațional la Tuzla (Constanța) și un aeroport utilitar la Buzău. În județul Brăila, există un aeroport utilitar la Ianca.

Particularități ale Regiunii Sud-Est

O particularitate a Regiunii Sud-Est este aceea că are în componență aproape toate formele de relief, unele dintre ele fiind specifice numai acestei regiuni, ceea ce imprimă anumite particularități vieții economice, sociale, culturale, educaționale a acestei zone. Regiunea Sud-Est este singura care are deschidere la mare, acest aspect oferindu-i oportunitatea de dezvoltare a transportului maritim și fluvio-maritim dar și activităților conexe și nu numai (depozitare, comerț, etc.). În această regiune se regăsesc porturile maritime Constanța (cel mai mare de la Marea Neagră), Mangalia și Midia, precum și cele fluvio-maritime (Brăila, Galați, Tulcea și Sulina). Situația strategică a Mării Negre constituie un element de atragere a investițiilor străine care pot determina o creștere a competitivității zonei.

Mai mult de jumătate din terenurile fertile ale Câmpiei Bărăganului, cunoscută drept „grânar al țării”, sunt situate pe teritoriul regiunii Sud - Est. Suprafețele agricole mari și solurile fertile oferă condiții favorabile pentru o agricultură ecologică.

Delta Dunării (una dintre marile rezervații naturale ale lumii) și Insula Mică a Brăilei ale căror floră și faună sunt considerate unice în Europa constituie zone naturale cu o atracție turistică deosebită.

O altă caracteristică a regiunii este potențialul turistic ridicat. Sectorul de turism este relativ bine dezvoltat. Litoralul Mării Negre și Delta Dunării, stațiunile balneo-climaterice Lacul Sărat, Techirghiol, Sărata Monteoru, unele pensiuni agro-turistice în zonele montane și în Delta Dunării, mănăstirile din nordul Dobrogei și Munții Buzăului și Vrancei reprezintă puncte cu atracție turistică. O altă particularitate a regiunii este prezența celor mai renumite podgorii și centre de producție a vinului din România, acestea găsindu-se în toate județele regiunii. Regiunea Sud-Est se situează pe primul loc în țară în ceea ce privește suprafața viilor pe rod. Podgoriile Murfatlar, Odobești, Panciu, Nicorești, Dealurile Bujorului, Pietroasele produc vinuri renumite atât pe plan național cât și pe plan internațional.

Evoluția pieței muncii în Regiunea Sud-Est

Din analiza evoluției indicatorilor referitori la piața forței de muncă pentru perioada 2007-2017, se constată o reducere a **populației active civile** din Regiunea Sud-Est cu peste 9%, fapt

îngrijorător, mai ales că, în ceea ce privește populația ocupată civilă, cele mai mari scăderi se înregistrează în principalele domenii de activitate din regiune, precum agricultura, silvicultura și pescuit (populația ocupată a scăzut cu peste 30%), industria prelucrătoare, servicii financiare, sau asigurări.

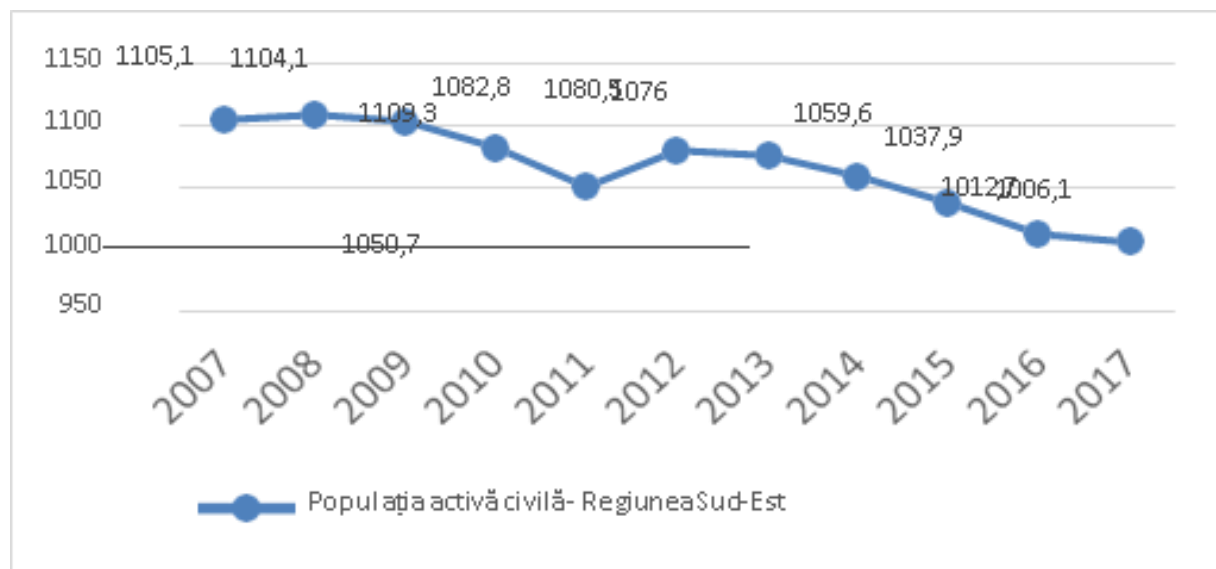

Fig. 15. Populația activă civilă în Regiunea Sud-Est, 2007- 2017, mii persoane

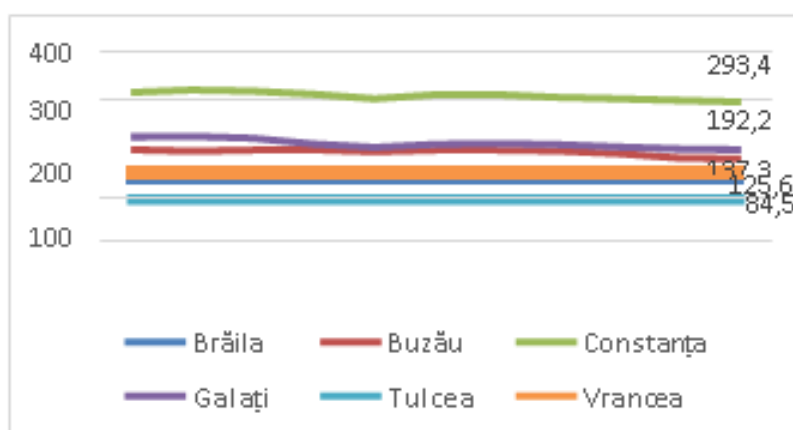

Fig. 16. Populația activă civilă la nivel de județe ale Regiunii Sud-Est, 2007-2017, mii persoane

În ceea ce privește **numărul salariaților**, la nivelul anului 2017, în regiune acesta era de 533.782 persoane, în creștere ușoară față de ultimii cinci ani, tendință înregistrată în toate județele regionale. Pe sexe, în regiune există un echilibru în împărțirea locurilor de muncă între bărbați și femei, cu mici disparități în județele Constanța și Galați. Cei mai mulți salariați din regiune își desfășoară activitate în domenii precum industria prelucrătoare, comerțul cu ridicata și amănuntul,

construcții, sănătate și asistență socială, învățământ și transport și depozitare. Numărul mediu al salariaților a fost relativ constant pentru majoritatea activităților economice, cu creșteri semnificative în domeniul hoteluri și restaurante, fapt explicat de creșterea numărului de hoteluri, pensiuni și restaurante din regiune, atât în scopuri turistice, cât și de afaceri.

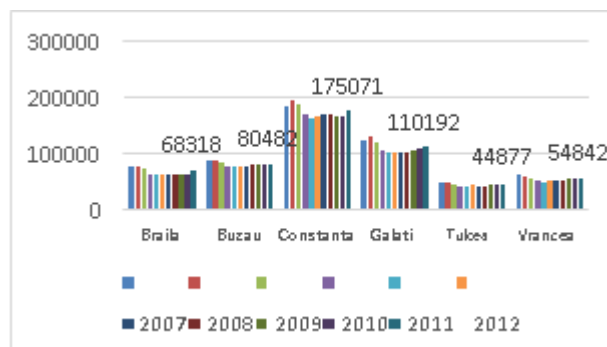

Fig. 17. Numărul mediu al salariaților la nivel județean, Regiunea Sud-Est, 2007-2017

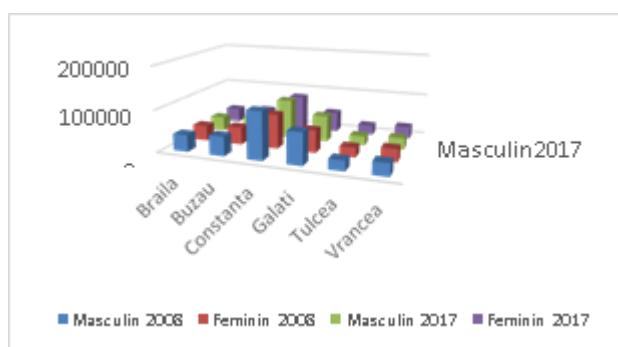

Fig. 18. Numărul salariaților în funcție de sex, în județele Regiunii Sud-Est, anul 2017

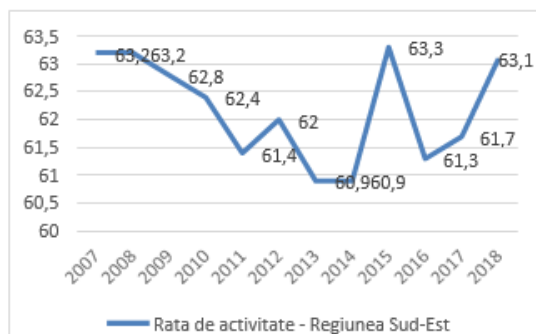
Regiunea Sud-Est era cea de-a cincea regiune a țării din perspectiva ratei de ocupare a resurselor de muncă, cu un procent de 62,4%, cu cinci procente sub media națională, pe un trend ușor ascendent. Pe județe, se poate observa că în intervalul de timp 2007-2017, rata ocupării a scăzut în anii de criză economică 2008-2013 în toate județele regiunii, ceva mai accentuat în județele Galați și Tulcea. În 2014, rata ocupării a cunoscut o creștere semnificativă în toate județele regiunii, cu peste 10 puncte procentuale în județele Galați, Tulcea și Vrancea.

În Regiunea Sud-Est, rata de activitate a înregistrat fluctuații în ultimii 10 ani, cu un minim în anii 2013 și 2014, în prezent fiind pe un trend ascendent, cu o valoare de 63,1% în anul 2018. La nivel județean, rata de activitate a înregistrat același trend descendent în perioada 2007-2011, crescând semnificativ începând cu anul 2013. În anul 2017, județul cu cea mai mare rată de activitate a resurselor de muncă era județul Vrancea (70,3%), urmat de Brăila (69,2%), Buzău

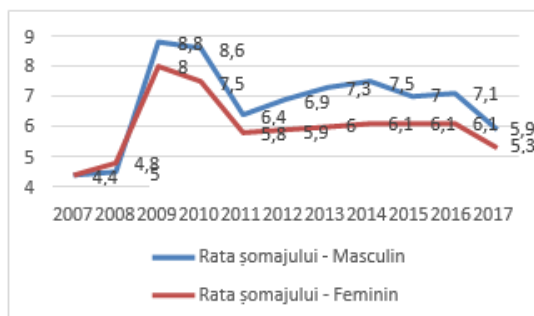
(68,1%), Tulcea (67,9%), Constanța (66,5%) și Galați (59,2%).

Somajul

Evoluția ratei de activitate în Regiunea Sud-Est, 2007-2018, %.

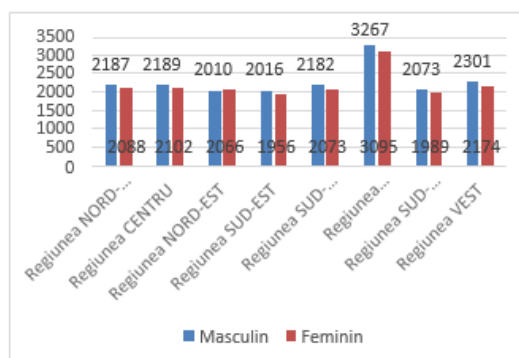

Rata șomajului pe sexe la nivelul Regiunii Sud-Est, 2007-2017, %

Potrivit datelor INS, rata șomajului din Regiunea Sud-Est era în anul 2017 de 5,6%, cu 1.6 puncte procentuale peste media națională, șomajul fiind mai mare în rândul persoanelor de sex masculin. Județul Buzău avea, în anul 2017, cea mai mare rată a șomajului din regiune. Pe categorii de vârstă, cei mai mulți șomeri erau în rândul tinerilor între 15 și 24 de ani, sistemul educațional eșuând deseori în formarea și calificare acestora potrivit cerințelor pieței muncii. Regiunea Sud-Est este regiunea cu cel mai mic **câștig salarial nominal mediu net lunar**, de doar 1987 lei în anul 2017. În plan județean, toate județele se află sub media națională, cel mai mare câștig salarial nominal mediu net fiind în Constanța, Tulcea și Galați, urmate de Buzău, Brăila și Vrancea. Pe lângă aceste concluzii, studiile referitoare la forța de muncă din România relevă o serie de caracteristici ale forței de muncă din Regiunea Sud-Est.

Câștigul salarial nominal mediu net lunar pe sexe, la nivelul regiunilor de dezvoltare, 2017, lei

Regiunea are o contribuție redusă la la structura muncitorilor calificați și asimilați din România (12,12% din totalul la nivel de economie), însă ca pondere a muncitorilor calificați în total forță de muncă la nivelul regiunii de dezvoltare(17,07%), regiunea se află pe locul 3 la nivel național. În același timp, regiunea înregistrează un deficit în ceea ce privește numărul specialiștilor în diverse domenii de activitate, aflându-se pe penultimul loc în ceea ce privește contribuția la structura acestei categorii de personal. Regiunea Sud-Est este una dintre regiunile cele mai dezvoltate în sectorul serviciilor, ponderea lucrătorilor în domeniul serviciilor fiind foarte mare.

IV.1 PRIORITATILE TEMATICE ALE STRATEGIEI DE DEZVOLTARE REGIONALA

Viziune strategică și obiective

Strategia de dezvoltare a Regiunii Sud-Est va putea fi realizată pe deplin doar printr-o abordare integrată care va permite adoptarea de politici sectoriale cât mai apropiate de nevoile teritoriului. În acest sens, proiectele integrate reprezintă principalul instrument de realizare a acestui model de programare.

Nevoia de a urma metoda integrării teritoriale reiese cu precădere din consultările și dezbaterile cu reprezentanții parteneriatului economic, social și administrativ de la nivel județean. La acest nivel există o conștientizare a importanței instrumentelor operaționale care permit realizarea unor inițiative comune capabile să valorifice cât mai bine resursele și potențialul comunităților și a teritoriilor.

În același timp, proiectele integrate reprezintă modalitatea cea mai adecvată pentru promovarea conceptului dezvoltării “de jos în sus”, concept pe care Regiunea de Dezvoltare Sud Est dorește să îl promoveze cu prioritate.

Proiectele integrate reprezintă un complex de acțiuni intersectoriale, coerente și strâns legate între ele, care converg spre un obiectiv comun de dezvoltare a teritoriului și care necesită o abordare unitară a etapelor de implementare. Această definiție subliniază două aspecte:

Conceptul de programare integrată, trăsătura fundamentală a activităților cofinanțate prin Fondurile Structurale;

Regiunea ca punct principal de referință văzut nu doar ca destinatar al inițiativelor și acțiunilor de dezvoltare, ci și din punct de vedere al valorificării potențialului existent.

Proiectele integrate sunt incluse în Strategia Regională prin linii de intervenție (teritoriale, sectoriale și de filieră) și prin metode de programare (concertare, cooperare între actorii publici și privați). Aceste proiecte vor fi realizate atât prin concentrare, cât și la nivel regional sau subregional, acolo unde un obiectiv de dezvoltare este comun mai multor zone, chiar și neînvecinate: proiectul integrat extins unește astfel mai multe realități locale, sub forma unor filiere de producție, circuite, itinerarii, rețele sectoriale sau tematice.

Viziunea strategică a PDR Sud-Est

Regiunea Sud-Est – o regiune atractivă, un spațiu economic stabil și diversificat, capabil să asigure prosperitatea populației, în care disparitățile de dezvoltare față de alte regiuni au fost reduse.

Obiectiv general

Obiectivul general al Strategiei de dezvoltare a Regiunii Sud-Est este acela de a promova dezvoltarea durabilă și îmbunătățirea calității vieții populației, astfel încât aceasta să devină o regiune competitivă pe termen lung și atractivă pentru investiții, cu valorificarea patrimoniului de mediu, a resurselor umane superior calificate, crearea de noi oportunități de ocupare a forței de muncă și creșterea semnificativă a PIB-ului regional până în 2020, până la 90% din media națională.

Strategia este formulată prin integrarea problemelor teritoriale cu cele sectoriale, precum și ținând seama de sustenabilitatea tuturor acțiunilor propuse într-un context menit să asigure șanse egale și incluziunea socială.

Într-un context de globalizare și trecere de la societatea agricolă și industrială la societatea post-industrială, obiectivele de dezvoltare ale Regiunii Sud-Est urmăresc un echilibru delicat între preocupările de egalitate și cele de competitivitate economică. Acest lucru va fi realizat printr-o serie de activități care se adresează în special infrastructurii și serviciilor necesare pentru dezvoltarea durabilă economică și socială.

Problemele asociate cu accesibilitatea, mobilitatea și mediul sunt de o importanță vitală pentru dezvoltarea eco-durabilă a regiunii și pentru bunăstarea populației. Acesta este motivul pentru care investițiile publice trebuie să continue să se concentreze asupra transportului și infrastructurii de mediu.

Obiective Specifice

Obiectiv specific 1.1: Creșterea atractivității și competitivității zonelor urbane în scopul conservării,

protejării și dezvoltării patrimoniului istoric și cultural în vederea dezvoltării regiunii;

Obiectiv specific 1.2: Îmbunătățirea condițiilor de locuit, a spațiilor publice, a calității mediului în zonele urbane și dezvoltarea unui transport public urban ecologic;

Obiectiv specific 2.1: Îmbunătățirea accesibilității, mobilității și conectivității regionale, prin dezvoltarea unui sistem de transport rutier bazat pe principiile durabilității, inovării și securității, capabil să asigure legături rapide și eficiente cu piețele internaționale;

Obiectivul specific 2.2: Îmbunătățirea accesibilității, mobilității și conectivității regionale prin dezvoltarea unui sistem de transport portuar competitiv;

Obiectivul specific 2.3: Îmbunătățirea accesibilității, mobilității și conectivității regionale, prin dezvoltarea unui sistem de transport aerian competitiv;

Obiectivul specific 3.1: Dezvoltarea infrastructurii de CDI și a sinergiilor între întreprinderi și aceste centre, prin utilizarea de produse și procese inovative;

Obiectivul specific 3.2: Sprijinirea dezvoltării firmelor în vederea creșterii competitivității regionale și crearea de noi locuri de muncă;

Obiectivul specific 4.1: Creșterea nivelului de promovare și a gradului de valorificare economică a potențialului turistic local (turism de agrement, turism științific, educațional, turism pentru vanatoare și pescuit, turism balnear și de tratament, turism cultural, turism oenologic și gastronomic, etc.);

Obiectivul specific 4.2: Îmbunătățirea infrastructurii de turism specifice în vederea creșterii atractivității regiunii ca destinație turistică;

Obiectivul specific 5.1: Valorificarea eficientă și durabilă a patrimoniului natural prin crearea / modernizarea infrastructurilor necesare pentru asigurarea alimentării cu apă potabilă a populației și pentru colectarea și epurarea apelor uzate în vederea creșterii calității vieții;

Obiectivul specific 5.2: Protejarea mediului prin consolidarea și extinderea sistemelor de management integrat al deșeurilor, sprijinirea investițiilor care promovează prevenirea generării de deșeurii, reutilizarea, inclusiv utilizarea lor ca materii prime secundare/subproduse în vederea creșterii eficienței utilizării resurselor naturale și prin decontaminarea siturilor contaminate;

Obiectivul specific 5.3: Prevenirea și reducerea impactului schimbărilor climatice prin

implementarea unor măsuri de protecție a mediului și de prevenire a riscurilor de mediu și dezvoltarea și întărirea serviciilor profesionale și voluntare pentru situații de urgență și a centrelor rapide de intervenție;

Obiectivul specific 5.4: Conservarea și refacerea ecosistemelor naturale prin menținerea/ameliorarea stării factorilor de mediu și prin managementul durabil al ariilor protejate;

Obiectivul specific 6.1: Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor din sectorul rezidențial și valorificarea resurselor regenerabile pentru producerea energiei electrice și termice;

Obiectivul specific 6.2: Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor din sectorul public și a sistemului de iluminat public și valorificarea resurselor regenerabile pentru producerea energiei electrice și termice;

Obiectivul specific 7.1: Creșterea ratei participării populației în sistemul de învățământ prin îmbunătățirea serviciilor de educație și a infrastructurii din sistemul educațional;

Obiectivul specific 7.2: Creșterea calității serviciilor medicale și a infrastructurii în vederea îmbunătățirii stării de sănătate a populației;

Obiectivul specific 7.3: Creșterea calității serviciilor sociale și a infrastructurii de servicii sociale pentru combaterea sărăciei și incluziunii sociale;

Obiectivul specific 7.4: Reducerea gradului de sărăcie prin asigurarea unor condiții îmbunătățite de locuit, pentru comunitățile defavorizate, precum și asigurarea unor servicii de bază - medicale, educaționale, sociale – în vederea creșterii gradului de ocupare și incluziune socială;

Obiectivul specific 8.1: Diversificarea economiei rurale prin creșterea numărului de întreprinderi, inclusiv din sectorul non-agricol, încurajarea menținerii și dezvoltării activităților tradiționale din spațiul rural;

Obiectivul specific 8.2: Creșterea competitivității și durabilității sectorului piscicol;

Obiectivul specific 8.3: Creșterea calității vieții în zonelor rurale prin dezvoltarea infrastructurii rurale inclusiv prin conservarea, protejarea și dezvoltarea patrimoniului istoric și cultural;

Obiectivul specific 9.1: Îmbunătățirea performanței resurselor umane prin investiții în infrastructură;

Obiectivul specific 9.2: Îmbunătățirea serviciilor publice, promovarea parteneriatelor la nivel regional/ local și crearea unei piețe a forței de muncă regionale moderne, flexibile, inclusive în

vederea satisfacerii nevoilor pieței;

Obiectivul specific 10.1: Sprijinirea dezvoltării firmelor pentru a implementa proiecte în domeniul cooperării transfrontaliere și interregionale în vederea creșterii competitivității și crearea de noi locuri de muncă;

Obiectivul specific 10.2: Reducerea riscului în zona transfrontalieră prin identificarea, evaluarea, monitorizarea și abordarea riscurilor de dezastre și consolidarea de avertizare timpurie;

Obiectivul specific 10.3: Îmbunătățirea capacității de cooperare și a eficienței administrațiilor publice în contextul CBC.

Priorități de dezvoltare

Obiectivele de dezvoltare au conturat următoarele priorități regionale, care sunt prezentate într-o secvență ne-ierarhizată:

Prioritatea 1. Dezvoltare urbană durabilă integrată

Prioritatea 2. Dezvoltarea infrastructurii de transport la nivel regional

Prioritatea 3. Îmbunătățirea competitivității economiei regionale, în contextul promovării specializării economice inteligente

Prioritatea 4. Îmbunătățirea calității turismului la nivel regional **Prioritatea 5.** Conservarea și protecția mediului înconjurător

Prioritatea 6. Îmbunătățirea eficienței energetice și utilizarea resurselor regenerabile **Prioritatea 7.** Îmbunătățirea calității în domeniile educație, sănătate și incluziune socială

Prioritatea 8. Valorificarea superioară a resurselor din mediul rural și modernizarea economiei rurale

Prioritatea 9. Îmbunătățirea resurselor umane la nivelul regional, în contextul specializării regionale inteligente

Prioritatea 10. Promovarea cooperării transfrontaliere și interregionale

Prioritatea 1. Dezvoltare urbană durabilă integrată

Domeniu de intervenție 1: Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului cultural și natural

Obiectivul specific 1: Creșterea atractivității și competitivității zonelor urbane în scopul conservării, protejării și dezvoltării patrimoniului istoric și cultural în vederea dezvoltării regiunii

Operațiuni orientative/Activități:

- Restaurarea, protejarea, promovarea și valorificarea monumentelor istorice incluse în:
 - patrimoniul cultural național din mediul urban
 - patrimoniul cultural local din mediul urban;
- Construcția/ extinderea spațiilor din structurile muzeale ce adăpostesc colecții de patrimoniu sau pot conduce la creșterea atractivității regiunii;
- Lucrări de restaurare/ reconstituire arheologice pentru obiective de interes regional, inclusiv lucrări de infrastructură de acces;
- Investiții în infrastructura de comunicare, networking și promovare a obiectivelor de patrimoniu;
- Investiții în expoziții muzeale de promovare a patrimoniului cultural și natural.

Domeniu de intervenție 2: Modernizarea infrastructurii din mediul urban

Obiectivul specific 2: Îmbunătățirea condițiilor de locuit, a spațiilor publice, a calității mediului în zonele urbane și dezvoltarea unui transport public urban ecologic

Operațiuni orientative/Activități:

- Construcția, reabilitarea, modernizarea locuințelor și îmbunătățirea confortului acestora;
- Construcția, reabilitarea, modernizarea clădirilor publice sau comerciale din zona urbană;
- Construcția, reabilitarea, modernizarea, extinderea tramei stradale din urban, pentru îmbunătățirea calității aerului;
- Construcția, reabilitarea, modernizarea, extinderea aleilor/trotuarelor din urban (trasee pietonale)
- Construirea, reabilitarea, modernizarea parcărilor din urban;
- Construcția, amenajarea pistelor pentru biciclete;
- Crearea și dezvoltarea infrastructurii de agrement;

- Crearea, menținerea, dezvoltarea rețelei de spații verzi în special în zonele de aglomerare urbană și reducerea poluării aerului;
- Reabilitarea instalațiilor de iluminat public, prin folosirea energiilor regenerabile (iluminat verde);
- Crearea, dezvoltarea rețelelor de utilități publice – alimentare cu apă, canalizare, electricitate, gaze naturale, energie termică etc.;
- Reabilitarea, modernizarea spațiilor publice din zonele centrale ale localităților urbane;
- Dotări și lucrări specifice pentru asigurarea protecției civile și creșterea nivelului de siguranță al cetățenilor;
- Dezvoltarea, modernizarea, extinderea de noi sisteme de transport în comun la nivel urban și periurban periurban (condiționalitatea existenței planurilor de mobilitate urbană), inclusiv dotarea cu mijloace de transport ecologic (tramvaie, troleibuze, autobuze).

Prioritatea 2. Dezvoltarea infrastructurii de transport la nivel regional

Domeniu de intervenție 1: Stimularea mobilității, accesibilității și conectivității regionale prin investiții în infrastructura de transport rutier

Obiectivul specific 1: Îmbunătățirea accesibilității, mobilității și conectivității regionale, prin dezvoltarea unui sistem de transport rutier bazat pe principiile durabilității, inovării și securității, capabil să asigure legături rapide și eficiente cu piețele internaționale

Operațiuni orientative/Activități:

- Dezvoltarea infrastructurii rutiere (drumuri naționale, județene) pe rețeaua de bază și extinsă TEN-T;
- Dezvoltarea șoselelor de centură/drumuri de ocolire pentru eliminarea blocajelor rutiere;
- Construcția, reabilitarea și consolidarea rețelei de poduri și podețe pe rețeaua de drumuri județene;
- Construirea/modernizarea de stații pentru transport public pe traseul drumului județean
- Dezvoltarea altor noduri de transport multimodale;
- Conectarea legăturilor rutiere la rețelele de transport pan-european;
- Dezvoltarea infrastructurii de transport pentru traversarea Dunării pe cale rutiera și feroviara;
- Conectarea polilor urbani/ metropolitani pe cale rutieră la structurile multi-modale de transport;

- Dezvoltarea/îmbunătățirea transportului cu emisii scăzute de dioxid de carbon și promovarea unei mobilități locale și regionale;
- Îmbunătățirea condițiilor de trecere a granițelor în special a celor externe cu Republica Moldova și cu Ucraina și cu Bulgaria;
- Îmbunătățirea infrastructurii rutiere la Marea Neagră, granița de Sud-Est a Europei;

Domeniu de intervenție 2: Stimularea mobilității, accesibilității și conectivității regionale prin investiții în infrastructura de transport naval

Obiectivul specific 2: Îmbunătățirea accesibilității, mobilității și conectivității regionale prin dezvoltarea unui sistem de transport portuar competitiv

Operațiuni orientative/Activități:

- Dezvoltarea porturilor ca terminale (multimodale/intermodale) de acces la platformele logistice și/sau la parcurile industriale;
- Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii maritime și pe căi navigabile pe Dunăre și pe canalele navigabile, având în vedere promovarea unui sistem de transport ecologic.

Domeniu de intervenție 3: Stimularea mobilității, accesibilității și conectivității regionale prin investiții în infrastructura de transport aerian

Obiectivul specific 3: Îmbunătățirea accesibilității, mobilității și conectivității regionale, prin dezvoltarea unui sistem de transport aerian competitiv

Operațiuni orientative/Activități:

- Dezvoltarea aeroporturilor, pentru îmbunătățirea conectivității și sprijinirea mobilității regionale;
- Conectarea polilor urbani/ metropolitani pe cale aeriană la structurile multi-modale de transport;

Prioritatea 3. Îmbunătățirea competitivității economice regionale, în contextul promovării specializării economice inteligente

Domeniu de intervenție 1: Dezvoltarea centrelor de CDI, de sprijinire a afacerilor, transfer tehnologic, inovare socială, networking, clustere în vederea promovării specializării economice inteligente (investiții în infrastructura și activitățile de CDI)

Obiectivul specific 1: Dezvoltarea infrastructurii de CDI și a sinergiilor între întreprinderi și aceste centre, prin utilizarea de produse și procese inovative

Operațiuni orientative/Activități:

- Crearea, dezvoltarea (modernizarea/extinderea) structurilor de sprijinire a afacerilor: incubatoare de afaceri, parcuri științifice, tehnologice, industriale și de afaceri, centre de competență și altele;
- Dotarea structurilor de sprijinire a afacerilor;
- Crearea, dezvoltarea (modernizarea/extinderea) rețelelor de tip cluster;
- Dezvoltarea infrastructurii de CDI în cadrul universitatilor și institutelor de cercetare (ex: centru internațional de studii avansate ptr. sisteme fluvii-delte-mări);
- Dezvoltarea infrastructurii de CDI a întreprinderilor și crearea de noi locuri de muncă pentru CDI;
- Investiții pentru susținerea inovării, transferului de tehnologii, inovare socială și parteneriate pentru activități de CDI (de proces produs, marketing, servicii);
- Proiecte de cercetare în parteneriat între universități / instituții de cercetare și întreprinderi;

Domeniu de intervenție 2: Investiții în crearea și extinderea capacităților de producție și dezvoltarea serviciilor pentru firme

Obiectivul specific 2: Sprijinirea dezvoltării firmelor în vederea creșterii competitivității regionale și crearea de noi locuri de muncă

Operațiuni orientative/Activități:

- Dezvoltarea și implementarea de noi modele de afaceri pentru IMM-uri, în special pentru a favoriza transferul tehnologic;
- Stimularea înființării de noi întreprinderi, în vederea creșterii productivității/competitivității acestora;
- Sprijin acordat firmelor pentru informatizarea activității, inclusiv achiziția de noi tehnologii;

- Sprijin acordat firmelor pentru implementarea sistemelor de calitate, a sistemelor moderne de management și pentru creșterea competenței manageriale și a productivității muncii;
- Activități de promovare și sprijin pentru afaceri (târguri, expoziții, conferințe, întâlniri „business to business”, materiale promoționale, etc.);
- Investiții pentru întreprinderi, în primul rând pentru IMM-uri, în instalații/echipamente în vederea îmbunătățirii performanței energetice și a scăderii consumurilor;

Prioritatea 4. Îmbunătățirea calității turismului la nivel regional

Domeniu de intervenție 1: Investiții în activități/evenimente culturale cu potențial turistic

Obiectivul specific 1: Creșterea nivelului de promovare și a gradului de valorificare economică a potențialului turistic local (turism de agrement, turism științific, educațional, turism pentru vânătoare și pescuit, turism balnear și de tratament, turism cultural, turism oenologic și gastronomic, etc.)

Operațiuni orientative/Activități:

- Crearea și promovarea brand-ului turistic regional;
- Crearea, dezvoltarea și promovarea centrelor de informare și promovare turistică;
- Promovarea pescuitului sportiv și a turismului bazat pe vânătoare și pescuit;
- Dezvoltarea turismului montan și a traseelor turistice;
- Dezvoltarea parteneriatului dintre furnizorii de servicii turistice, agenții de turism, furnizorii de servicii de transport etc., în scopul integrării serviciilor;
- Promovarea agroturismului, ecoturismului și a tradițiilor conservate, în mediul rural;
- Promovarea potențialului arheologic din mediul rural;
- Reabilitarea monumentelor, inclusiv crearea de noi puncte de atracție;
- Organizarea de festivaluri, concerte, târguri cu produse tradiționale etc.;
- Dezvoltarea turismului de croazieră;
- Crearea traseelor turistice: „traseul vinului”, gastronomic etc., care să cuprindă județele regiunii.

Domeniu de intervenție 2: Investiții în infrastructura turistică pentru îmbunătățirea facilităților turistice

Obiectivul specific 2: Îmbunătățirea infrastructurii de turism specifice în vederea creșterii atractivității regiunii ca destinație turistică

Operațiuni orientative/Activități:

- Construirea, reabilitarea, modernizarea infrastructurii publice în stațiunile turistice;
- Construirea, reabilitarea, modernizarea infrastructurii private în stațiunile turistice;
- Înființarea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii turismului cultural și religios, științific;
- Înființare, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii specifice activităților de agrement acvatic la nivel maritim și fluvial;
- Înființarea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii turismului pentru vânătoare și pescuit;
- Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii montane;
- Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii balneare și de tratament regional/local;
- Crearea, extinderea, modernizarea de structuri agroturistice și pentru activități de turism rural;
- Dezvoltarea rețelelor de captare și/sau transport a izvoarelor minerale cu potențial terapeutic (ape minerale, lacuri și nămoluri terapeutice etc.) din stațiunile turistice balneare, climatice și balneo-climatice;
- Înființarea, dezvoltarea porturilor turistice (pentru ambarcatiuni de agrement);
- Crearea de locuri de campare, locuri pentru picnic;
- Amenajarea pârtiilor de ski, pentru săniuș și facilități pentru sporturile de iarnă;
- Amenajarea sporturi acvatice (strandurilor artificiale și naturale etc.);
- Amenajarea pistelor pentru biciclete, trasee de ciclism și a infrastructurii conexe.

Prioritatea 5. Conservarea și protecția mediului înconjurător

Domeniu de intervenție 1: Construcția și modernizarea sistemelor de infrastructură de apă și de apă uzată;

Obiectivul specific 1: Valorificarea eficientă și durabilă a patrimoniului natural prin crearea / modernizarea infrastructurilor necesare pentru asigurarea alimentării cu apă potabilă a populației și pentru colectarea și epurarea apelor uzate în vederea creșterii calității vieții

Operațiuni orientative/Activități:

- Construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii de apă și apă uzată;
- Construcția/reabilitarea/modernizarea stațiilor de epurare;

- Ecologizarea suprafețelor de apă și sol poluate și realizarea unor sisteme de avertizare-alarmare sonoră a populației și a obiectivelor din zonele potențial afectate;
- Aplicarea de soluții ecologice pentru colectarea și epurarea apelor uzate, inclusiv în Delta Dunării și la Marea Neagră;
- Stoparea poluării, respectiv depoluarea râurilor și lacurilor, inclusiv acțiuni de repopularea a acestora;

Domeniu de intervenție 2: Extinderea și modernizarea sistemelor de gestionare a deșeurilor, cât și reabilitarea siturilor contaminate

Obiectivul specific 2: Protejarea mediului prin consolidarea și extinderea sistemelor de management integrat al deșeurilor, sprijinirea investițiilor care promovează prevenirea generării de deșeuri, reutilizarea, inclusiv utilizarea lor ca materii prime secundare/ subproduse în vederea creșterii eficienței utilizării resurselor naturale și prin decontaminarea siturilor contaminate

Operațiuni orientative/Activități:

- Investiții în sistemele de gestionare a deșeurilor menajere, industriale, medicale etc.;
- Valorificarea deșeurilor solide colectate, inclusiv prin compostare, precum și a nămolurilor de la stațiile de epurare;
- Dotarea cu echipamente și utilaje specifice pentru colectarea/ transportul/ sortarea deșeurilor;
- Identificarea, curățarea, decontaminarea suprafețelor (solurilor) poluate;
- Demolarea clădirilor și planarea terenurilor, pentru stoparea poluării și îmbunătățirea mediului din urban și rural;
- Activități adiacente pentru amenajarea de bază a terenurilor care au fost decontaminate;

Domeniu de intervenție 3: Crearea sistemului de gestiune și control al factorilor de mediu și intervenții în situații de urgență

Obiectivul specific 3: Prevenirea și reducerea impactului schimbărilor climatice prin implementarea unor măsuri de protecție a mediului și de prevenire a riscurilor de mediu și dezvoltarea și întărirea serviciilor profesionale și voluntare pentru situații de urgență și a centrelor rapide de intervenție

Operațiuni orientative/Activități:

- Investiții în echipamente specifice fiecărui județ pentru prevenirea și gestionarea riscurilor apărute la nivel local și regional, inclusiv a instituțiilor care asigură supravegherea și controlul trecerii frontierei de stat;
- Investiții în infrastructura de prevenire a situațiilor de urgență (îndiguiri, regularizare cursuri de apă, consolidare terenuri afectate de alunecări de teren, etc.);
- Consolidarea falezelor și înnisipări artificiale în zonele afectate de eroziunea apelor;
- Crearea unui centru regional de prevenție și management a situațiilor de poluare accidentală a Dunării și a unui plan regional de acțiune;
- Crearea de unități de monitorizare a mediului și de intervenție rapidă;
- Schimb de experiență și know how în managementul situațiilor de urgență;
- Acțiuni preventive de informare și conștientizare a populației în situații de urgență;
- Elaborarea hărților de risc (alunecări de teren, risc seismic, etc.)

Domeniu de intervenție 4: Protejarea biodiversității și alte acțiuni de protecția mediului

Obiectivul specific 4: Conservarea și refacerea ecosistemelor naturale prin menținerea/ ameliorarea stării factorilor de mediu și prin managementul durabil al ariilor protejate

Operațiuni orientative/Activități:

- Elaborarea/actualizarea planurilor de management a ariilor protejate și a studiilor de evaluare a stării de conservare a habitatelor și speciilor din ariile naturale protejate;
- Investiții în infrastructura de uz public orientată spre protecția și gestionarea mediului în ariile naturale protejate;
- Organizarea de cursuri de instruire pentru personalul din ariile naturale protejate;
- Organizarea și derularea de campanii de informare și conștientizare a populației;
- Acțiuni pentru reconstrucția ecologică a ecosistemelor și a habitatelor deteriorate;
- Acțiuni de curățare a canalelor și decolmatare în toate zonele, pentru îmbunătățirea navigației;
- Recrearea condițiilor de stabilitate și siguranță a zonelor expuse eroziunii apelor, dezastrelor naturale și fenomenelor de despădurire.
- Investiții ce vizează implementarea sistemelor de monitorizare a calității factorilor de mediu (aer, apă, sol), precum și a poluării fonice în zonele urbane;

- Investiții în realizarea de perdele de protecție atmosferice și fonice de-a lungul arterelor rutiere intens circulate, magistrelor feroviare, aeroporturilor etc., inclusiv împădurirea terenurilor degradate;
- Crearea/menținerea rețelei de spații verzi, parcuri, inclusiv plantarea cu arbori a spațiilor publice și a trotuarelor de pe principalele artere de circulație.

Prioritatea 6: Îmbunătățirea eficienței energetice și utilizarea resurselor regenerabile

Domeniu de intervenție 1: Creșterea eficienței energetice a clădirilor din sectorul rezidențial (locuințelor)

Obiectivul specific 1: Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor din sectorul rezidențial și valorificarea resurselor regenerabile pentru producerea energiei electrice și termice

Operațiuni orientative/Activități:

- Investiții în reabilitarea și modernizarea termică a clădirilor existente și a clădirilor noi, din sectorul rezidențial;
- Crearea, extinderea, reabilitarea, re tehnologizarea infrastructurii pentru încălzirea și prepararea apei calde menajere, producerea și distribuirea energiei și a agentului termic, în sistem centralizat, gestionată la nivel comunal, orașenesc, municipal, intercomunitar, județean sau regional și/sau prin folosirea oricăror forme de energie regenerabilă (eolian, solar, biomasă, hidroenergetic, a altor resurse neconvenționale);
- Contorizarea utilităților la nivelul clădirilor;
- Investiții în termoizolarea conductelor din subsoluri;
- Dezvoltarea/îmbunătățirea sistemelor de termoficare;
- Gestionarea individuală a utilităților prin montarea în apartamente a repartitoarelor de costuri;

Domeniu de intervenție 2: Creșterea eficienței energetice a clădirilor din sectorul public

Obiectivul specific 2: Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor din sectorul public și a sistemului de iluminat public și valorificarea resurselor regenerabile pentru producerea energiei electrice și termice

Operațiuni orientative/Activități:

- Investiții în reabilitarea și modernizarea termică a clădirilor existente și a clădirilor noi, din sectorul public;
- Crearea, extinderea, re tehnologizarea infrastructurii pentru încălzirea și prepararea apei calde menajere, producerea și distribuirea energiei, prin folosirea oricăror formelor de energie regenerabilă (eolian, solar, biomasă, hidroenergetic, a altor resurse neconvenționale);
- Contorizarea utilităților la nivelul clădirilor;
- Investiții în termoizolarea conductelor din subsoluri;
- Dezvoltarea/îmbunătățirea sistemelor de termoficare;
- Îmbunătățirea (construcția, reabilitarea și modernizarea) sistemului de iluminat public, inclusiv prin utilizarea tehnologiei LED și de control al luminii, inclusiv prin utilizarea sistemelor de iluminat cu panouri fotovoltaice;
- Campanii de conștientizare a publicului pe teme aferente eficienței energetice;

Prioritatea 7. Îmbunătățirea calității în domeniile educație, sănătate și incluziune socială

Domeniu de intervenție 1: Investiții în educație pentru îmbunătățirea calității învățământului și dezvoltarea infrastructurii din mediul urban și rural

Obiectivul specific 1: Creșterea ratei participării populației în sistemul de învățământ prin îmbunătățirea serviciilor de educație și a infrastructurii din sistemul educațional

Operațiuni orientative/Activități:

- Construcția/ reconstrucția/ consolidarea/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea infrastructurii educaționale;
- Dotarea infrastructurii antepreșcolare (creșe), grădinițe;
- Dotarea infrastructurii educaționale (școli, licee);
- Înființarea/dezvoltarea infrastructurii de after-school;
- Dotarea infrastructurii de after-school;
- Construcția/ reconstrucția/ consolidarea/ reabilitarea/ modernizarea/extinderea infrastructurii culturale;
- Dotarea infrastructurii culturale;
- Construcția/consolidarea/reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii de educație universitară;
- Construcția/consolidarea/reabilitarea/modernizarea/extinderea campusurilor universitare;

- Dotarea infrastructurii universitare;
- Facilitarea accesului tuturor persoanelor la educație, la formare profesională, la activități sportive și
- culturale, în special din categoriile dezavantajate;
- Înființarea/dezvoltarea bazelor sportive, dotarea bazelor de agrement și de recreere;
- Corelarea ofertei sistemului educațional și de formare profesională cu noile cerințe ale pieței muncii;
- Dezvoltarea de platforme e-learning pentru formare profesională continuă;
- Dezvoltarea de programe educaționale specific pentru categorii speciale (copii cu potențial înalt de educație);
- Dezvoltarea parteneriatelor între unitățile de învățământ și mediul de afaceri, universități și administrația publică și susținerea cercetării și inovării;
- Dezvoltarea acțiunilor inovative în vederea îmbunătățirii tranziției de la școală la piața muncii;
- Dezvoltarea de programe educaționale specifice și promovarea tehnicilor TIC în educație;
- Monitorizarea inserției absolvenților din învățământul preuniversitar și universitar;
- Acțiuni întreprinse pentru reducerea abandonului școlar;
- Campanii de informare și conștientizare cu privire la rolul educației în dezvoltarea durabilă;

Domeniu de intervenție 2: Investiții în sănătate pentru îmbunătățirea calității serviciilor oferite și dezvoltarea infrastructurii din mediul urban și rural

Obiectivul specific 2: Creșterea calității serviciilor medicale și a infrastructurii în vederea îmbunătățirii stării de sănătate a populației

Operațiuni orientative/Activități:

- Construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii de sănătate;
- Dotarea cu echipamente medicale specializate și utilități de ultimă generație cu emisii minime de radiații (microdote) și care sprijină promovarea de tratamente non-invazive, precum și formarea profesională a cadrelor medicale pentru folosirea potențialului optim al echipamentelor;
- Informatizarea spitalelor și crearea conectivității cu rețelele regionale, naționale și internaționale în domeniul sănătății;

- Crearea și promovarea unor programe de formare profesională specializată în vederea creșterii calității serviciilor medicale (servicii medicale de prevenire a unor boli, dar și servicii medicale care presupun utilizarea corectă a noilor echipamente medicale cu care sunt dotate);
- Dezvoltarea parteneriatelor între unitățile sanitare, universități, administrația publică pentru susținerea cercetării;
- Activități de informare/ programe/ campanii de educare și informare a populației privind sănătatea locuitorilor.

Domeniu de intervenție 3: Investiții în calitatea serviciilor sociale și a infrastructurii de servicii sociale din mediul urban și rural

Obiectivul specific 3: Creșterea calității serviciilor sociale și a infrastructurii de servicii sociale pentru combaterea sărăciei și incluziunii sociale

Operațiuni orientative/Activități:

- Construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii de servicii sociale;
- Dotarea infrastructurii serviciilor sociale;
- Dezvoltarea de servicii comunitare de bază, pentru comunitățile izolat (cabinete medicale mobile);
- Îmbunătățirea condițiilor de locuire (construcția/reabilitarea/modernizarea locuințelor sociale) pentru persoanele defavorizate, inclusiv pentru tinerii care ies din centrele de plasament;
- Înființarea/dezvoltarea unui sistem de servicii integrate care să răspundă eficient nevoilor populației aflate în situații de risc social;
- Crearea/dezvoltarea de centre sociale pentru batrani, persoane cu dizabilitati si persoane suferind de boli incurabile;
- Dezvoltarea și stimularea economiei sociale de catre actori publici, privati și ONG-uri;
- Dezvoltarea parteneriatelor între administrația publică și ONG-uri pentru creșterea calității serviciilor sociale oferite;
- Creșterea competențelor profesionale a personalului implicat în domeniul acordării de servicii sociale;
- Activități (informare/consiliere/mediere etc.) de dezvoltare comunitară integrată, în vederea creșterii gradului de coeziune la nivelul comunității (îngrijirea la domiciliu, etc.);

- Amplasarea de sisteme de supraveghere video, cu rol preventiv în zone cu o infraționalitate ridicată;

Domeniu de intervenție 4: Sprijinirea regenerării economice și sociale a zonelor sărace, identificate cu risc de excluziune

Obiectivul specific 4: Reducerea gradului de sărăcie prin asigurarea unor condiții îmbunătățite de locuit, pentru comunitățile defavorizate, precum și asigurarea unor servicii de bază - medicale, educaționale, sociale – în vederea creșterii gradului de ocupare și incluziune socială

Operațiuni orientative/Activități:

- Proiecte integrate de regenerare economică a zonelor sărace identificate cu risc de excluziune a comunităților marginalizate, prin:
 - Îmbunătățirea condițiilor de locuire (construcție/reabilitare/modernizare locuințe sociale);
 - Investiții în infrastructura de sănătate și servicii sociale (centre integrate de intervenție medico-socială);
 - Stimularea ocupării, prin intermediul activităților de economie socială;
 - Investiții în infrastructura de economie socială;
 - Integrarea comunităților marginalizate și combaterea discriminărilor de orice tip;
 - Activități (informare/consiliere/mediere etc.) de dezvoltare comunitară integrată, în vederea creșterii gradului de coeziune și consens la nivelul comunității.
- Instrumentul DLRC (Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității) promovează măsuri destinate reducerii sărăciei și excluziunii sociale, prin implementarea unor planuri (strategii) integrate ce vor cuprinde atât intervenții infrastructurale cât și intervenții ce vizează diversele tipuri de servicii acordate comunităților defavorizate menite să asigure locuirea, ocuparea prin activități de economie socială, precum și furnizarea integrată a serviciilor medicale și sociale.

Prioritatea 8. Valorificarea superioară a resurselor din mediul rural și modernizarea economiei rurale

Domeniu de intervenție 1: Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor din zona rurală, inclusiv în sectoarele non-agricole pentru a crește rezultatele economice din aceste zone

Obiectivul specific 1: Diversificarea economiei rurale prin creșterea numărului de întreprinderi, inclusiv din sectorul non-agricol, încurajarea menținerii și dezvoltării activităților tradiționale din spațiul rural

Operațiuni orientative/Activități:

- Crearea/dezvoltarea de parcuri agroindustriale, a unităților de procesare și a depozitelor;
- Crearea de piețe de gross în mediul rural;
- Promovarea înființării grupurilor de producători din sectorul agricol și silvic;
- Investiții pentru crearea/ extinderea activităților de obținere a produselor non-agricole non-alimentare și a serviciilor conexe (produse de uz gospodăresc, articole de pielărie, îmbrăcăminte, încălțăminte, tricotaje, uleiuri esențiale etc.)
- Investiții pentru crearea/extinderea activităților non-agricole tradiționale cu specific local (fierului, olăritului, broderiei, confecționarea de instrumente muzicale tradiționale), precum și desfacerea acestor produse;
- Creșterea nivelului de pregătire profesională a lucrătorilor din întreprinderile agricole și non-agricole din zona rurală;
- Investiții acordate IMM-urilor din mediul rural, pentru dezvoltarea activităților non-agricole;
- Sprijin acordat firmelor din mediul rural pentru informatizarea activității, inclusiv achiziția de noi tehnologii;
- Sprijin acordat firmelor din mediul rural pentru implementarea sistemelor de calitate, a sistemelor moderne de management și pentru creșterea competenței manageriale și a productivității muncii;
- Activități de promovare și sprijin pentru afaceri (târguri, expoziții, conferințe, întâlniri
- „business to business”, materiale promoționale, etc.);
- Înființarea și dezvoltarea Grupurilor de Acțiune Locală (GAL).

Domeniu de intervenție 2: Investiții în sectorul piscicol și îmbunătățirea condițiilor economice din zonele piscicole

Obiectivul specific 2: Creșterea competitivității și durabilității sectorului piscicol

Operațiuni orientative/Activități:

- Investiții în sectorului piscicol inclusiv prin susținerea producției piscicole (acvacultură și cultură marină) și modernizarea infrastructurii pentru pescuit;
- Îmbunătățirea flotei de pescuit;
- Sprijin pentru comercializarea și marketing-ul produselor piscicole;
- Sprijin pentru întreprinzătorii agricoli, întreprinzătorii din sectorul piscicol și al acvaculturii și structurilor asociative în vederea implementării sistemelor de certificare a calității produselor într-un sistem de filieră;
- Promovarea strategiilor de dezvoltare integrată a zonelor piscicole;
- Investiții în unități de acvacultură (înființare, extindere, modernizare);
- Elaborarea și implementarea strategiilor de dezvoltare a zonelor pescărești la nivelul Regiunii Sud-Est.

Domeniu de intervenție 3: Investiții în infrastructură și îmbunătățirea serviciilor de bază din localităților rurale

Obiectivul specific 3: Creșterea calității vieții în zonelor rurale prin dezvoltarea infrastructurii rurale inclusiv prin conservarea, protejarea și dezvoltarea patrimoniului istoric și cultural

Operațiuni orientative/Activități:

- Restaurarea, protejarea, promovarea și valorificarea monumentelor istorice incluse în:
 - patrimoniul cultural național din mediul rural;
 - patrimoniul cultural local din mediul rural;
- Construirea de drumuri noi, extinderea, reabilitarea, modernizarea rețelei de drumuri de interes local care fac legătura cu zonele urbane și periurbane, pentru îmbunătățirea calității aerului;
- Construcția, reabilitarea și consolidarea rețelei de poduri și podețe;
- Asigurarea accesibilității rutiere în zonele rurale/montane, pentru a îmbunătăți condițiile de viață în mediul rural și de munte și pentru a susține activitățile economice (inclusiv activitățile turistice) în acele zonele;
- Reabilitarea, modernizarea, extinderea aleilor/trotuarelor/ rigolelor pentru scurgerea apelor pluviale din localitățile rurale;

- Dezvoltarea, modernizarea, îmbunătățirea, extinderea de noi sisteme de transport în comun, inclusiv dotarea cu mijloace ecologice (troleibuze, autobuze etc.), care fac legătura cu zonele urbane și periurbane;
- Construcția/ reabilitarea/ extinderea clădirilor publice;
- Construcția locuințelor;
- Reabilitarea unităților de cult;
- Construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii de gaze naturale;
- Construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii de energie electrică;
- Dotări și lucrări specifice pentru asigurarea protecției civile și creșterea nivelului de siguranță al cetățenilor;
- Crearea, extinderea, modernizarea rețelelor internet de înaltă viteză (bandă largă);
- Achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, patente, licențe, drepturi de autor;
- Sprijin pentru crearea de grupuri locale păstrătoare de tradiții (mestesugari, formații de dansuri și muzică, satul tradițional, satul pescăresc etc.);
- Investiții pentru producerea și utilizarea durabilă a energiei din surse regenerabile în cadrul fermelor agricole.

Prioritatea 9. Îmbunătățirea resurselor umane la nivelul regional, în contextul specializării regionale inteligente

Domeniu de intervenție 1: Investiții în infrastructura serviciilor de ocupare

Obiectivul specific 1: Îmbunătățirea performanței resurselor umane prin investiții în infrastructură

Operațiuni orientative/Activități:

- Înființarea/ dezvoltarea centrelor de instruire și perfecționare pentru resursele umane (salariați, etc.);
- Dotarea centrelor de instruire și perfecționare pentru resursele umane;
- Înființarea/ dezvoltarea centrelor de formare profesională la toate nivelurile;
- Dotarea infrastructurii de formare profesională la toate nivelurile;

Domeniu de intervenție 2: Investiții în dezvoltarea resurselor umane inclusiv din administrația publică

Obiectivul specific 2: Îmbunătățirea serviciilor publice, promovarea parteneriatelor la nivel regional/local și crearea unei piețe a forței de muncă regionale moderne, flexibile, inclusive în vederea satisfacerii nevoilor pieței

Operațiuni orientative/Activități:

- Instruire profesională selectivă, orientată către sectoare cu potențial ridicat de dezvoltare;
- Realizarea de acțiuni de consultanță și asistență pentru începerea unei activități independente sau pentru inițierea unei afaceri;
- Dezvoltarea de acțiuni inovative de creștere a inserției pe piața muncii;
- Dezvoltarea parteneriatelor și încurajarea inițiativelor partenerilor sociali;
- Monitorizarea inserției/ reinserției pe piața muncii a beneficiarilor de măsuri active de ocupare a forței de muncă;
- Promovarea metodelor non-formale de instruire și a programelor de mentorat în industriile creative;
- Facilități pentru adaptarea tinerilor la ocuparea primului loc de muncă;
- Îmbunătățirea capacității administrative pentru a sprijini utilizarea rațională a resurselor financiare disponibile, inclusiv asistența financiară nerambursabilă;
- Implementarea proiectelor de e-guvernare pentru eficientizarea activității administrației publice;
- Formarea profesională a personalului din administrație;
- Dezvoltarea capitalului uman din instituțiile care oferă servicii pe piața muncii;
- Îmbunătățirea capacității de management pentru elaborarea/actualizarea strategiilor și a serviciilor publice de interes regional, în mod eficace, eficient și transparent într-un cadru de parteneriat larg;
- Îmbunătățirea capacității administrative prin realizarea fișelor cadastrale;
- Dezvoltarea rețelelor pentru cooperarea inter-regională și trans-națională;
- Dezvoltarea parteneriatelor public-public, public-privat și cu mediul academic

Prioritatea 10 Promovarea cooperării transfrontaliere și interregionale

Domeniu de intervenție 1: Îmbunătățirea cooperării transfrontaliere și interregionale pentru creșterea oportunităților de afaceri

Obiectivul specific 1: Sprijinirea dezvoltării firmelor pentru a implementa proiecte în domeniul

cooperării transfrontaliere și interregionale în vederea creșterii competitivității și crearea de noi locuri de muncă

Operațiuni orientative/Activități:

- Sprijinirea dezvoltării infrastructurii de afaceri și promovarea cooperării;
- Construcția/ modernizarea/ extinderea/ reabilitarea infrastructurii turistice cu potențial transfrontalier, inclusiv a zonelor de agrement;
- Promovarea rețelelor turistice și diversificarea serviciilor turistice transfrontaliere și interregionale existente;
- Marketingul și promovarea în comun a produselor transfrontaliere;
- Dezvoltarea legăturilor și a schimburilor transfrontaliere dintre centrele de educație/ instruire;

Domeniu de intervenție 2: Îmbunătățirea cooperării transfrontaliere în zonele de protecție a mediului pentru a face față mai bine riscurilor

Obiectivul specific 2: Reducerea riscului în zona transfrontalieră prin identificarea, evaluarea, monitorizarea și abordarea riscurilor de dezastre și consolidarea de avertizare timpurie

Operațiuni orientative/Activități:

- Integrarea standardelor și a sistemelor armonizate pentru o mai bună prognozare și de gestionare a riscurilor naturale și antropice în zona CBC;
- Sprijinirea acțiunilor care vor conduce la o definiție comună și evaluare a situațiilor de urgență;
- Sprijinirea un management de coastă integrat la Marea Neagră;
- Îmbunătățirea nivelului de conștientizare a publicului în ceea ce privește managementul și protejarea mediului;
- Activități comune de avertizare și răspuns la situații de urgență (dotarea cu echipamente).

Domeniu de intervenție 3: Investiții în capacitatea instituțională din zonele de frontieră pentru a împărtăși experiențe și practici comune

Obiectivul specific 3: Îmbunătățirea capacității de cooperare și a eficienței administrațiilor publice în contextul CBC

Operațiuni orientative/Activități:

- Consolidarea rețelor de cooperare transfrontalieră locale/ regionale;
- Elaborarea strategiilor de implementare, dezvoltarea și transferul modelului de bune practici și soluții (inclusiv bune practici pentru asigurarea serviciilor publice prin instrumente de e-guvernare);
- Asigurarea de echipamente și infrastructură pentru a spijini modernizarea serviciilor publice în domenii: politică socială, vamă, educație, sănătate și ocupare;
- Coordonarea politicilor și investițiilor în zona CBC - dezvoltarea unor abordări comune la probleme comune – în domenii cum ar fi politică socială, vamă, educație, sănătate și ocupare;
- Dezvoltarea unor structuri comune, sisteme și instrumente ce duc la consolidarea CBC;
- Creșterea capacității administrației publice de a implementa reforme și programe de investiții publice în contextul CBC;
- Îmbunătățirea capacității administrative publice de a implementa proiecte europene;
- Acțiuni de promovare a reducerii birocrăției pentru cetățeni;
- Creșterea gradului de conștientizare cu privire la zona CBC.

CAPITOLUL V

ASPECTE DE DEZVOLTARE DURABILA ALE JUDEȚULUI TULCEA

Județul Tulcea este situat în extremitatea de E-SE a României, în partea central-nordică a Dobrogei, la gurile Dunării, cu ieșire la Marea Neagră (în E), la granița cu Republica Moldova și Ucraina (în N), limitat de județele Galați (NV), Brăila (V) și Constanța (S), la intersecția paralelei de 45° latitudine N cu meridianul de 29° longitudine E. Pe teritoriul județului se află punctul extrem estic al României, respectiv 29°41'24" longitudine E, la Sulina. Suprafața totală este de 8499 kmp (3,56% din suprafața țării), locul 4 pe țară, după jud. Timiș, Suceava și Caraș-Severin. Din suprafața totală a județului, 3446 kmp reprezintă suprafața zonelor umede constituită din Delta Dunării și Complexul Lagunar Razim Sinoie.

Așezat între Dunăre și Marea Neagră, teritoriul județului Tulcea a avut o evoluție istorică strâns legată de aceea a Dobrogei, o regiune propice schimburilor comerciale și care s-a aflat deseori în atenția marilor puteri ale vremii. Cele mai vechi mărturii ale prezenței umane în zona de nord a Dobrogei aparțin Paleoliticului (600.000/500.000 – mil. XI a.Chr.) și Mezoliticului (mil. X – VII a.Chr). Alături de numeroasele piese litice descoperite în complexe atribuite culturilor musteriană (Baia, Beidaud, Enisala, Slava Rusă), gravetiană (Babadag) și tardenoisiană (Garvăn, Luncavița) se găsesc câteva resturi faunistice aparținând speciilor *Mammuthus primigenius*, *Elephas primigenius*, *Rhinoceros antiquitatis*.

Județul Tulcea ocupă jumătatea nordică a provinciei istorice Dobrogea, a cărei însemnătate vine din așezarea ei la gurile Dunării și ieșirea la Marea Neagră. Paralela 45° latitudine nordică străbate județul Tulcea în partea centrală, iar meridianul 29° 41' 24" longitudine vestică străbate orașul Sulina ce se află în extremitatea estică a României. Înconjurat din trei părți de ape, se învecinează la vest cu județele Brăila și Galați, la nord cu Ucraina prin granița naturală Dunărea, la est cu Marea Neagră, având hotar terestru doar la sud, cu județul Constanța.

Relieful cuprinde Horstul Dobrogean la vest, rest al lanțului de munți Hercinic din care face parte Munții Măcinului, care este cea mai veche formațiune de pământ a țării, și Delta Dunării la est, care împreună cu complexul Razim-Sinoe ce trece și în județul vecin Constanța, acoperă mai mult de 4.000 km². În județul Tulcea, Delta Dunării ocupă o suprafață de 3446 km², ceea ce reprezintă 40,54 % din suprafața județului.

Dunărea ce formează hotar natural la vest și nord este principala cale de transport în județ. Ea are trei brațe principale, Chilia la nord, Sfântu Gheorghe la sud și Sulina la mijloc. În amonte de municipiului Tulcea, Dunărea se desparte în două brațe, brațul Chilia și brațul Tulcea. În aval de municipiul Tulcea, brațul Tulcea se desparte în alte două brațe, Sulina și Sfântu Gheorghe. Brațele Chilia și Sfântu Gheorghe permit numai transportul fluvial iar brațul Sulina asigură transportul maritim până în porturile Galați și Brăila. La sud de Sfântu Gheorghe se află laguna Razim care pătrunde adânc în județ. O rețea de canale naturale și artificiale, lacuri și bălți, plauri și grinduri formează un ecosistem unic. În 1990 Delta Dunării a fost declarată rezervație a mediului, ecologică și a păsărilor, sub protecția UNESCO pentru diversitatea florei și faunei sale (păduri de sălcii, stuful, trestia, apoi plante specifice zonelor umede, specii de animale, păsări, insecte, reptile și aproximativ 160 de specii de pește). O parte din acestea constituie resurse locale. Rezervația biosferei Delta Dunării este în patrimoniul UNESCO.

În Munții Măcinului s-a constituit Parcul Național, pentru conservarea speciilor rare de floră și faună specifice intersecției arealelor mediteranean, balcanic și caucazian.

Resursele naturale ale județului sunt : terenurile arabile, viile, pășunile, care permit culturi vegetale, creșterea animalelor, apele și bălțile pentru pescuit și vânătoare, pădurile, pentru vânătoare, agrement, protecția mediului, resursele minerale cum ar fi piatra de construcții (granitul), cuarțita, calcarul iar Delta Dunării în primul rând pentru potențialul turistic.

Istoria zbuciumată a Dobrogei a avut drept urmare faptul că județul Tulcea este un muzeu etnografic viu, existând un amestec de rase și neamuri ale căror culturi se întrepătrund dar, în același timp, păstrându-și identitatea.

În 1853, s-a creat Comisia Europeană Dunării, pentru dezvoltarea comerțului pe Dunăre. Portul Sulina devine port liber, ceea ce a condus la deschiderea canalului Sulina pentru transportul maritim. Zona liberă a fost redeschisă în 1977.

Fig. 19. Județul Tulcea

Clima

Clima județului Tulcea – este continental excesivă, cu precipitații reduse (sub 400 mm/an), cu umiditate atmosferică ridicată în zona deltei, veri calduroase, ierni reci, marcate adesea de viscole, amplitudini mari de temperatură (66,3° C) Aproximarea de zona continentală a Rusiei aduce aer rece care vine de la nord-est spre sud-vest, rezultând un vânt numit Crivăț, care aduce ierni foarte reci, câteodată înghețând chiar Dunărea și Delta pe o perioadă de doua-trei luni. În vară vânturile puternice aduc aer cald și uscat care usucă pământul și transformă solul în praf. Temperaturile sunt mai scăzute în vest, în zona de deal, în timp ce pe țărm (Sulina), briza mării aduce aer cald și umed, înregistrându-se cele mai ridicate temperaturi pe timp de iarnă din țară. Valorile medii lunare ale temperaturii înregistrate în cele 4 stații meteo de la nivelul județului Tulcea în anul 2019, se prezintă astfel:

Stația meteo	ian	feb	mar	apr	mai	iun	iul	aug	sept	oct	nov	dec
Corugea	-3,4	0,1	3,9	10,1	16	20,1	23,0	25,1	17,2	8,6	10,7	0,1
Jurilovca	-2,0	1,1	4,9	11,1	16,9	21,1	24,1	26,1	18,2	10,0	11,5	1,0
Sulina	-1,3	0,6	4,8	11,5	17,3	21,6	24,9	26,2	19,0	11,4	12,2	3,4
Tulcea	-2,4	1,4	5,4	11,4	17,8	21,4	24,6	25,8	18,0	9,5	11,8	1,3

Sursa: Centrul Meteorologic Regional Dobrogea

Temperaturile extreme, precum și mediile anuale, în anul 2010 au înregistrat următoarele valori:

Stația meteo	Media anuală (°C)	Minima anuală (°C) / data	Maxima anuală (°C) / data
Corugea	11,0	-21,0/25.01.2010	37,0/13.08.2010
Jurilovca	12,0	-18,9/25.01.2010	35,8/13.08.2010
Sulina	12,6	-18,7/25.01.2010	34,4/08.08.2010
Tulcea	12,2	-20,6/26.01.2010	37,0/13.08.2010

Sursa: Centrul Meteorologic Regional Dobrogea

Pentru vânt, direcția predominantă, precum și viteza medie anuală, înregistrate la nivelul județului Tulcea, în anul 2010, sunt prezentate în tabelul următor:

Stația meteo	Direcția predominantă	Viteza medie anuală (m/s)
Tulcea	N,NV	2,6
Sulina	S	5,8
Corugea	E	4,3
Jurilovca	N	4,0

Sursa: Centrul Meteorologic Regional Dobrogea

Din comparația valorilor temperaturii aerului înregistrate la stațiile meteo cu valorile normale multianuale, se constată faptul că mediile temperaturii aerului pe anul 2010 au fost cu 0,2 - 1,1°C mai ridicate decât valorile normale în bazinul hidrografic al Dunării și cu 1,1- 1,4°C mai ridicate decât valorile normale în bazinul hidrografic Litoral. Față de anii precedenți în anul 2010 s-au înregistrat mai multe perioade cu temperatura aerului de peste 30°C. Astfel, în perioada 26- 30 mai temperatura aerului a atins 30-32 °C. În perioada 10-16 iunie temperatura aerului a atins și valori de 35-36 °C. În perioada 21-25 iulie s-au înregistrat temperaturi maxime de 30-33 °C. În luna august 2010 temperatura maximă zilnică a depășit frecvent 30 °C, atingând chiar valori de 37-38 °C. În aceste perioade s-a depășit de mai multe ori pragul de 80 unități ai indicelui de confort termic. Cea mai rece perioadă a anului a fost 21-27 martie, când temperatura aerului a coborât până la valori de -20, - 21 °C, iar vântul a suflat puternic viscolind zăpada. Din punct de vedere pluviometric, în anul 2010 au existat perioade deficitare în precipitații, de exemplu lunile septembrie și noiembrie la cele 4 stații meteo, și luna august la stațiile Jurilovca și Tulcea. Excedent de precipitații s-a înregistrat la Tulcea în lunile februarie, mai, iunie, octombrie și decembrie, când cantitățile lunare au depășit cu mult valorile multianuale pentru aceste luni. De asemenea, cantități lunare mai mari decât valorile normale au fost înregistrate în luna iulie la Corugea și Jurilovca, în luna august la Sulina și în luna octombrie la majoritatea stațiilor meteorologice. Ca fenomene meteo deosebite care au avut loc în jud. Tulcea în anul 2010, notăm ploile torențiale însoțite de intensificări puternice ale vântului, trecător cu aspect de vijelie, însoțite uneori și de grindină, fenomene ce au produs pagube agricole. Exemple: 22 iunie (Tulcea -57,4l/mp, 21m/s rafala vântului), 9 iulie (Gura Portiței – 37,0 l/mp, 16m/s rafala vântului, Tulcea / 10,8 l/mp, 24m/s rafala vântului). De asemenea, în decada a treia a lunii ianuarie 2010 pe arii extinse în Dobrogea vântul a prezentat intensificări puternice (rafale de 18-22 m/s), viscolind zăpada și producând troienirea ei. În această perioadă, la stațiile meteorologice s-au înregistrat depunerile de gheață consistente.

Geologie

Teritoriul județului Tulcea cuprinde formațiuni geologice foarte diferite ca vîrstă și mod de formare . Sudul județului corespunde Podișului Casimcei, cea mai veche formațiune de pe teritoriul românesc și este constituit predominant din șisturi verzi paleozoice peste care se află discontinuu depozite jurastice și cretacice. Orogenul Nord-Dobrogean – este unitatea ce se desfașoară între falia Peceneaga Camena în S și falia Sfîntul Gheorghe în Nord. Fundamentul este format din: roci cristaline cutate prehercinic, roci magmatice (granite și bazalte) și roci sedimentare. Această unitate are următoarele subdiviziuni:

- 1.Măcin – situată în vest între Dunăre și Taița
- 2.Niculițel – între Taița și depresiunea Nalbant
- 3.Tulcea
4. Babadag – între Dunăre și Marea Neagră

Depozitele loesoide apar cu grosimi variate peste aceste formațiuni. Evoluția geologică se continuă actual cu depozitele deltaice. În structura geologică a Orogenului Nord-Dobrogean se disting trei unități tectonice, între care există relații de încălecare: Unitatea de Măcin, Unitatea Consul-Niculițel și Unitatea de Tulcea. Săndulescu (1984) le atribuie valoare de pânze, cu vergența nord-estică; cea inferioară, Unitatea Tulcea fiind șariată peste Depresiunea Pre-dobrogeană. Începînd de la V la E, unitățile tectonice majore ale Dobrogei de Nord sunt delimitate de următoarele linii tectonice majore (Seghedi et al, 2001): linia Luncavița-Consul (între Unitatea de Măcin la V și Unitatea Consul-Niculițel la E) respectiv, linia Vest Isaccea-Telița-Poșta-Trestenic-Izvoarele-Mihai Bravu Babadag-Enisala (între Unitatea Consul-Niculițel la vest și Unitatea de Tulcea la est). Grădinaru în 1989 apreciază că aceste linii tectonice converg spre SE spre Falia Peceneaga Camena devenind mai mult sau mai puțin paralele cu acestea.

Resurse naturale

Resursele naturale ale județului Tulcea, resursele subsolului cât și cele de suprafață constituie o rezervă importantă de materii prime și materiale. Resursele naturale au fost și sunt încă exploatate cu tehnologii care au impact semnificativ asupra unor zone ale județului și afectează imaginea peisagistică. Resursele subsolului: rocile de construcții și alte substanțe minerale utile exploatate

timp îndelungat sunt departe de a fi epuizate constituind perspective de exploatare interesante. Rocile de construcții reprezentate de roci vulcanice de natură porfirică și granite sunt prelucrate în vederea obținerii de cribluri și nisip. Sunt exploatare porfirele din dealul Consul, Cârjelari și Camena și granitele din zona Măcin, Turcoaia, Cerna. Calcarele sunt exploatare ca roci de construcții în carierele Zebil, Bididia, Trei Fântâni, Malcoci Sud. Calcarele dolomitice de la Mahmudia sunt exploatare pentru industria siderurgică și fabricarea varului. Ca roci ornamentale se exploatează calcare grezoase de la Nicolae Bălcescu, calcare dolomitice de la Mahmudia, Cârjelari și Codru Babadag. Din zona Niculițel-Revărsarea se exploatează roci bazice, utilizate în lucrări de construcție de drumuri și căi ferate. Pentru nevoile locale mai sunt exploatare și multe alte categorii de roci din perimetrele consiliilor locale de pe teritoriul județului: Nalbant, Ciucurova, Baia.

Resurse naturale regenerabile

Sunt diversificate, dar limitate. Dintre acestea, cele mai importante sunt: resursele de apa, solul, pădurile, fauna și flora, energia eoliană. Resursa de apă este cea mai importantă dintre resurse. În județul Tulcea apele sunt grupate în două bazine hidrografice - Dunăre și Litoral, care ocupă 71% respectiv 29% din suprafața județului. Resursa de sol este tot atât de importantă ca și resursa de apă. În județul Tulcea reprezentative sunt: terenurile arabile, viile, livezile și grădinile, pășunile și fânețele. Flora și fauna județului sunt de o mare varietate, unele fiind unicate sau chiar curiozități ale naturii. Dealurile județului sunt acoperite, în parte, cu păduri de foioase, în care se îmbină foșnetul stejarului, carpenului și frasinului cu parfumul teiului. Suprafețele întinse de păduri de tei – unice în România - constituie o importantă bază meliferă. Fondul forestier al județului reprezintă în primul rând o valoare ecologică, ecosistemele forestiere sunt caracterizate printr-o floră și o faună de o diversitate aparte. În al doilea rând au o valoare economică și socială ridicată, concretizată prin masa lemnoasă, ce poate fi exploatare, prin fondul cinegetic și prin condițiile ce le oferă turismului. Delta Dunării constituie una dintre cele mai întinse zone umede din lume - ca habitat al păsărilor acvatic; cea mai vastă zonă de stufărișuri compacte de pe Pământ și un adevărat muzeu al biodiversității. Energia eoliana – județul Tulcea are un potential energetic net superior altor județe ale țării. Folosită foarte puțin în trecut, mori de vânt, în prezent atrage atenția unor investitori cu potențial economic mare. Podișul Dobrogei reprezintă una din cele cinci zone cu potențial energetic eolian identificate la nivelul țării. Vanturile predominante bat 270 zile pe an cu viteze de peste 7 m/sec. Potențialul energetic eolian a început să fie valorificat prin derularea unor investiții de construire de parcuri eoliene în diferite zone ale județului, respectiv amplasarea centralelor eoliene în zona comunei Baia,

comunei Valea Nucarilor, comunei Topolog, zona orașului Măcin. Sunt în derulare alte investiții pentru construirea de parcuri eoliene mari cu turbine eoliene de mare capacitate în zonele Agighiol, Casimcea, Stejaru, Cerna, Mahmudia, Beștepe.

Populatia judetului

Populatia judetului era de de 239.981 de persoane în anul 2019, din care bărbați 119.721 (49,88%) și femei 120.260 (50,12%).

Conform datelor statistice, aproximativ 49.29% din populație trăiește în mediul urban, în timp ce restul locuiește în zonele rurale.

Statisticile populației după domiciliu la 1 iulie 2018 aratau astfel:

Localitatea	Populația după domiciliu		
	Total	din care feminin	Locuitori pe km ²
TOTAL JUDET	238333	119506	28.0
Municipiul Tulcea	87013	45044	354.3
Oras Babadag	10552	5263	97.3
Oras Isaccea	5240	2621	51.3
Oras Macin	10748	5620	186.3
Oras Sulina	3945	1969	12.0
Baia	4556	2191	19.2
Beidaud	1648	749	14.0
Bestepe	1797	853	28.4
C.A. Rosetti	795	365	3.0
Carealiu	2901	1510	100.3
Casimcea	2936	1430	12.4
Ceamurlia De Jos	2471	1216	15.3
Ceatalchioi	720	306	6.3
Cerna	3733	1801	16.8
Chilia Veche	2021	996	3.8
Ciucurova	2227	1078	14.7
Crisan	1171	537	3.0
Daeni	2008	946	19.2
Dorobantu	1424	679	11.8
Frecatei	3593	1784	36.8
Greci	5168	2613	60.4
Grindu	1361	648	10.8
Hamcearca	1343	643	34.3
Horia	1428	690	34.8
I.C.Bratianu	1155	579	20.6
Izvoarele	2095	1006	21.5
Jijila	5583	2806	46.6
Jurilovca	4444	2250	14.8
Luncavita	4245	2058	28.0
Mahmudia	2631	1287	41.3
Maliuc	922	414	3.5
Mihai Bravu	2652	1293	31.4
Mihail Kogalniceanu	3186	1508	23.2
Murighiol	3445	1643	4.3
Nalbant	2796	1361	23.4
Niculitel	4666	2353	52.9
Nufaru	2735	1317	48.4
Ostrov	2018	960	45.5
Pardina	594	254	1.9
Peceneaga	1734	885	31.7

Sarichior	6813	3316	24.7
Sfantu Gheorghe	808	387	1.3
Slava Cercheza	2274	1120	21.2
Smirdan	1115	569	12.4
Somova	4986	2443	34.4
Stejaru	1543	717	32.0
Topolog	4556	2218	25.3
Turcoaia	3332	1721	68.0
Vacareni	2201	1089	30.6
Valea Nucarilor	3490	1691	23.6
Valea Teilor	1515	709	28.7

Contextul educational al judetului Tulcea

Număr de unități de învățământ

În anul școlar 2017-2018 rețeaua unităților de învățământ a județului Tulcea se prezintă astfel:

- După tipul unității:
 - 141 de unități de învățământ preuniversitar de stat, și anume:
 - 33 grădinițe, din care 14 în mediul urban;
 - 19 școli primare, din care 1 în mediul urban;
 - 68 de școli gimnaziale, din care 12 în mediul urban;
 - 19 colegii și licee, din care 16 în mediul urban;
 - 1 școală profesională, în mediul urban;
 - 1 școală specială, în mediul urban.
 - 2 unități de învățământ preuniversitar particular, ambele în mediul urban:
 - 1 grădiniță;
 - 1 școală postliceală sanitară.
- După nivelurile de învățământ de masă existente în unitățile de învățământ de stat:
 - în 124 unități de învățământ funcționează grupe de grădiniță;
 - în 99 unități funcționează clase primare;
 - în 80 unități funcționează clase gimnaziale;
 - în 19 unități funcționează clase de liceu;
 - în 11 unități funcționează clase de învățământ profesional;
 - în 4 unități funcționează clase de învățământ postliceal și de maiștri.

Indicatori	Anul școlar				
	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
ÎNVĂȚĂMÂNT TOTAL					
Număr unități	82	83	82	80	81
Populație școlară	33243	32128	31386	31070	30519
Personal didactic	2330	2193	2100	2081	2046
➤ ÎNVĂȚĂMÂNT ANTEPREȘCOLAR ȘI PREȘCOLAR					
Număr creșe și grădinițe de copii	7	7	6	5	5
Copii înscriși în creșe	216	232	375	260	270
Copii înscriși în grădinițe	5823	5498	5404	5290	5149
Personal didactic	374	355	351	351	339
➤ ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ȘI GIMNAZIAL**/					
Număr de școli	55	55	55	54	55
Elevi înscriși	18868	18537	17958	17656	17284
Personal didactic	1441	1411	1308	1256	1228
➤ ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL					
Număr de licee	19	19	19	19	18
Elevi înscriși	6911	6375	6163	6247	6119
Personal didactic	517	502	467	414	444
➤ ÎNVĂȚĂMÂNT PROFESIONAL					
Număr de școli	:	1	1	1	2
Elevi înscriși	505	708	901	944	966
Personal didactic	-	-	-	-	-
➤ ÎNVĂȚĂMÂNT POSTLICEAL ȘI DE MAÎȘTRI					
Număr de școli	1	1	1	1	1
Elevi înscriși	920	778	585	673	731
Personal didactic	28	28	26	23	35

*/ Date revizuite.

**/ Inklusiv învățământul special.

Act

Tipuri de licee	Anul școlar				
	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Licee - total	6911	6375	6163	6247	6119
Elevi înscriși în licee și colegii teoretice	2860	2758	2718	2687	2601
Elevi în licee profil tehnic	*	*	*	*	*
Elevi în licee profil resurse	*	*	*	*	*
Elevi înscriși în licee tehnice - total, din care:	2079	1774	1696	1774	1751
-Elevi înscriși în Licee tehnice	1532	1247	1148	1170	1133
-Elevi înscriși în Licee tehnice - resurse naturale și protecția mediului	547	527	548	604	618
Elevi înscriși în licee agricole	157	178	161	165	209
Elevi înscriși în licee agromontane	156	121	119	140	126
Elevi înscriși în licee veterinare	16	18	15	19	44
Elevi înscriși în licee economice	1126	955	877	817	805
Elevi înscriși în licee administrative și de servicii	49	102	99	106	56
Elevi în licee profil servicii	*	*	*	*	*
Elevi înscriși în școli normale (Licee pedagogice)	78	106	158	112	110
Elevi în licee profil artistic	*	*	*	*	*
Elevi înscriși în licee de arte plastice	99	86	78	91	88
Elevi înscriși în licee de muzică	59	56	55	53	49
Elevi înscriși în licee de teatru	40	30	23	38	39
Elevi înscriși în licee cu program de educație fizică și sport	104	97	86	162	151
Elevi înscriși în seminarii teologice	88	84	76	83	86

Fig. 20. Numar de elevi înscriși

Tipuri de licee	Anul școlar				
	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Licee–total	517	502	467	414	444
In licee și colegii teoretice	148	133	117	113	127
In licee profil tehnic	*	*	*	*	*
In licee profil resurse	*	*	*	*	*
In licee tehnice - total, din care:	232	219	216	201	207
-in Licee tehnice	129	113	116	103	98
-in Licee tehnice - resurse naturale și protecția mediului	103	106	100	98	109
In licee agricole	*	*	*	*	*
In licee agromontane	*	*	*	*	*
In licee economice	49	45	41	39	46
In licee profil servicii	*	*	*	*	*
In școli normale (Licee pedagogice)	33	31	39	30	26
In licee de arte plastice	38	55	28	26	31
In licee de muzică	*	*	*	*	*
In seminarii teologice	17	19	26	5	7

*/ Date lipsă.

Fig. 21. Numar cadre didactice

Indicatori	Anul școlar				
	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
ÎNVĂȚĂMÂNT TOTAL					
Săli de clasă	1380	1336	1325	1336	1302
Laboratoare	239	239	235	234	236
Ateliere	39	43	43	44	44
Săli de gimnastică	49	48	49	51	48
Terenuri de sport	70	70	71	72	75
PC	3222	3334	3376	3475	3475
➤ ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ȘI GIMNAZIAL^{*)}					
Săli de clasă	747	711	691	700	672
Laboratoare	117	127	120	119	111
Ateliere	3	3	2	3	3
Săli de gimnastică	35	34	34	36	35
Terenuri de sport	52	53	53	54	57
PC	1653	1729	1729	1724	1765
➤ ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL					
Săli de clasă	315	323	328	323	307
Laboratoare	118	108	111	111	116
Ateliere	36	40	41	41	41
Săli de gimnastică	13	14	15	15	13
Terenuri de sport	18	17	18	18	17
PC	1440	1426	1504	1506	1397
➤ ÎNVĂȚĂMÂNT PROFESIONAL					
Săli de clasă	-	-	-	-	-
Laboratoare	-	-	-	-	-
Ateliere	-	-	-	-	-
Săli de gimnastică	-	-	-	-	-
PC	-	-	-	-	-
➤ ÎNVĂȚĂMÂNT POSTLICEAL ȘI DE MAÎȘTRI					
Săli de clasă	8	8	8	8	8
Laboratoare	4	4	4	4	4
Ateliere	-	-	-	-	-
Săli de gimnastică	1	:	:	:	:
Terenuri de sport	-	-	-	-	-
PC	17	23	23	21	21

*) Inclusive învățământul special.

Fig. 22. Baza materială a învățământului de toate gradele

- număr-

Localitatea	Total unități	Grădinițe	Școli primare și gimnaziale ^{*/}	Licee	Școli profesionale	Școli postliceale și de maistri
TOTAL JUDEȚ	81	5	55	18	2	1
Municipiul Tulcea	27	5	8	12	1	1
Oras Babadag	3	-	2	1	-	-
Oras Isaccea	1	-	2	1	-	-
Oras Macin	4	-	1	2	-	-
Oras Sulina	1	-	1	1	-	-
Baia	1	-	1	-	-	-
Beidaud	1	-	1	-	-	-
Bestepe	1	-	1	-	-	-
C.A. Rosetti	1	-	1	-	-	-
Carcaliu	1	-	1	-	-	-
Casimcea	1	-	1	-	-	-
Ceamurlia de Jos	1	-	1	-	-	-
Ceatalchioi	1	-	1	-	-	-
Cerna	1	-	1	-	-	-
Chilia Veche	1	-	1	-	-	-
Ciucurova	1	-	1	-	-	-
Crisan	1	-	1	-	-	-
Daeni	1	-	1	-	-	-
Dorobantu	1	-	1	-	-	-
Frecatei	1	-	1	-	-	-
Greci	1	-	1	-	-	-
Grindu	1	-	1	-	-	-
Hamcearca	1	-	1	-	-	-
Horia	1	-	1	-	-	-
I.C.Bratianu	1	-	1	-	-	-
Izvoarele	1	-	1	-	-	-
Jijila	1	-	1	-	-	-
Jurilovca	1	-	1	-	-	-
Luncavita	1	-	1	-	-	-
Mahmudia	1	-	1	-	1	-
Maliuc	1	-	1	-	-	-
Mihai Bravu	1	-	1	-	-	-
Mihail Kogalniceanu	1	-	1	-	-	-
Murighiol	1	-	1	-	-	-
Nalbant	1	-	1	-	-	-
Niculitel	1	-	1	-	-	-
Nufaru	1	-	1	-	-	-
Ostrov	1	-	1	-	-	-
Pardina	1	-	1	-	-	-
Peceneaga	1	-	1	-	-	-
Sarichioi	1	-	1	-	-	-
Sfantu Gheorghe	1	-	1	-	-	-
Slava Cercheza	1	-	1	-	-	-
Smirdan	1	-	1	-	-	-
Somova	1	-	1	-	-	-

- număr-

Localitatea	Total unități	Grădinițe	Școli primare și gimnaziale ^{*/}	Licee	Școli profesionale	Școli postliceale și de maistri
Stejaru	1	-	1	-	-	-
Topolog	1	-	-	1	-	-
Turcoaia	1	-	1	-	-	-
Vacareni	1	-	1	-	-	-
Valea Nucariilor	1	-	1	-	-	-
Valea Teilor	1	-	1	-	-	-

*/ Inclusive învățământul special.

Fig. 23. Invatamantul in anul scolar 2018-2019

Piata muncii a Judetului Tulcea

Studiul cu privire la situația salariaților din România pregătit anual de cabinetul de expertiză Syndex România și poate fi un punct de plecare în negocierile salariale care nu pot fi demarate fără a avea o bună înțelegere asupra situației la zi a salariaților din județ, a situației economice a județului și, mai larg asupra economiei românești și a situației salariale a angajaților din România.

Asadar, conform acestui studiu, în județul Tulcea erau înregistrați la sfârșitul anului 2018, 79.100 de salariați.

Persoanele care nu sunt și ar putea să intre în rândul angajaților provin, în principal, din două surse: șomerii (indemnizați sau nu) și persoanele care trăiesc din venitul minim garantat (ajutor social primit de la stat). Ar mai fi și persoane care nu sunt înregistrate la Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă sau la altă instituție pentru că nu primesc niciun sprijin din partea statului sau locuitori care au păstrat domiciliul din documente aici, dar în fapt lucrează și locuiesc în altă parte.

Prin urmare, chiar dacă beneficiarii de venit minim garantat ar fi o categorie complet diferită de cea a șomerilor fără indemnizație (deși parțial se suprapun – un șomer fără indemnizație poate primi ajutor social până își găsește un loc de muncă), tot ar rămâne un procent important al populației care, în statistici, nu merge la muncă.

Fig. 24 Populația ocupată civilă, pe activități ale economiei naționale (mii persoane)

Denumire activitate	Anii				
	2014	2015	2016	2017	2018
Total județ	82,5	80,9	79,6	80,5	79,1
o din care:femei	39,5	38,6	37,6	38	36,9
Agricultură, silvicultură și pescuit	29,1	25,6	22,4	22,6	22,5
o din care:femei	14,2	12,1	10,2	10,2	10,5
Industrie total	17	15,9	16,8	17,1	17,1
o din care:femei	5,7	5,8	6,3	6,1	6,1
Industrie extractivă	0,4	0,5	0,5	0,6	0,6
din care:femei		0,1	0,1	0,1	0,2
Industrie prelucrătoare	14,5	13,3	13,9	14	14
o din care:femei	5,3	5,3	5,8	5,6	5,4
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
o din care:femei	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	1,7	1,7	2	2,1	2,1
din care:femei	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
Construcții	5,3	5,7	6,1	5,8	5,6
din care:femei	0,9	0,4	0,7	0,7	0,4
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și	9,1	9,4	9,6	9,9	9,9
din care:femei	6,2	6,4	5,9	6,3	5,9
Transport și depozitare	3,3	3,7	3,7	4	3,8
din care:femei	0,4	0,6	0,6	0,7	0,7

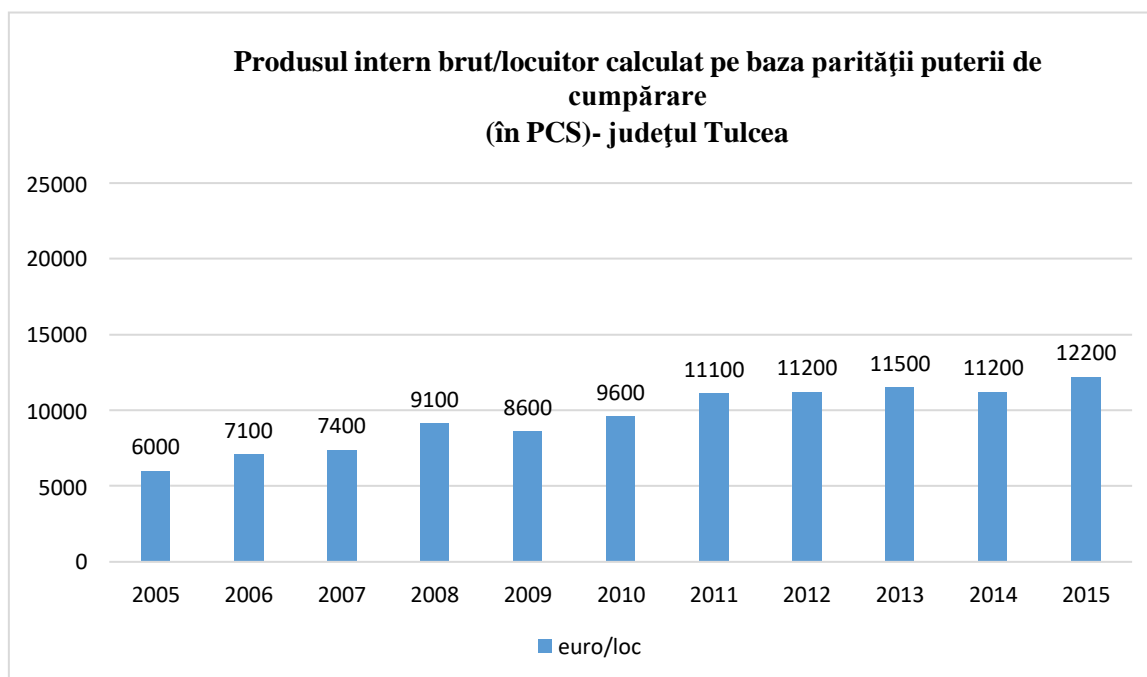
Hoteluri și restaurante	1,7	1,8	1,9	2,3	2,3
din care:femei	1,1	1	1,2	1,6	1,5
Informații și comunicații	0,9	1,6	1,7	1,1	0,6
din care: femei	0,7	1,3	1,5	1	0,5
Intermedieri Financiare și asigurări	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
din care:femei	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Tranzacții imobiliare	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1
din care:femei	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Activități profesionale, științifice și tehnice	1,5	1,5	1,6	1,4	1,4
din care:femei	0,8	0,7	0,9	0,7	0,7
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	1,5	1,5	1,6	1,6	1,3
din care:femei	0,6	0,7	0,7	0,6	0,6
Administrație publică și apărare ; asigurări sociale din sistemul public	2,5	2,5	2,7	2,8	2,7
din care:femei	1,4	1,5	1,6	1,7	1,7
Invățământ	3,5	3,4	3,4	3,4	3,4
din care:femei	2,6	2,6	2,5	2,6	2,6
Sănătate și asistență socială	3,6	3,8	4	4,2	4,4
din care:femei	3	3,1	3,4	3,5	3,5
Activități de spectacole, culturale și recreative	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
din care:femei	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Alte activități de servicii	2,5	3,5	3	3,2	3,1
din care:femei	1,1	1,6	1,3	1,5	1,4

Sectorul economic

PIB/locuitor la nivelul județului Tulcea reprezenta în 2015, 42,06% din media europeană (UE-28=100%), respectiv 74,84% din media națională și 87,76% din media regiunii sud-est.

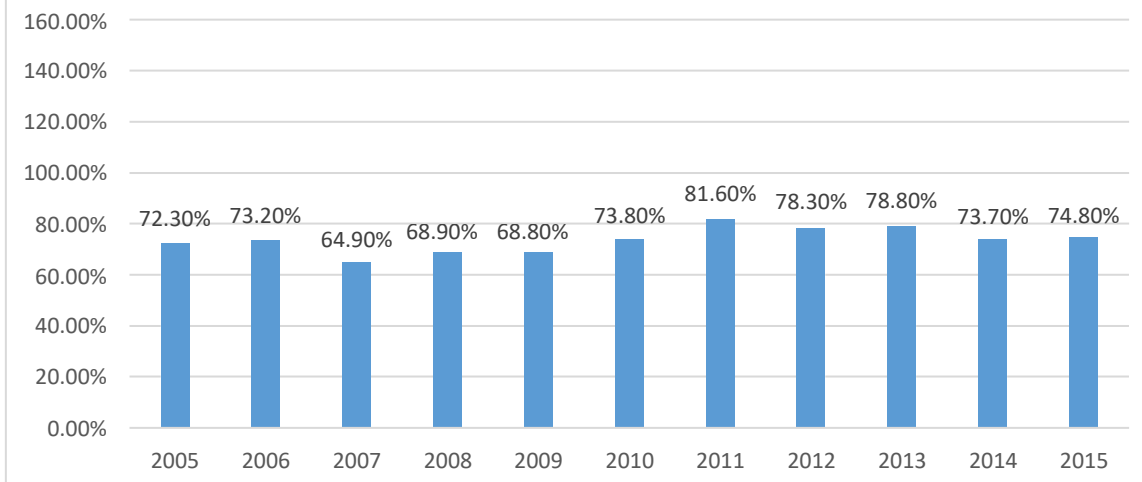
Calculat pe baza parității puterii de cumpărare (în PCS), PIB/locuitor la nivelul județului Tulcea a înregistrat în 2015 un PIB/locuitor de 12200 euro/locuitor, sub media UE de 29000euro/locuitor, sub media națională de 16300 euro/locuitor și sub media regiunii sud-est de 13.900 euro/locuitor.

Sursa datelor: calculat pe baza datelor Eurostat

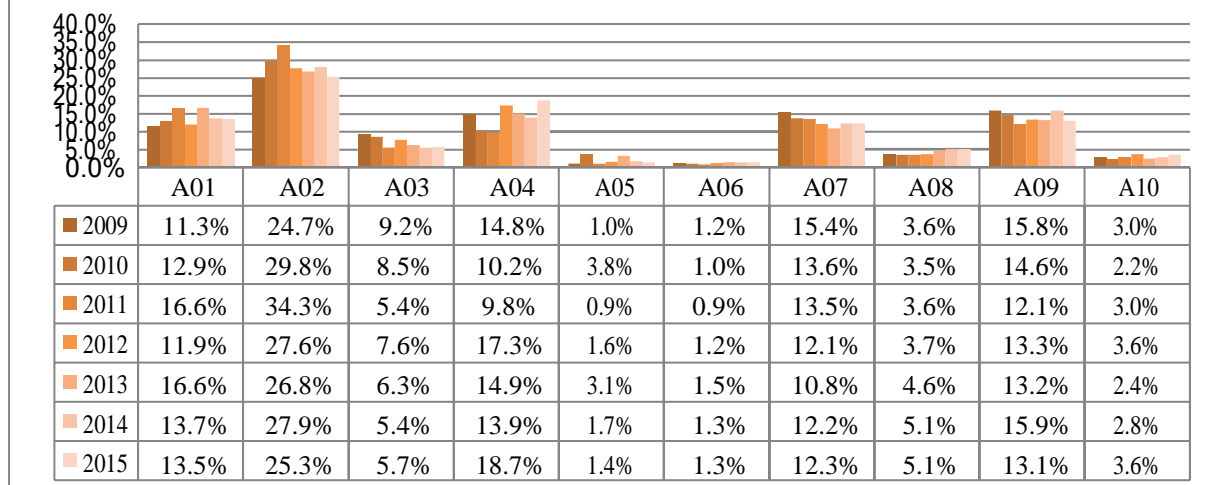
Valorile indicelui de disparitate privind produsul intern brut pe locuitor calculat pe baza parității puterii de cumpărare (în PCS), în perioada 2005-2015, în raport cu media europeană(UE 28) arată o evoluție pozitivă, atât la nivel național cât și la nivelul județului Tulcea. Cu toate acestea, se menține un decalaj semnificativ între media UE 28, valorile naționale și regionale și valorile județului Tulcea. Indicele de disparitate a înregistrat cea mai mare valoare în 2011 de 81,6%, iar cea mai mică valoare de 64,9% în anul 2007). Regiunea Sud – Est a înregistrat în 2015 un indice de disparitate de 47,9%, inferior mediei naționale de 56,2%(UE-28=100%).

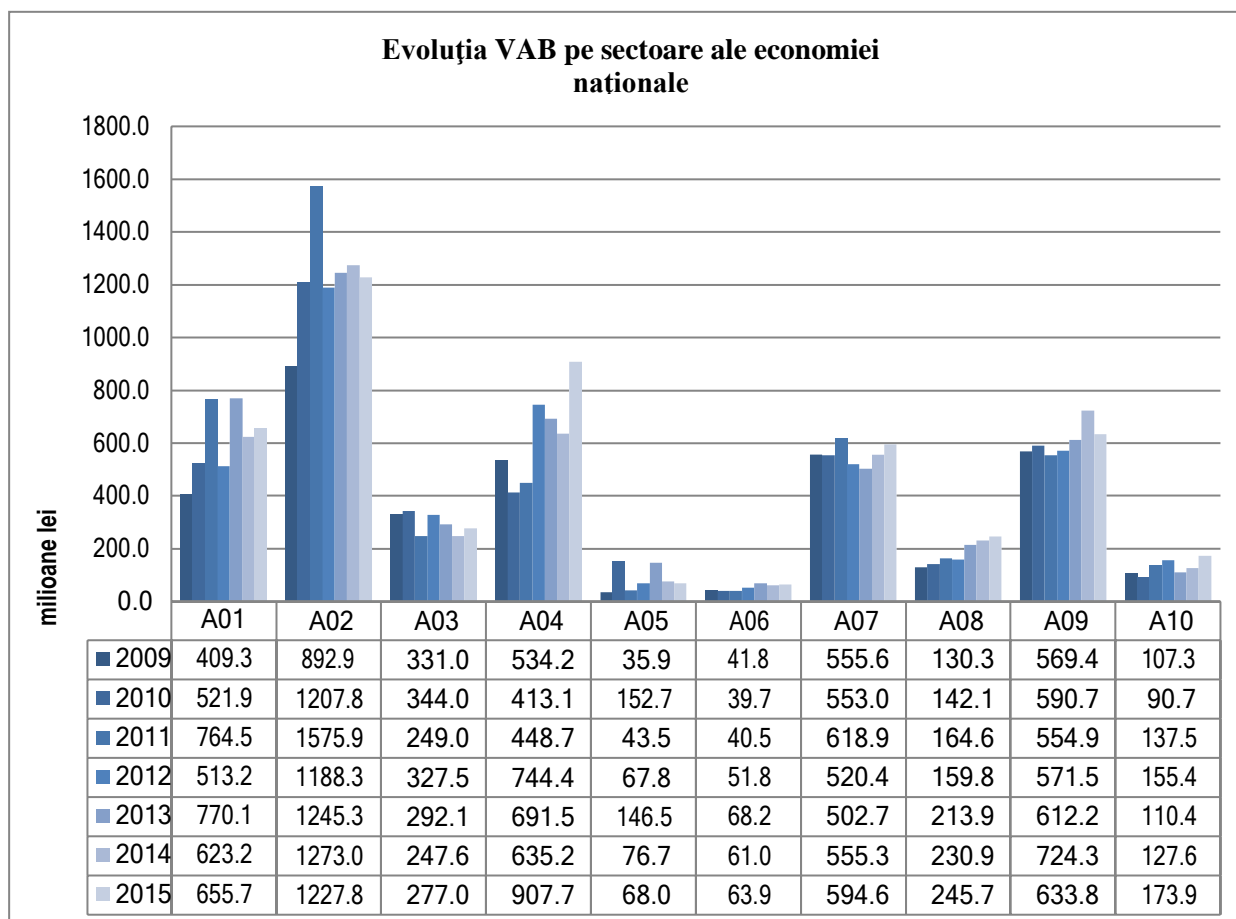
**Evoluția indicelui de disparitate a produsului intern brut/locuitor
calculat pe baza parității puterii de cumpărare (în PCS)
- județul Tulcea**

Comparând ponderea sectoarelor mari de activitate la formarea valorii adăugate brute locale anuale constatăm că domeniile A04 Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante Industrie, A06 Intermedieri financiare și asigurări, A 07 Tranzacții imobiliare, A08 Activități profesionale, științifice și tehnice, activități de servicii administrative și activități de servicii suport, se înscriu pe un trend crescător în timp ce A01 Agricultură, silvicultură și pescuit, A05 Informații și comunicații, A09 Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială au trenduri descrescătoare.

**Evoluția contribuțiilor sectoarelor economiei naționale la formarea
VAB**

Sursa datelor: INS Conturi naționale regionale

Legenda:

A01 Agricultură, silvicultură și pescuit

A02 Industria extractivă; industria prelucrătoare; producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare

A03 Construcții

A04 Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante

A05 Informații și comunicații

A06 Intermedieri financiare și asigurări

A07 Tranzacții imobiliare

A08 Activități profesionale, științifice și tehnice; activități de servicii administrative și activități de servicii suport

A09 Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială

A10 Activități de spectacole, culturale și recreative; reparații de produse de uz casnic

Agricultura, prin ponderea de 13,5 % din VAB județean plasează județul pe locul 2 între județele regiunii.

Ponderile cu care construcțiile (5,4%) și comerțul cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, transport și depozitare, hoteluri și restaurante (13,9%) contribuie la VAB județean sunt inferioare mediilor regionale și naționale.

Județul se situează pe locul 3 între județele regiunii, după județul Constanța și Buzău în ceea ce privește ponderea activităților din industrie (27,9%, pondere sub media regională)

În județul Tulcea s-au înregistrat în perioada 2009-2014 trenduri crescătoare în ceea ce privește ponderea la formarea VAB județean, pentru următoarele sectoare economice: Agricultură, silvicultură și pescuit; Industria extractivă; industria prelucrătoare; producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare; Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială.

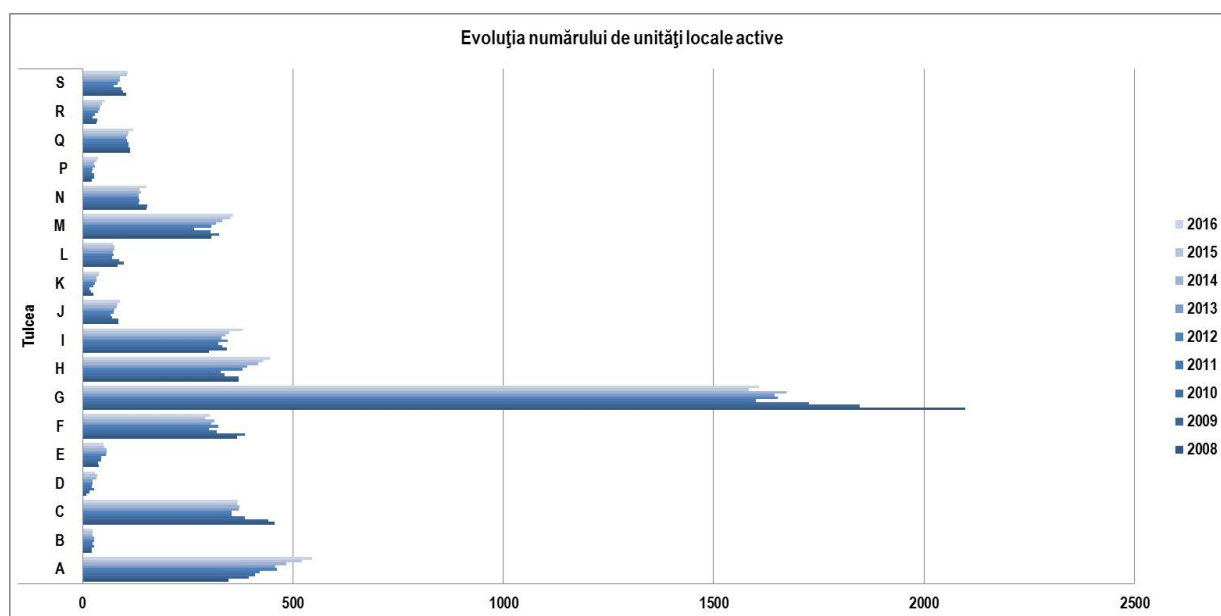
Cu toate că industria a înregistrat pe întregul interval o tendință de creștere, este de remarcant faptul că în intervalul 2011 – 2013 s-a produs o scădere semnificativă, de 6,8 puncte procentuale la contribuția acestui sector economic la formarea VAB județean, cu o ușoară revenire pe creștere în 2014, de la 26,8% în 2013, la 27,9% în 2014. Toate celelalte sectoare economice au înregistrat tendințe de scădere a ponderii la formarea VAB județean, pe întregul interval de analiză.

În județul Tulcea, în anul 2015, sunt majoritare firmele din Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, cu 34,1% din totalul firmelor locale active în anul 2015. La mare distanță se situează firmele din sectorul Agricultură, silvicultură și pescuit cu 11,3% și firmele din Transport și depozitare cu 9,3%. Firmele din sectorul Industrie prelucrătoare dețin 7,9% din totalul firmelor din județ iar firmele din sectorul Hoteluri și restaurante 7,5%. În construcții firmele locale active reprezintă 6,3% din totalul firmelor de la nivelul județului.

În perioada analizată s-a produs o scădere a numărului de firme locale active, cu 300 de firme, de la 4937 firme în 2008 la 4636 în 2015. Cea mai mare scădere s-a înregistrat în sectorul economic Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, scădere cu 514 firme. În industria prelucrătoare scăderea a fost cu 88 de firme iar în sectorul construcții cu 76 de firme.

Sectoarele economice Agricultură, silvicultură și pescuit; Transport și depozitare, Hoteluri și restaurante; Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat;

Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare; Intermedieri financiare și asigurări; Activități profesionale, științifice și tehnice, numărul de firme locale active a crescut în perioada analizată. Cea mai mare creștere a fost înregistrată în sectorul Agricultură, silvicultură și pescuit, creștere cu 174 de unități în perioada 2008 – 2015, urmat de sectorul Transport și depozitare cu o creștere cu 58 de unități și de sectorul hoteluri și restaurante cu o creștere de 48 de unități.

Sursa datelor INS, Baza de date TEMPO Online INT101R

Legenda:

A Agricultură, silvicultură și pescuit B Industria extractivă

C Industria prelucrătoare

D Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat E

Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare

F Construcții

G Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor H Transport și depozitare

I Hoteluri și restaurante

J Informații și comunicații

K Intermedieri financiare și asigurări L Tranzacții imobiliare

M Activități profesionale, științifice și tehnice

N Activități de servicii administrative și activități de servicii suport P Învățământ

Q Sănătate și asistență socială

Situația numărului de personal din unitățile locale

În județul Tulcea cel mai mare număr de personal este cuprins, în anul 2015, în industria prelucrătoare (12120 persoane). La mare distanță se situează comerțul cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (7461 persoane), urmat de activitățile din construcții (2158 persoane). Un număr important de personal este activ în activități de transport și depozitare (2151 persoane), în hoteluri și restaurante (1686 persoane), distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare (932 persoane), producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (383 persoane).

Evoluția numărului de personal în unitățile locale din județul Tulcea a fost, în perioada 2008-2015 marcată de scăderea continuă în majoritatea activităților economiei, cu excepția activităților din producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat, distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare, hoteluri și restaurante, în care s-au înregistrat ușoare creșteri. Cele mai mari scăderi s-au înregistrat în industria prelucrătoare, în comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor și în construcții.

Dinamica generală a firmelor din regiune – investiții

Totalul investițiilor brute în unități locale în industrie, construcții, comerț și alte servicii, în anul 2016 plasează regiunea Sud – Est pe locul 6 între regiunile de dezvoltare ale României. Volumul investițiilor a fost unul scăzut, de doar 6642 milioane lei.

Județul Tulcea a avut mici investiții brute, cu ponderi din totalul investițiilor brute de la nivel regional de 7,2%.

Fig. 25. Investiții nete din unitățile locale active, pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2, județul Tulcea (milioane lei ron):

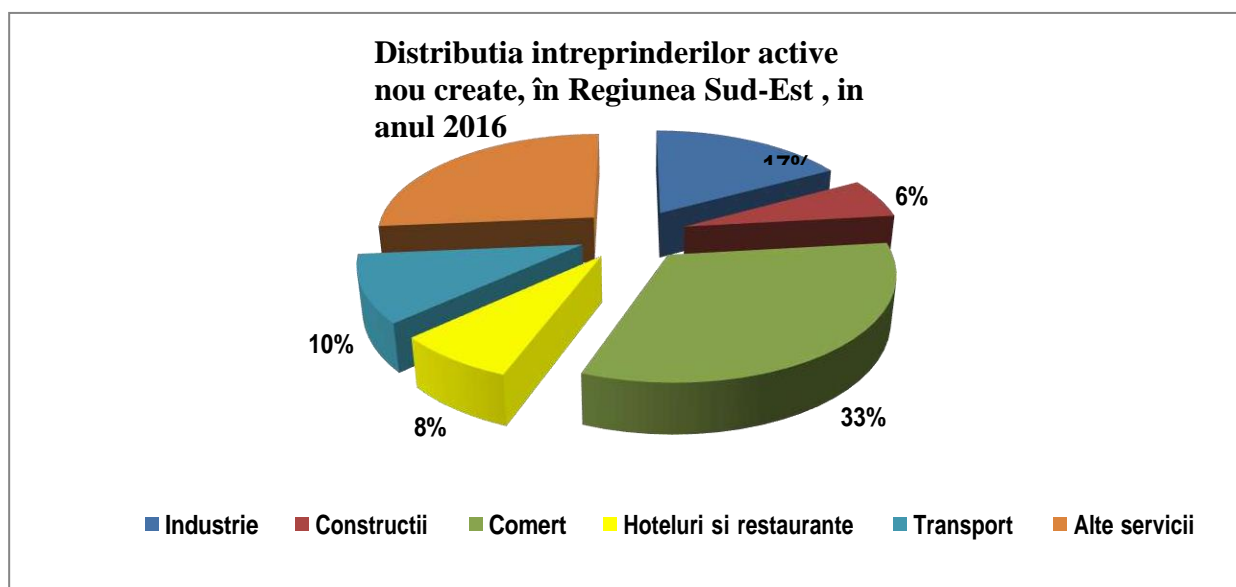
ACTIVITĂȚI ALE ECONOMIEI NAȚIONALE	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Total industrie, construcții, comerț și alte servicii	319	216	276	387	744	636	272	339	296
B INDUSTRIA EXTRACTIVA	5	6	6	2	4	11	1	0	3

C INDUSTRIA PRELUCRATOARE	75	40	80	172	166	184	132	67	120
D PRODUCTIA SI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICA SI TERMICA, GAZE, APA CALDA SI AER CONDITIONAT	12	44	86	63	439	213	5	11	16
E DISTRIBUTIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DESEURILOR, ACTIVITATI DE DECONTAMINARE	4	3	10	18	4	2	4	113	3
F CONSTRUCTII	18	16	11	15	9	9	15	8	12
G COMERT CU RIDICATA SI CU AMANUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR SI MOTOCICLETELOR	102	42	40	62	48	52	65	54	64
H TRANSPORT SI DEPOZITARE	56	27	15	12	12	121	19	25	25
I HOTELURI SI RESTAURANTE	12	20	17	21	38	21	12	32	20
J INFORMATII SI COMUNICATII	8	1	:	2	3	4	3	6	5
TRANZACTII IMOBILIARE, INCHIRIERI SI ACTIVITATI DE SERVICII PRESTATE IN PRINCIPAL INTREPRINDERILOR 1	19	14	8	16	17	14	12	14	21
P INVATAMANT	1	:	:	:	0	0	1	1	1
Q SANATATE SI ASISTENTA SOCIALA	4	2	2	2	1	3	2	4	4
R+S ALTE ACTIVITATI DE SERVICII COLECTIVE, SOCIALE SI PERSONALE	3	1	1	2	3	2	2	2	2

Evoluția volumului investițiilor brute în unități locale din industrie, construcții, comerț și alte servicii în perioada 2008-2015, în județul Tulcea este crescătoare pentru sectoarele industrie prelucrătoare, hoteluri și restaurante, construcții, comerț, tranzacții imobiliare. În sectorul comerț cu amănuntul investițiile brute au înregistrat o creștere în perioada 2009-2015, nedepășind însă valoarea înregistrată în 2008. Restul sectoarelor economice au înregistrat scăderi ale volumului investițiilor brute în perioada analizată.

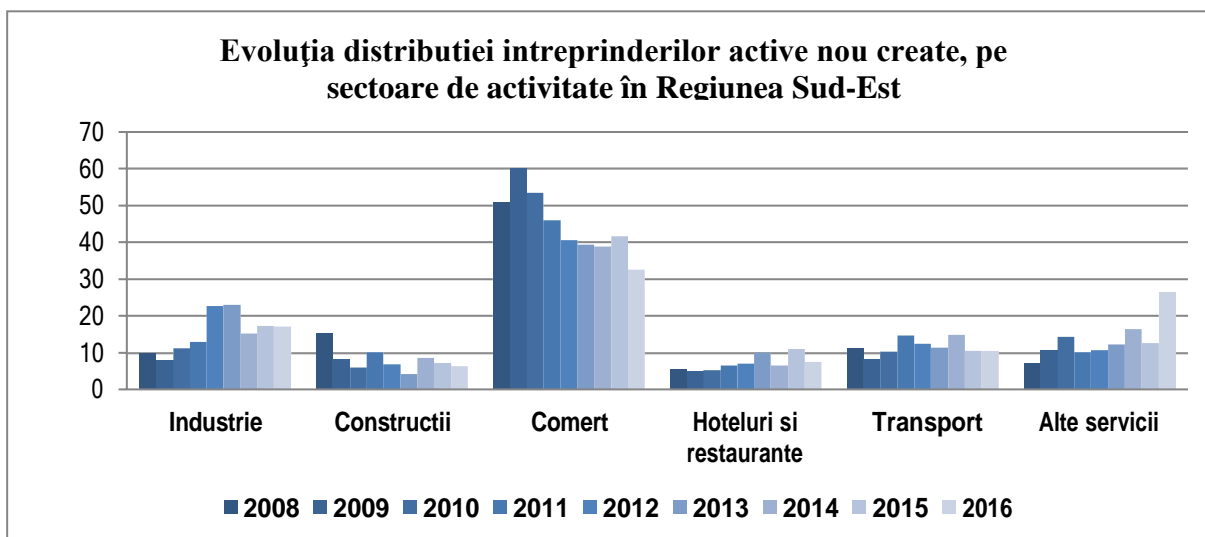
Demografia întreprinderilor - întreprinderilor active nou create

Numărul întreprinderilor nou create în anul 2016, în regiunea Sud - Est, a fost de 11360, ceea ce plasează regiunea pe a șasea poziție între regiunile țării. Evoluția numărului de întreprinderi nou create la nivelul regiunii Sud – Est, pentru perioada 2008 – 2016 este puternic descrescătoare, de la 19696 de întreprinderi nou create în 2008, s-a ajuns la 11310 întreprinderi nou create în 2015. La un an de la înființare, ponderea firmelor active nou înființate a fost în creștere în perioada 2008-2016, ajungând în 2016 de 78,4%. În perioada analizată, ponderea firmelor inactive și a firmelor desființate, din cele nou create, la un an de la înființare, a scăzut semnificativ (de la 23,7% firme inactive în 2008 la 13,3% în 2016; de la 22,7% firme desființate în 2008 la 8,3% în 2016).

Sursa datelor: INS

Cele mai multe întreprinderi au fost create în sectorul comerț (35%), urmat de sectorul Alte activități de servicii colective (26%). În industrie au fost create 17% unități din totalul întreprinderilor nou create în transport 10. Sectorul construcții a contribuit cu 6% la totalul întreprinderilor nou create iar sectorul hoteluri și restaurante cu 8%.

Sursa datelor: INS

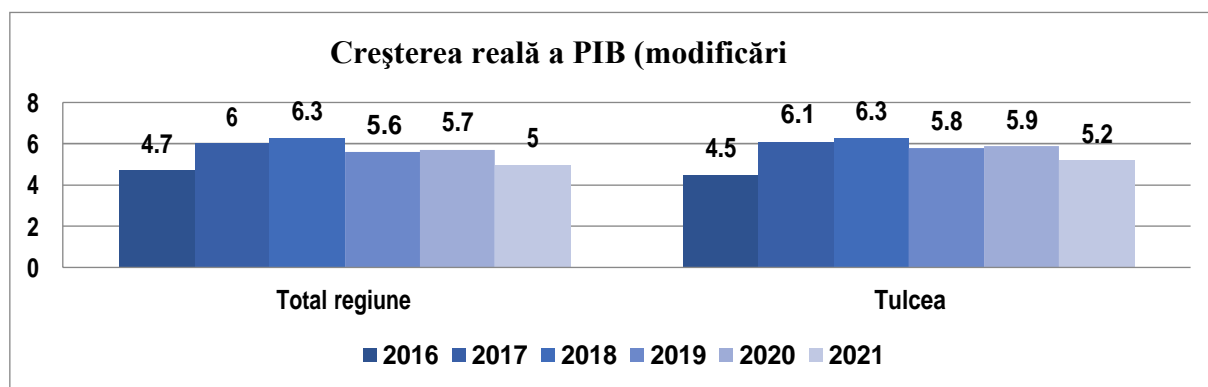
Evoluția ponderilor întreprinderilor nou create pe sectoare de activitate în perioada 2008-2016 arată o scădere a ponderii întreprinderilor nou create din sectoarele comerț, construcții și transporturi și o creștere a ponderii sectoarelor industrie, hoteluri și restaurante și alte servicii. Sectoarele hoteluri și restaurante și transporturi a păstrat o pondere aproximativ constantă a întreprinderilor nou create din total.

Proiecția principalilor indicatori economici

Conform studiului Comisiei Naționale de Prognoză, “Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial, până în 2020”, realizat în mai 2017, pentru produsul intern brut național se prognozează o creștere anuală, până în 2020, de peste 5%. Ponderile creșterii previzionate a PIB al regiunii Sud – Est sunt ușor mai mici decât ponderile pentru nivelul național. Valoarea adăugată brută pe ramuri ale economiei, prognozată pentru Regiunea Sud – Est, arată că cele mai mari ritmuri de creștere se vor înregistra în sectorul construcții, urmată de servicii, industrie și agricultură. În servicii ritmurile de creștere anuală la nivelul Regiunii Sud – Est sunt mai mari decât cele previzionate pentru nivelul național, pentru perioada 2018-2020. În schimb pentru industrie, pentru aceeași perioadă, ritmurile la nivelul Regiunii Sud – Est sunt inferioare celor pentru nivelul național. În agricultură și construcții, ritmurile anuale sunt aceleași la nivelul Regiunii Sud – Est cu celele la nivel național. În construcții și servicii, ritmurile de creștere anuală sunt din ce în ce mai mari în perioada 2018-2020, în timp ce pentru industrie și agricultură ritmurile de creștere sunt în scădere. Se remarcă sectorul agricultură pentru care este previzionat în 2020 un ritm de creștere de 0,9% față de anul anterior, în timp ce în perioada 2017-2019 sunt prognozate ritmuri de creștere

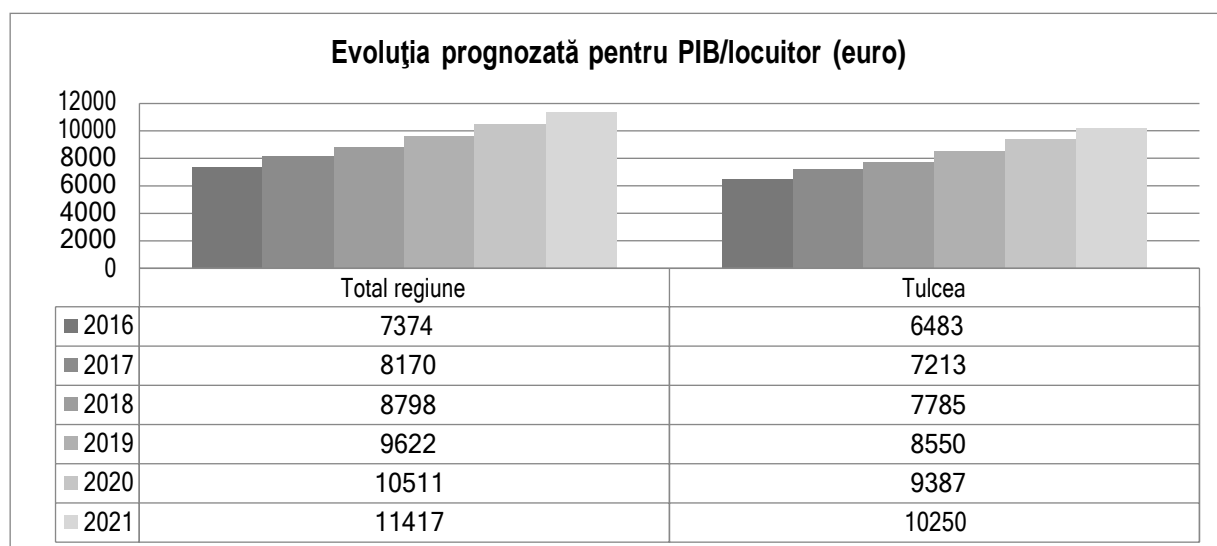
anuale de 1,8-1,9%. În industrie ritmul de creștere anuală în perioada 2018-2020 este în diminuare atât la nivelul regiunii cât și la nivel național.

Evoluția previzionată a contribuției județelor la formarea VAB regional arată că județul Constanța va avea în continuare cea mai mare contribuție, de peste 44%, în timp ce județul Tulcea are cea mai mică contribuție, de doar 7%.

Sursa datelor: INS

Evoluția previzionată pentru Creșterea reală a PIB în modificări procentuale este superioară la nivelul județului față de creșterea reală PIB la nivelul regiunii Sud-Est, în perioada 2019-2021 cu 0,2 puncte procentuale

Sursa datelor: INS

Valorile prognozate pentru PIB/locuitor sunt ușor mai mici în județul Tulcea față de cele prognozate pentru regiunea Sud-Est, cu 11,14% în 2019, cu 10,69% în 2020 și 10,22% în 2021. Evoluția prognozată pentru PIB/locuitor arată o creștere anuală, până în 2022.

Cotele judetene ale somajului

La sfârșitul anului 2017 la nivelul județului Tulcea erau înregistrați 3951 șomeri, față de 3461 șomeri în 2007, în creștere cu 14,15% față de anul 2007.

Conform BFM, rata șomajului înregistrat la nivel regional cunoaște o evoluție fluctuantă în intervalul 2008-2017, cea mai mare valoare înregistrându-se în anul 2012, de 5309 șomeri înregistrați.

Evoluția șomajului pe nivele de educație arată o creștere a numărului de șomeri în perioada 2007-2016 pentru primele două nivele de educație. Cea mai mare creștere a numărului de șomeri înregistrați este la nivelul de educație liceal și postliceal la care se constată o creștere cu 280 șomeri în anul 2016 față de anul 2008. În aceeași perioadă, șomajul înregistrat la nivelul de educație primar, gimnazial și profesional a înregistrat o creștere de 213 șomeri, în timp ce pentru nivelul universitar se constată o scădere (neseemnificativă) de 3 persoane.

Ponderea șomerilor înregistrați cu nivel de educație primar, gimnazial și profesional a înregistrat la nivelul județului o scădere în perioada 2007-2011, urmată de o creștere în perioada 2012-2017, ajungând la 78,4%. Ponderea șomerilor înregistrați cu nivel de educație liceal și postliceal a avut o evoluție oscilantă în perioada analizată, atingând procentul de 20,1% în 2017. Șomerii înregistrați cu nivel de educație universitar au avut o pondere din totalul șomerilor înregistrați din regiune în creștere în perioada 2007-2011, urmată de o perioadă de scădere continuă până în 2017 când ponderea a fost de 1,5%, mai mică decât cea din 2007, de 1,8%.

La sfârșitul lunii ianuarie 2020, în evidențele Agenției Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă Tulcea erau înregistrați 2842 de șomeri (din care 1317 de femei), rata șomajului fiind de **3,46%**.

Comparativ cu luna precedentă, când rata șomajului a fost de 3,54%, în acea lună acest indicator a înregistrat o scădere cu 0,08 pp.

Din totalul de 2842 de persoane înregistrate în evidențele AJOFM Tulcea, 806 erau beneficiari de indemnizație de șomaj, iar 2036 erau șomeri neindemnizați. În ceea ce privește mediul de rezidență, 2038 de șomeri provin din mediul rural și 804 sunt din mediul urban.

Șomerii cu studii gimnaziale au ponderea cea mai mare în totalul șomerilor înregistrați în evidențele AJOFM Tulcea (48,55%), urmat de cei cu studii liceale (18,89%), iar 16,42% au studii primare. Șomerii cu nivel de studii medii – submedii reprezintă 98,53% din totalul șomerilor înregistrați, iar cei cu studii superioare sunt 1,47%.

Structura șomerilor înregistrați pe nivel de ocupabilitate, stabilit prin profilare, se prezintă astfel:

- 913 persoane foarte greu ocupabile,
- 956 greu ocupabile,
- 640 mediu ocupabile
- 333 sunt persoane ușor ocupabile.

Încadrarea într-o categorie de ocupabilitate se realizează ca urmare a activității de profilare a persoanelor înregistrate în evidențele AJOFM.

Structura locurilor de muncă vacante pe activități ale economiei naționale în anul 2019, la nivelul județului Tulcea, arată că activitățile cu cele mai mari valori sunt: *Comerț cu ridicata și cu amănuntul, Sanatate și asistență socială, Industria prelucrătoare, Construcții, Învățământ, Transport și depozitare, Agricultură*. În perioada 2008-2017 au înregistrat creșteri ale numărului de locuri de muncă vacante activități precum *Comerț cu ridicata și cu amănuntul, Agricultură, Hoteluri și restaurante, Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare, Activități de servicii administrative și activități de servicii suport*.

CAEN Rev.2 (activități ale economiei naționale)	Ani									
	2009	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
TOTAL	4765	4381	4063	4067	4282	4276	4446	4489	4638	4808
A. AGRICULTURA, SILVICULTURA SI PESCUIT	210	248	251	256	270	273	296	313	325	335
01 Agricultură, vânătoare și servicii anexe	141	152	161	157	166	175	193	217	229	237
02-03 Silvicultură și exploatare forestieră; Pescuit și acvacultura	69	97	90	99	105	98	103	96	96	98
INDUSTRIE	1643	1395	1289	1242	1345	1335	1437	1307	1332	1386
B. INDUSTRIA EXTRACTIVA	73	54	61	64	60	37	42	49	49	62
08 Alte activități extractive	71	51	59	62	58	35	41	48	48	56
09 Activități de servicii anexe extractivei	2	3	2	2	2	2	1	1	1	6
C. INDUSTRIA PRELUCRATOARE	1438	1200	1092	1019	1113	1131	1240	1095	1103	1139
10 Industria alimentară	224	203	152	108	116	137	149	156	161	172
11 Fabricarea băuturilor	44	27	27	27	29	31	31	29	25	23
13 Fabricarea produselor textile	-	-	-	-	-	-	11	-	3	4

14 Fabricarea articolelor de îmbracaminte	373	234	257	244	246	251	268	272	243	230
15 Tabacirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinarie, harnasamentelor și încălțăminte; prepararea și vopsirea blanurilor	22	-	16	-	22	15	1	7	16	0
16 Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și pluta, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite	13	15	1	-	-	-	4	-	6	8
17 Fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie	-	-	-	7	7	-	-	-	-	3
18 Tipărire și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor	2	-	-	-	-	2	3	:	2	2
19 Fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea titeiului	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20 Fabricarea substanțelor și a produselor chimice	1	1	:	0	5	1	1	-	5	2
22 Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice	5	-	-	-	4	5	3	-	2	11
23 Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	33	18	20	28	30	40	50	41	38	45
24 Industria metalurgică	79	113	116	102	90	79	72	70	71	76
25 Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații	128	127	111	84	90	103	87	73	80	71
26 Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice	0	-	-	-	-	-	-	-	15	18

27 Fabricarea echipamentelor electrice	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28 Fabricarea de masini, utilaje si echipamente n.c.a.	8	3	2	2	3	3	3	4	3	3
30 Fabricarea altor mijloace de transport	430	393	357	369	420	432	515	415	408	428
31 Fabricarea de mobila	27	27	18	17	19	13	22	20	17	27
32 Alte activitati industriale n.c.a.	7	1	-	-	-	-	1	-	1	7
33 Repararea, intretinerea si instalarea masinilor si echipamentelor	41	40	15	30	33	19	21	6	8	9
D. PRODUCTIA SI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICA SI TERMICA, GAZE, APA CALDA SI AER CONDITIONAT	45	46	45	48	44	42	39	41	40	39
E. DISTRIBUTIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DESEURILOR, ACTIVITATI DE DECONTAMINARE	87	95	91	111	128	125	117	122	141	147
36 Captarea, tratarea si distributia apei	45	53	46	51	64	67	63	48	50	59
37 Colectarea si epurarea apelor uzate	6	6	5	6	7	7	7	14	19	14
38-39 Colectarea, tratarea si eliminarea deseurilor; activitati de recuperare a materialelor reciclabile; Activitati si servicii de decontaminare	37	36	40	55	57	51	47	60	72	74
F. CONSTRUCTII	338	235	252	274	320	280	296	341	346	331
G. COMERT CU RIDICATA SI CU										

AMANUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR SI MOTOCICLETELOR	628	560	563	605	647	664	645	703	725	763
H. TRANSPORT SI DEPOZITARE	249	233	203	222	205	210	193	207	215	246
49 Transporturi terestre si transporturi prin conducte	80	70	61	70	60	60	51	54	53	64
50 Transporturi pe apa	30	31	25	25	27	27	32	28	29	27
52 Depozitare si activitati auxiliare pentru transporturi	98	91	80	85	80	90	80	95	88	107
53 Activitati de posta si de curier	41	41	38	42	39	34	30	30	45	48
I. HOTELURI SI RESTAURANTE	119	135	114	126	130	140	172	184	196	231
J. INFORMATII SI COMUNICATII	35	23	28	36	35	40	38	35	38	35
58 Activitati de editare	3	2	2	13	5	8	6	6	10	4
59-60 Activitati de productie cinematografica, video si de programe de televiziune; inregistrari audio si activitati de editare muzicala; Activitati de difuzare si transmitere de programe	5	1	0	-	-	-	1	-	-	1
61 Telecomunicatii	22	17	19	17	23	23	23	21	23	21
62-63 Activitati de servicii in tehnologia informatiei; Activitati de servicii informatice	5	5	7	6	6	9	9	9	6	10
K INTERMEDIERI FINANCIARE SI ASIGURARI	61	60	55	55	57	52	51	53	53	48
64 Intermedieri financiare, cu exceptia activitatilor de asigurari si ale fondurilor de pensii	44	42	42	43	44	40	40	42	43	41

65 Activitati de asigurari, reasigurari si ale fondurilor de pensii (cu exceptia celor din sistemul public de asigurari sociale)	16	13	13	11	9	8	6	5	4	3
66 Activitati auxiliare intermediarilor financiare, activitati de asigurare si fonduri de pensii	1	5	1	1	4	4	5	5	6	5
L. TRANZACTII IMOBILIARE	26	29	17	21	16	12	13	14	19	18
M. ACTIVITATI PROFESIONALE, STIINTIFICE SI TEHNICE	89	101	79	83	96	118	120	117	126	125
72 Cercetare-dezvoltare	11	24	18	17	17	18	20	19	20	20
N. ACTIVITATI DE SERVICII ADMINISTRATIVE SI ACTIVITATI DE SERVICII SUPORT	123	110	89	92	114	121	150	154	162	161
O. ADMINISTRATIE PUBLICA SI APARARE; ASIGURARI SOCIALE DIN SISTEMUL PUBLIC	322	325	276	256	246	233	247	252	270	277
P. INVATAMANT	415	430	379	378	370	364	347	343	340	341
Q. SANATATE SI ASISTENTA SOCIALA	450	425	403	359	356	356	364	376	403	420
R. ACTIVITATI DE SPECTACOLE, CULTURALE SI RECREATIVE	19	35	34	30	35	40	39	44	41	42
S. ALTE ACTIVITATI DE SERVICII	38	39	32	34	40	38	40	47	47	48

Fig.26. Locuri de muncă vacante pe activități ale economiei naționale în județul Tulcea

Domeniul economic si sectoarele aferente

Distribuția activității pe sectoare macro - economice se inscrie in problematica națională a ponderii prea mari a persoanelor ocupate în agricultură comparativ cu cifra de afaceri generată de sectorul agricol. În termeni de evoluție, dacă sectorul industrial și cel al serviciilor au reușit, după o scădere în 2009, să depășească perioada de criză (în termeni de cifră de afaceri generată), sectorul agricol nu pare a fi afectat în mod semnificativ de conjunctura economică mondială pe fondul unei producții a cărei valoare de piață nu reușește să înregistreze creșteri semnificative, trădând lipsa de dezvoltare a valorii adăugate a produselor în această ramură economică.

Agricultura

Prin tradiție Regiunea Sud-Est este o zonă agricolă. Condițiile pedoclimatice din regiune favorizează cultivarea porumbului (mai ales în zona de nord), a grâului (în zona de centru a regiunii), a orzului, a plantelor industriale, a florii soarelui.

La nivelul anului 2011, Regiunea Sud-Est deține 15,86% din suprafața agricolă a țării, producția agricolă reprezentând 15,76% din producția națională.

Conform *Eurostat* România a înregistrat în ultimii 3 ani o evoluție relativ constantă la producția de cereale, poziționându-se în anul 2012 pe locul 5 în UE.

O mențiune specială merită sectorul viticol: Regiunea Sud-Est se situează pe primul loc în țară, în ceea ce privește suprafața viilor roditoare, deținând 40,3% din suprafața viticolă a țării în mare parte localizată în județul Vrancea.

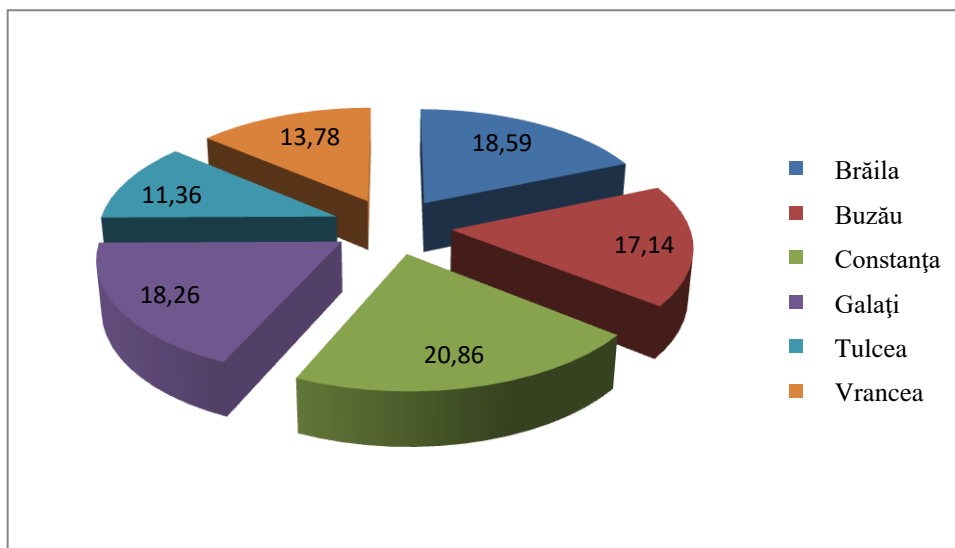
Sectorul zootehnic este bine dezvoltat – în special creșterea de caprine, porcine și păsări – producția animală reprezentând 14,88% din totalul producției agricole a țării la nivelul anului 2011.

Disparitățile între judete sunt importante: în judetul Constanta, structura proprietății, mai orientată către exploatari de mari dimensiuni, sugerează o agricultură mai modernă, în timp ce în județele Buzău și Vrancea sectorul agricol, caracterizat printr-o pulverizare extremă a proprietății, rămâne încă legat de metodele tradiționale.

Suprafața agricolă reprezintă peste 65% din totalul suprafeței regiunii, iar suprafața arabilă reprezintă 78,58% din totalul suprafeței agricole. La aceasta au contribuit și lucrările de îmbunătățiri funciare executate în Balta Brăilei, în special asanări, ce au permis reintroducerea în circuitul producției agricole a unei suprafețe importante de soluri aluvionare.

În pofida potențialului agricol ridicat, capacitatea de prelucrare a produselor agricole nu este foarte ridicată. Fragmentarea suprafețelor arabile în porțiuni mici este un alt obstacol în calea dezvoltării agriculturii. Potențialul economic scăzut al micilor ferme și managementul ineficient al exploatărilor agricole au determinat subdezvoltarea sectorului de prelucrare a produselor agricole.

Fig. 27. Contribuția județelor din regiune la producția agricolă (%) (2011)
(Valoarea totală: 13.170.545 mii lei)

Județul Constanța ocupă prima poziție în ceea ce privește producția agricolă din regiune, pe ultima poziție situându-se județul Tulcea.

Culturile agricole reprezintă o caracteristică principală a regiunii, regiunea ocupând în anul 2011, primul loc la producția de porumb, locul doi la producția de grâu, leguminoase pentru boabe, legume și locul trei la producția de floarea soarelui.

Regiunea Sud-Est se situează pe primul loc în țară, în ultimii ani, în ceea ce privește suprafața viilor pe rod, aproximativ 40% din suprafața viticolă a țării (numai județul Vrancea

deține peste 14,4% din suprafața viticolă a țării). Regiunea Sud-Est este recunoscută, atât pe plan intern cât și pe plan extern, prin calitatea vinurilor provenite din podgorii renumite, care se găsesc pe tot cuprinsul regiunii: Panciu, Odobești, Pietroasele, Nicorești, Niculițel, Murfatlar, Însurăței.

Volumul de lemn recoltat în anul 2011 în regiune era de 1.297,5 mii m³, reprezentând 6,94% din volumul de materie lemnoasă exploatată la nivel național, regiunea situându-se pe penultimul loc între regiuni.

Agricultura are un rol deosebit de important în economia Regiunii Sud-Est dar, în pofida resurselor și a potențialului agricol ridicat, productivitatea sectorului este modestă. Productivitatea scăzută a sectorului este strâns corelată cu fragmentarea proprietății agricole, care determină o agricultură de tip tradițional cu un număr mare de exploatări de subzistență sau semi-subzistență.

Producția vegetală este în mare parte concentrată asupra **culturilor extensive**.

În anul 2011, producția de 4.571.034 tone cerealele pentru boabe reprezintă 21,9% din producția de cerealele pentru boabe la nivel național. Județul cu cea mai mare producție de cereale boabe din regiune a fost în anul 2011 Constanța urmat de județul Brăila și apoi de județul Buzău.

Producția de porumb reprezintă 55,6% din totalul producției de cereale pentru boabe la nivel regional, urmată de producția de grâu care a reprezentat 34,4%.

În Regiunea Sud-Est județul Buzău s-a situat în anul 2011 pe primul loc la producția de porumb cu un procent de 21,1 % din totalul producției de porumb pe regiune urmat de județul Galați cu 18,6% și apoi de județul Constanța cu un procent de 18,3%. Județul Constanța a fost cel mai mare producător de grâu, din Regiunea Sud-Est, pe locul doi s-a situat județul Brăila, iar pe locul trei județul Tulcea.

	Romania	Regiunea Sud Est	Judetul Braila	Judetul Buzau	Judetul Constanta	Judetul Galati	Judetul Tulcea	Judetul Vrancea
Cereale pentru boabe, din care:	20.842.160	4.571.034	903.395	745.492	1.295.890	710.153	514.434	401.670
<i>Grau</i>	7131590	1.573.168	271.431	182.609	617.393	204.172	214.508	83.055
<i>Secara</i>	31382	2.557	408	125	818	151	364	691
<i>Ovaz</i>	375855	34.294	1874	1049	13938	5511	6746	5176
<i>Orz si orzoaica</i>	1329692	461.844	98309	40418	212369	41025	59433	10290
<i>Porumb boabe</i>	11717591	2.454.524	498.151	518.506	450.033	456.407	230.545	300.882
Leguminoase pentru boabe	76830	30696	5439	1410	17324	3555	2743	225
Cartofi	4076570	128.257	7689	18202	18803	28064	24608	30891
Sfecla de zahar	660497	11.333	0	0	3713	820	0	6800
Plante textile	9	0	0	0	0	0	0	0
Plante uleioase	2686860	849.719	270285	83366	197366	127648	144571	26483
Floarea soarelui	1789326	580.479	159559	71771	145219	84059	104537	15334
Legume	4176298	791.248	92583	116147	62810	343909	91075	84724
Furaje verzi din teren arabil	14033033	1.383.332	283952	227677	270080	201796	93794	306033
Vii pe rod	176616	69.414	4175	11577	7540	13762	6861	25499
Fructe	1479907	150.628	7221	66580	18918	1158	5230	41099

Fig. 28. Producția vegetală pe județe, tone (în anul 2011)

Cresterea animalelor

Producția animală reprezintă 14,8% din producția națională (anul 2011). La sfârșitul anului 2011 au existat în regiune:

- 317.218 mii de capete de caprine, reprezentând 25,66% din efectivele existente la nivel național. În perioada 2007-2011, populația de caprine a înregistrat o creștere semnificativă de 52%;

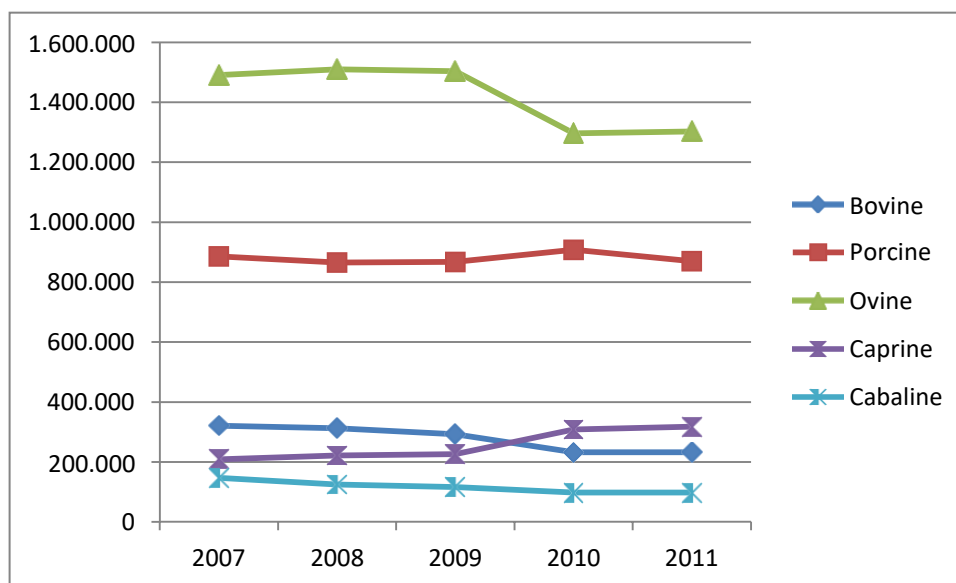
- 1.302.978 mii de capete de ovine, reprezentând 15,27% din efective existente la nivel național. În perioada 2007-2009 populația de ovine a scăzut, valorile cele mai mici înregistrându-se la nivelul anului 2010 și apoi o creștere ușoară până în anul 2011;
- 869.479 mii de capete de porcine, reprezentând 16,21% din animale existente la nivel național. În perioada 2007-2011 populația de porcine a avut un trend descrescător;
- 2.318.79 mii de capete de bovine. Populația bovină, a scăzut în perioada 2007-2011, înregistrând o variație de 28 %;
- 96.916 mii de capete de cabaline. Un trend negativ a caracterizat și efectivele de cabaline, care au scăzut cu 34% în perioada 2007-2011.

Fig. 29. Efective de animale pe județe, capete (2011)

	Romania	Regiunea Sud Est	Judetul Braila	Judetul Buzau	Judetul Constanta	Judetul Galati	Judetul Tulcea	Judetul Vrancea
Bovine	1.988.939	231.879	41.412	54.604	33.382	30.077	28.988	43.416
Porcine	5.363.797	869.479	290.009	131.098	107.808	99.720	95.541	145.303
Ovine	8.533.434	1.302.978	232.004	202.712	271.756	190.558	272.369	133.579
Caprine	1.236.143	317.218	38.191	43.771	84.665	54.575	60.860	35.156
Cabaline	596.380	96.916	17.887	19.446	11.605	19.174	12.332	16.472
Pasari	79.841.651	12.488.619	2.265.330	3.504.479	1.944.507	2.170.197	769.729	1.834.377

Sursa: Anuarul Statistic al României, INS, București – ediția 2012

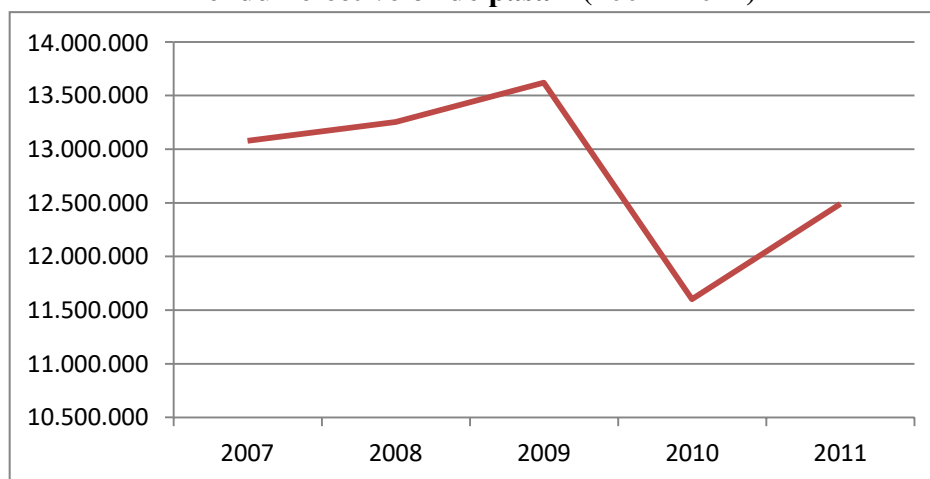
Fig. 30. Trendul efectivilor de animale, cu excepția păsărilor (2007 - 2011)

Sursa: Anuarul Statistic al României, INS, București – edițiile 2008- 2012

- 12.488.619 mii de capete de pasăre reprezintă 15,64% din efectivele existente la nivelul național, în scădere cu 4% față de anul 2007, cele mai scăzute valori înregistrându-se la nivelul anului 2010.

Trendul efectivelor de păsări (2007 - 2011)

Sursa: Anuarul Statistic al României, INS, București – ediția 2012

În perioada 2006-2011, producția de carne a înregistrat un trend negativ. Dacă în 2008, Regiunea Sud-Est deținea primul loc în privința producției de **carne de ovine și caprine** (19,82% din producția națională), în anul 2010 Regiunea ocupă locul al doilea (17,50% din producția națională), iar în anul 2011 a urcat din nou pe prima poziție cu 19,72% din producția națională.

Importantă pentru regiune rămâne și producția de **carne de porcine** – 17,93% față de nivelul național. 8,93% din carnea de bovine și 12,84 carnea de pasăre din România provine din Regiunea Sud-Est la nivelul anului 2011. Produsele de origine animală, altele decât carnea, au crescut în general în perioada 2000-2011, remarcabilă fiind producția de lână deși a avut o variație negativă în această perioadă (locul 2 în România, cu 16,78% din producția la nivel național) precum și de ouă (locul 3, cu aproximativ 16,04% în scădere față de anul 2008 cand procentul era de 17%).

Fig.30. Producția agricolă animală la nivel de județ (2011) și variația 2000-2011, tone greutate în viu, mii de hl, tone, milioane de bucăți

	Regiunea Sud-Est	Variația % 2000-2011	Judetul Braila	Judet Buzau	Judetul Constanta	Judetul Galati	Judetul Tulcea	Judetul Vrancea
Carne-total,din care:	201.917	8,35	45.890	48.518	28.729	22.244	19.908	36.628
Carne de bovine	18.963	-39,85	2.156	6.039	1.374	3.052	2.500	3.842
Carne de porcine	99.865	30,55	36.656	16.777	9.424	10.867	10.159	15.982
Carne de ovine si caprine	21.704	0,26	3.686	3.267	5.260	2.147	5.861	1.483
Carne de pasare	61.351	8,72	3.392	22.413	12.664	6.173	1.388	15.321
Lapte (mii hl)	5.803	7,19	954	1.334	987	895	555	1.078
Lână (tone)	3.194	-16,65	562	341	573	463	925	330
Oua (milioane bucati)	1.015	11,54	215	208	209	181	63	139

Agricultura are un rol deosebit de important în economia Regiunii Sud-Est dar, în pofida resurselor și a potențialului agricol ridicat, productivitatea sectorului este modestă.

În ciuda faptului că ponderea ocupațiilor s-a redus progresiv în ultimii ani, sectorul agricol concentrează totuși 28,30% din populația ocupată (în anul 2011).

Resursele umane și materialele limitate, împreună cu un nivel foarte scăzut de asociativitate a micilor producători agricoli, limitează în mod substanțial capacitatea de a atrage fondurile necesare pentru îmbunătățirea funciară, creșterea nivelelor de mecanizare și modernizare limitând posibilitățile de a trece de la condiții de subzistență sau semi-subzistență la producția orientată spre piață. Capacitatea de prelucrare a produselor agricole care, în regiune, nu este foarte ridicată, precum și accesul greu la piețele de desfacere pune obstacole ulterioare în calea dezvoltării sectorului agricol.

Silvicultura

Pădurea este un ecosistem terestru tridimensional, cel mai complex și cuprinzător dintre toate ecosistemele, cu legi proprii de dezvoltare, în care se desfășoară cele mai intense schimburi de substanță, energie, informație și cele mai mari procese biologice.

Creșterea suprafeței ocupate cu păduri este unul dintre obiectivele *Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă a României, Orizonturi 2013-2020-2030* și *Strategiei*

Naționale a României privind Schimbările Climatice 2013 - 2020, precum și o obligație și prioritate națională definită în cadrul Codului Silvic.

Împădurirea terenurilor agricole și neagricole este o măsură menită, în principal, să contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin captarea CO₂, precum și la adaptarea agriculturii din România la schimbările climatice așteptate. Astfel, trupurile de pădure, perdelele sau cordoanele forestiere de protecție nou create pe terenurile agricole și neagricole, mai ales în zonele de câmpie, vor avea efecte pozitive asupra climatului local, contribuind la combaterea efectelor secetelor excesive, ameliorarea climatului local și a regimului hidric edafic, reducând evaporația și transpirația la nivelul plantelor. În regiunile de munte și deal, crearea de suprafețe împădurite contribuie la reducerea eroziunii solului, îmbunătățirea capacității de retenție a apei și atenuarea riscului la inundații și a efectelor negative ale viiturilor. Pe lângă influența pozitivă asupra condițiilor de climă, pădurile nou create contribuie și la creșterea diversității biologice la nivel local prin refacerea habitatelor și ecosistemelor și crearea de zone de tranziție propice dezvoltării populațiilor de insecte, păsări și mamifere. Prin funcțiile de natură ecologică, socială și economică, pădurile furnizează și alte bunuri și servicii pentru societate, cum ar fi produsele lemnoase și nelemnoase, spațiu de recreere, înfrumusețarea peisajului.

Fondul forestier de la nivelul Regiunii Sud-Est ocupă o suprafață de 551.373 ha, reprezentând un procent de 15% din suprafața totală a regiunii (3.576.200 ha). Fondul forestier al județului Vrancea reprezintă 33% din fondul forestier de la nivel regional.

Mărimea suprafeței împădurite din județele Buzău și Galați se datorează în mare parte condițiilor fizico-geografice (prezența zonei muntane, a dealurilor, a câmpiilor, a rețelelor hidrografice), la care se adaugă întârzierea punerii în posesie a proprietarilor, lipsa mecanizării în sectorul forestier și dezvoltarea economică redusă ce au determinat o exploatare mai redusă a resurselor în anii anteriori decât în alte județe. Între 1990 și 2006, suprafața împădurită din Regiunea Sud-Est a înregistrat un trend ușor decrescător (-0,46%), pentru ca în ultimii ani acest trend să devină pozitiv.

Așa cum se observă și din graficul de mai sus, în general se păstrează o stare de echilibru între suprafețele tăiate și cele replantate sau regenerate, suprafața împădurită

rămânând în general aceeași. Excepție face județul Vrancea, unde în anul 2010 aproape s-a dublat suprafața împădurită, iar în județul Tulcea în anul 2012 se observă o creștere datorată reîmpăduririi unor suprafețe.

Piscicultura

Pescuitul și acvacultura, alături de prelucrarea peștelui și comerțul cu pește și produse din pește, sunt activități prezente în toate regiunile țării. În unele zone izolate, cum sunt Delta și Lunca Dunării, zona Clisura Dunării, pescuitul reprezintă una dintre principalele activități, care oferă locuri de muncă și surse de venituri pentru populația locală.

Contribuția sectorului pescăresc la formarea valorii adăugate brute (VAB) este foarte scăzută, cu ponderi cuprinse între 0,0058 % la nivelul anului 2005 și 0,0049 % la nivelul anului 2008. În ceea ce privește ponderea sectorului pescăresc în produsul intern brut (PIB), s-au înregistrat valori cuprinse între 0,0047 % în 2005 și 0,0086 % în 2008.

Zona de pescuit maritim a României este cuprinsă între Sulina și Vama Veche; linia de coastă are o lungime de aproximativ 243 km, care poate fi împărțită în două sectoare principale geografice și geomorfologice:

- **Sectorul nordic**, cu o lungime de 158 km, care se întinde între delta secundară a brațului Chilia și Municipiul Constanța;
- **Sectorul sudic**, cu o lungime de 85 km cuprins între Constanța și Vama Veche.

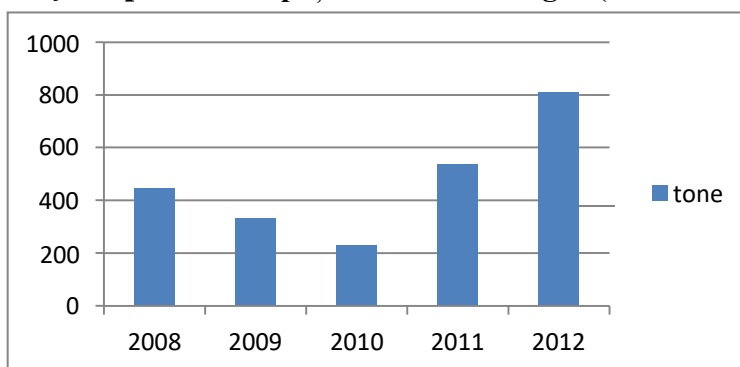
Apele situate până la izobata de 20 m a părții nordice a Mării Negre sunt incluse în cadrul Rezervației Biosferei Delta Dunării (declarată prin Legea nr.82/1993).

Rezervația marină Vama Veche – 2 Mai este o zonă cu o mare diversitate a biotopurilor și biocenozelor.

444 tone de pește au fost capturate în zonele maritime din România, în anul 2008, înregistrând din punct de vedere cantitativ o scădere dramatică de -82% față de anul 2000. Se pescuiește în apele maritime din România doar 0,0035% față de cantitatea totală de pește capturată în apele maritime din Europa.

Conform datelor disponibile în anul 2011 au fost capturate 537,20 tone de specii marine în urma pescuitului comercial autorizat.

Situația capturilor de pește la Marea Neagră (2008-2012)

Sursa: www.anpa.ro

În Regiunea Sud-Est, la nivelul anului 2011 au fost capturate 2.366,17 tone de specii de apă dulce, cea mai mare parte provenind din Delta Dunării (2.256,02 t).

Conform datelor ANPA cele mai importante specii de apă dulce capturate în regiunea Sud Est, în anul 2011 au fost carasul (1.104,61 tone), scrumbia (423,02 tone), plătica (266,72 tone), somnul (131,54 tone), crapul (117,32 tone), știuca (94,83 tone), șalăul (82,69 tone), novacul (21,17 tone).

Fig. 30. Cantitatea de specii de apă dulce capturate raportate de către agenții economici autorizați pentru practicarea pescuitului comercial în anul 2011

Zone	tone
Lacuri acumulare	
Vrancea - Călimănești și Movileni	1,4
Râul Prut	
Galați	14,33
Dunăre	
Galați Dunăre	10,79
Brăila Dunăre	36,38
Constanța Dunăre	47,25
Delta Dunării - Tulcea	2.256,02
Total	2.366,17

Sectorul piscicol în Regiunea Sud-Est include:

- activitățile de pescuit marin la Marea Neagră, practicate de-a lungul litoralului românesc.

Încă din anul 1986, România a declarat unilateral Zona Economică Exclusivă (ZEE) la Marea Neagră, a cărei suprafață este de cca. 25.000 kmp, alături de țările riverane. În prezent, conform prevederilor Convenției ONU privind dreptul mării, zona de pescuit a României la Marea Neagră nu este încă delimitată. Din această cauză, navele de pescuit românești pescuiesc, de regulă, până la distanța de 30-35 mile marine de țărm²⁰⁷. Flota maritimă de pescuit a României este, în mod firesc, concentrată în întregime în Regiunea Sud Est și se compune din 437 de nave, totalizând 6936 kw și un tonaj de 1852 GT (2008). 416 din aceste nave sunt de mici dimensiuni cu vârsta medie de 15 ani. În multe cazuri, echipate cu motoare de mică putere, vasele sunt utilizate pentru pescuitul de coastă la scară mică și se află, în general, într-o stare accentuată de degradare, necesitând intervenții în vederea îmbunătățirii siguranței precum și a condițiilor de muncă. Doar 21 vase de pescuit (5%) au o lungime mai mare de 12 m. Majoritatea vaselor sunt de același tip, construite în anii 80, și au o lungime de aproximativ 25 m. Vasele au echipamente și instalații învechite, nu oferă siguranță în exploatare și nu corespund actualelor cerințe, neavând instalații de gheață și de depozitare²⁰⁸. Neexistând în România porturi pescărești specializate, navele de pescuit folosesc porturile comerciale – Constanța, Mangalia, Sulina – ca porturi de debarcare, care totuși nu oferă facilități specifice pentru pescuit. Dimensiunea și starea flotei, împreună cu lipsa infrastructurilor de suport adecvate limitează capacitatea de exploatare a stocurilor de pește existente.

- activitățile de pescuit în apele interioare, care se practică pe Dunăre precum și în zona Deltei Dunării folosesc mici bărci de lemn și nu au mijloace mecanizate. În apele interioare, pescuitul este reglementat pe bază de licențe, și este practicat îndeosebi ca activitate principală de către pescarii profesioniști. În unele cazuri este un mijloc de subzistență pentru persoanele care nu au un venit suficient din alte activități. În Delta Dunării există 36 de locuri de debarcare, din care doar 16 corespund standardelor sanitare-veterinare, iar restul trebuie modernizate și echipate.

- Acvacultura. În Regiunea Sud Est există 129 de ferme piscicole înscrise în Registrul Unităților de Acvacultură, din care 39 pepiniere și 90 crescătorii²⁰⁹. Numărul cel mai mare de ferme piscicole este localizat în județul Tulcea (54) și în județul Constanța (34).

În zona costieră a României, una dintre activitățile cele mai vechi o constituie pescuitul. Această activitate este derulată mai ales în jumătatea nordică a litoralului României, unde este concentrat pescuitul de sturioni și de scrumbie de Dunăre; în partea sudică predomină pescuitul artizanal, datorită populațiilor de guvizi din zona fundurilor stâncoase.

În zona de coastă a litoralului românesc, activitatea de pescuit se desfășoară în trei moduri: cu unelte de pescuit fixe (în Agigea, Eforie Nord, Eforie Sud, Tuzla, Costinești, 23 August, Mangalia), cu unelte mobile (nave de pescuit) și pescuit artizanal realizat de către comunitățile locale de pescari.

În România, pescuitul static și mobil se desfășoară de-a lungul litoralului românesc și în zonele marine până la izobata de 60 m, datorită caracteristicilor și autonomiei limitate a navelor de pescuit. Pescuitul cu nave trawler are caracter sezonier, depinzând de prezența peștelui în aceste zone.

O zonă importantă de pescuit o constituie zona marină a Rezervației Biosferei Delta Dunării, dar care este interzisă activității navelor-trawler. În afara acesteia, în restul litoralului românesc, zona până la izobata de 20 m este de asemenea interzisă pentru activitatea navelor de pescuit care folosesc unelte tractate, fiind permisă numai activitatea de pescuit cu unelte staționare și filtrante (năvod).

Strategia Integrată a României privind Acvacultura 2014-2020 este în deplină concordanță cu Orientările strategice pentru dezvoltarea sustenabilă a acvaculturii în UE și vizează cele patru priorități definite la nivel comunitar: (1) reducerea poverii administrative; (2) îmbunătățirea accesului la spațiu și apă; (3) creșterea competitivității și (4) valorificarea avantajelor competitive pe care ni le oferă standardele ridicate de calitate, sănătate și mediu.

Strategia evidențiază nevoia de a crește atât locurile de muncă directe (pescari și piscicultori), cât și cele indirecte (marketing, prelucrare, IT, asigurări etc.). Diversificarea spre activități alternative și complementare (precum eco-turismul) va contribui la consolidarea economiilor locale, asigurând în același timp un nivel mai ridicat de protecție a mediului. Economii locale mai solide, cu un nivel mai mare al ocupării directe și indirecte, pot beneficia și de efecte induse, precum locuri de muncă în magazine, transport etc. datorită cheltuirii veniturilor generate de locurile de muncă directe și indirecte.

În conformitate cu Acordul de Patreneriat, fondurile ESI (FESI) vor fi de asemenea implementate în corelare cu strategia Uniunii Europene pentru Marea Neagră. România este un partener important și sprijină abordarea strategică europeană în regiunea Mării Negre, prin intermediul Sinergiei Mării Negre, cadru prin care România promovează dezvoltarea și reforma economică și politică regională, în complementaritate cu SUERD.

Printre domeniile prioritare de cooperare sunt incluse și domeniile de intervenție aferente activității de dezvoltare economică costieră și maritimă identificate în Strategia UE de „creștere albastră”. Implementarea acesteia ajută la valorificarea potențialului de dezvoltare durabilă a bazinului Mării Negre ținând cont de factorii economici, sociali, culturali, oceanografici și climaterici locali, astfel contribuind la atingerea obiectivelor strategiei Europa 2020 pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. Acvacultura și pescuitul a fost identificat ca fiind unul din cele cinci domenii prioritare ale strategiei de „creștere albastră” cu potențial de a genera creștere economică sustenabilă și locuri de muncă.

În acest context, prin promovarea dezvoltării activității de pescuit și acvacultură într-un mod sustenabil, eficient din punct de vedere al consumului de resurse, competitiv și inovator, Programul Operational pentru Pescuit și Afaceri Maritime (2014-2020) (POPAM) aduce o contribuție directă considerabilă la Strategia UE de „creștere albastră” pentru bazinul Mării Negre. Acțiunile complementare din cadrul POPAM (2014-2020) vor sprijini parteneriatele sectoriale din cadrul

Sinergiei Mării Negre și o creștere „albastră”, inclusiv prin intervenții care promovează protecția mediului și utilizarea sustenabilă a resurselor, prevenirea pescuitului excesiv, creșterea competitivității pescuitului marin, dezvoltarea durabilă a comunităților pescărești și sporirea coeziunii teritoriale, dezvoltarea unei infrastructuri diversificate pentru maximizarea potențialul marin.

POPAM 2014-2020 va contribui la îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii în domeniul pescuitului și al acvaculturii, și va sprijini ocuparea forței de muncă durabile și de calitate și mobilitatea forței de muncă, inclusiv prin acțiuni precum promovarea colaborării dintre pescari și fermieri din acvacultură și experți în domeniu; înființarea unor servicii de consultanță pentru sectorul pescuitului; promovarea inovării și a parteneriatelor în

vederea creșterii competitivității afacerilor marine și maritime; sprijinirea mitigației și managementului riscului în fermele de acvacultură; sau promovarea diversificării și a dezvoltării locale în zonele de pescuit.

POPAM este direct corelat cu următorii piloni și domenii prioritare SUERD:

- Interconectarea regiunii Dunării - Pentru promovarea culturii și a turismului, a contactelor directe între oameni;
- Creșterea prosperității în regiunea Dunării - Sprijinirea competitivității întreprinderilor, inclusiv dezvoltarea grupurilor;
- Creșterea prosperității în regiunea Dunării - Investiția în oameni și capacități.

POPAM (2014-2020) va avea un impact pozitiv direct asupra următoarelor Obiective ale Strategiei UE 2020: atenuarea schimbărilor climatice, combaterea sărăciei, îmbunătățirea nivelului de trai și, indirect, asupra oportunităților de formare pentru tinerele generații, în special în zonele rurale, unde aceste nevoi se manifestă mai acut și mai profund.

În cazul în care o strategie de dezvoltare urbană sau o altă strategie teritorială ori un pact teritorial, menționate la articolul 12 alineatul (1) din Regulamentul privind FSE, necesită o abordare integrată care implică investiții din FSE, FEDR sau Fondul de coeziune în mai multe axe prioritare din unul sau mai multe programe operaționale, acțiunile relevante pot fi desfășurate ca o investiție teritorială integrată („ITI”). Acțiunile desfășurate ca o ITI pot fi completate cu sprijin financiar acordat și din FEPAM.

Strategiile de dezvoltare locală plasate sub responsabilitatea comunității au rolul de a maximiza participarea sectorului pescuitului și acvaculturii la dezvoltarea durabilă a zonelor de pescuit și acvacultură costiere și interioare. De asemenea, acestea garantează că oportunitățile oferite de dezvoltarea activităților de pescuit și acvacultură, precum și a activităților conexe acestora, sunt exploatate de comunitățile locale și că acestea sunt principalele beneficiare. În acest sens în cadrul comunităților costiere și interioare care depind de pescuit și de a acvacultură se va urmări promovarea creșterii economice și a incluziunii sociale, crearea de locuri de muncă și sprijinirea inserției profesionale și a mobilității forței de muncă, atât în cadrul sectorului (procesare, marketing) cât și în afara lui (activități de mediu, turism, educație). Continuând intervențiile la nivelul FLAG-urilor și învățând din experiența perioadei anterioare de programare, comunitățile locale vor fi încurajate și susținute în perioada de

programare 2014-2020 să se implice activ în planificarea, elaborarea și implementarea unor strategii integrate ce vizează dezvoltarea economică locală și valorificarea potențialului în zonele de pescuit și acvacultură. Implementarea strategiei de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității se va realiza de către Grupurile Locale de Acțiune pentru Pescuit (FLAG). Acestea sunt responsabile de pregătirea și executarea de strategii de dezvoltare locală însoțite de proiecte la nivelul comunității de proveniență.

Concluzii

Fiind, prin tradiție, o zonă agricolă, datorită condițiilor pedoclimatice foarte favorabile, Regiunea Sud Est deține 15,86% din suprafața agricolă a țării, producția agricolă reprezentând 15,76% din producția națională.

Conform Eurostat România a înregistrat în ultimii 3 ani o evoluție relativ constantă la producția de cereale, poziționându-se în anul 2012 pe locul 5 în UE.

O mențiune specială merită sectorul viticol: Regiunea Sud Est se situează pe primul loc în țară, în ceea ce privește suprafața viilor roditoare, deținând 40,3% din suprafața viticolă a țării în mare parte localizată în județul Vrancea. Sectorul zootehnic este bine dezvoltat – în special creșterea de caprine, porcine și păsări – producția animală reprezentând 14,88% din totalul producției agricole a țării.

Disparitățile între județe sunt importante: în județul Constanța, structura proprietății, mai orientată către exploatarea de mari dimensiuni, sugerează o agricultură mai modernă, în timp ce în județele Buzău și Vrancea sectorul agricol, caracterizat printr-o pulverizare extremă a proprietății, rămâne încă legat de metodele tradiționale.²¹⁰

Suprafața agricolă reprezintă peste 65% din totalul suprafeței regiunii, iar suprafața arabilă reprezintă 78,58% din totalul suprafeței agricole.²¹¹

Vechimea flotei, dotarea insuficientă cu unelte de pescuit și lipsa porturilor care oferă facilități potrivite sunt problemele principale cu care se confruntă sectorul pescuitului, care în momentul de față nu are capacitatea suficientă pentru exploatarea stocurilor de pește existente. Sunt necesare investiții pentru relansarea sectorului care, în pofida contribuției reduse la nivel regional – doar 0,02% din valoarea adăugată brută, deține un rol fundamental pentru economia locală a anumitor areale, în special din județele Tulcea și Constanța.

Infrastructura de transport

Transportul reprezintă un sector important al economiei atât din punct de vedere al contribuției sale directe la crearea produsului intern brut cât și prin prisma rolului său în circulația bunurilor și implicit în realizarea valorii adăugate brute a celorlalte ramuri. Transporturile pot fi considerate o continuare firească a procesului de producție. Nivelul de dezvoltare a căilor de comunicații și transport depinde de gradul de dezvoltare economică a fiecărui stat, de progresul științei și tehnicii, de intensitatea traficului de marfuri și călători și de condițiile naturale.

Sistemele de transport existente în România sunt transportul de marfă și transportul de călători. În cadrul acestor sisteme funcționează sistemele de transport rutier, feroviar (pe căi navigabile interioare, maritim), aerian, nemotorizat și special (prin conducte și transport electric aerian).

Dacă accesibilitatea față de București poate fi considerată bună, analiza accesibilității Regiunii Sud Est pe drumuri, pe calea ferată și pe calea aerului în contextul Uniunii Europene efectuată de către ESPON pe baza datelor din anul 2006, arată gradul relativ de izolare regională și caracterul periferic al regiunii.

Izolarea derivă atât din obstacolele naturale geografice (fluviul Dunărea desparte Sud-Estul de restul țării) cât și din distanța față de coridoarele europene principale. În Regiunea Sud Est, sunt trei județe la graniță - spațiu terestru, râu sau graniță maritimă - toate fiind granițe externe sau interne UE (cu Republica Moldova, Ucraina și Bulgaria, precum și granițele de-a lungul Mării Negre).

Potrivit studiului *Potențialul municipiilor de rang 0 și I de funcționare ca poli de creștere, MDLPL, 2008*, care a clasificat accesibilitatea regiunilor României pe baza timpului de călătorie pe căile ferate, reședințele de județ în Regiunea Sud Est dispun de o bună accesibilitate, excepție făcând Tulcea. Constanța are cea mai mare accesibilitate, prin intermediul portului său, aeroportul internațional și legătura autostrăzii spre București.

Fig. 31. Distanța între principalele orașe regionale și principalele coridoare europene de transport

Oraș	Distanța până la București (km)	Distanța până la Budapesta (km)	Număr de ore / minute pentru a călători până la București	
			Pe stradă	Cu trenul
Brăila	235	725.41	3.00	3.00
Buzău	98	649.09	2.00	1.43
Constanța	225	826.38	2.30	2.30
Galați	260	722.46	3.30	3.30
Tulcea	228	788.61	4.30	4.78
Focșani	165	649.57	3.10	2.43
RO – UE granițe externe: Constanța-maritimă, Marea Neagră; Galați-terestră; Brăila-Dunărea fluvială, Tulcea-Dunărea – graniță fluvială și Marea Neagră				

La nivelul anului 2013, din cei 4.581 de km de drumuri județene existenți la nivelul regiunii, 79,27% dispuneau de conectivitate directă și indirectă față de rețeaua TEN-T, așa cum reiese din inventarul drumurilor județene (Anexa 2 DJ conectate la TEN-T SE) și tabelul realizat mai jos.

Fig. 32. Inventar Drumuri Județene în Regiunea de Dezvoltare Sud-Est

Județ	Număr de km de DJ în Regiunea Sud-Est	Număr de km de DJ care asigură conectivitatea directă și indirectă cu rețeaua TEN-T24
BRĂILA	604	408
BUZĂU	958	728,9
CONSTANȚA	870	877,4
GALAȚI	791	495,5
TULCEA	630	552,7
VRANCEA	728	569,2
Total Regiune	4.581	3631,7

Sursa: Calcule realizate de ADR SE

Fluviul Dunărea contribuie la definirea potențialului ridicat teritorial al Regiunii Sud-Est. Accesibilitatea este un element cheie pentru dezvoltarea regională, având în vedere potențialul strategic al Regiunii Sud-Est ca zonă de tranzit pentru fluxurile internaționale de mărfuri, precum și importanța accesibilității pentru conectarea polilor regionali de creștere / polilor economici din regiune, inclusiv zonele cu înalt potențial turistic, cu piețe din alte

regiuni ale României, precum și cu piețe internaționale, prin accesul la rețelele de internațional. Dunărea face parte din axa prioritară TEN-T-18: axa de transport fluvial Rin/Meusia-Main-Dunăre, și furnizează României și altor țări prin care trece noi oportunități majore pentru dezvoltarea transportului pe apă.

Legătura rutieră dintre granița de vest și portul Constanța este o prioritate pentru România în perioada 2014-2020, alături de dezvoltarea și modernizarea rețelei naționale de drumuri, inclusiv variantele de ocolire și conexiunile cu rețeaua TEN-T.

În ansamblu, rețelele trans-europene vor încuraja competitivitatea și creșterea economică, vor stimula piața muncii, vor îmbunătăți siguranța și fiabilitatea transportului, vor reduce impactul negativ asupra mediului prin introducerea de standarde mai stricte de protecție și vor consolida cooperarea inter-regionala.

Drumurile județene și cele comunale trebuie să fie dezvoltate și modernizate pentru îmbunătățirea mobilității regionale și a oportunităților de dezvoltare.

În Regiunea Sud-Est, în cadrul Programului Operațional Regional 2007-2013 (POR 2007-2013), au fost reabilitate și modernizate, o parte a rețelei de drumuri județene, străzi urbane din fiecare județ al regiunii. În anul 2013 erau 15 proiecte contractate pe Axa prioritară 2 "Îmbunătățirea infrastructurii de transport regionale și locale", Domeniul major de intervenție 2.1 "Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri județene, străzi urbane inclusiv construcția/reabilitarea șoselelor de centură".

La nivelul Regiunii de Dezvoltare Sud-Est, valoarea solicitată totală a celor 18 proiecte aprobate la finanțare reprezintă peste 127,78% față de valoarea alocată, respectiv 145,47 mil. euro față de 113,84 mil. Euro.

Pentru fluidizarea traficului și asigurarea legăturii unor zone rurale cu rețeaua de drumuri naționale, au fost reabilitate o serie de drumuri județene concretizate în 14 proiecte.

- În județul Brăila a fost finanțat un proiect de drum județean, DJ211A-DJ212, care asigură legătura dintre localitățile Viziru - Cuza – Vodă - Mihai Bravu.
- În județul Buzău au fost finanțate 2 proiecte de drumuri județene care asigură legătura dintre localitățile situate în vestul județului cu municipiul Buzău, respectiv DJ 100 H și DJ 203C, DJ203G, DJ205, DJ205, 100H care asigură legătura între municipiul Buzău și comuna Merei, traversând mai multe sate și comune.

- În județul Constanța, au fost finanțate 5 proiecte de drumuri județene care asigură legătura între localitățile situate în vestul județului DJ 223, precum și legătura între localitățile din estul județului Nazarcea, Ovidiu, Poarta Albă, Lumina, Năvodari respectiv DJ 228, DJ 228A, DJ 226, DJ 226C și DJ383.
- În județul Galați au fost finanțate 2 proiecte de drumuri județene care asigură legătura dintre localitățile situate în nordul județului cu municipiul Galați, respectiv DJ 253 Galați - Cudalbi – Băleni și DJ 251 care asigură legătura între municipiile Galați și Tecuci, traversând mai multe sate și comune.
- În județul Tulcea, au fost finanțate 2 proiecte de drumuri județene, DJ 222C, DJ 229K, DJ229L, DJ229M care asigură legătura dintre municipiul Tulcea și localitățile Deltei, precum și DJ 229, DJ 229A, DJ 229C, DJ 229D, DJ 229E, DJ 229F care asigură accesul către mănăstirile tulcene.
- În județul Vrancea, au fost finanțate 2 proiecte de drumuri județene, DJ 204 E care asigură legătura dintre localitățile Mărășești și Panciu, precum și DJ 205 R între localitățile Cotești - Poiana Cristei.

Alte 2 proiecte de reabilitare drumuri județene, sunt finanțate în județul Constanța, prin POR 2007-2013, în cadrul Axei prioritare 1 ”Sprijinirea dezvoltării durabile a oraselor – potențiali poli de creștere”: DJ 228A și DJ 226C.

POR 2007-2013 finanțează în Regiunea Sud-Est un număr de 6 proiecte de reabilitare a drumurilor urbane, după cum urmează: 2 artere importante de circulație în municipiul Brăila; străzile Dorobanților și Griviței, în municipiul Galați – strada Basarabiei, în municipiul Tulcea – o șosea care asigură conectarea zonei de est a municipiului cu zona centrală, în municipiul Medgidia o arteră importantă de circulație care va fluidiza semnificativ traficul în municipiu, precum și modernizarea unor drumuri în localitatea Techighiol – jud Constanța.

Pentru creșterea gradului de accesibilitate în zonele turistice, POR 2007-2013 finanțează în Regiunea Sud-Est, 3 proiecte, respectiv:

- 2 proiecte prin care s-a realizat reabilitarea de secțiuni de drumuri județene în județul Tulcea, respectiv: Tulcea – Murighiol – Dunavăț și Tulcea – Niculițel.

- Reabilitarea unei secțiuni de drum județean din județul Buzău, care asigură legătura dintre municipiul Buzău și o zonă turistică desosebită din munții Buzăului, spre comuna Merei.

Până la 30 iunie 2013, au fost finalizate 12 proiecte, din care: 8 proiecte care vizează reabilitarea de drumuri județene, rezultatul fiind 238 km reabilitati de drum județean, 3 proiecte care vizează reabilitarea de străzi urbane, rezultatul fiind 8 km reabilitați de străzi urbane și 1 proiect care vizează reabilitarea unui drum de centură având o lungime de 5 km.

Transport feroviar

Rețeaua TEN-F (feroviar) inițială de pe teritoriul României în Regiunea Sud-Est:

1. Curtici - Arad - Simeria - Vințu de Jos - Alba Iulia - Coșlariu - Copșa Mică - Brașov – Ploiești -București - Fetești - Medgidia - Constanța;
2. Ungheni - Cristești Jijia - Iași - Pașcani - Bacău - Adjud - Mărășești - Focșani - Buzău - Ploiești - București - Giurgiu;
3. Buzău - Făurei - Brăila – Galați- Reni;

Coridoarele feroviare mai sus amintite se suprapun peste rețeaua națională astfel:

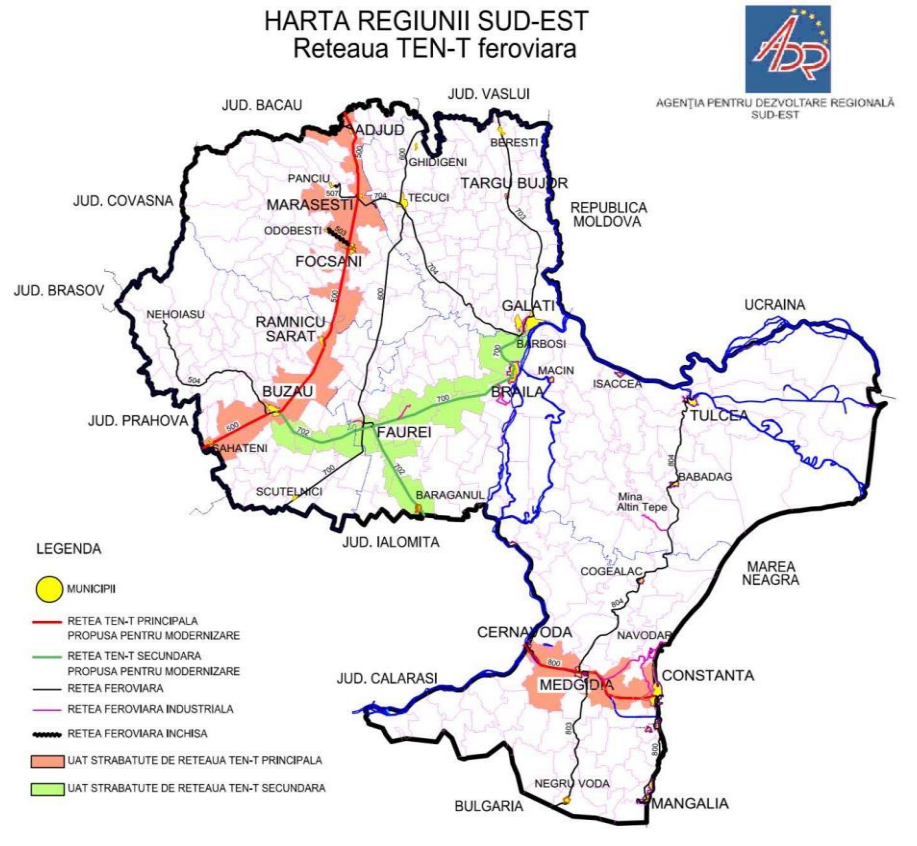
Rețea de bază:

- Săhăteni – Buzău – Râmnicu Sărat – Focșani – Mărășești – Adjud - Șișcani → Jud.Bacău (Sascut), prin Magistrala principala M 500
- Medgidia - Constanța – Mangalia → granița cu Bulgaria, prin Magistrala principala M800

Rețea extinsă:

- Făurei – Brăila – Barboși - Galați → granița cu Republica Moldova, prin Magistrala secundara M 700
- Buzău – Făurei – Bărăganu →Țândărei – Fetești – Cernavodă prin Magistrala secundaraM 702

Cele mai importante noduri de cale ferată în regiune sunt: Făurei, Buzău și Barboși, care asigură tranzitul spre capitala țării, Moldova și Dobrogea.

Sursa: ADR SE

Rețeaua de căi navigabile

Rețeaua de căi navigabile se situează în întregime în partea de sud și sud-est a României cu o densitate de 6,5 km/1000 kmp; lungimea rețelei este de 1.779 km din care 1.075 km Dunărea navigabilă internațională, 524 km brațele navigabile ale Dunării și 91 km căi navigabile artificiale (canalele Dunăre - Marea Neagră și Poarta Albă - Năvodari); în rețeaua de căi navigabile interioare și Marea Neagră sunt integrate 36 porturi din care 3 porturi maritime, 4 porturi fluvio-maritime și 26 porturi fluviale.

Reprezentând 20% din totalul transporturilor de mărfuri în anul 2011, transportul pe apă (intern și maritim), nu își atinge potențialul mai ales în ceea ce privește traficul pe Dunăre. Transportul maritim este facilitat de porturile maritime Constanța, Mangalia și Midia precum și de porturile maritimo-fluviale Brăila, Galați, Tulcea și Sulina în care pot intra și nave maritime. În contextul dezvoltării viitoare a piețelor de export pentru produse agricole și alte mărfuri în

vrac, Dunărea reprezintă o oportunitate pentru a conecta țara la piețele europene și a reduce presiunea asupra transportului rutier, care este cel mai poluant.

Fluviul Dunărea se situează pe locul doi ca lungime în Europa și face parte din coridorul VII al Uniunii Europene. Șase dintre porturile din România sunt incluse în rețeaua TEN-T de bază: Calafat, Ceravodă, Constanța, Drobeta Turnu Severin, Galați și Giurgiu trei aflându-se în Regiunea Sud-Est: Cernavodă, Galați, Constanța (vezi harta 2.5.11). Alte 6 porturi sunt incluse în rețeaua TEN-T extinsă conform Jurnalului Oficial al Uniunii Europene (Brăila, Medgidia, Moldova Veche, Oltenița, Sulina și Tulcea.

Portul Tulcea se întinde pe o suprafață totală de 83 de mii m² și are un număr de 41 de dane de operare. Rețeaua feroviară ce asigură accesul în port are o lungime totală de 0,32 km, ecartament standard. Cei mai importanți operatori portuari ce activează în zonă sunt Deltanav Tulcea, Frigorifer Tulcea, Navrom-Delta, etc.

Transportul aerian

Transportul aerian este unul dintre cele mai des utilizate moduri de transport de către pasagerii care vor să parcurgă distanțe lungi în timp scurt. Acest mod de transport este din ce în ce mai utilizat și pe distanțe medii sau chiar scurte. Aeroporturile regionale din rețeaua centrală TEN-T au un rol important în creșterea mobilității și conectivității regionale. În România funcționează în prezent 16 aeroporturi, majoritatea fiind internaționale. Unsprezece dintre acestea se află în rețeaua extinsă TEN-T și două în rețeaua centrală. În Regiunea Sud-Est aeroportul Mihail Kogălniceanu și aeroportul "Delta Dunării" Tulcea fac parte din rețeaua TEN-T extinsă.

Aeroportul "Delta Dunării" Tulcea este situat la 3 Km Sud față de localitatea Cataloi și la 15 Km față de Municipiul Tulcea. Regia Autonomă Aeroportul „Delta Dunării” Tulcea deservește o zonă cu o arie largă de interes atât a oamenilor de afaceri cât și a turiștilor și cercetătorilor arealului Deltei Dunării și siturilor arheologice, județul Tulcea reprezentând o zonă cu un potențial economic. Aeroportul „Delta Dunării” Tulcea asigură cerințele pentru desfășurarea activității controlului pentru trecerea frontierei – vamal, sanitar – uman, sanitar –

veterinar și fitosanitar dispunând de spații și de posibilitatea organizării fluxurilor de pasageri și marfă în condiții foarte bune.

În ultima perioadă Aeroportul „Delta Dunării” Tulcea a trecut printr-un amplu proces de modernizare a infrastructurii și dotare cu mijloace de deservire a aeronavelor la sol.

În condițiile în care infrastructura terestră și navală oferă accesibilitate redusă și consumatoare de timp prețios, Aeroportul din Tulcea oferă turiștilor facilitatea de a vizita paradisul Deltei Dunării într-un timp mai scurt. În acest context, FinMedia a conferit Aeroportului „Delta Dunării” din Tulcea premiul la secțiunea "Aeroporturi de top într-o zonă geografică senzațională" - la editia a III-a a Airport Forum, 28 octombrie 2009, București.45

În baza Hotărârii nr. 1027 din 09.09.2009 privind deschiderea punctului de trecere a frontierei de stat și a biroului vamal pentru traficul internațional de călători și de mărfuri pe Aeroportul „Delta Dunării” Tulcea, acesta a devenit Aeroportul Internațional „Delta Dunării” Tulcea.

În Monitorul Oficial al României nr. 758/12.11.2010 a fost publicat Ordinul nr. 891/8 noiembrie 2010 al Ministrului Transporturilor și Infrastructurii privind aprobarea certificării ca aeroport deschis traficului internațional a Aeroportului „Delta Dunării” Tulcea.

Serviciile de sănătate

Analizând datele, putem observa că în anul 2011, cele mai multe spitale se găseau în județul Constanța (18), ceea ce reprezintă 36,7% față de nivelul regional, iar cele mai puține în județul Tulcea. Putem observa deasemenea că în Regiune nu există niciun sanatoriu pentru afecțiunile TBC și niciun preventoriu. Cel mai mare număr de unități sanitare rămân farmaciile și punctele farmaceutice care au înregistrat o creștere permanentă (de la 704 unități în anul 2005 la 991 în anul 2011). Numărul de policlinici este relativ mic comparativ cu alte Regiuni (locul V la nivel național). De asemenea putem observa că fiecare județ deține un centru de transfuzie sanguină și un număr scăzut de creșe, cele mai puține fiind înregistrate în județul Galați.

Fig. 33. Principalele unități sanitare pe județe, exclusiv cabinete medicale 2011

2011	Principalele unități sanitare																
	Spitale	Ambulatorii de spital și de specialitate	Policlinici	Dispensare medicale	Centre de sănătate	Centre de sanătate mintală	Sanatorii T.B.C.	Sanatorii balneare	Preventorii	Unități medico-sociale	Centre de diagnostic și tratament	Centre medicale de specialitate	Farmacii și puncte farmaceutice	Creșe	Laboratoare medicale	Laboratoare de tehnică dentară	Centre de transfuzie sanguină
Regiunea Sud Est	49	41	9	23	4	8	-	3	-	5	4	24	991	29	314	132	6
Brăila	4	4	2	2	4	2	-	-	-	1	4	3	177	3	55	50	1
Buzău	7	7	4	6	-	1	-	-	-	1	-	1	145	9	36	34	1
Constanța	18	13	2	5	-	2	-	3	-	1	-	9	284	10	86	19	1
Galați	10	10	1	4	1	2	-	-	-	2	4	6	196	1	95	9	1
Tulcea	3	2	-	2	1	1	-	-	-	-	-	1	94	4	19	11	1
Vrancea	7	5	-	4	-	-	-	-	-	-	-	4	95	2	23	9	1

Sursa: Anuarul Statistic al României, INS, București – ediția 2012

În intervalul 2005-2010, numărul spitalelor a crescut cu aproximativ 16% la nivel național, în anul 2010 fiind înregistrate un număr de 503 unități spitalicești pentru ca în anul 2011 numărul acestora să scadă cu 39 de unități. Infrastructura spitalicească precară și o repartizare neechilibrată a echipamentelor la nivel teritorial obligă populația să fluctueze pentru consultații între localități. Nivelul ridicat de sărăcie, determinat de resursele financiare insuficiente, are drept consecință o igienă alimentară deficitară, dar și utilizarea unor spații improprii pentru locuit (fără acces la apă potabilă și canalizare), cu consecințe majore asupra stării de sănătate a populației, care, pe fondul fenomenului de îmbătrânire, pune o mare presiune asupra sistemului de sănătate, care, de cele mai multe ori, nu face față fluxului de solicitări.⁴⁷

Numărul de spitale la nivel național în anul 2011 era de 464. Regiunea Sud-Est ocupă locul 6 ca număr de spitale constatându-se și în acest caz o variație semnificativă între județele Regiunii. Astfel Constanța înregistrează cea mai mare concentrație de spitale, respectiv 18, în timp ce cel mai slab reprezentat județ, Tulcea, înregistrează doar 3 spitale.

Pe regiuni de dezvoltare, spitalele private ocupă un loc important din numărul total de unități. În Regiunea Sud-Est se înregistrau un număr de 8 spitale private, dintre care 7 în mediul urban.

Fig. 34. Număr spitale în Regiunea Sud-Est, pe județe 2011

2011	Număr spitale
România	464
Sud - Est	49
Brăila	4
Buzău	7
Constanța	18
Galați	10
Tulcea	3
Vrancea	7

În ceea ce privește distribuția unităților sanitare pe medii se remarcă faptul că în Regiunea Sud- Est procentul de unități sanitare din mediul rural la unitățile sanitare din mediul urban este de doar 25,07%. Unitățile sanitare luate în calcul în acest studiu se încadrează în categoria spitalelor, ambulatoriilor de spital și de specialitate, policlinicilor, dispensarelor medicale, centrelor de sănătate, sanatoriilor TBC, sanatoriilor balneare, unităților preventorii, unităților medico-sociale, centrelor de diagnostic și tratament, centrelor medicale de specialitate, cabinetelor medicale, cabinetelor stomatologice, farmaciilor și punctelor farmaceutice, laboratoarelor medicale și de tehnică dentară. La nivelul Regiunii Sud-Est se constată că județele Vrancea, Tulcea și Buzău înregistrează valori ale acestui procent mai mari decât media națională, în timp ce județele Brăila, Constanța și Galați sunt sub media națională. Se constată de asemenea o scădere a numărului de unități sanitare în mediul rural, atât la nivel național cât și la nivel regional față de anul 2008, când la nivel național erau 13.566 unități în mediul rural și 2.072 unități sanitare la nivel regional.

Fig. 35. Unități sanitare în Regiunea Sud-Est, pe județe componente, pe medii, 2011

2011	Unități sanitare		
	Urban	Rural	% Rural din Urban
România	43.032	9.739	22.63%
Regiunea Sud Est	4.919	1.233	25.07%
Județul Brăila	740	127	17.16%
Județul Buzău	578	222	38.41%
Județul Constanța	1.897	390	20.56%
Județul Galați	927	200	21.57%
Județul Tulcea	352	108	30.68%
Județul Vrancea	425	186	43.76%

Existența unui număr redus de unități sanitare în mediul rural pune probleme serioase populației din zona respectivă prin îngreunarea accesului la servicii medicale datorită distanțelor considerabile care trebuie parcurse până la primul punct de asistență sanitară. De asemenea, în unele zone rurale izolate inclusiv sistemul de transport de urgență al bolnavilor prin serviciile de ambulanță și SMURD (Serviciul Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare) este dificil de realizat datorită stării proaste a infrastructurii de transport.

Demn de menționat este faptul că singura unitate SMURD în mediul rural din țară se află în județul Tulcea.

Fig. 35. Unități de ambulanță și SMURD în Regiunea Sud-Est, pe județe componente, 2011

2011	Unități sanitare de ambulanță și SMURD	
	Total	Rural
România	93	1
Regiunea Sud Est	15	1
Județul Brăila	3	-
Județul Buzău	2	-
Județul Constanța	2	-
Județul Galați	3	-
Județul Tulcea	3	1
Județul Vrancea	2	-

Mediu

Cadrul natural diversificat al județului Tulcea este complex, incluzând câmpii, dealuri, văi și munți. Acesta prezintă o mare varietate de formațiuni vegetale, game de culori și forme, toate acestea conferindu-i acestui teritoriu un caracter de specificitate aparte.

Peisajul natural în județul Tulcea și trasee turistice

Relieful județului Tulcea se caracterizează prin existența a două unități fizico-geografice distincte: una mai înaltă, în partea central-vestică, în cadrul căreia se întâlnesc elemente ale celui mai vechi relief de pe teritoriul României (respectiv unități de orogen vechi, hercinic/kimmeric), și alta mai joasă și mai nouă (din Cuaternar), în N, NE și E, respectiv lunca și Delta Dunării, precum și nordul Complexului Lagunar Razim-Sinoe.¹⁶⁸

Județul Tulcea îmbie la vizitarea integrală sau parțială a unui amplu traseu turistic constituit din următoarele rezervații naturale:

- **Parcul Național Munții Măcinului** - Munții Măcinului se încadrează altitudinal între 7 și 467 m, reprezentând zona cea mai înaltă a Podișului Dobrogean, fiind situați în apropierea limitelor vestice ale Rezervației Biosferei Delta Dunării. Parcul Național ocupă zona centrală cea mai înaltă a Munților Măcin, cuprinzând cea mai mare parte din culmea principală (cunoscută sub denumirea de Culmea Măcinului), precum și o culme secundară a acestora, respectiv Culmea Pricopanului. Parcul Național Munții Măcinului se întinde pe o suprafață de 11.321 ha, din care 3.651 ha reprezintă zonele strict protejate, zonele tampon totalizând 7.670 ha. Cele mai întinse și compacte zone strict protejate se află pe rama vestică a culmii Măcinului în zona comunei Greci.
- **Pădurea "Valea Fagilor"** - Rezervație naturală de tip forestier, reprezintă o insulă relictară de fagi ascunsă într-o vale îngustă și umedă, la peste 300 km distanță de făgetele carpatice, exemplarele întâlnite aici atingând dimensiuni de 1 m grosime și 38 de m înălțime.
- **Rezervația Naturală "Dealul Bujorului"** - Arie protejată mixtă

Rezervația este amplasată pe versantul sudic al Dealului Bujorului care face parte din

Podișul Babadag. Obiectivul principal al ocrotirii rezervației îl constituie prezența uneia dintre cele mai reprezentative populații de bujor (*Paeonia peregrina*), specie ce figurează în Lista Roșie a plantelor superioare din România, în categoria „vulnerabil și rar”, fiind ocrotită prin lege și monument al naturii. Alături de această plantă obiectivele ocrotirii se mai referă și la conservarea unui eșantion reprezentativ de pădure submediteraneană împreună cu speciile caracteristice.

- **Rezervația de liliac "Valea Oilor"** - Arie protejată botanic

Rezervația, aflată pe teritoriul administrativ al comunei Ciucurova, este amplasată pe un versant inferior al Văii Oilor, sudic cu înclinare de 30 grade pe substrat calcaros. Aceasta face parte din podișul Babadag, unitate sedimentară de vârstă cretacică constituită din calcare marnoase, calcare grezoase și conglomerate. Pâlcul de liliac are o structură compactă, deasă cu drajonare perimetrală abundentă, stare de vegetație foarte bună. Diametrul maxim al exemplarelor de liliac este de 8 cm iar înălțimea maximă de 3 m.

- **Rezervația de liliac "Fântâna Mare"** - Arie protejată botanic

Rezervația, aflată pe teritoriul administrativ al comunei Ciucurova, este amplasată pe un versant al Văii Bașpunarului, cu expoziție Sud -Vestică și înclinare de 20 grade. În Podișul Babadag, datorită infiltrării apelor în substratul calcaros, rețeaua hidrografică este slab dezvoltată. La baza versantului se află Valea Bașpunarului, curs de apă permanent.

- **Rezervația botanică "Körüm Tarla"** - Arie protejată botanic

Rezervația este amplasată pe un platou ce face parte din Podișul Babadag, unitate sedimentară de vârstă cretacică constituită din calcare marnoase, calcare grezoase și conglomerate. Rezervația a fost constituită pentru protejarea speciei mărgelușă (*Sophora jaubertii*), plantă de origine ponto- anatoliană, aflată aici în singura stațiune cunoscută din România.

- **Rezervația naturală "Vârful Secaru"** - Arie protejată mixtă

Vârful Secaru reprezintă unul din puținele zone granitice din podișul calcaros al Babadagului. În poienile din zona strict protejată predomină asociațiile ierboase de stepă pontică și petrofilă pe soluri superficiale, vegetație saxicolă, arbustivă, alături de arbori termofili izolați sau în

pâlcuri. Pentru această zonă argumentul cel mai important pentru constituirea acestei rezervații îl constituie identificarea până în prezent a unui număr de 9 taxoni ce figurează în Lista Roșie a plantelor superioare din România.

- **Rezervația geologică "Agighiol"** - Arie protejată geologic și paleontologic

Rezervația paleontologică este reprezentată printr-un celebru punct fosilifer din Dobrogea de Nord, care adăpostește o bogată faună mediotriasică. Aici se întâlnesc Triasicul mediu în dezvoltare complexă. Vegetația este caracterizată prin existența pajiștilor de stepă pontică, stepă petrofilă și vegetație saxicolă, însă nu au fost efectuate studii sistematice. Obiectul protecției îl constituie fauna fosilă din Triasicul mijlociu (Cephalopoda, Brachiopoda, Bivalva).

- **Rezervația naturală "Muchiile Cernei - Iaila"** - Arie protejată peisagistic

Pe teritoriul rezervației au fost identificate două tipuri de habitate de interes comunitar. Acestea sunt reprezentate prin două tipuri de păduri dobrogene, rare la nivel național, fiind răspândite predominant păduri de silvostepă (*Galio dasypodi - Quercetum pubescentis*) și păduri submediteraneene (*Paeonio-Carpinetum orientalis*). Câteva dintre speciile de păsări rare identificate în această rezervație sunt: acvila țipătoare mică (*Aquila pomorina*), șorecarul mare (*Buteo rufinus*), șoimul călător (*Falco peregrinus*), pietrarul răsăritean (*Oenanthe isabellina*).

- **Rezervația naturală "Beidaud"**

Rezervația prezintă o importanță deosebită datorită identificării aici a unui tip de habitat prioritar respectiv situri importante pentru orhidee. Aceasta reprezintă singura arie protejată din județul Tulcea în cadrul căreia a fost citată asociația *Elymetum asperi*, una din puținele rezervații în care au fost identificate speciile de orhidee *Platanthera chlorantha* și *Orchis morio*.

- **Rezervația naturală "Călugăru - Iancina"**

Rezervația prezintă o mare valoare științifică întrucât conservă litoralul fosil al Mării Negre, dinaintea închiderii lagunelor litorale. Aspectul original al rezervației constă în falezele sau malurile stâncoase erodate în forme spectaculoase de apele lacului Razim, în care se dezvoltă câteva grote. Aceste promontorii alternează cu mici plaje de nisip sau pietriș respectiv cu zone joase aluvionare. Aria protejată reunește 9 cenotaxoni, ceea ce reprezintă cel mai mare număr

de asociații de pajiști stepice și stâncării, în comparație cu restul rezervațiilor din nordul Dobrogei.

- **Rezervația naturală "Mânăstirea Cocos" - Arie protejată mixtă**

Rezervația prezintă o valoare bioistorică deosebită, fiind locul în care, conform tradiției, cântau cocoșii sălbatici, fapt ce a stat la originea numelui mânăstirii. Aceasta este importantă pentru reconstituirea habitatului speciei respective, presupusă a fi cocoșul de mesteacăn silvostepic (*Lyrurus tetrix viridanus*), în prezent dispărut din Dobrogea. Rezervația reprezintă una dintre puținele arii protejate din România în care a fost identificată o asociație de sâmbovină (*Gymnospermio altaicae - Celtetum glabratae*), extrem de rară, endemică pentru Dobrogea.

- **Rezervația naturală "Carasan - Teke"**

Din punct de vedere peisagistic rezervația prezintă o valoare remarcabilă, aceasta fiind constituită dintr-un munte de origine vulcanică cu o altitudine de 340 m, înconjurat de dealuri și platouri calcaroase. Vegetația este diversă și reprezentativă pentru toate etajele și zonele de vegetație din Podișul Dobrogei. Aici se întâlnesc cele mai reprezentative pajiști stepice de colilie (*Stipa ucrainica*), specie amenințată, inclusă în Lista roșie europeană. Din fauna rezervației amintim: ciocârliă de pădure, cuâiocănitorea neagră, dumbrăveanca, șorecarul mare, viesparul, ghionoaia sură, erete vânăt.

- **Rezervația naturală "Valea Ostrovului"**

Dintre cele mai importante habitate ale rezervației putem aminti pajiștile de stepă pe substrat pietros (*Festucetum callierii*, *Sedo hillebrandtii* – *Polytrichetum*) precum și diferitele tipuri de păduri dobrogene, din care cea mai mare parte sunt endemice pentru această regiune și/sau sunt rare la nivel național. Acestea sunt reprezentate în special prin pădurile de stejar pufos (*Galio dasypodi* – *Quercetum pubescentis*), pădurile de stejar pufos cu cărpiniță (*Paeonio peregrinae* – *Carpinetum orientalis*) și șleaurile dobrogene cu cărpiniță (*Nectaroscordo-Tilietum tomentosae*).

În Rezervația Biosferei Delta Dunării, traseele se structurează în două categorii: trasee de vizitare pe căi navigabile și trasee terestre (drumeții): ¹⁷¹

- *Trasee de vizitare pe căi navigabile :*

Traseul 1: Tulcea – Gârla Șontea – Mila 23 – Crișan – Tulcea; acest traseu poate fi făcut și pe varianta: Tulcea – Gorgova – Mila 23 – Crișan – Tulcea în Dobrogea, ce corespund etajelor de vegetație ale pădurilor din nordul Dobrogei,

Traseul 2: Tulcea – Canalul Litcov – Crișan – Tulcea Traseul

3: Tulcea – Canalul Stipoc – Chilia Veche – Tulcea

Traseul 4: Tulcea (Lacul Câșla) – Gârla Somova – Mănăstirea Saon (lacul Telincea) – Tulcea

Traseul 5: Murighiol – Canalul Dranov – Gura Portiței – Canalul Dunăvăț – Murighiol

Traseul 6: Murighiol – Canalul Dunăvăț – Canalul Cocoș – Canalul Mustaca – Canalul de Centură – Canalul Dranov – Murighiol (prelungire pe Canalul de Centură spre Canalul Lipoveni și pe Canalul Mustaca până în Lacul Razim, de unde se poate continua pe traseul 5 spre Gura Portiței)

Traseul 7: Murighiol – Uzlina – Lacul Uzlina – Lacul Isac – Gârla Perivolovca – Murighiol

Traseul 8: Murighiol – Uzlina – Canalul Litcov – Canalul Crișan – Lacul Puiu – Lacul Erenciuc – Murighiol

Traseul 9: Crișan – Lacul Roșu – Sulina – Crișan

Traseul 10: Crișan – Mila 23 – Lacul Trei Iezere – Crișan Traseul 11: Crișan – Canalul Magearu – Sulina – Crișan

Traseul 12: Chilia Veche – Canalul Sulimanca – Lacul Matia – Canalul Rădăcinoasele – Chilia Veche

Traseul 13: Sulina – Canalul Cardon – Periprava – Golful Musura – Sulina

Traseul 14: Sulina – Canalul Busurca – Lacul Roșu – Lacul Erenciuc – Sf. Gheorghe – Canalul Cordon Litoral – Sulina

Traseul 15: Sf. Gheorghe - Gârla Turcească, până la intrarea în Meleaua Sf. Gheorghe – Sf. Gheorghe

- *Trasee terestre (drumeții)*

Traseul D1: Letea (Sfiștofca) – Lacul Nebunu - Letea

Traseul D2: Caraorman – Pădurea Caraorman

Traseul D3: Murighiol – Lacul Sărături – Murighiol

Traseul D4: Tulcea (Tudor Vladimirescu) – Canalul Sireasa – Canalul Mila 35 – Tulcea

Traseul D5: Nuntași – Cetatea Histria – Nuntași

Traseul D6: Sulina – Plaja Sulina

Traseul D7: Plaja Sulina

Traseul D8: Natura Trail (Sf. Gheorghe) Traseul D9: Sfântu Gheorghe- Cășla Vădanei.

Letea și Pădurea Caraorman sunt zone de protecție integrală, care pot fi vizitate numai în scopuri științifice, accesul fiind permis doar cercetătorilor și grupurilor specializate, însoțite de reprezentanți ai Administrației Rezervației. Pot fi vizitate de turiști numai zonele aflate în afara zonei de protecție integral.

Un traseu interesant pentru obiectivele turistice ale județului este traseul Babadag - Jurilovca – Gura Portiței care îmbină obiective turistice ale patrimoniului cultural cu obiective ale turismului de agrement și ale turismului bazat pe activități de pescuit.

Un alt traseu important îl constituie vizitarea punctelor de atracție turistică situate pe plaja din Sulina și din apropierea acesteia: plaja cu nisip fin și specii protejate de plante, Farul Vechi, uzina de apă, Pădurea Letea.

Sulina este locul sensibilelor daruri făcute de natură, e locul în care Dunărea, fluviul cu adevărat european, își încheie misiunea. Spiritul Dunării, de la izvoare la vărsarea în Marea Neagră ne animă cu istoria și prezentul său. Poziția geografică o recomandă ca fiind favorabilă și fezabilă organizării de activități de turism intern și/sau internațional. Plaja Sulina a fost amenajată și modernizată la standarde optime, având în dotare o scenă tip amfiteatru, locuri de joacă, dușuri, un punct salvamar, un drum de acces care leagă localitatea de plajă cu o pistă de bicicliști din pavele, o alee pietonală din pavele din lemn, o parcare la intrarea pe pod, șase module chioșc – administrativ – comerț și spațiu închiriat obiecte de plajă, două grupuri sanitare de plajă, două pasarele acvatice amplasate la 50 de metri de la țărm, rețeaua de alimentare cu apă potabilă, rețeaua de canalizare și rețeaua de alimentare cu energie electrică în incinta amenajată, banchete din lemn, umbrare acoperite cu stuf, coșuri de gunoi. Plaja Sulina este o zonă de importanță ecologică, deoarece aici se dezvoltă Volbura de nisip, o plantă aflată pe lista roșie a speciilor protejate.

Plaja de pe litoralul marin deltaic constituie o motivație certă pentru vizitarea deltei fluviomarine de la Sulina, Sfântu Gheorghe și Portița în scopul curei heliomarine. Condițiile de climă, favorizează practicarea turismului din primăvară până în toamnă, dar și iarna pentru

peisaj, vânătoare și pescuit la copcă. Acest potențial turistic este valorificat, în prezent, prin excursii de 1-2 zile, sejur pentru odihnă și recreere, agrement nautic, turism specializat (științific pentru ornitologi, biologi, ecologi etc.), vânătoare și pescuit sportiv, cură heliomarină pe plajă litoralului deltaic de la Sfântu Gheorghe, Portița și Sulina combinată cu excursii în deltă și pescuit sportiv.

Farul observator (sau Farul Vechi), construit în perioada Comisiei Europene a Dunării, este cel la care s-au realizat filmări pentru filmul "Toate pânzele sus". Fascinant este faptul că încă mai păstrează inscripțiile celor care au participat la construcția sa.

Uzina de apă - Conform legendei, la Sulina s-ar fi oprit Regina Olandei care, coborând din vapor, a cerut un pahar de apă și a rămas mirată de faptul că într-un port cu activitate intensă apa de consum nu este filtrată. Astfel, a ordonat construcția castelului de apă, acesta fiind darul ei către Sulina. S-a construit în 1897 și funcționează și astăzi.

Pădurea Letea, cea mai nordică pădure subtropicală din lume și cea mai veche rezervație naturală declarată a României, merită vizitată și povestită. Caracteristica principală a pădurii este modul ciudat în care au crescut și s-au dezvoltat arborii din această pădure. Trunchiurile sunt aplecate și contorsionate, iar pădurea este singurul loc din Europa unde cresc liane. Se remarcă o intensă activitate turistică în Delta Dunării în general și în zonele obiectivelor turistice, în special.

Cramele din județul Tulcea sunt renumite prin podgoriile de la Niculițel, Măcin și Tulcea. După traversarea Dunării la Brăila, pe șoseaua principală către Tulcea, intrăm în cel mai vechi areal viticol cunoscut pe pământul Dobrogei - Podgoria Sarica Niculițel.¹⁷⁵ Măcin, Niculițel și Tulcea sunt centrele viticole care formează această podgorie, fiecare cu specificul lui, ceea ce oferă vinurilor trăsături distincte. centrul viticol Măcin cuprinde localitățile din jurul Munților Măcinului: Jijila, Garvăn, Luncavița, Măcin, Carcaliu, Greci, Cerna și Hamcearca. Dealurile Niculițelului formează un culoar paralel cu Munții Măcinului și al doilea centru viticol al podgoriei, unind, de la nord la sud, localitățile Isaccea, Niculițel, Telița, Valea Teilor și Izvoarele, în timp ce Dealurile Tulcei formează cel de-al treilea areal viticol ce cuprinde, de la vest la est, localitățile dintre Somova și Tulcea.

Alimentare cu apă

În România, în anul 2012, nivelul de conectare a populației la sistemele centralizate de alimentare cu apă este de 56,7% (12.103.555 locuitori).

Ținând cont de existența unor date punctuale despre procentul de pierderi de apă din rețea și numărul de avarii la sistemele existente, se poate concluziona faptul că sunt necesare investiții considerabile nu doar pentru a garanta racordarea în proporție de 100% a populației la rețelele de apă, dar și pentru a îmbunătăți nivelele de eficiență ale sistemelor de distribuție existente (ținând sub control costurile de distribuție și în consecință și tarifele pentru consumatorii de apă potabilă).

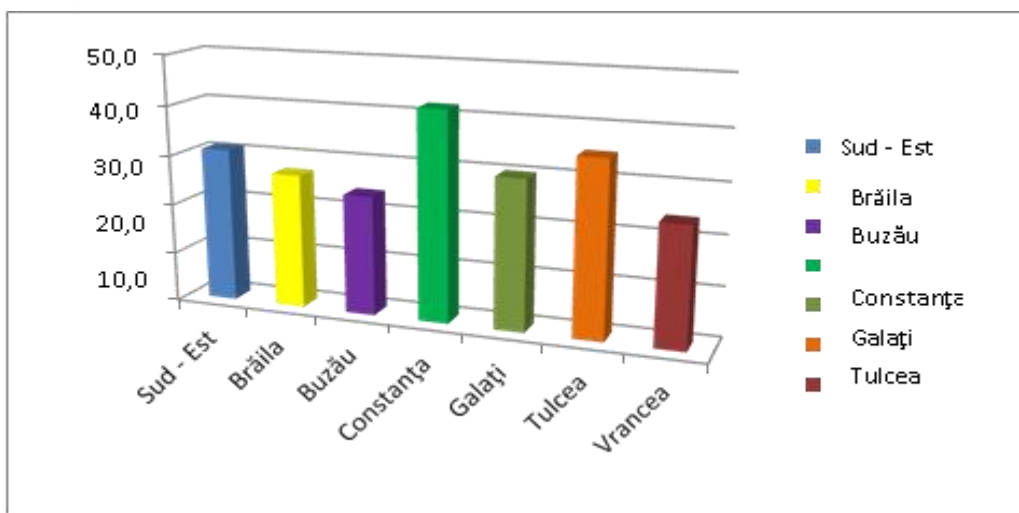
Fig. 36. Număr de localități cu instalații de alimentare cu apă potabilă și lungimea rețelei în Regiunea Sud Est, în anul 2011

Județul	Număr de localități cu instalații de alimentare cu apă potabilă			Localități rurale (comune) neacoperite	Lungimea totală simplă a rețelei (km)*
	Urban	Rural	TOTAL		
Brăila	4/4	34/40	38/44	6	1.353
Buzău	5/5	63/82	68/87	19	1.806
Constanța	12/12	57/58	69/70	1	2.779
Galați	4/4	50/61	54/65	11	1.998
Tulcea	5/5	46/46	51/51	1.557
Vrancea	5/5	56/68	61/73	12	1.615
Total Regiunea Sud-Est	35/35	306/355	341/390	49	11.108

Fig. 37. Regiunea Sud-est, procent de racordare a locuințelor la rețelele de apă, în anul 2011

	Total județ %
Județul Brăila	61,7
Județul Buzău	47,1
Județul Constanta	84,7
Județul Galați	62,6
Județul Tulcea	58,6
Județul Vrancea	50,8

Fig. 38. Consumul de apă potabilă în anul 2011, m³/cap de locuitor

Reteaua de canalizare

Din datele disponibile pentru anul 2011, se observă că județul Brăila are cel mai scăzut număr de localități racordate la rețeaua de canalizare publică, însumând 11,36%, media fiind de 24,59% pe teritoriul Regiunii.

Fig.39. Numărul de localități racordate la rețeaua de canalizare publică în anul 2011

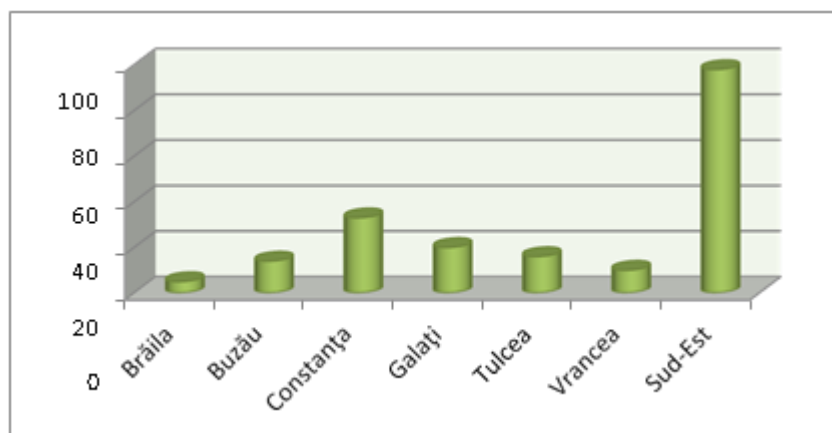
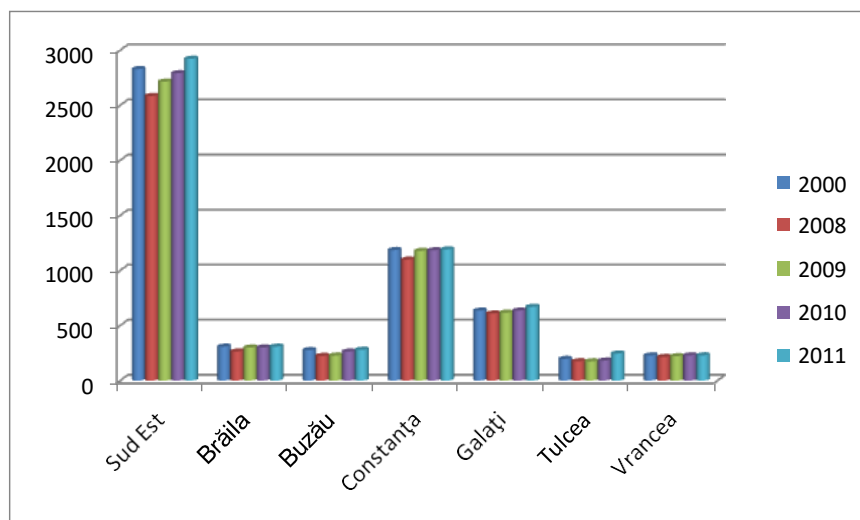

Fig. 40. Lungimea totală simplă a conductelor de canalizare publică (municipii și orașe)km (2000-2008-2011)

Sursa datelor: Anuarul Statistic al Romaniei, INS, București – ediția 2012

În mediul rural, în general, nu există rețele de canalizare, gradul de acoperire fiind de 35,7%. Gradul de acoperire cu rețele de canalizare în mediul urban este nesatisfăcător, necesitând în continuare investiții pentru extinderea acestora sau retehnologizarea și modernizarea celor existente. Conform tabelului de mai jos, la nivelul Regiunii Sud-Est, gradul de racordare la rețeaua de canalizare publică este în medie de 43%, ca și în cazul datelor analizate mai sus, județul Constanța ocupă primul loc, având cel mai mare grad de racordare dintre județele Regiunii.

Fig. 46. Gradul de acoperire cu rețele de canalizare în Regiunea Sud Est, în anul 2011

Județul	Rețele de canalizare publică (nr. localități)		Lungimi totale km	Număr de locuitori (pers)		
	Mediu urban	Mediu rural		Total	Număr utilizatori racordați la rețeaua de canalizare	Grad de racordare (%)
Brăila	4	1	308	355.173	183.950	52%
Buzău	5	9	280	477.215	165.994	35%
Constanța	12	21	1.191	724.276	424.404	59%

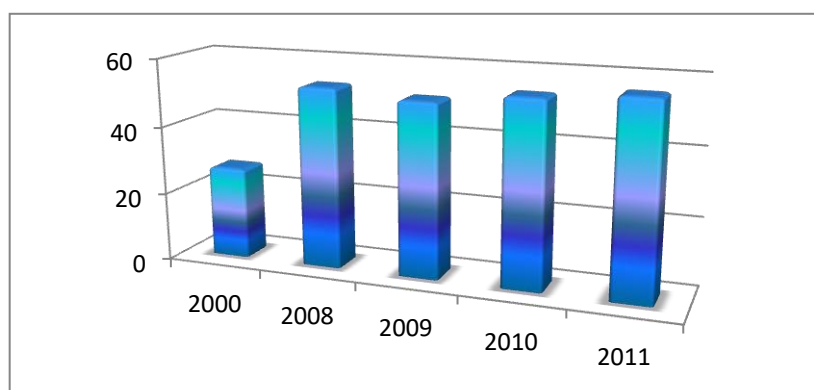
Galăț	4	16	669	604.627	292.180	48%
Tulcea	5	11	245	244.103	90.579	37%
Vrancea	5	5	229	388.943	29.512	8%
TOTAL	35	63	2.922	2.794.337	1.186.619	43%

Reteaua de distribuție a gazelor natural

Infrastructura pentru distribuția de gaz este prezentă în 56 de localități din regiune din care 19 sunt municipii sau orașe, un număr dublu față de anul 2000 când localitățile deservite erau în număr de 27.

Lungimea totală a rețelei a fost de 2.712 km, reprezentând 7,6% din rețeaua națională, în creștere cu 143% față de anul 2000. În anul 2011, gazul a fost distribuit în 14 localități din județul Buzău, 9 din județul Brăila, 10 din județul Galați și 9 din județul Vrancea. Județul Constanța, are însă rețeaua cea mai extinsă, cu 768 km de conducte (Distribuitor ”Congaz S.A Constanța”) (conform tabelului nr. 6 din Anexa 1 Mediu). În județul Tulcea, infrastructura pentru distribuția gazelor există doar în 4 localități, lungimea conductelor fiind de doar 130 km (Distribuitor ”Tulcea gaz ”S.A.). Celelalte 4 județe ale Regiunii sunt deservite de către ”GDF SUEZ Energy România”.

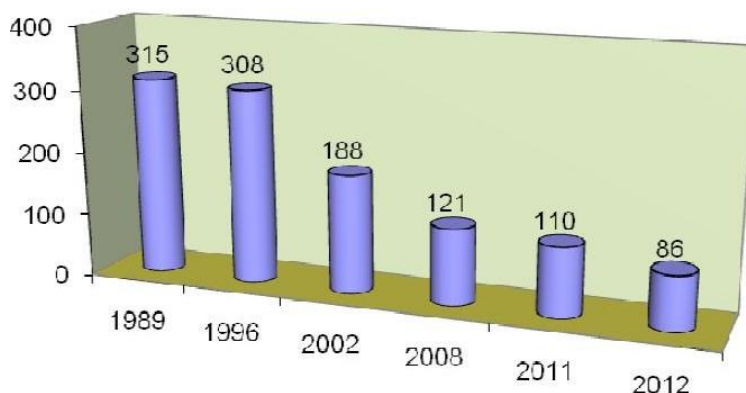
Fig. 47. Evoluția rețelei de gaze naturale în Regiunea Sud-Est

Energie termica

Numărul localităților care au beneficiat de sisteme centralizate de producere și distribuție a energiei termice a fost într-o continuă scădere după cum se vede și din graficul de mai jos, de la 315 localități cu sisteme centralizate în anul 1989 s-a ajuns ca în 1996/1997 să fie numai localități beneficiare, iar în perioada 2002/2003 la 188 localități și respectiv 121 în 2008/2009 ajungându-se la nivelul anului 2011 la doar 110 localități, iar în 2012 la doar 86.

Fig. 48. Numărul de localități cu sisteme de alimentare centralizată cu energie termică la nivel național

Sursa: Raportul anual al ANRSC

În anul 2011, în Regiunea Sud-Est alimentarea centralizată cu energie termică funcționa în 19 localități, din care: 1 în județul Brăila, 5 în județul Buzău, 8 în județul Constanța, 1 în județul Galați, 2 în județul Tulcea și 2 în județul Vrancea.

La nivelul anului 2013, în Regiunea Sud-Est alimentarea cu energie termică se realiza în 13 localități, din care 2 în județul Buzău, 6 în județul Constanța, 1 în județul Galați, 2 în județul Tulcea și 2 în județul Vrancea.

Numărul de localități în care se distribuie energia termică a scăzut progresiv de la 22 localități în anul 2007 la 19 localități în anul 2011 și la 13 localități în 2013.

La nivel național lungimea rețelilor de transport era de aproximativ 2.719,5 km, iar a celor de distribuție de aproximativ 6.946,48 km. În ceea ce privește Regiunea Sud-Est, aceasta deținea în anul 2011, 18% din totalul lungimii rețelei de termoficare națională, respectiv 11,3% din lungimea rețelilor de transport și 20,6 % din cea a rețelilor de distribuție .

La nivelul Regiunii Sud-Est, cele mai multe localități racordate la energie termică se aflau în județul Constanța (8) și cele mai puține în județul Galați (1), iar în Brăila după trecerea în insolvență a S.C. CET S.A. Brăila ce deservea municipiul, nici o localitate nu mai este racordată la alimentarea centralizată cu energie termică.

Fig. 49. Localități în care se distribuie energie termică

2013	Localități în care se distribuie energie termică	
	Total	Din care:municipii și orașe
Regiunea Sud-Est	13	13
Brăila	0	0
Buzău	2	2
Constanța	6	6
Galați	1	1
Tulcea	2	2
Vrancea	2	2

Sursa: Raport anual ANRSC, date 2013

În ceea ce privește structura rețelelor de termoficare la nivel județean, disparitățile interregionale sunt semnificative. Cea mai mare lungime a rețelelor se înregistrează în județul

Constanța (691,36 km, 39,8% din totalul regional), urmat de Galați (596,82 km, 34,4% din totalul regional), în timp ce județul Tulcea se află pe ultimul loc cu doar 3,9% din lungimea totală a rețelelor de termoficare.

Din punct de vedere al tipului rețelei de transport, Constanța păstrează primul loc atât la rețeaua de distribuție cât și la cea de transport, urmată de județul Brăila ca lungime a rețelei de transport (95,47 km) și de județul Buzău (26,53 km)., în timp ce Tulcea este pe ultimul loc, cu doar 3,7% din lungimea rețelei de transport. După Constanța, Județul Galați ocupă locul 2 la lungimea rețelelor de distribuție, pe ultimul fiind județul Tulcea (3,9%).

Fig. 50. Lungimea rețelelor de termoficare în anul 2011

2011	Lungimea rețelelor de termoficare (Km.)		
	Transport	Distribuție	Total
România	2719,5	6946,5	9666

Brăila	95.47	58.95	154.42
Buzău	26.53	77.20	103.73
Constanța	149.46	541.90	691.36
Galați	0	596.82	596.82
Tulcea	11.4	56.1	67.50
Vrancea	23.27	100.33	123.60

Energie electrica

Regiunea Sud-Est se caracterizează prin prezența unei infrastructuri energetice complexe. În ceea ce privește energia electrică, sunt localizate pe teritoriul regional infrastructuri de producție a energiei electrice, care utilizează diferite tipologii de combustibili. Producătorii principali de energie electrică sunt descriși în Anexa 3 Mediu.

În ceea ce privește ponderea energiei electrice distribuite în anul 2011, de operatorii principali de distribuție, FDEE Electrica Distribuție Muntenia Nord și Enel Distribuție Dobrogea, se poate observa că FDEE Electrica Distribuție Muntenia Nord cu capital integral de stat, ocupă locul 2 în ierarhia societăților regionale de distribuție a energiei electrice, cu o valoare de 15,47% din totalul energiei distribuite la nivel de țară.

Regiunea Sud-Est are un potențial foarte bun pentru producția de energie din surse regenerabile, în mare parte rămas încă neexploatat. În zona de litoral și, mai ales, în județul Tulcea, condițiile sunt foarte favorabile pentru producerea de energie eoliană, de asemenea potențialul este foarte ridicat pentru aplicațiile electroenergetice ale energiei solare, precum și pentru producția de energie din biomasă (în special în județele Brăila și Constanța). Primele proiecte pentru exploatarea resurselor neconventionale au apărut, însă valorificarea lor este încă într-o fază de început.

Datorită caracteristicilor vânturilor, zona litorală prezintă caracteristici foarte favorabile pentru producerea de energie eoliană: în Dobrogea, numărul de ore pe an în care viteza vântului depășește 4 m/secundă este de 4000, putând atinge 5000 ore/an în nord-estul județului Tulcea care este unul din siturile cu cel mai mare potențial din Europa. Parcurile eoliene operaționale din România sunt în principal situate în zona Dobrogea, pe coasta Mării Negre, unde viteza medie a vântului poate ajunge la 7 m/s la o altitudine de 100 m. Zona este de câmpie și puțin populată, ceea ce facilitează instalarea unui număr mare de turbine eoliene. Pe

lângă acestea, în România mai sunt două regiuni cu potențial eolian ridicat, și anume: Moldova și Caraș Severin (Banat).

Parcuri eoliene în regiunile din România

Locație / Location	Capacitate în perioada 2009-2013 / Capacity for the period 2009-2013
Dobrogea / Dobrogea	2 789
Moldova / Moldova	1 000,5
Banat / Banat	56
Diferite localități-deja funcționale / Different localities-already running	17,1
Total / Total	3 862,6

Mai mult, Dobrogea face parte din arealul din România cu cel mai ridicat potențial pentru aplicațiile electroenergetice ale energiei solare, iar în județele Brăila, Constanța și Buzău sunt condiții bune pentru producția de energie, în special din biomasă agricolă (peste 57.000 Terajoule).

Județul Tulcea are un potențial energetic eolian net superior altor județe ale țării, fiind situate în Podișul Dobrogei care reprezintă una din cele cinci zone cu potential energetic eolian identificate la nivelul țării. Folosit foarte puțin în trecut, prin mori de vânt, în prezent acest potențial atrage atenția unor investitori cu potential economic mare. Vânturile predominante bat 270 zile pe an cu viteze de peste 7 m/sec. Potentialul energetic eolian a început să fie valorificat prin derularea unor investiții de construire de parcuri eoliene în diferite zone ale județului, respectiv amplasarea centralelor eoliene în zona comunei Baia, comunei Valea Nucarilor, comunei Topolog, zona orașului Măcin. Sunt în derulare alte investiții pentru construirea de parcuri eoliene mari cu turbine eoliene de mare capacitate în zonele Agighiol, Casimcea, Stejaru, Cerna, Mahmudia, Bestepe.

Infrastructura energetică regională este complexă. În Regiunea Sud-Est există mari producători de energie electrică din diferite surse, care includ termocentralele și hidrocentralele localizate în diferite județe, precum și Centrala Nucleară de la Cernavodă, județul Constanța. Extraordinar, și în mare parte încă neexploatat, este potențialul Regiunii Sud-Est pentru producția de energie din surse regenerabile. În zona de litoral și, mai ales, în județul Tulcea, condițiile sunt foarte favorabile pentru producerea de energie eoliană, de asemenea potențialul

este foarte ridicat pentru aplicațiile electroenergetice ale energiei solare, precum și pentru producția de energie din biomasă (în special în județele Brăila și Constanța). Primele proiecte pentru exploatarea resurselor neconvenționale au apărut, însă valorificarea lor este încă într-o fază de început. Infrastructura pentru distribuția de gaze există în toate județele, fiind totuși prezentă doar în localitățile principale (reședințe de județ, municipii și orașe mai mari).

În ceea ce privește eficiența energetică, se remarcă faptul că Regiunea Sud-Est este caracterizată printr-un consum scăzut de energie în gospodării.

Situația deșeurilor

Activitățile socio-economice și industriale din Județul Tulcea duc la generarea unor volume substanțiale de deșeuri casnice și industriale.

Gestionarea colectării, transportului și depozitării acestor deșeuri nu a fost o prioritate principală în trecut și, în consecință, starea mediului induce un anumit risc populației.

În județele Tulcea și Constanța se pot enumera următoarele surse de poluare industrială:

- **S.C. ALUM S.A. TULCEA** – are ca profil de activitate procesarea bauxitei și obținerea aluminei calcinate, având o capacitate de 600 000 t/an. Apele chimic impure sunt neutralizate cu acid sulfuric și evacuate în Dunăre.
- **SC CARNIPROD SRL jud. Tulcea – fabrica de preparate din carne, abator și ferma porci** are în dotare stație de epurare treaptă mecanică, ce a fost modernizată prin dotarea acesteia cu filtre parabolice tip COANDA și site suplimentare, realizându-se și trepte de epurare suplimentare care să minimizeze concentrația de solubile;
- **S.C. LEGMAS S.A., NĂVODARI jud Constanța** - are ca profil de activitate producerea mașinilor agricole și pieselor de schimb pentru mașini agricole și tractoare. Apele uzate menajere se stochează în 6 fose septice. Vidanajarea foselor se realizează de către RAJA Constanța. Evacuarea apelor uzate industriale epurate de la decantor se realizează în Valea V3;

- **S.C. OSTROVIT S.A., OSTROV jud. Constanța** - profilul de activitate este preponderent viticol. Apele uzate se evacuează în Dunăre – braț Ostrov. Unitatea are un decantor cu grătar în cadrul cramei, iar pentru apele uzate rezultate de la cantină și sediu: un separator de grăsimi și un decantor Inhoff.
- **S.C. SÂRMĂ ȘI CABLURI S.A., Hârșova jud. Constanța** - are ca profil de activitate fabricarea sârmei, produselor din sârma, și a cablurilor. Unitatea are ca investiții necesare pentru protecția calității apelor următoarele lucrări: stabilirea tipului stației de modulare, montarea stației modulare, stabilirea soluției finale pentru modernizarea stației de neutralizare.
- **Rompetrol Rafinare S.A.** - Platforma Petromidia are ca profil de activitate prelucrarea țițeiului din import, cu conținut ridicat de sulf (în medie 1,6%), rezultând produse petroliere comercializabile și produse de chimizare a unor fracțiuni petroliere. Platforma cuprinde complexul RAFINĂRIE, complexul PETROCHIMIE, surse și rețele de utilități, parcuri de rezervoare, rampe de încărcare-descărcare, facle, gospodării de apă, instalații de epurare și dispersie a poluanților, depozite, laboratoare, drumuri și căi ferate, anexe tehnico-administrative etc. Apele tehnologice, chimic impure, provenind din sectoarele Rafinărie și Petrochimie, precum și apele menajere constituie influentul principal ce este epurat în stația de epurare finală unde se fac tratamentele: tratament primar – mecano-chimic, tratament secundar – biologic cu 2 trepte, tratament terțiar mecano - chimic. Apele uzate epurate mecano-chimic și biologic, sunt pompate prin două conducte de azbociment pe o distanță de 12 km în zona Vadu pentru tratamentul terțiar. Treapta terțiară a epurării apelor uzate se realizează într-un iaz de liniștire (50 ha) și într-un iaz biologic (30 ha). Din iazul de liniștire (autoepurare) apa este evacuată prin 41 de canale deschise mici, dalate, într-un canal deschis mai mare ce asigură iazul biologic cu apă. Evacuarea apei din iaz se face prin intermediul unui prag deversor și printr-un canal în Marea Neagră.
- **S.C. Oil Terminal S.A. Constanța** – este specializată în încărcarea – manipularea, depozitarea și tratarea produselor petroliere.

CAPITOLUL VI

DEZVOLTARE DURABILA IN COMUNA VACARENI

Geografic, Comuna Văcăreni este situată în depresiunea omonimă, pe dreapta Dunării, pe malul de sud al lacului Crapina, la poalele de nord- nord vest ale Munților Măcin și Podișul Niculițel. Are o suprafața de 53.27 km² și este poziționată la o altitudine de 18 metri deasupra mării. Comuna Văcăreni are în componență un singur sat: Văcăreni, satul de reședință. Comuna a fost înființată prin reorganizarea comunei Luncavița conform legii 471 din 12 noiembrie 2003.

Fig. 51. Comuna Vacareni

Comuna se învecinează la nord cu Ucraina și comuna Grindu, la vest cu teritoriul administrativ al comunei Jijila, la Sud cu teritoriul administrativ al comunei Măcin, la est cu teritoriul administrativ a comunei Luncanvita.

Ca poziție pe glob, centrul comunei se află la intersecția paralelei de $45^{\circ}19'32''$ N cu meridianul de $28^{\circ}11'41''$ E.

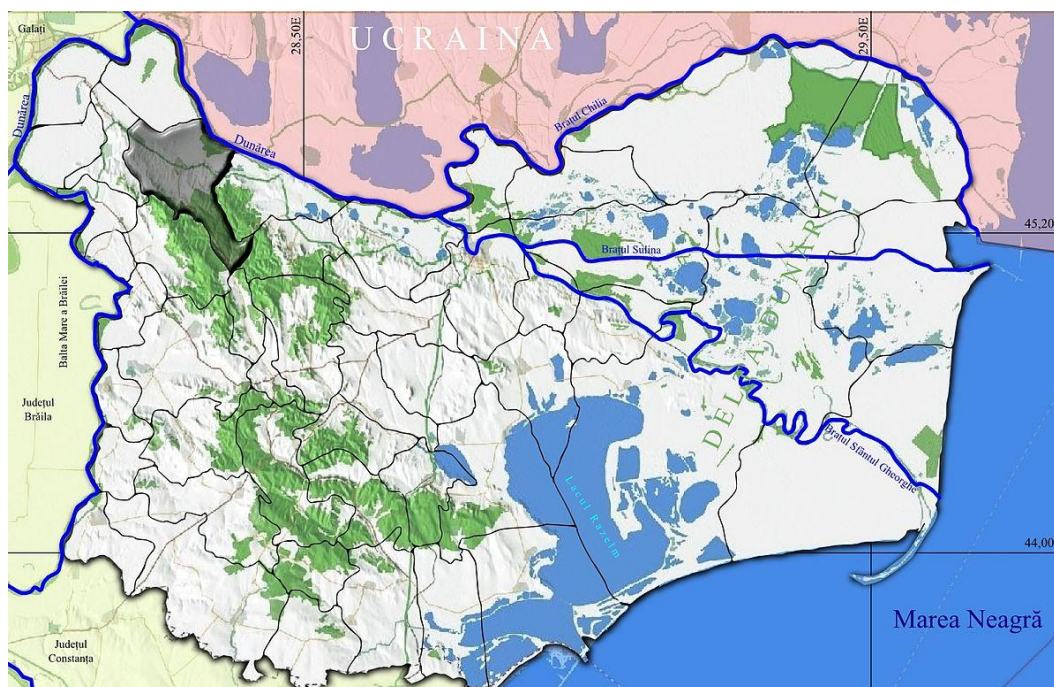

Fig. 52. Județul Tulcea

Comuna Vacăreni este situată în partea nord-vestică a județului Tulcea, pe DN 22 la o distanță de 60 km față de reședința de județ și la 14 km față de cel mai important centru al zonei, orașul Galați. Prin intermediul aceluiași drum național, comuna Văcăreni comunică cu orașul Măcin situat la 15 km, și cu Brăila de care îl desparte o distanță de 28 km. Linia nordică a comunei este de natură hidrografică, reprezentată fiind de extensiile Lacului Crapina și Gârla Ciulinetului, care despart comuna de comuna Grindu. Limita nord-estică este asigurată de prezența în imediata apropiere a localității Garvăn, iar cea sudică, mai ales cea sud-vestică de localitatea Jijila. Spre est și sud-est comuna se învecinează cu localitatea Luncașița. Prin poziția geografică și împrejurimi, comuna Văcăreni se încadrează în două mari unități morfologice distincte:

- a) ultimile prelungiri nord-vestice ale Munții Măcinului, Parcul Național Munții Măcinului
- b) lunca Dunării

Scurt istoric

Informații precise asupra înființării satului Văcăreni nu se cunosc. Tradiția spune că în vremea veche un om din Reni ar fi pierdut o vacă, care a trecut Dunărea și Balta Crapinei. Plecând să o caute, se zice că a găsit-o prin aceste locuri. Văzând că pe aici sunt locuri bune de pășune și-a adus și celelalte vite pe care le mai avea și a făcut o târlă. Mai târziu au venit și s-au așezat aici mai multe familii din Basarabia, Moldova și Muntenia, care au dat denumirea satului Văcăreni. În anul 1968, comuna Văcăreni a fost desființată abuziv, reclamându-se rebeliunea populară din 1958, când țăranii proprietari nu au fost de acord cu colectivizarea forțată. Atunci, Nicolae Ceaușescu, secretar al C.C. al P.C.R. cu probleme agrare a fost însărcinat cu aplanarea conflictului, deplasându-se în comuna Văcăreni. Misiunea lui s-a soldat cu îndârjirea locuitorilor care nu au renunțat la proteste până nu a fost îndeplinită solicitarea acestora, anume ruperea cererilor de colectivizare făcute sub presiune armată. Rezultatul acestei victorii a fost plătit foarte scump: arestări masive (anchetați sub stare de arest 110 din care 45 condamnați la 2-10 ani), presiuni asupra familiilor condamnaților.

De asemenea memoria locală a reținut acest conflict ca singur motiv al desființării comunei Văcăreni. După un lung proces de lobby care a durat din 1990 până în 2003 comuna Văcăreni a fost reînființată în anul 2003 prin Legea nr. 471/2003.

La Vacareni a fost dezgropat un important tezaur monetar, despre care se crede ca a fost ascuns în anul 1396, după lupta de la Nicopole. Tezaurul conține monede de pe timpul lui Mircea cel Batran, Vlad I precum și monede turcești.

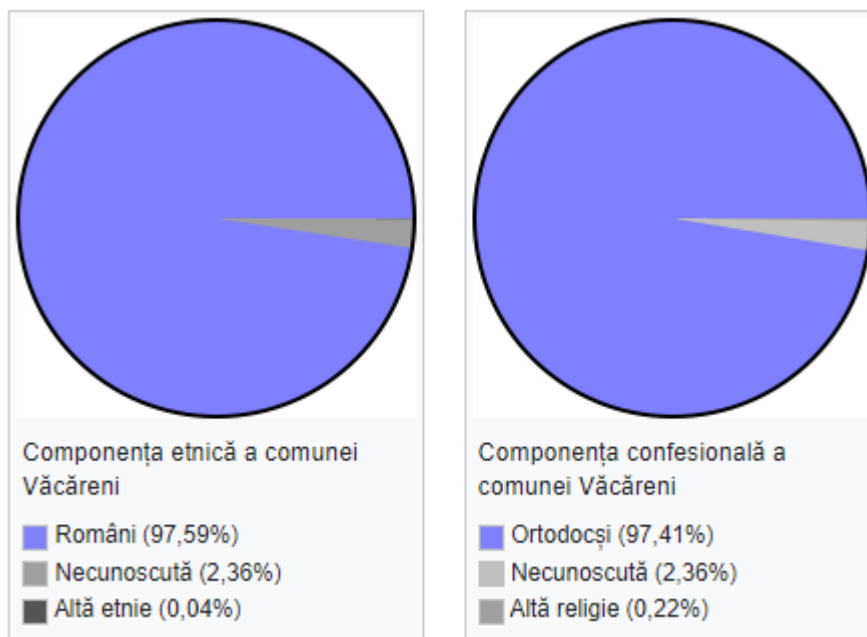
Fig. 53. Vacareni, 1968

Evolutie demografica

Data ultimului recensamant, **2011**, arata ca numărul total de locuitori ai comunei Vacăreni este de **2201**, din care:

- după sex - femei = **1080**
- bărbați = **1121**
- după vârste - 0 – 15 ani = **376**
- 15 – 40 ani = **722**
- 40 – 60 ani = **568**
- peste 60 ani = **535**
- după studii - studii superioare = **80**
- studii medii = **280**
- studii gimnaziale = **832**
- studii primare = **288**

Densitatea populatiei este de 41,32 loc./km².

Majoritatea locuitorilor sunt români (97,59%). Pentru 2,36% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (97,41%). Pentru 2,36% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională

Relief

Situat între Valea Dunării la vest și nord, Marea Neagră la est, granița cu Bulgaria la Sud, Podișul Dobrogei este o unitate danubiano-pontică de o deosebită originalitate geografică. După altitudine și aspectul formelor de relief se diferențiază două subunități: Masivul Dobrogei de Nord și Podișul Dobrogei de Sud, despărțite de linia Hârșova-Capul Midia.

Masivul Dobrogei de Nord are un relief de podiș, cu aspecte variate și o înclinare generală dinspre Dunăre spre mare. Munții Măcin, aflați în nord-vest, reprezintă unitatea cu cele mai mari înălțimi din toată Dobrogea, în culmea Pricopanului (vf. Tuțuiatu – 467 m) și culmea Niculițelului (363 m).

Masivul Dobrogei de Nord este alcătuit din mai multe subdiviziuni:

- Munții Măcinului, un masiv hercinic, cu aspecte montane, alcătuit din roci dure (granit), cu altitudini ce depășesc 400m (vf. Greci - 467 m);
- Dealurile Tulcei, cu altitudini mai reduse (în jurul a 100-200 m);
- Depresiunea Nălbant;
- Podișul Babadag, ocupă partea centrală a Masivului Dobrogei de Nord, altitudinea putând ajunge la 400 m;
- Podișul Casimcei, spre contactul cu Podișul Dobrogei de Sud, aici se găsesc șisturi verzi.

Podișul Dobrogei de Sud are aspect ușor ondulat, altitudinea sa fiind în jur de 100 m de-a lungul văii Carasu, partea cea mai joasă, ce corespunde Podișului Medgidiei. Înspre sud, înălțimile cresc ușor, în Podișul Oltinei (204 m) și în Podișul Negru Vodă (194 m).

Podișul Dobrogei de Sud are altitudini mai reduse (100-200 m), aspect neted, este acoperit cu un strat de loess. În nord se găsește Podișul Medgidiei (Dorobanțului), separat de Podișul Oltinei și Podișul Negru Vodă prin fosta Vale Carasu (acum Canalul Dunare-Marea Neagră). Zona litorală are un țărm jos în partea nordică, unde apar lagune și limanuri maritime, și un țărm înalt, cu faleză, în partea sudică.

Clima

Clima Comunei Vacareni se înscrie în caracteristicile generale ale climatului temperat continental moderat de tranziție, cu o serie de particularități locale, date de anumiți factori (relief, Marea Neagră, Dunărea).

Temperaturile medii anuale variază destul de mult, în special datorită reliefului. Astfel, dacă în Lunca Dunării, sudul Dobrogei, zona litorală și Delta Dunării media multianuală depășește 11°C (11,2°C Mangalia și Murfatlar), în Câmpia Română aceasta are valori cuprinse între 10-11°C, scade în zona Subcarpatică, având valori cuprinse între 6 și 10°C (7,5°C stația Bisoca). În zona montană temperatura medie ajunge la valori cuprinse între 0 și 6°C (2,2°C stația Penteleu), iar pe culmile cele mai înalte chiar sub 0°C.

Temperatura medie a lunii ianuarie are, în general valori negative, între 0 și -6°C (în unele zone chiar sub aceste valori), excepție făcând o mică porțiune în zona Mangalia, unde temperatura medie a lunii ianuarie este pozitivă (între 0 și 1°C).

Temperatura medie a lunii iulie are, în general valori cuprinse între 20 și 23°C, în zona de câmpie (chiar ușor mai ridicate în Lunca Dunării), coborând în zonele deluroase la valori între 16 și 20°C, și între 8 și 16°C în zona montană. Maxima absolută coincide cu maxima absolută pe țară, fiind de 44,5°C, înregistrată pe data de 10.08.1951, la Ion Sion, în județul Brăila.

Vânturile predominante sunt din sectorul estic și nordic, în principal crivățul, în timpul iernii. Apar și vânturi cu caracter local, de exemplu brizele marine pe litoral și brizele montane, în zona Carpaților Curburii.

Cantitatea de precipitații este influențată, în primul rând de altitudine, dar și de influențele climatice continentale din est. Astfel, în zona sudică a Dobrogei, pe litoral și în Delta Dunării cantitatea de precipitații este sub 400 mm/an (Sulina 358 mm/an - cea mai mică valoare medie din România). În Câmpia Română și mare parte din Podișul Dobrogei valorile se situează între 400 și 500 mm/an, crescând în zonele subcarpatice până la 700-800 mm/an și peste 1000 mm/an în zona montană.

Cu amplitudine termică mare (între 61°C la Gorgova și 66,5°C la Tulcea), precipitații

puține, vânturi frecvente și intense (până la 334 de zile cu vânt anual la Sulina), climatul Deltei Dunării este continental arid. Temperatura medie anuală este în jur de 11°C, iarna variind foarte puțin, între -1 și -1,5°C, iar vara este în jur de 21°C. Aceste condiții climatice favorizează practicarea activităților turistice de primăvară și până toamna târziu, dar și iarna – pentru pescuit la copcă și vânătoare.

Bioclimatul marin este rezultatul interferenței dintre climatul de stepă și influența pontică, cu temperaturi medii anuale mult mai moderate față de regiunile înconjurătoare, oscilații diurne și anuale mai atenuate, ploi rare și de scurtă durată.

Verile sunt în general lipsite de canicula uscată, dar însoțite de vânturi puternice și umede ce bat predominant dinspre mare. Litoralul este caracterizat prin temperaturi moderate, cu ierni blânde (temperaturi medii de -2°C), și veri secetoase (temperaturi medii de 22,4°C la Constanța și 22,8°C la Mangalia). Precipitațiile sunt puține, ca urmare plajele sunt preponderent uscate. În medie, litoralul beneficiază de 25 de zile însorite pe lună și 10 -11 ore de soare/zi. Toate aceste caracteristici favorizează băile de soare.

Din punct de vedere climatic, Podișul Dobrogei se încadrează în climatul de dealuri joase, cu influențe stepice în sud. Temperatura medie anuală este de 10-11°C. În luna ianuarie, valorile medii ale temperaturii aerului sunt cuprinse între -2°C în Munții Macinului, Podișul Babadagului și Podișul Casimcei și -1°C în regiunea Delta Dunării. În lunile de vară, valorile medii sunt de 21-22°C.

Precipitațiile au valori de 400-500 mm/an, fiind mai reduse în partea de sud. Vânturile dominante sunt cele din nord, la care se adaugă vara, vânturile din sectorul sudic. Evoluția anuală a valorilor temperaturii este favorabilă practicării turismului în Dobrogea.

Resursele solului

Resursele naturale ale județului Tulcea, resursele subsolului cât și cele de suprafață, constituie o rezervă importantă de materii prime și materiale .

Resurse naturale neregenerabile

Resursele naturale au fost și sunt încă exploatate cu tehnologii care au impact semnificativ asupra unor zone ale județului și afectează imaginea peisagistică.

Resursele subsolului: rocile de construcții și alte substanțe minerale utile exploatare timp îndelungat sunt departe de a fi epuizate constituind perspective de exploatare interesante. Rocile de construcții reprezentate de roci vulcanice de natură porfirică și granite sunt prelucrate în vederea obținerii de cribluri și nisip. Sunt exploatare porfirele din dealul Consul, Cârjelari și Camena; granitele din zona Măcin, Turcoaia, Cerna. Calcarele sunt exploatare ca roci de construcții în carierele Zebil, Bididia, Trei Fântâni, Malcoci Sud. Calcarele dolomitice de la Mahmudia sunt exploatare pentru industria siderurgică și fabricarea varului. Ca roci ornamentale se exploatează calcare grezoase de la Nicolae Bălcescu, calcare dolomitice de la Mahmudia, Cârjelari și Codru Babadag. Din zona Niculițel - Revărsarea se exploatează roci bazice, utilizate în lucrări de construcție de drumuri și căi ferate. Pentru nevoile locale mai sunt exploatare multe alte categorii de roci din perimetrele consiliilor locale de pe teritoriul județului: Nalbant, Ciucurova, Baia.

Resursele naturale regenerabile sunt diversificate, dar limitate. Dintre acestea, cele mai importante sunt: resursele de apă, solul, pădurile, fauna și flora, energia eoliană.

Resursa de apă este cea mai importantă dintre resurse. În județul Tulcea apele sunt grupate în două bazine hidrografice - Dunăre și Litoral, care ocupă 71% respectiv 29% din suprafața județului. Resursa de sol este tot atât de importantă ca și resursa de apă. În județul Tulcea reprezentative sunt: terenurile arabile, viile, livezile și grădinile, pășunile și fânețele. Flora și fauna județului sunt de o mare varietate și importanță conservativă, cu numeroase specii protejate la nivel național sau european. Dealurile județului sunt acoperite, în parte, cu păduri de foioase, în care se îmbină foșnetul stejarului, carpenului și frasinului cu parfumul teiului. Aici sunt întânite cele mai întinse păduri de tei argintiu din Europa, ce constituie o importantă bază meliferă. Fondul forestier al județului reprezintă în primul rând o valoare ecologică, ecosistemele forestiere sunt caracterizate printr-o floră și o faună de o diversitate remarcabilă, majoritatea reprezentând habitate endemice pentru Dobrogea. În al doilea rând au o valoare economică și socială ridicată, concretizată prin masa lemnoasă exploatabilă, prin fondul cinegetic și prin condițiile ce le oferă turismului.

Delta Dunării constituie una dintre cele mai întinse zone umede din lume - ca habitat al păsărilor acvatice, cea mai vastă zonă de stufărișuri compacte de pe Pământ și un adevărat muzeu al biodiversității.

În ceea ce privește energia eoliană, județul Tulcea are un potențial energetic net superior altor județe ale țării. Folosită foarte puțin în trecut (mori de vânt), în prezent atrage atenția unor investitori cu potențial economic mare. Podișul Dobrogei reprezintă una din cele cinci zone cu potențial energetic eolian identificate la nivelul țării. Vânturile predominante bat 270 zile pe an cu viteze de peste 7 m/sec.

Potențialul energetic eolian a început să fie valorificat prin derularea unor investiții de construire de parcuri eoliene în diferite zone ale județului, respectiv amplasarea centralelor eoliene în zona comunei Baia, comunei Valea Nucarilor, comunei Topolog, zona orașului Măcin. Sunt în derulare alte investiții pentru construirea de parcuri eoliene mari cu turbine eoliene de mare capacitate în zonele Agighiol, Casimcea, Stejaru, Cerna, Mahmudia, Beștepe.

Populatia comunei

La 1 ianuarie 2019, populația rezidentă a României a fost de 19.414.458 locuitori, din care 9,9 milioane femei (51,1%). Valorile negative ale sporului natural, conjugate cu cele ale soldului migrației internaționale, au făcut ca populația rezidentă a țării să se diminueze, în perioada 1 iulie 2017 – 1 ianuarie 2019, cu 177,2 mii persoane.

Populatia rurala reprezinta doar 46% din totalul populatiei stabile a Romaniei. In ultimii 10 ani procesul de imbatranire a populatiei rurale a luat amploare, una dintre principalele cauzele ale acestui fenomen fiind migrarea tinerilor catre zonele urbane sau catre alte state membre UE, descurajati fiind de nivelul scazut al veniturilor din agricultura si lipsa activitatilor economice alternative.

Conform datelor statistice furnizate de catre Primaria Vacareni, populatia stabila a comunei la 1 iulie 2019 era de 2201 persoane din care 1081 femei. In anul de referinta 2019, sporul natural de -19 a fost calculat in urma diferentei dintre numarul de nou nascuti – 14 si numarul de decese – 33.

Concluziile studiului demografic pun in lumina faptul ca Vacareni este o comuna cu o populatie tanara redusa inasa nu semnificativ, fapt cauzat de fenomenul migratiilor masive inasa datele de mai sus trebuie luate cu rezerva de rigoare deoarece in ultimii ani au avut loc mutatii semnificative prin plecarea unei parti din populatie la munca in strainatate. Datele arata ca tot

mai persoane sunt plecate in strainatate si zeci de familii au lasat copiii in grija bunicilor ori persoanelor din afara familiei. Cum migratia nu s-a produs intotdeauna pe cai legale, datele corecte sunt greu de estimat pentru aceasta categorie de populatie.

Din datele inregistrate pana in anul 2019 de Anuarul Statistic al Judetului Tulcea, miscarea migratorie a populatiei in comuna Vacareni arata ca:

Schimbari de domiciliu			
Localitate	Stabiliri domiciliu	Plecari cu domiciliul	Soldul schimbarilor de domiciliu
Vacareni	21	26	-5

Schimbari de resedinta			
Localitate	Stabiliri resedinta	Plecari cu resedinta	Soldul schimbarilor de resedinta
Vacareni	4	11	-7

Migratia internationala			
Localitate	Imigranti definitiv	Emigranti definitiv	Soldul migratiei internationale
Vacareni	8	5	3

Piata muncii vazuta la nivelul comunei Vacareni

Piața muncii, in cei 30 de ani de la Revoluția Română, a suferit numeroase provocări și schimbări, de la îmbătrânirea populației, migrație și până la crize economice sau de forta de munca calificata fapt pentru care Romania este inca departe de atingerea obiectivului EU 2020 stabilit de Programul National de reforma care mentioneaza o rata de ocupare a fortei de munca de 70% pana in 2020. Rata de ocupare a populatiei active din mediul rural era in anul 2019 de 44,9% cifre care se explica prin fenomenul migrarii populatiei rurale tinere, alaturi de imbatranirea populatiei rurale, conduce la un declin al fortei de munca disponibile din spatiul rural.

Conform Anuarului Statistic al Județului Tulcea pe anul 2019, în comuna Vacareni înregistra un număr însemnat de salariați, majoritatea activi în domenii ca agricultura, industrie prelucrătoare, construcții și comerț. Subliniem ponderea scăzută a populației care este ocupată în alte meserii sau domenii decât cele menționate și a celor care obiect de activitate se înscrie în aria celor de nișă în comparație cu cei ocupați în agricultura. Comuna dispune de un potențial de forță de muncă nevalorificat și în acest sens trebuie făcute demersuri pentru stimularea altor activități economice în care să se antreneze toată această forță de muncă locală, creșterea veniturilor în cadrul acestor activități precum și scăderea taxelor și impozitelor plătite către primărie.

Cea mai mare parte din populația aptă de muncă și neocupată, deci nesalarizată, își câștigă existența din creșterea animalelor și agricultura – activități de subsistență, care de cele mai multe ori irosește resurse umane valoroase tocmai pentru că apar în domenii de activitate sigure și, oarecum, la îndemână. Autoritățile locale au însărcinarea de a căuta investitori care să-și localizeze afacerile pe raza comunei, în condițiile în care există forță de muncă aici, tocmai pentru a sparge monopolul deținut de agricultura și pentru a valorifica cu adevărat resursa umană.

Aspecte legate de educație

Capitalul educațional este un factor important în promovarea dezvoltării economice și este parte integrantă a capitalului uman. Capitalul educațional trebuie privit ca o investiție în cei care sunt apti și produc sau potențialul uman în care trebuie investit pe viitor pentru că o parte a problemelor economice să rămână de domeniul trecutului. Calitatea resurselor umane se măsoară prin nivelul de pregătire educațională/formare profesională, un argument în plus pentru susținerea educației care nu poate fi ignorat în elaborarea politicilor sectoriale sau regionale.

Educația este un factor important în promovarea dezvoltării economice, modernizarea economică presupune achiziționarea de capital uman înalt calificat. Un nivel de educație scăzut, la nivelul comunității, înseamnă un număr mare de adulți cu un nivel de instruire și calificare scăzut.

Cum nivelul educațional este corelat cu nivelul veniturilor, rezultă că în comunitatea respectivă o parte importantă a locuitorilor sunt săraci, cu atât mai mult cu cât în mediul rural nivelul de instruire este redus și asociat cu vârsta înaintată și ocuparea în agricultură. Economii moderne se bazează mai mult pe educație decât pe materii prime sau muncă fizică. Pentru a face față concurenței reprezentate de noile economii emergente, Europa trebuie să creeze locuri de muncă de care are nevoie o societate dinamică, bazată pe cunoaștere.

Pentru aceasta este necesar să se investească atât în educație și știință, precum și în politicile privind ocuparea forței de muncă, astfel încât să se țină pasul cu schimbările tehnologice. Țările din Uniunea Europeană cooperează strâns pentru a face față provocărilor, împărțindu-și aceleași obiective și politici. Referitor la infrastructura școlară există discrepante evidente, calitatea educației este redusă pe de o parte din cauza slabei dotări, iar pe de altă parte din cauza nivelului de pregătire / experiență al profesorilor.

Infrastructura și facilitățile aferente educației și formării profesionale constituie instrumente importante pentru conversia forței de muncă agricole în forța de muncă non - agricolă în vederea diversificării economiei rurale. Unitățile de învățământ din spațiul rural, reprezentate de grădinițe, unități primare și gimnaziale sunt slab dotate în ceea ce privește materialul tehnic și didactic. Școlile din spațiul rural sunt insuficient dotate din punctul de vedere al Tehnologiei IT. De asemenea o altă problemă importantă o constituie dificultatea de a atrage personal calificat în zonele rurale.

Situația critică actuală a învățământului, în zonele rurale, se datorează unor factori interni și externi mediului rural cum ar fi:

- mentalitatea oamenilor (folosirea copiilor la muncile agricole în detrimentul școlii);
- lipsa instituțiilor de nivel liceal în zona rurală;
- suplینirea lipsei de cadre didactice prin înlocuirea acestora cu profesori cu o slabă pregătire;
- lipsa mijloacelor materiale ale familiilor care nu își permit întreținerea în școală a copiilor;
- nealocarea de către guvern a unor fonduri suficiente pentru educație și a subvențiilor pentru familiile din zonele rurale cu venituri mici;

- starea infrastructurii educationale si lipsa dotarii corespunzatoare.

Infrastructura educationala in comuna Vacareni

La începutul anului de învățământ 2020/2021, populația școlară a Comunei Vacareni a fost de 198 copii, din care 41 copii în grădinițe, 157 copii în învățământul primar/gimnazial. În ceea ce privește personalul didactic, în învățământul de toate gradele își desfășoară activitatea instructiv - educativă un număr de 19 cadre didactice, din care 2 în învățământul preșcolar, și 17 în învățământul primar/gimnazial.

Mediul cultural al comunei Vacareni

Mediului cultural al României a suferit o umbrire în ultimii ani pe fondul reducerii sprijinului financiar acordat domeniului, atât din partea bugetului public, cât și din partea finantatorilor privați. La nivel rural, situația s-a oglindit întocmai. Camerele culturale, văzute ca spații de manifestare culturală și promovarea valorilor locale, deși beneficiază de un sediu propriu, fie nu sunt dotate corespunzător, fie și-au încetat activitatea și servesc drept săli de evenimente, fie se află într-o stare avansată de degradare.

Bibliotecile din zonele rurale se află în situații similare. În ultimii ani din 3300 de biblioteci rurale acum au rămas 3000.

În ultimii ani s-a înregistrat o scădere a interesului public față de aspectul de cultură organizat, datorată în mare măsură impactului mass-media asupra timpului dedicat de individ formării și educației permanente. Aceasta a determinat o restrângere a activității specifice și schimbarea destinației unor așezăminte culturale.

În localitate funcționează o biserică ortodoxă cu hramul „Sf. Nicolae, la care slujește 1 preot.

Contextul socio – economic

Comuna Vacareni este o unitate administrativ teritorială în care sunt dezvoltate activități de bază precum: agricultura, zootehnia, industria și comerțul.

Pesoanele angajate în sectorul industrial nu au reprezentat niciodată o pondere importantă în stuctura situației locurilor de muncă pentru ca marea majoritate a populației activează în agricultură.

Economia locala poate fi diversificata prin atragerea de investitori in zona, in alte activitati economice, cum ar fi localizarea unor fabrici din alte regiuni. Nu trebuie inasa neglijate initiativele economice individuale la nivel de comuna, chiar daca sunt afaceri care nu necesita investitii importante, deoarece locuitorii nu dispun de aceste sume.

Amenintate de lipsa unor locuri de munca bine platite in conditiile unei economii de piata instabile si a unei legislatii in continua schimbare, tot mai multe familii au decis pentru lucrul in afara tarii, atractia Vestului simtindu-se acut la nivel de comuna.

Migratia catre zone ale Europei mult mai dezvoltate unde se primesc remuneratii consistente are doua aspecte care se rasfrang asupra comunei:

- unul pozitiv legat de aducerea de venituri in comuna, fapt care impulsioneaza si alte domenii, cum ar fi constructiile;
- unul negativ legat de situatia demografica, de pericolul imbatranirii populatiei si de absenta fortei de munca calificate.

Cum de cele mai multe ori formele de munca in strainatate nu sunt intocmite legal, ne este dificil sa apreciem la acest moment care sunt efectivele din populatie care au migrat.

Agricultura si cresterea animalelor in Comuna Vacareni

Agricultura si cresterea animalelor reprezinta principalele activitati pe care majoritatea populatiei le practica in comuna. Gradul insuficient de mecanizare nu permite o agricultura performantă, aceasta fiind în acest moment una de subzistență, la fel ca si creșterea animalelor care nu se desfășoară în sistem industrial cu eficiența economică, ci prin intermediul fermelor si gopodariilor individuale.

Tehnologii de cultivare:

- Gradul de utilizare a suprafețelor agricole: în ultimii doi ani gradul de utilizare a suprafețelor agricole a crescut ajungând la un procent de circa 99%.
- Prelucrarea terenurilor agricole: se realizează în general mecanic și este făcută la un nivel de calitate medie spre bine, datorită mai ales prelucrării solului în parcele mici și

foarte mici, ceea ce nu permite o tehnologie corectă din punct de vedere agrotehnic și eficiență din punctul de vedere al randamentului economic.

- Semințe și material săditor rezistent la boli și dăunători: se utilizează în procent de circa 75 %.
- Erbicidare: se realizează în procent de 35-40%.
- Combaterea dăunătorilor: se realizează în procent de 35-40%
- Îngrășăminte: se utilizează îngrășăminte chimice în procent de 65-70% și îngrășăminte organice în procent de 25-30%

➤ Propuneri de îmbunătățire:

- asocierea proprietarilor și lucrarea terenului în sole mai mari, de minim 5 ha, ceea ce ar permite, totodată, mecanizarea lucrărilor agricole și procurarea de utilaj specific zonei, procurarea semințelor și materialului săditor de calitate, valorificarea superioară a produselor obținute, etc

Agricultura și creșterea animalelor reprezintă, așa cum am văzut, ramuri de bază ale economiei locale, acestea asigurând produse pentru consumul propriu, puține fiind fermele în care supraproducția este comercializată. Pe lângă această pondere mare de populație ocupată în agricultură și zootehnie, în comună există persoane, care își câștigă existența și din alte meserii, non-agricole.

Administrația publică locală are obligația de a stimula și facilita dezvoltarea economiei locale.

Mediul de afaceri este elementul central al dezvoltării locale, dacă acesta este atractiv favorizează dezvoltarea.

Există posibilitatea de închiriere, concesiune terenuri, închiriere de spații pentru desfășurarea unor activități, există forța de muncă disponibilă, calificată în anumite domenii, există resurse pe plan local materiale, materii prime care pot atrage investitori (cariera piatră).

În zona este în curs de implementare un proiect pentru producerea energiei eoliene.

- **INDUSTRIE ȘI COMERT**- Secție de confecții – SC Real Vicor SRL cu aprox 50 de angajați; 10 magazine – bunuri de larg consum

- AGRICULTURĂ - Suprafata agricola dupa modul de folosinta Suprafata arabila –5300 ha
Suprafata livezi 6 ha
Suprafata vii 30 ha
Suprafata pasuni, fanete, islaz comunal 1000 ha

Conditii naturale pt.cultura plantelor cereale: grau,porumb etc,plante tehnice, legume vii.

Terenul arabil este favorabil pentru agricultură, principalele culturi care se pretează condițiilor climatice și de sol locale fiind: porumbul, apoi, orz, ovăz, legumele și plante de nutreț.

Producția de cereale acoperă în general nevoile proprii, productivitatea fiind destul de scăzută din cauza neutilizării sistemelor intensive de creștere, a îngrășămintelor chimice, a ierbicidării și a mecanizării, fărâmițarea terenului, absența utilajelor agricole, clima răcoroasă care nu permite perioade de vegetație îndelungate, precum și solurile neproductive și nefavorabile unei agriculturi intensive.

Terenurile agricole sunt utilizate în proporție de 80% arabilul și fâneața, erbicidarea și combaterea dăunătorilor se face sporadic, semințele și materialul săditor nu sunt de bună calitate. Îngrășămintele chimice se folosesc în proporție scăzută urmărindu-se folosirea îngrășămintelor organice din zootehnie pentru dezvoltarea agriculturii ecologice.

Sectorul zootehnic este dezvoltat dar nu se practică în sistem intensiv, în ferme de creștere, ci în gospodării și societăți agricole. Există potențial pentru înființarea unor ferme de ovine și bovine.

Dacă în trecut numărul de animale era destul de mic, odată cu apariția Legii 18/1991, privind restituirea proprietarilor, efectivele de animale au crescut simțitor, ajungând la finele anului 2019 la următoarele nivele imbucuratoare.

Rasa dominantă ale bovinelor din gospodăriile populației este Bruna, Holstein, Bălțata românească, rase adaptative la factorii pedoclimatici din zonă, deloc pretențioase în ceea ce privește modul de îngrijire și adăpost.

Rasele de oi predominante sunt Țurcană și rasa Țigaie, din lâna carora se produc diferite țesături de casă de către gospodine.

Porcii Marele Alb, Bazna și Landrace sunt crescuti numai pentru consumul propriu din gospodării.

Industria

Comuna dispune de agenți economici cu capital de stat, capital privat și cooperatist și asociații familiale ce au ca profil comerțul, construcții, etc.

Orientarea economiei comunei Vacareni spre o dezvoltare durabilă în concordanță cu interesele naționale impune implicarea profundă în acest proces, ca și la nivel național, a industriei, aceasta având o contribuție majoră în atingerea obiectivelor generale ale politicii industriale.

Domeniul serviciilor

În domeniul prestărilor de servicii comuna Vacareni dispune de:

- Primaria comunei Vacareni – Str Principala nr 111,
- Nu exista biblioteca comunala
- Caminul cultural necesita dotare suplimentara
- Cabinetele medicale- exista un cabinet de medicina de familie si un cabinet de medicina veterinara
- Oficiul postal Vacareni
- Școala generala cu clasele I-VIII Vacareni

Turismul si agroturismul

Pe langa frumusetea locului oferita de pitorescul zonelor, județul Tulcea detine un inestimabil patrimoniu cultural și religios care poate concura cu alte zone turistice mult mai renumite din țară.

Turismul rural și agroturismul în comuna Vacareni reprezinta adevarate oportunitati de deschidere si dezvoltare economica.

Infrastructura de drumuri si transport

Calitatea si dezvoltarea drumurilor comunale publice catre localitate poate reprezenta cheia dezvoltarii durabile a acesteia, acestea fiind necesare a se ridica la standardele UE. Principala cauza a intarzierilor in dezvoltare economica, umana si sociala o reprezinta starea improprie a drumurilor.

In prezent situatia infrastructurii de drumuri din Comuna Vacareni se afla in curs de modernizare prin PNDR.

În perioada urmatoare consiliul local al comunei Vacareni are cuprins în programul de dezvoltare:

- *Modernizarea prin asfaltare a tuturor drumurilor comunale si satesti.*
- *Drum ocolitor pentru trafic greu*
- *Balastarea intr-o prima faza si asfaltarea in a doua faza a drumurilor ce fac parte din retea stradala din intravilanul comunei;*
- *Amenajare drumuri de exploatare agricola.*
- *Amenajarea in zonele centrale ale comunei a spatiilor de parcare auto si a spatiilor destinate transportului rutier in comun;*
- *Amenajarea si intretinerea rigolelor de scurgere a apelor provenite din plozi si zapezi;*
- *Amenajarea de trotuare pentru circulatia pietonala;*
- *Se vor deschide noi artere de strazi in terenurile nou introduse in intravilanul comunei;*

Infrastructura de utilitati

Pe langa calitatea drumurilor publice, un rol la fel de important in localitatile rurale il au accesul la utilitati: energie electrica, alimentarea cu apa potabila si canalizarea apelor uzate. Aceste retele sunt esentiale din punctul de vedere al urmatoarelor indicatori: confortul locuitorilor, igiena si sanatatea acestora, atractivitatea comunei pentru investitorii privati, valorificarea potentialului turistic si protectia mediului.

Energie electrica

Alimentarea cu energie electrică a comunei este in curs de rezolvare.

Energia electrică necesară consumatorilor din comună este furnizată prin posturile de

transformare aeriene 110/20 kv. Rețeaua de medie tensiune de 20 Kv urmărește traseele drumului județean și drumurilor comunale.

Se impune extinderea instalației de iluminat public.

Se impune modernizarea infrastructurii de transport a energiei electrice și alinierea ei treptată la standardele europene.

De asemenea există potentialul dezvoltării unui sistem bazat pe energia solară, zona beneficiind de o radiație solară mare, ceea ce favorizează amenajarea unor captatoare de energie.

În perioada 2021-2027 consiliul local al comunei Vacareni are cuprins în programul de dezvoltare racordarea la rețeaua de electricitate a unui număr cat mai mare de gospodării și creșterea rețelei de iluminat public:

- *Realizarea de servicii informatice pentru gestiunea economică și a procesului de distribuție și furnizare a energiei electrice.*
- *Inlocuire stalpi din lemn la rețeaua electrica stradala*

Alimentare cu apa

Rețeaua de alimentare cu apă este o investitie in plina desfasurare, momentan beneficiaza de alimentare cu apa peste 80% din gospodarii.

Proiecte viitoare pentru Comuna Vacareni:

- *Extindere retea alimentare cu apa*

Reteaua de canalizare

Comuna Vacareni nu beneficiază de rețea de canalizare și ce aceea își propune pentru viitor racordarea la rețeaua de canalizare:

- *Infăintare rețea de canalizare în Comuna Vacareni*

Reteaua de distribuție gaze

Comuna nu dispune de rețea de încălzire. Atât clădirile social edilitare din centrul

satului reședință de comună cât și restul gospodăriilor și dotărilor au încălzirea rezolvată cu centrale proprii.

În perioada 2021-2027 consiliul local al comunei Vacareni are cuprins în programul de dezvoltare racordarea la rețeaua de gaz prin:

- ***Inființare rețea inteligentă de distribuție a gazelor naturale în Comuna Vacareni, județul Tulcea. Prin alimentarea cu gaz metan se va reduce cantitatea de masă lemnoasă folosită ca lemn de foc. Pentru acest proiect trebuie pregătit studiul de fezabilitate***

Colectarea deșeurilor

Teritoriul comunei Vacareni este ferit de surse de poluare atât a solului, apelor cât și a atmosferei. Principala problemă legată de mediu a comunei Vacareni este gestionarea deșeurilor, deoarece comuna nu dispune de un sistem de colectare, sortare și reciclare a deșeurilor.

În perioada 2020 – 2027 consiliul local al comunei Vacareni are cuprins în programul de dezvoltare :

- ***Realizare stație de epurare pentru apele uzate***
- ***Inființare rețea de canalizare în Comuna Vacareni***
- ***Stabilirea și delimitarea unei suprafețe de teren pe care să fie amplasată o stație de transfer a deșeurilor respectiv dotarea comunității cu mașini de colectare selectivă a deșeurilor.***
- ***Organizarea unei campanii de educare și informare a agenților economici referitor la posibilitățile de reciclare a deșeurilor.***
- ***Organizarea campanii de educare și informare a populației în domeniul gestionării și sortării deșeurilor.***
- ***Construirea unei stații de colectare și sortare a deșeurilor.***
- ***Dotarea comunei cu autovehicole pentru colectarea deșeurilor.***
- ***Dotarea comunei cu pubele pentru colectarea selecționată a deșeurilor.***
- ***Colectarea centralizată a rumegușului în vederea valorificării***

Colectarea deșeurilor se poate face:

- ✓ *Colectare „din poarta în poartă”*. Această opțiune propune colectarea deșeurilor din locuințe individuale și apartamente. Sistemul se bazează fie pe saci de colectare, fie pe recipiente de colectare. Beneficiile acestui sistem includ:
 - (1) confortul locuitorilor;
 - (2) dorința locuitorilor de a-și asuma răspunderea depozitării adecvate a deșeurilor înainte de colectarea acestora. Principalul dezavantaj este că necesită costuri mai mari decât sistemele bazate pe europubele.
- ✓ *Europubele de 80, 120 sau 240 litri* amplasate în vecinătatea locuințelor. Aceasta opțiune presupune folosirea pubelelor cu roți pentru colectarea deșeurilor. Beneficiile acestei opțiuni sunt:
 - (1) uzare mică a containerelor;
 - (2) manevrare inadecvată a pubelelor;
 - (3) confort îmbunătățit pentru locuitori.
- ✓ *Containere cu roți de 1100 de litri*. Acest sistem permite stocarea unui volum mai mare de deșeuri. Beneficiile includ rezistența containerelor și un confort relativ pentru locuitori. Aceste containere sunt mai greu de manevrat în comparație cu europubelele.
- ✓ *Mini-autogunoiere pentru transfer*. În acest sistem, minibasculantele sunt încărcate în vehiculele de colectare. Sistemul nu favorizează eficiența și calitatea serviciilor.
- ✓ *Colectarea cu vehicule cu remorcă*. Tractoarele cu remorcă sunt o opțiune practică pentru zonele rurale. Sistemul are avantajul accesului pe străzi nepavate, întreținerea și reparațiile ușoare a vehiculelor. Sistemul este mai costisitor decât colectarea cu ajutorul căruțelor trase de cai.
- ✓ *Colectarea selectivă a deșeurilor reciclabile* (inclusiv deșeuri de ambalaje) se poate realiza individual, prin puncte sau centre de colectare. Colectarea individuală se poate realiza fie în amestec, fie pe tip de material, cu excepția hârtiei și cartonului. Hârtia și cartonul, pentru ca au cerințe de calitate impuse de reciclatori vor fi colectate separat.

Managementul si amenajarea teritoriului

Amenajarea teritoriului reprezinta expresia spatiala a politicilor economice, sociale, culturale si ecologice ale societatii.

Amenajarea teritoriului are ca scop principal crearea unui nucleu comun care sa armonizeze politicile economice, sociale, ecologice si culturale, stabilite la nivel national si local, in vederea asigurarii unei dezvoltari echilibrate a diferitelor zone ale tarii, rezultatul final fiind cresterea coeziunii si eficientei relatiilor economice si sociale dintre acestea.

Infrastructura de sanatate

Sănătatea este o componentă extrem de importantă în dezvoltarea unei comunități, iar asistența socială este veriga care face legătura cu persoanele aflate în dificultate.

Asistența medicală este asigurată în comună de un dispensar medical.

Deoarece populația comunei Vacareni se confruntă cu insuficiența asistenței medicale datorată atât unei baze materiale reduse cât și lipsei cadrelor medicale în perioada 2021 – 2027 consiliul local al comunei Vacareni are cuprins în programul de dezvoltare:

- ***Construirea de locuințe de serviciu pentru cadrele medicale, cu scopul stabilirii acestora în comuna Vacareni. Astfel se va putea asigura un serviciu de urgență cu program permanent pentru locuitorii comunei.***
- ***Modernizarea bazei materiale existente și aducerea de noi tehnologii medicale.***
- ***Informatizarea sistemului medical pentru o evidență cât mai bună a bolnavilor cronici.***

SERVICIILE SOCIALE

Starea socială a comunei se referă la asigurarea venitului minim garantat și la prioritățile ce au stat la baza asigurării sub diferite forme a unor condiții de trai și de existență normală pentru persoanele care se află în dificultate , temporar sau pe o perioadă mai lungă de timp. Serviciul public de Asistență Socială realizează măsurile de asistență socială în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu

handicap, precum și a oricăror persoane aflate în nevoie, în conformitate cu legislația în vigoare. Metodologia folosită în cadrul procesului de asistare socială este în conformitate cu legislația în vigoare, efectuându-se anchete sociale, evaluări, monitorizări, situații statistice, planuri de servicii și/sau de protecție pentru copiii pentru care se instituie o măsură de protecție.

Selectarea beneficiarilor de asistență socială se realizează cu participarea altor instituții implicate în activitatea de asistență socială precum: medicul de familie, școala precum și poliția comunei Vacareni și alte autorități. Referitor la ajutoarele sociale acordate în baza Legii nr 416/2001, privind venitul minim garantat, cu modificările și completările ulterioare, au fost efectuate planificări lunare pentru efectuarea zilelor de muncă conform unei programări.

Pentru alinierea comunei la cerințele legislației europene în ceea ce privește asistența socială și pentru evitarea migrației se impune înființarea de unități specializate în acest domeniu.

În perioada 2021 – 2027 consiliul local al comunei Vacareni are cuprins în programul de dezvoltare:

- ***Înființarea serviciului de asistență socială în cadrul Primăriei Vacareni***
- ***Dotarea cu baza materială necesară și asigurarea fondurilor necesare funcționării acestuia***
- ***Înființarea unui centru de zi pentru persoanele aflate în dificultate. Asigurarea spațiului necesar, a bazei materiale și a personalului calificat. Asigurarea fondurilor necesare funcționării în bune condiții***
- ***Înființarea unui centru de formare profesională și calificare pentru persoanele aflate în dificultate***
- ***Modernizarea biroului de asistență socială (conform cerințelor europene) și asigurarea bazei materiale și logistice a acestuia***
- ***Construirea unui spațiu adecvat pentru înființarea unui centru de zi, în vederea asigurării asistenței sociale pentru persoanele dezavantajate***
- ***Asigurarea bazei materiale și logistice, precum și a unui personal calificat cu scopul de a înființa un centru de formare profesională pentru îngrijirea persoanele aflate în dificultate.***

PROTECTIA MEDIULUI

Grija pentru urmărirea evoluției ansamblului de elemente ce constituie mediul înconjurător pornește de la adevărul că resursele naturale planetare sunt limitate și că a contribui la conservarea și refolosirea lor este mai mult decât o bună și necesară practică civică, ea trebuie transformată într-o adevărată politică pentru a menține viața planetei.

În acest context, a fost gândită dezvoltarea durabilă ca o strategie prin care comunitățile să caute căi de dezvoltare economică, într-un mediu înconjurător de siguranță a evoluției normale a vieții locuitorilor și care să aducă chiar beneficii în privința calității acesteia.

În comuna Vacareni calitatea mediului a fost menținută la un nivel ridicat. Astfel singurele probleme de mediu care se pun vizează:

- gestionarea apelor uzate prin construirea de stații de epurare;
- găsirea unor soluții de gestionare a deșeurilor;

Teritoriul comunei Vacareni este ferit de surse de poluare atât a solului, apelor cât și a atmosferei. Principala problemă legată de mediu a comunei Vacareni este gestionarea deșeurilor, deoarece comuna nu dispune de un sistem de colectare, sortare și reciclare a deșeurilor.

În perioada 2021 – 2027 consiliul local al comunei Vacareni are cuprins în programul de dezvoltare :

- ***Realizare stație de epurare pentru apele uzate***
- ***Realizare rețea canalizare***
- ***Extinderea rețelei de alimentare cu apă dotată cu sistem de pompe pentru distribuție și stație de îmbunătățire a calității apei pentru întreaga comună.***
- ***Stabilirea și delimitarea unei suprafețe de teren pe care să fie amplasată o stație de transfer a deșeurilor respectiv dotarea comunității cu mașini de colectare selectivă a deșeurilor.***
- ***Organizarea unei campanii de educare și informare a agenților economici referitor la posibilitățile de reciclare a deșeurilor.***
- ***Organizarea campanii de educare și informare a populației în domeniul gestionării și sortării deșeurilor.***

- *Implementarea unui sistem de management al deeurilor la nivelul teritoriului comunei;*
- *Executia unor perimetre de siguranta sanitara in jurul cimitirelor existente in comuna;*

CAPITOLUL VII

ANALIZA NECESITATILOR PE DOMENII SOCIO-ECONOMICE

Domeniul – CULTURA –TRADITIE/ TIMP LIBER	
Necesitati	<ul style="list-style-type: none">- Un complex sportiv dotat cu sală de sport și un stadion, precum și dotarea acestuia cu baza materială necesară- Înființare parc cu spații de joacă pentru copii și teren de sport acoperit.- Construire Cămin Cultural- Proiectul BIBLIOTECA EUROPEANĂ. Achiziția sau luarea prin donație a unui număr de volume. Dezvoltarea unui program de tip e- biblioteca- Dotarea caminului cultural cu mobilier adecvat si aparatura IT necesare comunicarii cu utilizatorii resurselor.- Extinderea rețelei de internet WI-FI si la nivelul comunei- Club pentru petrecerea timpului liber pentru bătrâni și tineri- Construirea unei biblioteci moderne- Infiintare punct de informare in cadrul Caminului Cultural- Amenajarea bisericii comunei (mochetare, centrala termica, constructii de reabilitare, pictura, etc)- Organizarea de evenimente de genul “Zilele comunei”,- Realizarea de proiecte comune interculturale, campanii anti-discriminare in școala si la întâlniri publice.

	<ul style="list-style-type: none"> - Programe de educație și informare preventivă a membrilor comunității de romi privind relația cu majoritarii, derulate în parteneriat. Mediere comunitară și cooperarea liderilor comunităților de romi cu autoritățile locale.
Domeniul – ARTA	
Necesitati	<ul style="list-style-type: none"> - Revitalizarea tradițiilor și artei populare - Dezvoltarea meșteșugurilor tradiționale locale, creând o nouă industrie alternativă ocupației de bază a populației în agricultură. - Construire, amenajare și dotare muzeul satului. - Dezvoltarea în parteneriat a unor programe de recunoaștere a competențelor pentru ocupații tradiționale și non tradiționale.
Domeniul – EDUCATIE	
Necesitati	<ul style="list-style-type: none"> - Construire Gradinita cu program normal; - Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei la Scoala Gimnaziala Vacareni Comuna Vacareni, Judetul Tulcea - Amenajare și dotare laboratoare școlare (fizica, chimie, biologie, informatica) - Dotarea cu echipament din domeniul tehnologiei informației - IT mobile - Dotarea unităților de învățământ preuniversitar de stat cu echipamente de protecție medicală de tip măști de protecție medicală, dezinfectanți, precum și alte echipamente de acest tip, necesare pentru a preveni răspândirea coronavirusului SARS-Cov-2 - Imbogățirea fondului de carte al bibliotecilor școlare - Orientarea și instruirea elevilor pt. calificări cerute pe piața muncii

	<ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea parteneriatului școală-familie - Desfasurarea de programe de protectia mediului in gradinite si scoli vizand formarea comportamentului si a deprinderilor unui trai ecologic - Constientizarea cadrelor didactice in ceea ce priveste influenta si rolul de formator - Gradinita cu program prelungit - Dotarea scolilor cu mobilier - Reabilitarea si modernizarea școlilor din Comuna (Programul privind creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ). - Asigurarea agentului termic pentru încălzire în sistem centralizat. - Posibilitatea efectuării unei educații rutiere în școli și nu numai - Reorientarea facilă spre noi meserii - Sprijinirea programelor de pregătire “Școală după școală” în parteneriat cu ONG în vederea creșterii gradului de pregătire a elevilor. - Crearea unui program de creștere a atractivității posturilor didactice din comună prin oferirea de condiții avantajoase de stabilire în mediul rural (teren, locuințe de serviciu etc.) - Încurajarea întoarcerii în comună a absolvenților de studii superioare - Crearea postului de mediator școlar sau optimizarea activității acestuia în vederea creșterii accesului la educație a comunităților dezavantajate. - Program de informare în rândul comunității de romi despre importanța educației
--	--

	<p>în rândul copiilor în contextul tradiției române.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sprijinirea programelor de pregătire “A doua șansă” în parteneriat cu școala și cu organizații neguvernamentale, în vederea reducerii numărului de persoane analfabete.
Domeniul – ASISTENȚA SOCIALĂ	
Necesități	<ul style="list-style-type: none"> - Îmbunătățirea serviciului de asistență socială din cadrul primăriei cu asigurarea bazei materiale și a unui spațiu conform standardelor europene - Înființarea unui centru de zi pentru persoane aflate în dificultate, cu asigurarea spațiului necesar, a bazei materiale și a resurselor umane - Crearea de servicii specializate pentru îngrijire la domiciliu - Perfectionarea personalului de specialitate și alocarea resurselor bugetare. - Îmbunătățirea bazei materiale și logistice la nivel rural. - Înființarea unui centru de zi pentru copii cu dizabilități și pentru copii de etnie romă. - Atragerea persoanelor fără locuri de muncă la cursuri de inițiere și perfecționare în domeniul asistenței sociale și îngrijirii persoanelor aflate în dificultate - Crearea de servicii alternative de protecție a tuturor categoriilor defavorizate; - Proiect de asistare socială a mamelor singure - Dezvoltarea programelor de tip “A doua șansă” pentru creșterea șanselor de ocupare prin calificarea la un număr mai mare cursuri de formare profesională. - Atragerea inițiativelor de economie socială, inclusiv prin accesarea fondurilor europene și crearea de locuri de muncă pentru persoanele dezavantajate.

	<p>Informarea angajatorilor despre beneficiile programelor de economie socială.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Încurajarea acțiunilor de voluntariat. - Delegarea administrării serviciilor sociale către alți actori locali (parohii, ONG-uri, etc.)
Domeniul – SERVICII DE SANATATE / PROTECTIA SANATATII	
Necesitati	<ul style="list-style-type: none"> - Înființare punct medical Crucea Rosie în comuna - Modernizarea bazei materiale existente și aducerea de noi tehnologii medicale. - Informatizarea sistemului medical pentru o evidență cât mai bună a bolnavilor cronici. - Crearea unui program de creștere a atractivității posturilor medicale din comună prin oferirea de condiții avantajoase de stabilire în mediul rural (teren, locuințe de serviciu etc.). - Încurajarea întoarcerii în comună a absolvenților de studii superioare - Campanii de informare și educație sanitară derulate de personalul medical. - Campanii de vaccinare și control medical periodic derulate de medicul de familie. - Asigurarea de către Consiliul Local a transportului personalului medical la domiciliul persoanelor aflate în imposibilitatea de deplasare. Sprijinirea în parteneriat a programelor de asistent personal și îngrijire la domiciliu. - Crearea în parteneriat cu alte comune a unui cabinet mobil de stomatologie la nivel de microregiune.
Domeniul – ORDINE SI SIGURANTA	

Necesitati	<ul style="list-style-type: none"> - Campanii de educatie a populatiei in spiritul respectarii legii - Lipsa unui serviciu modern pentru situatii de urgenta - Achizitionarea si implementarea unui sistem de supraveghere stradal in vederea cresterii sigurantei cetatenilor si prevenirii criminalitatii
Domeniul – LOCUINTE	
Necesitati	<ul style="list-style-type: none"> - Intocmirea studiilor topografice ale comunei - Dotarea serviciului de urbanism cu soft necesar pentru buna desfasurare a activitatilor de urbanism, aparat de masuratori cadastru, GPS, aparatura informatica performanta si sistem de imprimare A2 - Actiune educativa de constientizare a locuitorilor cu privire la exigentele conditiilor de locuit; - Constientizarea populatiei asupra respectarii disciplinei in constructii si respectarii reglementarilor impuse prin PUG; - Dotarea serviciului de urbanism in cadrul Primariei. - Achizitionarea de tehnologie si logistica specifica domeniului
Domeniul – AGRICULTURA / CRESTEREA ANIMALELOR	
Necesitati	<ul style="list-style-type: none"> - Reabilitarea cailor de acces catre fermele agricole, refacerea infrastructurii de acces catre obiective non agricole cu scopul de a inlesni acestora accesul catre piata libera, facilitarea comertului si accesul consumatorului direct catre producatorul agricol - Crearea unor parteneriate intre fermieri si UAT pentru promovarea producatorilor din zona si pentru crearea infrastructurilor de valorificare a produselor

	<ul style="list-style-type: none"> - Modernizarea fermelor prin re tehnologizare; - Creșterea calității terenurilor agricole; - Dezvoltarea managementului fermelor; - Încurajarea dezvoltării microfermelor (Crearea și îmbunătățirea infrastructurii fermelor) - Retehnologizarea echipamentelor în vederea atingerii standardelor impuse de U.E. - Informare și consultanță privind accesarea programelor de dezvoltare rurală și a fondurilor gestionate de Ministerul Agriculturii. Crearea unui birou de informare și consultanță agricolă. - Încurajarea folosirii de semințe selecționate și de materiale seminal, calitativ superioare și omologate în C.E., în cadrul microfermelor. - Dezvoltarea de programe de calificare a persoanelor în managementul și marketingul fermelor mici, tehnologiilor agricole etc.. - Activități de instruire profesională în agricultură și acordarea de servicii de consultanță. - Stimularea și sprijinirea constituirii și funcționării grupurilor de producători. - Infiintarea de exploatații agricole pentru culturi performante. - Necesitatea îmbunătățirii performanței exploatațiilor agricole și atingerea performanțelor de producție.
Domeniul – INDUSTRIE	
Necesitati	<ul style="list-style-type: none"> - Publicarea tuturor informațiilor referitoare la dezvoltarea afacerilor în ziarul local

	<ul style="list-style-type: none"> - Actualizarea permanentă a site-ului Primăriei comunei Vacareni pentru informare și consultanță on-line - Atragerea de investitori straini pentru înființarea de noi IMM-uri în domeniul micilor meșteșuguri tradiționale. - Crearea de parteneriate public-private pentru exploatarea eficientă a resurselor naturale ale comunei. - Retehnologizarea unităților economice existente prin informarea mediului de afaceri referitor la posibilitățile de accesare a unor surse de finanțare externe. - Fixarea prin PUZ a unei zone de intravilan destinate amplasamentelor industriale; asigurarea cu utilitati si cai de acces
Domeniul – AFACERI / SERVICII	
Necesitati	<ul style="list-style-type: none"> - Proiectul INVESTEȘTE ÎN COMUNA Vacareni, prin care se urmărește atragerea unui număr de 10 investitori în sectorul non-agricol. - Refacerea PUG și punerea la dispoziția investitorilor de terenuri pentru parcuri industriale. - Derularea în parteneriat a unor cursuri de dezvoltare a afacerilor, management și marketing al afacerilor mic. Crearea în parteneriat a unui birou de informare si consultare în antreprenariat. - Proiectul BIROU DE INFORMARE ȘI CONSULTANȚĂ PENTRU AFACERI. Informare și consultanță privind accesarea programelor de dezvoltare a IMM. - Acordarea de facilități fiscale pentru întreprinzători. - Stimularea inițiativelor locale de creare de locuri de muncă prin facilități, burse,

	<p>cursuri de antreprenoriat pentru cetățeni.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Infiintare diverse puncte locale absolut necesare: reparatii electrocasnice, croitorie, sectie tesatorie, sectie tricotaje, etc.; - Atragerea de fonduri de investiții la nivelul comunei pentru înființarea de noi IMM-uri și microintreprinderi în domeniul micului mobilier și al obiectelor tradiționale. - Retehnologizarea unităților economice existente prin informarea mediului de afaceri referitor la posibilitățile de accesare a unor surse de finanțare externe. - Sensibilizarea mediului de afaceri în scopul creșterii productivității muncii prin calificarea la locul de muncă a personalului angajat - Actualizarea permanenta a site-ului Primăriei Vacareni pentru accesarea mai ușoară a informațiilor de interes pentru mediul de afaceri și pentru populație.
Domeniul – TURISM / AGROTURISM	
Necesitati	<ul style="list-style-type: none"> - Organizarea în parteneriat de cursuri de calificare în managementul pensiunilor agroturistice. - Organizarea de schimburi de experiență cu alte comune în domeniul agroturismului. - Identificarea și mediatizarea zonelor naturale cu potențial turistic - Dezvoltarea turismului cu specific rural și a infrastructurii de agrement - Crearea de parteneriate public-private pentru exploatarea eficientă a resurselor turistice ale comunei, prin inființarea unor circuite turistice pentru adulți și copiii. - Amenajarea obiectivelor turistice naturale, prin construirea de drumuri de acces,

	<p>trasee turistice marcate, amenajări specifice zonei, etc.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Promovarea unei politici de susținere a întreprinzătorilor din domeniul turistic - Revitalizarea tradițiilor și artei populare; - Editarea de publicații promoționale și materiale audio-video și distribuirea acestora în media turistică, inclusiv pe plan internațional. - Promovarea turismului ecologic - Identificarea potențialilor investitori în turism/agroturism și atragerea lor în comuna; - Informare permanentă, asistență și accesarea fondurilor interne și externe disponibile;
Domeniul – TEHNICO - EDILITAR	
Necesitati	<ul style="list-style-type: none"> - Înființarea serviciului de evidență persoanelor asigurarea unui spațiu adecvat, a bazei materiale, a resurselor umane. - Dezvoltarea serviciului pentru intervenții în situații de urgență și calamități. - Asigurarea sistemului integrat de alarmare și prevenire a dezastrelor. - Utilizarea serviciilor de voluntariat - Modernizarea bazei materiale a primăriei și a sediului acesteia - Înființarea unei societăți de gospodărie comunală în parteneriat public-privat - Înființarea unui centru de comunicare și informare dotat cu aparatura și logistica necesară, pentru facilitarea accesului la informații, atât individual în săli de lectură și documentare, cât și organizat în sala de conferințe special amenajată - Dotarea cu o autospecială pentru stingerea incendiilor

	<ul style="list-style-type: none"> - Achiziționarea și implementarea unui sistem de supraveghere stradal în vederea creșterii siguranței cetățenilor și prevenirii criminalității - Achiziționarea de utilaje pentru întreținerea și dezăpezirea drumurilor comunale și sătești - Întocmirea studiilor topografice ale comunei - Dotarea serviciului de urbanism cu soft necesar pentru buna desfășurare a activităților de urbanism, aparat de măsurători cadastru, GPS, aparatură informatică performantă și sistem de imprimare A2 - Infrastructura fizică rutieră precară, cea mai mare parte a drumurilor comunale fiind nemodernizate; - Numărul redus al gospodăriilor conectate la rețelele de apă potabilă, - Lipsa rețelei de canalizare și gaz metan; - Program de constientizare a cetatenilor cu privire la necesitatea racordarii la rețeaua edilitara pentru eliminarea expunerii la poluare si agenti patogeni - Programe de educatie pentru consumuri energetice - Proiecte de asociere a culturilor agricole cu valorificarea energetica a produselor agricole. - Extinderea de spații verzi în comună
Domeniul – ENERGETIC	
Necesitati	<ul style="list-style-type: none"> - Înlocuirea posturilor TRFO existente subdimensionate - Înlocuirea rețelelor electrice învechite și uzate - Înlocuirea stâlpilor din lemn cu stâlpi din beton

	<ul style="list-style-type: none"> - Extinderea rețelei de energie electrică - Extindere rețea iluminat public stradal - Racordarea la rețeaua electrică a gospodăriilor neracordate - Alimentarea cu gaze naturale a comunei - Utilizarea energiilor alternative - Centrală pe energie solară pentru asigurarea agentului termic în centrul comunei - Centrală eoliană în zonele cu potențial
Domeniul –TRANSPORT	
Necesitati	<ul style="list-style-type: none"> - Asfaltare drumuri comunale și sătești - Amenajare parcare - Reabilitarea drumurilor agricole - Reabilitarea infrastructurii de transport pentru creșterea siguranței în circulația publică și asigurarea liberei deplasări a cetățenilor - Promovarea transportului de persoane și de marfa din zonă în rândul transportatorilor locali
Domeniul – MANAGEMENTUL TERITORIULUI	
Necesitati	<ul style="list-style-type: none"> - Crearea unei mentalități de abordare a vieții sociale și economice locale în care teritoriul constituie o resursă; - Completare și finalizare studii și cercetări privind zona teritoriului pe criterii de potențial economic, social, ecologic, tehnologic și crearea parghiilor necesare de valorificare a acestui potențial - Definitivarea reconstituirii proprietății asupra terenurilor și clădirilor;

	<ul style="list-style-type: none"> - Adoptarea unui concept european de organizare teritoriala pentru imbunatatirea conditiilor de dezvoltare regionala;
Domeniul – AMENAJAREA TERITORIULUI	
Necesitati	<ul style="list-style-type: none"> - Zonarea terenurilor agricole pentru adaptare la sisteme moderne de valorificare si asigurare acces; - Intocmirea si actualizarea permanenta a unei baze de date privind situatia teritoriului; - Necesitatea înființării de perdele de protecție a solului, căilor de transport și așezărilor umane
Domeniul – MEDIU	
Necesitati	<ul style="list-style-type: none"> - Realizare rețea canalizare - Realizare stație de epurare - Crearea unei gropi ecologice la nivelul comunei. - Inițierea unui program de evaluare permanentă a calității apei. - Extinderea rețelei de apă a comunei. - Derularea de acțiuni de ecologizare a spațiilor publice și private de pe teritoriul comunei prin programe colective de voluntariat. Aplicarea de sancțiuni legale privind încălcarea legislației de mediu. - Informarea și sprijinirea producătorilor agricoli pentru utilizarea metodelor nepoluante, de combatere a eroziunii solului și de refacere a terenurilor agricole. - Decolmatări ale șanțurilor de scurgere. - Plasarea de parazăpezi și plantarea de vegetație de protecție la marginea

	<p>drumurilor și a zonelor locuibile vulnerabile.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Derularea de acțiuni de informare și educare privind necesitatea unui mediu curat în școli și în adunări publice. - Construirea unei stații de colectare și sortare a deșeurilor - Identificarea surselor de poluare și a stadiului de afectare a mediului înconjurător; - Implementare unor ore de educație ecologică în grădinițe și școli pentru formarea comportamentului și a deprinderilor față de mediu; - Monitorizarea gradului de poluare a aerului, solului și apei (proiect privind identificarea durității apei care prezintă nitriti și nitrați în cantități considerabile); - Soluții de stopare a poluării și proiecte de restaurare ecologică; - Program de ecologizare a activităților gospodărești pentru eliminarea surselor de poluare a aerului, apei și solului; - Program de conștientizare a populației comunei asupra riscurilor de expunere la poluare și a măsurilor de evitarea poluării mediului înconjurător; - Organizarea societății civile pentru promovarea conceptelor ecologice
Domeniul – UTILIZAREA RESURSELOR NATURALE	
Necesități	<ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea unei campanii de conștientizare a populației cu privire la gestionarea durabilă a resurselor locale; - Program educație consumuri energetice prin schimburi de experiență cu alte state - Promovarea unei politici de încurajare a activităților de exploatare a resurselor regenerabile; - Proiect de educație și transfer de cunoștințe cu privire la conceptul de dezvoltare

	<p>durabila si a raportului nevoi/ resurse;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Necesitatea conceperii unor scheme de agro-mediu climă, care să conducă la economisirea apei, crescând retenția apei în subsol. - În comuna Vacareni există o gamă variabilă de resurse de energie regenerabilă provenită din agricultură dar aceste resurse nu sunt valorificate la nivelul posibilităților.
Domeniul – MANAGEMENTUL INTEGRAT AL DESEURILOR	
Necesitati	<ul style="list-style-type: none"> - Platforme ecologice pentru colectare gunoi - Educarea populatiei cu privire la necesitatea si modul de gestionare a deseurilor menajere solide - Crearea infrastructurii locale de colectare si depozitare intermediara a deseurilor solide - Organizarea societatii civile pentru promovarea conceptelor moderne de gestionare a deseurilor - Educatia ecologica trebuie promovata la toate nivelurile - Organizarea societatii civile pentru promovarea conceptelor moderne de gestionare a deseurilor - Educatia ecologica trebuie promovata la toate nivelurile
Domeniul – SPATII VERZI	
Necesitati	<ul style="list-style-type: none"> - Reabilitarea spatiilor de joaca pentru copii, in special la gradinita; - Amenajarea de trotuare/ alei pietonale in fata locuintelor de-a lungul drumurilor de acces;

	<ul style="list-style-type: none"> - Realizarea de parcare prin delimitarea clara a locatia prin PUZ; - Program de constientizare si educare a populatiei la toate nivelurile de varsta.
Domeniul – ADMINISTRATIE	
Necesitati	<ul style="list-style-type: none"> - Dotare sediu primarie; - Achizitia unei autospeciale noi pentru serviciul de pompieri, asigurarea de rezervoare de apă și modernizare integral a sediului SVSU; organizarea de remize PSI. - Participarea la Programe de instruire privind angajații administrației publice locale, în special pe aspecte care țin de accesarea și managementul proiectelor europene. Crearea unei unități de proiecte la nivelul primăriei, în parteneriat cu investitori și ONG-uri, în vederea acoperirii a 75% din necesarul pentru finanțarea proiectelor. Participare la unele programe naționale și internaționale pentru dezvoltarea capacității administrației publice locale și a serviciilor publice. - Simplificarea procedurilor la nivelul primăriei din perspectiva birocrăției actuale a serviciilor oferite cetățenilor. - Crearea unui birou de informare și consultanță privind fondurile europene, în parteneriat cu ONG. - Extinderea parteneriatului cu alte comune și în microregiuni în cadrul programului LEADER și a altor formule. - Extinderea parteneriatelor cu ONG pentru servicii specializate sau integrate asigurate cetățenilor.

	<ul style="list-style-type: none"> - Organizarea trimestrială de întâlniri de informare și dezbateri publică. Atragerea cetățenilor în procesul de decizie de la nivel local. Încurajarea programelor de acces la informații, transparență, consultare și implicare în deciziile locale. Informarea, consultarea și dezbateri proiectelor strategice. - Aplicarea regulilor transparenței și publicare pe site-ul comunei a tuturor anunțurilor de licitații publice și a modului de utilizare a bugetului. Organizarea de dezbateri publice la nivel locale despre combaterea corupției. Respectarea prevederilor legislației anti-corupție. Descurajarea corupției la nivel local prin crearea unei cutii de sesizări și reclamații și publicarea numerelor de telefon anticorupție. - Dotari IT; - Programe de perfecționare IT a personalului propriu pentru mentinerea inregistrarilor (cadastru, taxe si impozite, etc.); - Crearea de parteneriate cu furnizori autorizati de FPC, pentru organizarea cursuri de formare profesionala in urmatoarele ocupatii: <ul style="list-style-type: none"> ✓ IT ✓ Agricultori/fermieri ✓ Apicultori ✓ Lucrator in agroturism ✓ Administrator pensiune turistica ✓ Ghid turistic - Incheierea de parteneriate public private pentru exploatarea /valorificarea unor
--	---

	<p>resurse locale din patrimoniul public</p> <ul style="list-style-type: none">- Dezvoltarea sistemelor de comunicare cu comunitatea pentru a permite implicarea acestora in luarea deciziilor la nivel comunitar;
--	--

CAPITOLUL VIII

ANALIZA PUNCTELOR TARI, A PUNCTELOR SLABE, OPORTUNITATI SI AMENINTARI LA NIVELUL COMUNEI VACARENI

- ANALIZA SWOT -

ASPECTE GENERALE	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none">✓ Resurse naturale importante exista pe raza comunei (terenuri agricole, conditii bune de crestere a animalelor, potential fotovoltaic, soluri foarte propice pentru agricultura);✓ forta de munca ieftina;✓ grad de poluare redus datorita inexistentei agentilor economici poluatori (cu exceptia poluarii rezultate in urma activitatilor gospodaresti si a cresterii animalelor)✓ comuna este electrificata (racord gospodarii si iluminat public stradal)✓ comuna este racordata la reseaua de apa✓ efectiv crescut de animale in gospodarii;✓ zona favorabila activitatilor economice,✓ gradul de interventie al omului in mediul inconjurator este redusa✓ accesarea de fonduri cu finantare europeana, destinate zonelor rurale.	<ul style="list-style-type: none">✓ Insuficienta dezvoltare a infrastructurii de utilitati: apa, lipsa retelei de gaz metan si canalizare, etc✓ Necesitatea imbunatatirii domeniului asistentei sociale si al sanatatii;✓ Fenomenul migratiei este semnificativ motiv pentru care populatia este imbatranita;✓ Unii membrii ai comunitatii locuiesc in conditii necorespunzatoare;✓ Buget redus al Primariei;✓ activitati economice si industriale derulate la viteza mult prea redusa fata de nivelul regional, national ori cel desirabil la nivel de Uniune;✓ servicii insuficient dezvoltate pentru populatie;✓ Necesitatea existentei unor actori locali care sa preia unele din sarcinile administratiei;✓ Saracia naste probleme sociale semnificative;✓ absenta fondurilor de start pentru

	<p>demararea afacerilor;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ acces redus la rețeaua de telefonie fixă, telefonie mobilă și internet; ✓ Trendul demografic negativ
OPORTUNITATI	AMENINTARI
<ul style="list-style-type: none"> ✓ șansa de dezvoltare echilibrată a regiunilor; ✓ resursele naturale bogate dau potențial de creștere activității economice; ✓ potențiale surse de finanțare externe, fonduri diverse de restructurare a administrației, de dezvoltare rurală, de coeziune), etc. ✓ existența forței de muncă pe plan local oferă posibilități de atragere a investitorilor; ✓ așezarea geografică favorizează dezvoltarea anumitor ramuri economice (ex. industrie, creșterea animalelor, agricultură, turism, etc.) ✓ posibilitatea accesării pieței europene 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ necesitatea investițiilor financiare mari în proiecte care vizează creșterea animalelor, turism, industrie, agricultură; ✓ fenomenul migrației populației tinere către alte zone; ✓ absența personalului calificat în domeniul atragerii finanțării nerambursabile; ✓ buget redus care pune primăria în imposibilitatea asigurării cofinanțării.
DOMENIUL – CULTURA	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Existența unui nivel moderat al activităților culturale pe raza comunei: datinile și obiceiurile tradiționale cu ocazia marilor sărbători de peste an, arta și meșteșug local; ✓ implicarea activă a populației comunei 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ discrepante serioase între cerințele europene și starea efectivă a infrastructurii fizice; necesitatea investițiilor pentru a corespunde standardelor; ✓ buget insuficient pentru a răspunde

<p>in activitatile culturale;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Zilele comunei, festivaluri și alte evenimente de interes local și regional. ✓ Existenta unui operator TV cablu - local 	<p>nevoilor culturale;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ lipsa personalului calificat capabil sa elaboreze proiecte/ programe pentru accesarea de fonduri nerambursabile in domeniul culturii si artei; ✓ Dezinteresul local, absența resurselor pentru promovarea identității locale prin sport și evenimente culturale ✓ Absența unei identități locale puternice ✓ Numărul mic al manifestărilor cu scop caritabil; ✓ Lipsa unei baze sportive multifunctionale la nivelul comunei.
OPORTUNITATI	AMENINTARI
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Existenta fondurilor care asigura finantari pentru cultura si arta in mediul rural (program de reabilitare a caminelor culturale prin Ministerul Culturii); ✓ fondurile pentru cultura vor trece in administrarea comunitatilor locale; ✓ existenta unor spatii care ar putea fi folosite pentru activitati culturale; ✓ reactivarea a valorilor de cultura si arta populara prin organizarea de evenimente si manifestari culturale; ✓ activitatile traditionale au potential economic ce ar putea fi valorificat; ✓ mentionarea in PUG a masurilor ce trebuie intreprinse; ✓ Valorificarea la maxim a tradițiilor și 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ fenomenul migratiei tinerilor ori a persoanelor cu grad de scolarizare ridicat catre zone si slujbe mai bine platite; ✓ globalizarea si modernismul asociat influenteaza negativ modul de viata al populatiei rurale; ✓ activitatile cu specific local ar putea fi alterate de evolutia tehnologica; ✓ talentele locale migreaza catre centrele culturale consacrate; ✓ Pierderea interesului pentru obiceiurile și evenimentele tradiționale ✓ Bugetul scăzut pentru susținerea evenimentelor culturale și sportive ✓ Insuficientă susținere a vieții culturale de către societatea civilă;

<p>culturii;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Promovarea internațională a tradițiilor locale; ✓ Promovarea de la vârste fragede a valorilor și tradițiilor; ✓ Organizarea de spectacole cu scop caritabil; ✓ Construirea unui centru sportiv in asociatie cu comunele limitrofe; ✓ Acordarea unor facilități fiscale celor ce sponsorizează activitățile sportive, și cultural-artistice; ✓ Încurajarea tinerilor pentru sportul de performanță. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Slaba implicare a autorităților locale în sprijinirea activităților cultural-artistice și sportive; ✓ Diminuarea în și mai mare măsură a interesului tinerilor pentru cultură, artă, tradiții și sport.
DOMENIUL - EDUCATIE	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Existenta infrastructurii fizice pentru invatamant: ✓ Rata alfabetizării adulților este 98 %; ✓ Încurajarea învățământului în limbi străine și promovarea lui la toate nivelurile începând de la gradiniță; ✓ Buna pregătire a cadrelor didactice din învățământ; ✓ Scolile sunt dotate cu rețea de calculatoare performante si sunt conectate la Internet partial 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Nu exista cabinet de consiliere psihopedagogica ✓ Infrastructura de învățământ preșcolar și școlar insuficient dimensionată. ✓ Lipsa dotărilor utilitare la toate unitățile de învățământ. ✓ fenomenul abandonului scolar; ✓ lipsa conditiilor necesare care sa atraga si sa mentina personalul calificat pe raza comunei; ✓ fondurile insuficiente pentru a acoperi toata plaja de necesitati.
OPORTUNITATI	AMENINTARI
<ul style="list-style-type: none"> ✓ posibilitatea modernizarii infrastructurii si a bazei materiale prin 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ lipsa unei armonizari a nivelului de educatie si a procesului in care aceasta

<p>finantari guvernamentale pentru invatamant in mediul rural (program de reabilitare a scolilor prin Ministerul Educatiei);</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ fondurile pentru invatamant vor trece in administrarea comunitatilor locale; ✓ programe specific existente pentru dezvoltarea resurselor umane; ✓ finanțări guvernamentale pentru învățământ în mediul rural; ✓ fonduri comunitare alocate sprijinirii educației și formării profesionale, pentru perioada 2021-2027 ✓ Modernizarea sălilor de sport existente și construirea altora noi; ✓ Continuarea proceselor de dotare a școlilor din comuna; ✓ Preocuparea tot mai accentuată pentru colaborarea cu școli și licee din străinătate în vederea organizării de acțiuni comune; ✓ Programe de educație a adulților și de formare profesională ✓ Dezvoltarea de programe de tip “Șansa a doua” și “ Școală după școală”; ✓ Programul privind creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ 	<p>se face fata de alte comunitati europene similare;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ fenomenul migrației tinerilor ori a persoanelor cu grad de scolarizare ridicat catre zone si slujbe mai bine platite; ✓ lipsa personalului calificat capabil sa elaboreze proiecte/ programe pentru accesarea de fonduri nerambursabile in domeniul educatiei; ✓ sistemul educational are un cadru legal instabil ✓ lipsa surselor necesare privind asigurarea cofinanțării pentru proiectele de infrastructură în învățământ și cultură; ✓ lipsa fondului locativ pentru stabilizarea personalului didactic în comună; ✓ continuarea procesului de scădere a populației școlare din învățământul primar și gimnazial ca efect direct a reducerii sporului natural; ✓ creșterea numărului de copii cu părinți plecați la muncă în străinătate. ✓ Atractivitatea scăzută a mediului rural pentru cadrele didactice ✓ Migrația personalului didactic de la sat la oraș ✓ Scăderea interesului adolescenților fata de studiile universitare;
---	--

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Subestimarea problemelor sistemului educațional preuniversitar duce la demotivarea personalului didactic.
DOMENIUL – ASISTENȚA SOCIALĂ ȘI OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Existența unei forțe de muncă calificată (preponderent pentru agricultură, confecții textile, industrie alimentară, etc); ✓ Existența Programelor de formare continuă și de învățământ la distanță; ✓ Existența programelor de formare și reconversie profesională; ✓ Inexistența unor diferențe majore între tendințele ocupaționale pentru bărbați și femei; ✓ Creșterea interesului populației din comuna Vacareni și a autorităților publice locale pentru formare profesională continuă; ✓ Spor natural pozitiv. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Neindeplinirea efectivului necesar de personal calificat în servicii sociale; ✓ lipsa actorilor locali capabili să presteze sau să preia responsabilitatea unor servicii sociale; ✓ absența programelor de susținere și încurajarea reintegrării active pe piața muncii; ✓ buget redus la nivel local pentru servicii sociale; ✓ Nivel ridicat al sărăciei în regiunea Sud-Est în comparație cu celelalte regiuni de dezvoltare din România, respectiv 40,7%; ✓ Grad ridicat al populației ocupate în agricultură: 70 %; ✓ Absența unei redistribuiri a populației ocupate dinspre agricultură spre servicii și industrie; ✓ Lipsa pe teritoriul comunei a unor centre de consiliere și de ajutorare a femeilor și copiilor supuși violenței domestice; ✓ Lipsa unor centre de servicii integrate de consultanță pentru persoane ce se auto-întrețin;

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Număr mic de persoane angrenate în cursuri de calificare/recalificare ✓ Decalaj între pregătirea oferită de școală și cerințele pieței muncii; ✓ Migrarea, în ultimii ani a tinerilor în orașe din țară, care le oferă mai multe oportunități; ✓ Incapacitatea reținerii în comuna a forței de muncă înalt calificată ; ✓ Nu predomina forța de muncă tânără; ✓ Inexistenta unui camin social in comuna.
OPORTUNITATI	AMENINTARI
<ul style="list-style-type: none"> ✓ infrastructura existenta sa serveasca ca spatii pentru furnizarea de servicii sociale in urma lucrarilor de reabilitare si modernizare absolut necesare; ✓ existenta de spatii excedentare la nivel de comuna; ✓ politici sociale de sustinere din partea UE; ✓ oportunitati de finantare nerambursabila prin fonduri guvernamentale si prin fonduri structurale POS DRU, PO Regional si PO Dezvoltare Rurala ✓ Programe Operationale Sectoriale pe Resurse Umane; ✓ Programe guvernamentale sprijin pentru încadrarea șomerilor; ✓ Orientarea programelor spre 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ neindeplinirea standardelor in domeniul asistentei sociale ✓ scopul serviciilor de asistenta sociala este gresit interpretat; ✓ buget insuficient pentru activitati sociale si pentru cofinantarea proiectelor sociale potientiale a fi finantate cu fonduri UE; ✓ Migratia fortei de munca calificate spre alte regiuni sau in alte state; ✓ Numarul mare de salariati din intreprinderile mari care prin restructurare ar putea exercita presiuni pe piata muncii; ✓ Slaba capacitate a firmelor de consultanta din regiune, cu efecte negative asupra cheltuirii fondurilor comunitare;

<p>specializări în domeniile cerute de piața forței de muncă;</p> <p>✓ Fonduri alocate de către UE pentru dezvoltarea Resurselor Umane.</p>	<p>✓ Creșterea infractionalității din cauza nepregătirii și neutilizării corespunzătoare a forței de muncă prin programe de integrare pe piața muncii.</p>
DOMENIUL - SANATATE	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<p>✓ 1 Dispensar de medicina generala de familie;</p> <p>✓ existenta personalului calificat pentru furnizarea de servicii in domeniul sanatatii</p> <p>✓ acces direct la informatii datorita liniilor de comunicatii existente;</p> <p>✓ Dezvoltarea sectorului privat în domeniul sănătății;</p>	<p>✓ necesitățile populației la nivelul întregii comune nu pot fi acoperite de actuala infrastructura de sanatate;</p> <p>✓ dotari materiale vechi si insuficiente;</p> <p>✓ personalului medical insuficient;</p> <p>✓ mediului rural este ocolit de specialistii in domeniu;</p> <p>✓ nu exista un program de monitorizare si control a factorilor de risc pentru sanatatea populatiei locale;</p> <p>✓ populatia trateaza cu indiferenta adoptarea unui mod de viata sanatos;</p> <p>✓ fonduri insuficiente</p> <p>✓ Costul mediu al spitalizării ridicat în sectorul public;</p> <p>✓ Starea precară din punct de vedere tehnic și material din unele spitale aflate in orasele din apropierea comunei;</p> <p>✓ Slaba profilaxie</p> <p>✓ Insuficienta preocupare pentru procurarea de fonduri extrabugetare.</p>
OPORTUNITATI	AMENINTARI
<p>✓ Programe de finanțare în domeniul medierii sanitare</p>	<p>✓ standard neindeplinite in domeniul sanatatii;</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Programe de educație sanitară la nivel național ✓ Crearea unui centru de sănătate privat sau in parteneriat public-privat; ✓ Dezvoltarea sistemului de asigurări private de sanatate; ✓ Continuarea procesului de modernizare și re tehnologizarea unităților de profil existente in orasele din apropierea comunei; ✓ Distribuirea mai eficientă a banilor proveniți de la CAS. ✓ modernizarea si dotarea la standarde UE a infrastructurii de sanatate; ✓ informarea si constientizarea populatiei cu privire la adoptarea unui mod de viata sanatos prin promovarea principiilor naturiste; ✓ oportunitati de finantare nerambursabila prin fonduri guvernamentale si prin fonduri structurale POS DRU, PO Regional si PO Dezvoltare Rurala 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ folosirea ineficienta a dotarilor; ✓ lipsa personalului calificat capabil sa elaboreze proiecte/ programe pentru accesarea de fonduri nerambursabile in domeniul sanatatii; ✓ absenta fondurilor pentru cofinantarea proiectelor potentiale a fi finantate cu fonduri UE ✓ Grad redus de autonomie privind politica de sănătate la nivel local ✓ Migrația medicilor spre oraș ✓ Costul ridicat al serviciilor medicale ✓ Creșterea numărului de probleme medicale ca urmare a procesului de îmbătrânire a populației; ✓ Creșterea numărului de îmbolnăviri datorate degradării factorilor de mediu
DOMENIUL – LOCUINTE SI DOTARI	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Starea fizica a constructiilor este buna in proportie de 70% si medie in procent de 27%; ✓ Accesul populatiei la informatii privind la codul constructiilor si la exigentele conditiilor de locuit; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Conditiiile de locuit neconforme exigentelor actuale; ✓ Locuitorii nu au banii necesari pentru aplicarea noilor standarde si utilizarea facilitatilor actuale de locuit; ✓ Discrepante mari intre diversele

<ul style="list-style-type: none"> ✓ specialist tehnic in cadrul primariei, in acest domeniu; ✓ acces la telefonie fixa, mobila, TV, internet, WI-FI ; 	<p>categoria sociale;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ politicile moderne de urbanism sunt insuficient promovate; ✓ lipsa spatiilor de tip ANL care sa ofere conditiile necesare pentru atragerea si mentinerea personalului calificat in comuna; ✓ insuficienta dotarilor IT in contextul evolutiei tehnologice actuale
OPORTUNITATI	AMENINTARI
<ul style="list-style-type: none"> ✓ posibilitatea cresterii standardului de viata prin imbunatatirea conditiilor de locuit; ✓ existenta materialelor si tehnologiilor noi pentru constructii; ✓ oportunitati de finantare prin fonduri guvernamentale privind investitii imobiliare 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Renuntarea la arhitectura traditionala; ✓ Utilizarea neadecvata si ineficienta a materialelor moderne de constructie; ✓ Lipsa experientei in gestionarea fondurilor pentru constructii
DOMENIUL – AGRICULTURA	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ✓ suprafata agricola importanta ✓ Solul prezinta conditii pedoclimatice favorabile cultivarii plantelor tehnice si cresterii animalelor; ✓ procentul mare din suprafata agricola il detin gospodariile populatiei respectiv fermele de subzistenta; ✓ suprafata cultivata in sistem ecologic ✓ terenul arabil fiind favorabil pentru agricultura, se cultiva grau, secara, porumb, floarea soarelui, cartofi, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ mostenire rurala saraca privind patrimoniul natural, cultural, material si imaterial. Nu exista lucratori independenti sau organizate in asociații și/sau cooperatii meșteșugărești; ✓ inexistenta unor unitati de procesare modernizate la nivelul standardelor europene ✓ gradul de mecanizare foarte scazut nu permite o agricultura performanta;

<p>legume, etc.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ există potențial de înființare de ferme de bovine și ovine în sistemul de asociere; ✓ solul este favorabil pentru înființarea de livezi cu pomi fructiferi; ✓ tradiție în creșterea animalelor; ✓ sectorul zootehnic în continuă creștere; ✓ existența unui punct de însămânțare artificială precum și un medic veterinar, care asigură sănătatea animalelor, pe teritoriul comunei. ✓ Grad ridicat de accesare a fondurilor nerambursabile în domeniul zootehniei; ✓ În condițiile unei mecanizări corespunzătoare și a existenței condițiilor climatice și de sol favorabile, agricultura poate deveni un domeniu competitiv; ✓ Existența condițiilor prielnice pentru înființarea de ferme de ovine, bovine, pasări și fabrici de nutrețuri combinate; ✓ potențialul de prelucrare primară și avansată a produselor agricole și animale 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ majoritatea suprafețelor de teren sunt prelucrate prin practici agricole tradiționale cu eficiență redusă; ✓ numărul mare de exploatații agricole de mici dimensiuni, cu terenuri fărâmițate în ferme mici sistem de irigații neadaptat cerințelor agriculturii; ✓ sistemul de colectare, depozitare și valorificare a produselor agricole insuficient dezvoltate și acces neorganizat al fermierilor mici pe piață; ✓ nivelul scăzut al educației și al formării profesionale în agricultură; ✓ nivelul scăzut al productivității și eficienței în agricultură; ✓ numărul mare de agricultori vârstnici; ✓ sistem de consultanță insuficient dezvoltat și neadaptat cerințelor pieței și micilor fermieri sau tinerilor fermieri; ✓ dotarea tehnică scăzută și de slabă calitate în domeniile agricol, forestier și al industriei alimentare; ✓ nivelul scăzut al forței de muncă angajată în activitate non-agricolă (sector terțiar); ✓ inexistența unui centru de primire-predare a produselor din carne și lactate;
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ inexistența unui centru de primire-predare a cerealelor; ✓ lipsa existenței unei brutării; ✓ necesitatea înființării unei fabrici de prelucrare a produselor lactate; ✓ activități non-agricole slab dezvoltate în special meșteșugurile tradiționale și artisanale; ✓ amenajarea a două heleștee pentru piscicultură; ✓ capacități de producție insuficiente pentru procesarea materiilor prime din agricultură. ✓ Competitivitate scazuta a produselor agroalimentare; ✓ Agricultura este slab mecanizata si implicit productivitatea este scazuta; ✓ Investitii insuficiente in agricultura; ✓ Abandonul unor suprafete agricole, in special al pasunilor; ✓ Lipsa unui sistem centralizat de desfacere a produselor agricole; ✓ Forta de munca imbatranita pentru agricultura; ✓ Lipsa specialistilor in agricultura si zootehnie; ✓ Gradul redus de competitivitate al fermelor de pe raza comunei ✓ Număr mare de exploatații agricole mici, de terenuri fărâmițate în ferme de subzistență.
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Sistem de irigații neadaptat cerințelor agricultorilor. ✓ Sistem de colectare, depozitare și valorificare a produselor agricole insuficient dezvoltat. ✓ Nivelul scăzut al educației și formării profesionale în agricultură și silvicultură. ✓ Dotarea tehnică foarte scăzută în domeniul agricol, forestier și al industriei alimentare. ✓ Nivel scăzut al forței de muncă angajați în activități non-agricole.
OPORTUNITATI	AMENINTARI
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Existenta unor fonduri guvernamentale pentru dezvoltare rurala; ✓ Existenta fondurilor structurale: Programul National de Dezvoltare Rurala; Planul National Strategic pentru Dezvoltare Rurala; ✓ Posibilitatea obtinerii de credite pentru agricultura si zootehnie; ✓ Conditii favorabile pentru cresterea animalelor si implicit cresterea veniturilor populatiei din activitati zootehnice; ✓ Acces la tehnologii moderne si performante; ✓ Conditii favorabile pentru dezvoltarea unei agriculturii competitive; ✓ Crearea de noi locuri de munca; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ degradarea suprafetelor agricole; ✓ aspectele schimbărilor climatice în special secete extreme; ✓ scăderea puterii de cumpărare a consumatorilor; ✓ competiția producătorilor; ✓ alterarea și pierderea patrimoniului și tradițiilor rurale; ✓ prelungirea crizei economice financiare; ✓ posibilitatea alunecărilor de teren și inundații pe unele suprafețe; ✓ menținerea suprafețelor agricole fărâmițate. ✓ Utilizarea neadecvata a tehnologiilor moderne; ✓ Riscuri de mediu (ploi, inundatii,

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Existenta unor asociații profesionale pentru sprijinirea producătorilor în agricultură; ✓ Existenta unor institutii specializate: Oficiul Județean pentru Consultanța Agricolă Tulcea 	<p>alunecări de teren, seceta, etc.);</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Resurse financiare scăzute ale populației pentru a putea investi în agricultură și zootehnie; ✓ condițiilor pentru creditare mult prea drastice; ✓ Lipsa informației cu privire la normele europene pentru agricultură și fondurile disponibile în domeniu; ✓ Cadrul legislativ instabil
DOMENIUL - INDUSTRIE	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ✓ forța de muncă calificată și ieftină; ✓ dezvoltarea activităților industriale este favorizată de prezenta resurselor naturale bogate; ✓ cadru natural propice pentru dezvoltarea unor activități industriale competitive. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ serviciile de sprijin și consultanță pentru afaceri lipsesc; ✓ parteneriatul public – privat este slab dezvoltat; ✓ lipsa informației în domeniu: oportunități de finanțare, juridic, etc.; ✓ nesiguranta mediului de afaceri; ✓ alinierea la normele europene implică costuri suplimentare și va conduce unele firme spre faliment; ✓ promovare insuficientă a potențialului zonei
OPORTUNITATI	AMENINTARI
<ul style="list-style-type: none"> ✓ posibilitatea atragerii de investitori datorită existenței forței de muncă ieftine; ✓ existența fondurilor structurale: POS Creșterea Competitivității Economice și Dezvoltare Rurală 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ insuficientă dezvoltare a infrastructurii fizice; ✓ activitățile industriale pot avea efecte negative asupra mediului și populației; ✓ activitățile industriale locale sunt slab competitive;

<ul style="list-style-type: none"> ✓ posibilitatea dezvoltării mediului de afaceri; ✓ crearea de locuri de muncă și creșterea gradului de ocupare în activități non-agricole; ✓ creșterea valorii economice a localității 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nu există fonduri minime pentru dezvoltarea de activități industriale; ✓ pregătire managerială redusă; ✓ dese modificări legislative în domeniul fiscal; ✓ acces redus la credite; ✓ neatractivitate economică a zonei datorită izolării și a infrastructurii precare
DOMENIUL - COMERT	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ✓ piața de consum este în dezvoltare; ✓ diversitatea activităților economice comerciale favorizate de cadrul socio – economic; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ inexistența serviciilor de consultanță pentru afaceri; ✓ mediul de afaceri nesigur; ✓ efortul alinierii la normele europene implică costuri suplimentare și va falimenta unele firme; ✓ potențialul zonei este promovat insuficient; ✓ relativă izolare geografică față de orașele mari și infrastructura rutieră precară; ✓ absența fondurilor de start pentru pornirea afacerilor;
OPORTUNITATI	AMENINTARI
<ul style="list-style-type: none"> ✓ creșterii nivelului de trai ar atrage după sine și creșterea calității produselor comercializate; ✓ aplicarea tehnologiilor noi, moderne în activitățile comerciale; ✓ dezvoltarea pieței de produse 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ agenții economici locali dezvoltă între ei o slabă competitivitate; ✓ lipsa fondurilor minime pentru demararea unor afaceri; ✓ pregătire managerială redusă; ✓ domeniul fiscal suferă dese modificări

<p>ecologice;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ existenta fondurilor structurale: POS <p>Cresterea Competitivitatii Economice si Dezvoltare Rurala posibilitatea dezvoltarii mediului de afaceri</p>	<p>legislative;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ acces redus la credite; ✓ zonei nu este atractiva economic datorita izolarii si a infrastructurii precare
DOMENIUL - SERVICII	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Existenta pe teritoriul comunei a resurselor naturale: teren arabil ✓ Existenta agentilor economici (persoane juridice sau persoane fizice): Existenta fermelor vegetale pentru productia de cereale (grau, porumb, ovaz, secara, culturi de in) ✓ Asigurarea unei părți importante din producția de carne și produse din carne de către fermele si gospodariile din comuna; ✓ Asigurarea unei game de produse lactate de catre fermele si gospodariile de pe teritoriul comunei; ✓ Existenta accesului la rețeaua internet; ✓ Sectorul IT&C în expansiune. ✓ Existenta unor servicii pentru populatie (posta, TV, internet, telefonie fixa si mobila, servicii medicale, service uilaje agricole, etc.) ✓ personal calificat pentru serviciile prestate; ✓ existenta cererii de servicii pentru populatie; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ populație imbatranita; ✓ plaja serviciilor nu raspunde nevoilor populatiei; ✓ Puterea financiara relativ scazuta a păturii mijlocii existente la nivelul comunei; ✓ Contribuția la cifra de afaceri in domeniul industriei prelucrătoare realizata de IMM-uri este mica; ✓ Inexistenta microintreprinderilor si IMM-urilor care sa produca si sa exporte ; ✓ Parteneriatul public-privat nu este suficient de dezvoltat; ✓ Lipsa informațiilor de piață; ✓ Lipsa unei culturi manageriale în sectorul privat; ✓ Investiții scăzute în resursele umane ale IMM-urilor existente; ✓ Structurile și mecanismele administrație publice nu sunt preocupate suficient de dezvoltarea comunei; ✓ Lipsa unui management calitativ, la

<ul style="list-style-type: none"> ✓ cadrul socio – economic permite diversificarea activitatilor economice individuale. 	<p>nivelul afacerilor mici;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Proprietate agricolă fărâmițată; ✓ Salarii mici în comparație cu costul vieții; ✓ Inexistenta unui supermarket care sa deserveasca populația comunei; ✓ Lipsa in apropierea comunei a unei centru de cercetari agricole cu specialisti care pot fi consultati pe probleme agricole; ✓ Lipsa unei infrastructuri pentru turism. ✓
OPORTUNITATI	AMENINTARI
<ul style="list-style-type: none"> ✓ oportunitatea dezvoltarii si cresterii calitatii serviciilor prestate catre populatie; ✓ diversificarea ariei de servicii pentru populatie; ✓ folosirea tehnologiilor noi, moderne in prestarea serviciilor; ✓ Crearea de facilități pentru investitori; ✓ Incurajarea exportului de produse cu valoare adăugată mare; ✓ Accesul la fondurile post-aderare la UE: Programele Operationale Sectoriale si Programul Operational Sectorial pentru Agricultura , Dezvoltare Rurala si Pescuit; ✓ Facilitarea parteneriatelor dintre întreprinzătorii locali și cei străini; ✓ Accesarea programelor cu finanțare 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Cadru legislativ insuficient pentru sprijinul IMM-urilor la start-up; ✓ Instabilitatea legislativă; ✓ Lipsa credibilității mediului de afaceri; ✓ Lipsa comunicării; ✓ Corupția; ✓ Creșterea prețurilor la serviciile de telecomunicații și transport; ✓ Interesul scăzut pentru introducerea de noi tehnologii; ✓ Adâncirea dezechilibrului pe piața muncii între cerere și oferta; ✓ Migrarea forței de muncă catre orase sau strainatate; ✓ Desele modificari legislative in domeniu in domeniul fiscal; ✓ Infrastructura fizica din comuna insuficient dezvoltata din punct de

<p>internațională;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Dezvoltarea antreprenoriatului; ✓ Cooperarea cu alte comune UE sau organizatii în domeniul educației și formării; ✓ Existența materiilor prime: materiale de construcții și lemn capabile să atragă investitori străini; ✓ Valorificarea potențialului turistic al zonei; ✓ existența fondurilor structurale: POS Creșterea Competitivității Economice și Dezvoltare Rurală; ✓ existența politicilor de dezvoltare a serviciilor în mediul rural; ✓ posibilitatea dezvoltării mediului de afaceri; ✓ creșterea gradului de ocupare și a valorii economice a localității. 	<p>vedere cantitativ și calitativ;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Pregătire managerială redusă.
DOMENIUL – TURISM / AGROTURISM	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Cadrul natural favorabil (peisaje incantătoare, calitatea aerului și a apei foarte bune); ✓ Tradiții și obiceiuri populare, meserii tradiționale; ✓ Inițiative ale APL pentru valorificarea turismului și agroturismului ✓ Infrastructura la standard europene (pensiuni turistice foarte moderne) 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Fonduri insuficiente pentru investiții în turism/agroturism; ✓ Lipsa promovării turistice a zonei; ✓ Exigentele impuse de cadrul legislativ în vigoare; ✓ Exigentele tot mai ridicate ale clienților; ✓ lipsa personalului calificat capabil să elaboreze proiecte/ programe pentru accesarea de fonduri nerambursabile în

domeniul turismului	
OPORTUNITATI	AMENINTARI
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Proiecte in derulare pentru modernizarea infrastructurii; ✓ Posibilitatea valorificarii potentialului de dezvoltare a turismului/ agroturismului; ✓ Posibilitatea dezvoltarii turismului ecologic; ✓ Crearea de locuri de munca; ✓ Construirea unui parteneriat public-privat pentru valorificarea potentialului turistic/ agroturistic; ✓ Existenta Fondurilor structurale – Fondul de Dezvoltare Regionala si Fondul European pentru Agricultura si Dezvoltare Rurala. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Pierderea specificului traditional al zonei, disiparea valorilor si traditiilor locale
DOMENIUL – TRANSPORT	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ✓ -DE 87 care traverseaza comuna Vacareni in stare buna; ✓ -transportul public care face legatura comunei cu orasele Tulcea si I C Bratianu- Galati si Macin –Braila satisfactor ✓ -unele drumuri stradale reabilitate 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Nu sunt intretinute rigolele pentru scurgerea apelor pluviale. ✓ Lipsesc trotuarele pentru circulatia pietonala in lungul drumurilor principale. ✓ Drumurile si strazile din intravilanul comunei sunt partial balastate, o parte sunt realizate din pamant batut, degradat, greu practicabile in anotimpurile umede. ✓ Inexistenta unui sistem de canalizare pentru teritoriul comunei;

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Inexistenta unei statii de epurare a apelor uzate pe teritoriul comunei; ✓ Inexistenta unei retele de distributie a gazelor naturale pe teritoriul comunei; ✓ Locuintele particulare sunt realizate din materiale cu durabilitate scazuta ✓ Incalzirea locuintelor particulare se efectueaza cu combustibili solizi arsi ✓ Cimitirul din comuna nu au zona cu perimetru de protectie sanitara.
OPORTUNITATI	AMENINTARI
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Cresterea calitatii vietii populatiei locale; ✓ oportunitatea utilizarii tehnologiilor noi pentru modernizarea infrastructurii de drumuri; ✓ existenta unor fonduri de la guvern pentru modernizarea infrastructurii rurale; ✓ existenta fondurilor structurale: Programul Operational Sectorial Mediu, POS Transport, si Programul National de Dezvoltare Rurala; ✓ posibilitatea crearii unor firme de transport locale; ✓ posibilitatea obtinerii de credite pentru infrastructura. ✓ • Dezvoltarea concurenței în telecomunicații prin extinderea ariei de oferire a serviciilor de cablu TV si televiziuni digitale , telefonie fixa din 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ incapacitatea autoritatilor locale de a finanta investitii mari in infrastructura sau de a asigura cofinantarea la proiecte mari de infrastructura; ✓ cresterea gradului de poluare; ✓ insuficienta colaborare cu unitati administrativ teritoriale invecinate pentru promovarea unor proiecte de interes regional. ✓ Puterea de cumparare scazuta a populatiei pentru serviciile de telefonie, apa-canal , energie electrica, gaze naturale, televiziune prin cablu; ✓ Locuintele particulare sunt din materiale cu durabilitate scazuta si astfel sunt expuse la riscuri in cazul unor calamitati. ✓ Insuficienta colaborare între Consiliul Local al comunei si Consiliul judetean Tulcea pentru promovarea unor mari

<p>partea unor companii cu filiale in apropiere;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Extinderea gamei de activități curier pentru țară și străinătate – post mesager, prioripost, ultrapost, express mail service, postfax, case de expediții; ✓ Introducerea fibrei optice pe liniile de 110 V, va permite folosirea lor și pentru telecomunicații. ✓ Modernizarea stațiilor, releelor și transformatoarelor de curent electric (ABB Siemens), pentru a se situa la același nivel tehnologic cu cele din UE; ✓ Executia pe tot teritoriul comunei a sistemului centralizat de alimentare cu apa potabila, a sistemului de canalizare cu statie de epurarea a apelor uzate; ✓ Executia la nivelul comunei a unei retele de distributie a gazelor naturale; ✓ Refacerea retelei stradale si a drumurilor din intravilan si din extravilanul comunei conform standardelor europene. ✓ Extindetea zonei de locuit prin marirea perimetrului constructibil. ✓ Asigurarea alimentarii cu caldura in solutii moderne cu randamente termice maxime. 	<p>proiecte de interes regional;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Cadru legislativ care mentine monopolul de stat pentru furnizarea anumitor tipuri de servicii.
DOMENIUL – MEDIU	

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Interesul autorităților locale pentru aplicarea riguroasă a legislației privind protecția mediului ✓ Existența unor servicii de salubritate sau colectare a gunoiului menajer ✓ Existența unui serviciu de urgență pentru calamități. ✓ Existența unor resurse pentru alimentare cu apă potabilă în sistem centralizat pentru toți locuitorii comunei. ✓ Ape de suprafață de calitate superioară ✓ Utilizarea la scară redusă a pesticidelor și îngrășămintelor; ✓ Poluare atmosferică scăzută datorită traficului rutier scăzut. ✓ Existența unui interes comunitar pentru problemele legate de protecția mediului. ✓ Tineri și părinți conștienți că la nivelul comunității există serioase probleme de mediu ✓ utilizarea îngrășămantului natural în agricultură și mai puțin a pesticidelor și îngrășămintelor chimice; ✓ relativă departare de platformele industriale poluante; ✓ existența personalului medical specializat care deservește dispensarul din comună; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Poluarea apelor de suprafață și subterane ca urmare a inexistenței unui management al deșeurilor la nivelul comunei precum și datorită lipsei infrastructurii de canalizare și epurare; ✓ Inexistența unui sistem centralizat de alimentare cu apă potabilă pentru toți locuitorii comunei; ✓ Starea necorespunzătoare a unor drumuri comunale și a strazilor din intravilanul comunei; ✓ Existența unor zone de teren supuse eroziunii solului. ✓ Inexistența unei importante suprafețe forestiere în arealul comunei; ✓ Cetățeni cu o educație ecologică precară; ✓ Insuficiente materiale educative pe teme de mediu care să se adreseze copiilor; ✓ Eficiența redusă a structurilor cu atribuții în educarea cetățeanului din punct de vedere al protecției mediului; ✓ Derularea activităților de conștientizare într-un număr limitat de instituții din județul Tulcea. ✓ Nu există un sistem de monitorizare al poluării apei și solului; ✓ Populația nu conștientizează riscurile de îmbolnăvire deși au posibilități

<ul style="list-style-type: none"> ✓ monitorizarea expunerii la riscuri de imbolnavire de catre Directia de Sanatate Publica; ✓ informarea populatiei cu privire la riscurile de imbolnavire; ✓ existenta resurselor naturale locale ✓ Ponderea mica a terenurilor amenintate in raport cu suprafata comunei; ✓ Efectuarea de lucrari de regularizare a cursurilor de apa cu probleme si de stabilizare a terenurilor inundabile; 	<p>financiare reduse pentru ingrijirea adecvata a sanatatii;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ populatia rurala nu este informata suficient; ✓ panza freatica este aproape de suprafata solului, ceea ce poate polua apa ca urmare a activitatilor gospodaresti; ✓ dejectiile animale afecteaza calitatea mediului; ✓ preocuparea redusa pentru protectia mediului; ✓ solutii insuficiente pentru valorificarea resurselor naturale locale; ✓ lipsa fondurilor locale pentru valorificarea resurselor naturale; ✓ Insuficienta fondurilor locale pentru stabilizarea terenurilor; ✓ inexistenta unor actori locali interesati de parteneriate pentru protectia mediului; ✓ absenta fondurilor locale pentru proiecte de mediu; ✓ Pânza freatică apropiată de suprafața solului favorizează poluarea apei prin activitățile gospodărești. ✓ Inexistența stației de epurare a apelor reziduale. ✓ Lipsa rampelor de depozitare a gunoiului. ✓ Existența fenomenului de eroziune a
--	---

	<p>solului prin alunecări de teren, inundații, defrișări.</p> <p>✓ Colectarea gunoiului menajer nu se efectueaza selectiv</p>
OPORTUNITATI	AMENINTARI
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Imbunatatirea starii de sanatate a populatiei locale; ✓ Dotarea cu echipamente medicale noi, performante; ✓ Abordarea tehnologiilor noi de valorificare a resurselor natural locale; ✓ Dezvoltarea durabila a localitatii; ✓ existenta unor programe cu finantare internationala orientate direct spre protectia mediului si a naturii; ✓ cresterea interesului autoritatii locale in promovarea de parteneriate pentru protectia mediului; ✓ posibilitatea dezvoltarii de colaborari in domeniul protectiei mediului; ✓ existenta POS Mediu. ✓ Cresterea interesului autoritatilor locale in promovarea de parteneriate in vederea protectiei mediului; ✓ Crearea la nivel national a Fondului de Mediu pentru sustinerea si realizarea cu prioritate a proiectelor cuprinse in Planul National de Actiune pentru Protectia Mediului; ✓ Existenta Planurilor Locale de Actiune pentru Protectia Mediului; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rezistenta fata de schimbarea modului de viata; ✓ fenomene de aciditate a terenului, eroziune; ✓ existenta unor zone predispuse la dezastre naturale; ✓ supraexploatarea resurselor naturale; ✓ insuficienta fondurilor destinate protectiei mediului; ✓ depozitarea necontrolata a deseurilor de catre populatie; ✓ costurile proiectelor de mediu finantate prin fonduri UE implica cofinantari mari de care administratia publica locala nu dispune ✓ Cresterea poluarii atmosferice in conditiile modernizarii infrastructurii de transport si a cresterii traficului rutier; ✓ Existenta unor zone predispuse la dezastre naturale (eroziuni ale solului, inundatii); ✓ Insuficienta fondurilor destinate protectiei mediului; ✓ Depozitarea necontrolata a deseurilor

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Atragerea investitorilor care folosesc tehnologii nepoluante; ✓ Aplicarea principiului poluatorul plătește; ✓ Existența în sistemul de învățământ a specializărilor în domeniul mediului, ecologiei, turismului; ✓ Posibilitatea implementării unui sistem de management al deșeurilor la nivelul comunei; ✓ Posibilitatea accesării fondurilor structurale și de coeziune UE și a fondurilor bugetare pentru protecția mediului; ✓ Suport legislativ și financiar guvernamental și UE; ✓ Implicarea autorităților locale în realizarea unor proiecte: rețele de apă / canal; reabilitarea unor drumuri, etc; ✓ Transpunerea și implementarea Directivelor U.E. în legislația națională. ✓ Cadru legislativ adecvat pentru desfășurarea unor activități de ecologizare ✓ Lansarea la nivel național a finanțărilor pentru proiecte de mediu ✓ Număr crescut de locuitori care pot fi conștientizați în privința educației ecologice și a protecției mediului; ✓ Posibilitatea unui impact mediatic 	<p>pe teritoriul comunei;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Lipsa impermeabilizării solului pentru protecția apelor subterane; ✓ Implementarea dificilă a legislației datorită situației economice de tranziție; ✓ Lipsa unei strategii și a unor proiecte concrete pentru ameliorarea prin împaduriri a terenurilor degradate în urma fenomenelor de eroziune; ✓ Posibilitatea ca nivelul de efort necesar activităților ecologice practice să depășească puterea de muncă a tinerilor implicați în proiecte de educație ecologică - lucrările practice propuse nu vor implica eforturi fizice deosebite, însă dacă vor fi eventuale excepții de elevi scutiți de sport, etc., aceștia vor asista doar pasiv la anumite activități fizice, compensând prin implicarea în activități lipsite de efort; ✓ Condiții climatice nefavorabile activităților practice de cunoaștere și protecția mediului; ✓ Creșterea activităților economice generatoare de deșuri.
---	--

<p>crescut, datorită numărului mare de mijloace de informare;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Posibilitate crescută a influențării și a altor organizații în direcția derulării de activități de natură ecologică; ✓ Orientarea specialiștilor antrenați în implementarea proiectului în derularea unor activități ulterioare privind educația ecologică și protecția mediului. 	
DOMENIUL – ADMINISTRATIE PUBLICA	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Existenta infrastructurii fizice pentru desfasurarea activitatilor administrative – sediu propriu; ✓ Implicarea activa a conducerii in procesul de reforma a administratiei; ✓ Existenta unor proceduri organizationale care faciliteaza desfasurarea raporturilor de munca in institutie si asigura un flux informational si al documentelor adecvat; ✓ Actualizarea periodica a organigramei institutiei; ✓ Aplicarea unui management financiar riguros bazat pe utilizarea rationala si eficienta a bugetului / fondurilor disponibile; ✓ Dotare cu echipamente IT; ✓ Dotari tehnice specifice; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Salariile reduse si posibilitatile reduse de motivare financiara indeparteaza oamenii pregatiti de domeniul administratiei; ✓ Imposibilitatea promovarii salariatilor in cadrul institutiei; ✓ Personal insuficient si alocarea de sarcini suplimentare care depasesc fisa postului; ✓ Lipsa unor metodologii de raportare si evaluare lunara a activitatii desfasurate; ✓ Baza materiala precara; ✓ Patrimoniu restrans care nu permite desfasurarea de activitati; ✓ Lipsa parteneriatelor public- privat; ✓ Resurse financiare insuficiente pentru modernizarea si dezvoltarea Primariei; ✓ Constrangerile financiare restrang

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Existenta personalului propriu care poate constitui nucleul pentru dezvoltarea de programe; ✓ Asigurarea liberului acces la informatii de interes public si transparenta procesului administrativ pentru dezvoltare comunitara; ✓ Absorbția ridicată a fondurilor structurale; 	<p>domeniile de interventie</p>
OPORTUNITATI	AMENINTARI
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Oportunitati de finantari nerambursabile in domeniul pregatirii personalului administratiei POS DRU ✓ Oportunitati de modernizare a administratiei: PO Dezvoltarea Capacitatii Administrative. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Fluctuatii de personal; ✓ Ciclurile electorale perturba uneori functionarea administratiei locale; ✓ Absenta resurselor financiare; ✓ Inexistenta parteneriatelor pentru dezvoltarea de programe; ✓ Imposibilitatea stimulării potențialilor parteneri; ✓ Absenta de personal calificat; ✓ Cadrul legislativ instabil.

CAPITOLUL IX
PLANUL LOCAL DE ACTIUNE

DOMENIUL CULTURA			
Activitati propuse	Resurse disponibile	Echipa de lucru	Etapele proiectului
Infiintare complex sportiv dotat cu sala de sport si stadion, precum si dotarea acestuia cu baza materiala necesara	Fonduri locale		Identificare actori locali care sa investeasca;
Înființare parcu cu spații de joacă pentru copii și teren de sport acoperit	Fonduri guvernamentale – Ministerul Culturii	Compartiment contabilitate, financiar, impozite si taxe	Identificare agenti economici interesati de parteneriate in domeniul cultural si cointeresarea acestora pentru investitii in infrastructura
Renovare camin cultural	Imprumuturi		Pregatire documente specifice
Dotarea caminului cultural cu mobilier adecvat si aparatuta IT necesare comunicarii cu utilizatorii resurselor	POS Dezvoltarea Resurselor Umane	Compartiment cultura	Obtinere avize
Extinderea rețelei de internet WI-FI si la nivelul de comuna	PNDR – masura 322		Pregatire cerere de finantare si documentatii adiacente

Actualizarea si completarea colectiilor de biblioteca, modernizarea incintei si a serviciilor oferite.			Organizare programe culturale
Achizitionarea unui sistem electronic de management al documentelor pentru o mai buna organizare si comunicare atat la nivel intern cat si la nivel cu utilizatorii serviciilor de biblioteca			
Club pentru petrecerea timpului liber pentru bătrâni și tineri			
Organizarea unui muzeu satesc sau a unei case taranesti pentru expunerea produselor traditionale manufacturate			
Infiintare punct de informare in cadrul Caminului Cultural			
Amenajarea bisericilor comunei (mochetare, centrale termice, constructii de reabilitare, pictura, etc)			
Program cultural diversificat de ziua comunei in care sa se aduca in prim plan obiceiurile si datinile locului, mestesugurile si arta populara specifica sa fie puse in lumina			

Identificarea de actori locali care sa faca investitii in domeniu, la nivelul comunei			
Proiectul ZILELE COMUNEI Vacareni. Organizarea de evenimente de genul “Zilele comunei”			
Construirea unei biblioteci moderne			
DOMENIUL - EDUCATIE			
Activitati propuse	Resurse disponibile	Echipa de lucru	Etapele proiectului
Amenajare si dotare laboratoare scolare (fizica, chimie, biologie, informatica)			Realizare SF
Dotarea cu echipament din domeniul tehnologiei informatiei - IT mobile			Obtinere avize
Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei la Scoala Gimnaziala Vacareni Comuna Vacareni, Judetul Tulcea			Analiza situatiei actuale si a necesarului privind dotarea (inclusiv IT)
Imbogatirea fondului de carte al bibliotecii scolare	Fonduri locale	Compartiment contabilitate, financiar, impozite si taxe	Efectuarea unui studiu cu privire la necesitatea spatiilor pentru sport, precum si a unei analize de cost
Asigurarea agentului termic pentru încălzire în sistem centralizat	Fonduri guvernamentale – Ministerul Educatiei si Cercetarii	Compartiment administrativ	Pregatire cerere de finantare

<p>Asigurarea dotării materiale și de laborator</p> <p>Înființarea unei școlii de arte și meserii, cu asigurarea bazei materiale necesare</p> <p>Înființarea unui centru de formare profesională inițială și continuă</p> <p>Organizarea unor cursuri privind managementul fermelor</p> <p>Amenajare teren de sport</p> <p>Organizarea de cursuri de formare profesională pentru creșterea calificării personalului angajat, cursuri ce vor fi organizate de Primăria Vacareni în colaborare cu alte instituții ale statului cu reprezentare în domeniu</p> <p>Construire Gradinita cu program normal</p> <p>Înființarea unui centru de formare profesională</p> <p>Înființarea unei școli de arte și meserii</p>	<p>Ministerul Mediului</p> <p>Imprumuturi</p> <p>POS Dezvoltarea Resurselor Umane</p> <p>PO Regional – axa 3</p> <p>PNDR-masura 322</p>		<p>si documentatii conexe</p> <p>Programe/campanii educaționale privind protecția mediului</p>
---	---	--	--

<p>Grădinița cu program prelungit</p> <p>Dotarea școlilor cu mobilier</p> <p>Proiect de investiții bază sportivă comuna</p> <p>Reabilitarea și modernizarea grădiniței</p> <p>Reabilitarea și modernizarea școlilor</p> <p>Asigurarea agentului termic pentru încălzire în sistem centralizat.</p> <p>Achiziționarea unui număr de 2 Microbuze pentru transportul elevilor la și de la școală</p> <p>Construcția sau renovarea și dotarea unităților școlare (grupuri sanitare, apă curentă, dotarea laboratoarelor, achiziția de calculatoare, acces la Internet)</p> <p>Srijinirea programelor de pregătire “Școală după școală” în parteneriat cu ONG în vederea creșterii gradului de pregătire a elevilor</p>			
--	--	--	--

<p>Reducerea absenteismului și abandonului școlar prin descurajarea căsătoriilor timpurii în familiile tradiționale de romi. Program de sprijin a copiilor romi și a celor din familii defavorizate prin achiziția de manuale, materiale didactice etc.</p> <p>Sprijinirea programelor de pregătire “A doua șansă” în parteneriat cu școala și cu organizații neguvernamentale, în vederea reducerii numărului de persoane analfabete.</p>			
DOMENIUL – ASISTENTA SOCIALA			
Activitati propuse	Resurse disponibile	Echipa de lucru	Etapele proiectului
Crearea de servicii specializate pentru îngrijire la domiciliu	Fonduri locale Fonduri guvernamentale	Compartiment autoritate tutelara	Efectuare analiza sociala Elaborarea unui plan de

<p>Înființarea serviciului de asistență socială în cadrul Primăriei Vacareni</p> <p>Dotarea cu baza materială necesară și asigurarea fondurilor necesare funcționării acestuia</p> <p>Înființarea unui centru de zi pentru persoanele aflate în dificultate</p> <p>Asigurarea spațiului necesar, a bazei materiale și a personalului calificat</p> <p>Asigurarea fondurilor necesare funcționării în bune condiții</p> <p>Înființarea unui centru de formare profesională și calificare pentru persoanele aflate în dificultate</p> <p>Club pentru batrani si tineri</p>	<p>– Ministerul Muncii Solidaritatii Sociale si familiei</p> <p>Imprumuturi</p> <p>POS Dezvoltarea Resurselor Umane</p> <p>PNDR – masura 322</p>	<p>Protectie sociala</p>	<p>servicii sociale</p> <p>Realizare expertiza tehnica</p> <p>Elaborare Studiu de Fezabilitate</p> <p>Obtinere avize</p> <p>Pregatire cerere de finantare</p>
<p>Infiintarea unui centru de zi si a unui centru permanent pentru copii</p>			
<p>Infiintarea unui centru de zi pentru batrani</p>			
<p>Infiintarea unei cantine sociale;</p>			

<p>Proiect de asistare sociala a mamelor singure</p>			
<p>Dotare cabinet pentru asistenta comunitara</p> <p>Necesitatea organizarii unor intreprinderi sociale pentru persoane vulnerabile și pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă</p>			
<p>Îmbunătățirea serviciului de asistență socială din cadrul primăriei cu asigurarea bazei materiale și a unui spațiu conform standardelor europene</p> <p>Centru de formare profesională în vederea reintegrării în societate a persoanelor dezavantajate.</p> <p>Inființarea unui centru de zi pentru copii cu dizabilitati si pentru copii de etnie roma</p>			

<p>Înființarea unui centru de zi și de noapte pentru bătrâni;</p> <p>Infiintarea unei cantine sociale;</p> <p>Proiect de asistare sociala a mamelor singure</p> <p>Dezvoltarea programelor de tip “A doua șansa” pentru creșterea șanselor de ocupare prin calificarea la un număr mai mare cursuri de formare profesională.</p> <p>Înființarea unor noi servicii comunitare care să ofere la standarde europene servicii de asistență socială.</p>			
DOMENIUL – SERVICII DE SANATATE			
Activitati propuse	Resurse disponibile	Echipa de lucru	Etapele proiectului
<p>Construirea unui centru medical care să asigure asistența medicală, precum și construirea de locuințe de serviciu pentru personalul medical angajat în vederea fidelizării acestuia și evitării migrației</p> <p>Infiintare punct medical Crucea Rosie in comuna</p>	<p>Fonduri locale</p> <p>Fonduri guvernamentale – Ministerul Sanatatii</p> <p>Imprumuturi</p> <p>PNDR – masura 322</p>	<p>Compartiment autoritate tutelara</p> <p>Protectie sociala</p>	<p>Efectuarea unui studiu local pentru identificarea directiilor de dezvoltare a asistentei medicale la nivel de comuna</p> <p>Pregatire studiu de fezabilitate</p>

<p>Modernizarea dispensarului</p> <p>Modernizarea bazei materiale existente și aducerea de noi tehnologii medicale</p>			<p>Obtinere avize</p> <p>Pregătire cerere de finanțare</p>
<p>Crearea unui program de creștere a atractivității posturilor medicale din comună prin oferirea de condiții avantajoase de stabilire în mediul rural (teren, locuințe de serviciu etc.). Încurajarea întoarcerii în comună a absolvenților de studii superioare</p> <p>Dotarea cabinetului medical cu aparatura adecvată. Renovarea clădirii dispensarului (cabinetului medical) comunal</p> <p>Crearea sau optimizarea activității mediatorului sanitar.</p> <p>Campanii de informare și educație sanitară derulate de mediatorul sanitar și personalul medical. Servicii de informare derulate în parteneriat.</p> <p>Campanii de vaccinare și control medical</p>			

<p>periodic derulate de medicul de familie.</p> <p>Asigurarea de către Consiliul Local a transportului personalului medical la domiciliul persoanelor aflate în imposibilitatea de deplasare. Sprijinirea în parteneriat a programelor de asistent personal și îngrijire la domiciliu.</p>			
<p>Crearea în parteneriat cu alte comune a unui cabinet mobil de stomatologie la nivel de microregiune.</p>			
DOMENIUL – TRANSPORT			
Activitati propuse	Resurse disponibile	Echipa de lucru	Etapele proiectului
<p>Asfaltare drumuri comunale și sătești</p> <p>Amenajare parcuri</p> <p>Reabilitarea drumurilor agricole</p> <p>Reabilitarea infrastructurii de transport pentru creșterea siguranței în circulația publică și asigurarea liberei deplasări a cetățenilor</p> <p>Promovarea transportului de persoane și de</p>	<p>Fonduri locale</p> <p>Fonduri guvernamentale</p> <p>Împrumuturi</p> <p>POS Mediu</p> <p>PNDR - măsura 322</p>	<p>Compartiment Urbanism și amenajarea teritoriului</p>	<p>Elaborare studiu de fezabilitate</p> <p>Obținere avize</p> <p>Pregătire cerere de finanțare și documentații conexe</p>

marfa din zona in randul transportatorilor locali			
Reabilitarea infrastructurii de transport pentru cresterea sigurantei in circulatia publica si asigurarea liberei deplasari a cetatenilor			
Promovarea transportului de persoane si de marfa din zona in randul transportatorilor locali si evaluari periodice			
DOMENIUL – TEHNICO – EDILITAR SI ENERGETIC			
Activitati propuse	Resurse disponibile	Echipa de lucru	Etapele proiectului
<p>Înființare de sisteme centralizate de alimentare cu apă</p> <p>Realizare rețea canalizare</p> <p>Realizare statie de epurare</p> <p>Infiintare retea inteligenta de distributie a gazelor naturale</p> <p>Construirea unei stații de colectare și sortare a deșeurilor</p> <p>Dotarea comunei cu autovehicole pentru colectarea deșeurilor</p>	<p>Fonduri locale</p> <p>Fonduri guvernamentale</p> <p>Împrumuturi</p> <p>POS Mediu</p> <p>POIM</p> <p>PNDR, masura 322</p>	<p>Compartimentul Urbanism si amenajarea teritoriului</p>	<p>Elaborare studiu de fezabilitate</p> <p>Obtinere avize</p> <p>Pregatire cerere de finantare si documentatii conexe</p>

Dotarea comunei cu pubele pentru colectarea selecționată a deșeurilor			
Construirea de platforme pentru depozitarea deșeurilor			
<p>Înlocuirea posturilor TRAFU subdimensionate</p> <p>Înlocuirea rețelelor electrice învechite și uzate</p> <p>Înlocuirea stâlpilor din lemn cu stâlpi din beton</p> <p>Extinderea rețelei de energie electrică</p> <p>Extindere rețea iluminat public stradal</p> <p>Racordarea la rețeaua de energie electrică a gospodăriilor neracordate</p> <p>Construirea unei centrale bazată pe energie solară pentru asigurarea agentului termic în centrul comunei</p> <p>Construirea de centrale eoliene în punctele ce urmează a fi stabilite în baza studiilor de specialitate</p> <p>Construire parc fotovoltaic</p>			

Alimentarea cu gaze naturale a comunei (retea inteligenta de gaze naturale)			
Program de constientizare a cetatenilor cu privire la necesitatea racordarii la rețeaua edilitara pentru eliminarea expunerii la poluare si agenti patogeni			
Programe de educatie pentru consumuri energetice			
Proiecte de asociere a culturilor agricole cu valorificarea energetica a produselor agricole.			
Extinderea de spații verzi în comună			
DOMENIUL – MANAGEMENTUL INTEGRAT AL DESEURILOR			
Activitati propuse	Resurse disponibile	Echipa de lucru	Etapele proiectului
Înființare de sisteme centralizate de alimentare cu apă Realizare rețea canalizare Realizare statie de epurare Construirea unei stații de colectare și sortare a deșeurilor	Fonduri locale Fonduri guvernamentale POS Mediu	Compartimentul Urbanism si amenajarea teritoriului	Elaborare studiu de fezabilitate Obtinere avize Pregatire cerere de finantare si documentatii conexe

<p>Dotarea comunei cu autovehicole pentru colectarea deșeurilor</p> <p>Dotarea comunei cu pubele pentru colectarea selecționată a deșeurilor</p> <p>Colectarea centralizată a rumegușului în vederea valorificării</p>			
<p>Construirea de platforme pentru depozitarea deșeurilor</p>			
<p>Educarea populației cu privire la necesitatea și modul de gestionare a deșeurilor menajere solide</p>			
<p>Crearea infrastructurii locale de colectare și depozitare intermediară a deșeurilor solide</p>			
<p>Organizarea societății civile pentru promovarea conceptelor moderne de gestionare a deșeurilor</p>			
<p>Educația ecologică trebuie promovată la toate nivelurile</p>			
<p>Organizarea societății civile pentru promovarea conceptelor moderne de gestionare a deșeurilor</p>			
<p>Educația ecologică trebuie promovată la toate nivelurile</p>			

DOMENIUL – AGRICULTURA / CRESTEREA ANIMALELOR			
Activitati propuse	Resurse disponibile	Echipa de lucru	Etapele proiectului
Infiintare centru de colectare a produselor din carne si lapte – domeniul zootehnie	Fonduri locale	Registrul agricol	Asigurarea de consultanta agricola de specialitate Organizarea de întâlniri de informare Sprijinirea persoanelor fizice si juridice care pregatesc proiecte sa obtina avizele necesare Obtinere avize Pregatire cerere de finantare si documentatii conexe
Realizarea de programe de finanțarea pentru dotarea crescătorilor de animale cu tehnologie de colectare și procesare a produselor animaliere	Fonduri guvernamentale – ANIMMC		
Infiintare ferme de ovine, bovine si pasari	Fonduri private		
Constructie fabrica de prelucrare a laptelui	Imprumuturi		
Infiintare ateliere de reparatii masini agricole	PNDR – masura 312, masura 142, masura 125, masura 112, masura 121, masura 123, masura 221		
Proiect de investiții pentru platforme de depozitare a îngrășămintelor organice în fermele de subzistență			
Aplicarea unei politici agricole care sa conduca la performanta si la valorificarea biomasei (nealimentar)			
Promovarea unei politici adecvate in domeniul resurselor umane care lucreaza in agricultura si zootehnie	Programul Operațional Competitivitate		
Infiintarea de exploataii agricole pentru culturi performante	Programul Operațional Infrastructura Mare		

Proiect de investiții pentru înființare a unei ferme legumicole			
Cresterea competitivității sectorului agricol prin îmbunătățirea accesibilității exploatațiilor agricole			
Modernizarea și adaptarea căilor de acces			
Asigurarea unei bune aprovizionare și un acces mai facil către consumatori și piețele de desfacere			
Proiect de investiții de modernizare a construcțiilor fermelor agricole, modernizare echipamentelor și utilajelor tehnice, îmbunătățirea calității activelor fixe.			
Continuarea procesului de modernizare și adaptare a fermierilor la cerințele pieței și ale sustenabilității exploatației agricole. În mod complementar vor fi asigurate acțiuni de cooperare pentru lanțuri scurte de aprovizionare			
Proiect de investiții pentru sistem de irigații a fermelor agricole			
Proiect de investiții pentru încurajarea exploatațiilor agricole de creștere a animalelor corelate cu capacitatea pășunilor și fânețelor			

<p>Proiect de investiții pentru infrastructura agricolă în scopul creșterii performanței generale a fermelor agricole</p>			
<p>Proiect de încurajare a tinerilor prin ajutor start-up pentru tinerii fermieri cu efect direct asupra dezvoltării exploatațiilor, a întreprinderilor și asupra veniturilor locuitorilor. În mod complementar vor fi asigurate acțiuni de cooperare pentru lanțuri scurte de aprovizionare</p>			
<p>Proiect de sprijin a tinerilor fermieri pentru înființarea:</p> <ul style="list-style-type: none"> - secții de prestări servicii în domeniul lucrărilor agricole; - silozuri de depozitare a cerealelor; - un punct de achiziție și desfacere a îngrășămintelor chimice, pesticide, semințelor; - sprijin pentru înființarea de activități neagricole pentru tinerii fermieri (conserve și preparate de casă din produse ecologice); 			

<p>Proiect de investiții pentru susținerea activității de cercetare, dezvoltare, inovare și mediu, de noi practici, utilaje, echipamente, metode manageriale, de marketing etc.</p>			
<p>Proiect pentru acordarea de sprijin pentru activitatea triunghiului informare- cooperare- inovare, cunoscând faptul că este un proces ce rezultă din interacțiunile de grup care presupune cooperare prin intermediul Grupurilor Operaționale</p>			
<p>Proiect de investiții în active fizice pentru extinderea sistemului de irigații și investiții în infrastructură necesară pentru adaptarea agriculturii la cerințele economiei apei în fermele agricole, în asociații, grupuri de producători, etc</p>			
<p>Practicile agricole sprijinite cu investiții prin schemele de agro-mediul-climă, care completează cerințele privind eco-condiționalitatea contribuie la economisirea apei, crescând retenția apei în sol</p>			

Proiecte privind eficientizarea consumului de apă prin cooperarea utilizatorilor de apă în agricultură și a comunităților de fermieri prin asociere și adaptarea în comun de bune practici			
Proiect de investiții pentru active fizice necesare pentru modernizarea fermelor și a unităților de procesare prin achiziționarea de echipamente performante, realizarea de construcții care să contribuie la reducerea consumului de energie, inclusiv pentru reducerea emisiilor cu efect de seră			
DOMENIUL – COMERT			
Activitati propuse	Resurse disponibile	Echipa de lucru	Etapele proiectului
Alinierea activitatilor comerciale la standardele aprobate;	Fonduri locale		Consultanta de specialitate
Infiintarea de spatii comerciale de alimentatie publica de tip SUPERMARKET	Fonduri guvernamentale–ANIMMC Fonduri private Imprumuturi POS DRU – axa 5, DMI 5.2	Compartiment juridic, contabilitate, financiar	Organizare sesiuni de informare Obtinere avize Pregatire cerere de finantare

	PNDR – masura 312		
DOMENIUL – INDUSTRIE			
Activitati propuse	Resurse disponibile	Echipa de lucru	Etapele proiectului
Fabrică de prelucrare a cărnii	Fonduri locale Fonduri guvernamentale– ANIMMC Fonduri private Imprumuturi PNDR Masura 312	Compartiment juridic, contabilitate, financiar	Consultanta de specialitate Organizare sesiuni de informare Obtinere avize
Proiect de investiții în active fizice pentru înființarea unei întreprinderi - abator pentru tăierea animalelor și procesarea cărnii			
Ferme de ovine, bovine			
Inființarea unui centru de primire-predare a produselor din carne și lapte			
Inființarea unui centru de primire-predare cereale			
Construcție secție de mecanizare a utilajelor agricole			
Dezvoltarea activităților nonagricole, a meșteșugurilor tradiționale și artizanatului (țesături, cusături, croitorii, tricotaje, sculptură în lemn, sculptură în os, pictură etc.)			
Proiect de investiții în active fizice pentru înființarea de ateliere de meșteșuguri tradiționale locale			
Construirea de fabrici cu diverse sectoare de activitate			

Promovarea spiritului antreprenorial pentru dezvoltarea unor activitati de productie pentru valorificarea resurselor locale			
Proiect de susținere a cooperării între diferiți actori din lanțul agroalimentar, precum și realizarea de proiecte pilot inovative			
Proiect de sprijin pentru acordarea unui ajutor pregătitor de inițiere LEADER în scopul realizării unui parteneriat public-privat pentru înființarea și elaborarea/implementarea strategiei GAL în perioada 2021-2027			
Atragerea de investitori privati dispusi sa investeasca in activitati industriale			
Fixarea prin PUZ a unei zone de intravilan destinate amplasamentelor industriale; asigurarea cu utilitati si cai de acces			
Proiect pentru dezvoltarea capacității de procesare, creșterea valorii adăugate pentru produsele agricole și îmbunătățirea organizării pieței de desfacere prin promovarea în cadrul piețelor locale a lanțurilor scurte de aprovizionare			

Proiecte de investiții pentru tehnologii moderne, dezvoltare de produse noi, facilități pentru creșterea eficienței și productivității întreprinderilor, dezvoltarea produselor alimentare inovatoare și a mărcilor locale, diversificarea gamei de produse			
DOMENIUL – SERVICII			
Activități propuse	Resurse disponibile	Echipa de lucru	Etapele proiectului
Cabinet servicii juridice și notariale	Fonduri locale		
Bancomat			
Inființare diverse puncte locale absolut necesare: reparații electrocasnice, croitorie, frizerie, secție tesatorie, secție tricotaje, etc.	Fonduri guvernamentale – ANIMMC		Servicii de consultanță în domeniu, inclusiv pentru accesarea de fonduri europene
Punct de informare a populației cu privire la legislația europeană	Fonduri private		
	Imprumuturi	Compartiment juridic, contabilitate, financiar	Organizarea de întâlniri de informare
Proiect de sprijin pentru promovarea lanțurilor scurte de aprovizionare și a piețelor locale prin intermediul Grupurilor Operaționale	POS DRU – axa 5, DMI 5.2		Obținere avize
	PNDR – măsura 312		Pregătire cerere de finanțare
	Programul Operațional Competitivitate		
DOMENIUL – TURISM			

Activitati propuse	Resurse disponibile	Echipa de lucru	Etapele proiectului
<p>Atragerea de fonduri de investiții la nivelul comunei pentru înființarea de noi unități turistice</p> <p>Atragerea de investitori străini în vederea dezvoltării unităților turistice existente</p> <p>Crearea de parteneriate public-private cu scopul de creare de circuite turistice atât pentru adulți cât și pentru copii</p> <p>Construirea unui complex turistic cu utilizarea potențialului zonal (relief, fond forestier, fond cinegetic și ape) cu un pregnant caracter rural și tradițional, prin utilizarea în special a pietrei și a lemnului</p> <p>Proiect de investiții pentru sprijinirea unui numar de gospodării în vederea dezvoltării agroturismului, și obținerea de venituri suplimentare</p>	<p>Fonduri locale</p> <p>Fonduri guvernamentale</p> <p>Fonduri private</p> <p>Imprumuturi</p> <p>PNDR – masura 313</p>	<p>Compartiment juridic, contabilitate, financiar</p>	<p>Servicii de consultanta în domeniu, inclusiv pentru accesarea de fonduri europene</p> <p>Organizarea de întâlniri de informare</p> <p>Sprijinirea întreprinzătorilor privati în deschiderea de afaceri în domeniu– pensiuni turistice, etc.</p>
<p>Proiect de investiții în active fizice pentru construirea de pensiuni agroturistice</p>			

Potentarea turistica a zonei prin crearea unor zone de agrement si organizarea de activitati de agrement, crearea de unitati de primire turistica			
Revitalizarea traditiilor si artei populare			
Infiintarea unui muzeu satesc			
Implicarea in amenajarea unei zone de agrement prin construirea unui parteneriat public-privat			
Identificarea potentialilor investitori in turism/agroturism si atragerea lor in comuna;			
Informare permanenta, asistenta si accesarea fondurilor interne si externe disponibile			
Organizarea lucrătorilor independenți sau organizați în asociații sau cooperative meșteșugărești			
Infiintarea de structuri de primire turistice locale			
Infiintarea unor forme de organizare pentru prezentare și comercializarea de suveniruri, artă populară specifică zonei			
DOMENIUL –SPATII VERZI			
Activitati propuse	Resurse disponibile	Echipe de lucru	Etapele proiectului
Amenajare parcuri	Fonduri locale	Compartiment Urbanism si amenajarea teritoriului	Sondarea populatiei cu privire la locatiile spatiilor de
Reabilitarea spatiilor de joaca pentru copii, in			

special la gradinita	Fonduri guvernamentale Fonduri private Imprumuturi POS Mediu PNDR – masura 322	Compartiment Consultanta agricola – cadastru Gospodarie comunală	joaca si de agreement
Amenajarea de trotuare/ alei pietonale in fata locuintelor de-a lungul drumurilor de acces;			Campanii de educare a populatiei
Realizarea de parcari prin delimitarea clara a locatia prin PUZ			Analize si studii privind solutiile tehnice de realizare a investitiei
Program de constientizare si educare a populatiei la toate nivelurile			Elaborare Studiu de Fezabilitate și analize de cost
Amenajare spatiu de joaca in satele componente ale Comunei			Obtinere avize
Proiect de investiții pentru crearea de spații verzi care să cuprindă și vegetația forestieră ornamentală pe terenuri proprietate publică			Pregatire cerere de finantare
DOMENIUL –MEDIU			
Activitati propuse	Resurse disponibile	Echipa de lucru	Etapele proiectului
Extindere rețea apă potabilă Realizare rețea canalizare Realizare stație de epurare Construirea unei stații de colectare și sortare a deșeurilor	Fonduri locale Fonduri guvernamentale Imprumuturi POS Mediu PNDR – masura 3221	Compartiment Urbanism si amenajarea teritoriului Compartiment Consultanta agricolă - cadastru	Analize si studii privind solutiile tehnice de realizare a investitiei Realizare SF și analize de cost Obtinere avize

<p>Dotarea comunei cu autospeciale pentru colectarea deșeurilor și cu pubele pentru colectarea selecționată a deșeurilor</p> <p>Colectarea centralizată a rumegușului și deșeurilor industriale</p> <p>Identificarea surselor de poluare și a stadiului de afectare a mediului înconjurător</p>	<p>Programul Operațional de Mediu</p>		<p>Pregătire cerere de finanțare și documentații conexe</p> <p>Activități de informare și de educare a populației</p>
<p>Monitorizarea calității, luarea unor măsuri de protecție care vizează starea de confort și sănătatea populației</p>			
<p>Implementarea unor ore de educație ecologică în grădinițe și școli pentru formarea comportamentului și a deprinderilor față de mediu</p>			
<p>Monitorizarea gradului de poluare a aerului, solului și apei (proiect privind identificarea durității apei care prezintă nitriti și nitrați în cantități considerabile)</p>			
<p>Soluții de stopare a poluării și proiecte de restaurare ecologică</p>			
<p>Program de ecologizare a activităților gospodărești pentru eliminarea surselor de poluare a aerului, apei și solului</p>			
<p>Program de conștientizare a populației comunei asupra riscurilor de expunere la</p>			

poluare și a măsurilor de evitare a poluării mediului inconjurător			
Organizarea societății civile pentru promovarea conceptelor ecologice			
Proiect de sprijinire cu investiții pentru uzul individuale și al comunității în facilități și echipamente adecvate pentru depozitarea și aplicarea gunoierului de grajd și în echipamente folosite în agricultură, precum și în tehnologii care contribuie cu susținere unei economii cu un nivel scăzut de carbon			
Sprijinirea prin investiții pentru încurajarea creșterii producției și a utilizării energiei din surse regenerabile			
Proiect de investiții de înființarea de culturi cu specii forestiere cu ciclu scurt de producție, cât și cu achiziționarea de tehnologii de producere și transport de energie obținute în scopul dezvoltării bioeconomiei și cooperării celor implicați			
DOMENIUL –MANAGEMENTUL ADMINISTRATIEI /RESURSE UMANE			
Activități propuse	Resurse disponibile	Echipa de lucru	Etapele proiectului
Înființarea unui birou de asistență pentru mediul de afaceri prin intermediul caruia să se realizeze o mai bună informare a acestora	Fonduri locale Fonduri guvernamentale	Compartiment juridic, secretariat, administrative	Analiza nevoilor de formare ale angajaților

<p>Publicarea tuturor informațiilor referitoare la dezvoltarea afacerilor în publicația locală</p> <p>Actualizarea site-ului Primăriei comunei Vacarenii pentru informare și consultanță on-line</p> <p>Organizarea de târguri și expoziții la nivel de comună pentru prezentarea de tehnologie performantă în domeniile productive predominante</p> <p>Achiziționarea de către micii producători de tehnologie avansată în vederea optimizării și creșterii productivității</p> <p>Organizarea de târguri și expoziții la nivel de comună pentru prezentarea de tehnologie performantă în domeniile productive predominante</p> <p>Achiziționarea de către micii producători de tehnologie avansată în vederea optimizării și creșterii productivității</p> <p>Informatizarea stării civile</p>	<p>Imprumuturi</p> <p>PNDR – masura 322</p> <p>PO Dezvoltarea capacității administrative – axa 1</p> <p>Programul Operațional Competitivitate</p>	<p>Compartiment juridic, resurse umane</p>	<p>Pregătire cerere de finanțare și documentație conexasă</p> <p>Elaborare Studiu de Fezabilitate</p> <p>Obținere avize</p> <p>Pregătire cerere de finanțare</p>
<p>Înființarea serviciului de evidență a</p>			

<p>persoanelor cu asigurarea spațiului, bazei materiale, a dotărilor tehnice și a personalului calificat și a fondurilor necesare</p> <p>Înființarea unei publicații locale</p> <p>Dezvoltarea serviciului pentru intervenții în situații de urgență și calamități</p> <p>Asigurarea sistemului integrat de alarmare și prevenire a dezastrelor</p> <p>Utilizarea serviciilor de voluntariat</p> <p>Achiziționarea de utilaje pentru întreținerea și dezapezirea drumurilor comunale și sătești</p> <p>Achiziționarea și implementarea unui sistem de supraveghere stradal în vederea creșterii siguranței cetățenilor și prevenirii criminalității</p> <p>Necesitatea reînnoirii bazei materiale existente</p> <p>Dotarea cu aparatură informatică performantă, precum și baza materială necesară pentru buna desfășurare a activității de deservire a populației</p>			
--	--	--	--

<p>Construire garaj parc auto</p> <p>Înființarea unei societăți de gospodărire comunală în parteneriat public-privat</p> <p>Înființarea unui sistem centralizat de colectare a laptelui, în colaborare cu Asociația crescătorilor de animale din comună</p> <p>Construirea unei Fabrici de prelucrare a laptelui în parteneriat public-privat și în asociere cu Asociația crescătorilor de animale din comună</p>			
Achiziționarea de calculatoare noi pentru toate serviciile			
Organizarea unui muzeu satesc sau a unei case taranesti			
Sistem electronic integral pentru digitalizarea administrativa			
Achiziționarea unei autospeciale noi de stins incendii cu apa si spuma pentru serviciul SVSU			
Modernizarea integral a sediului SVSU			
Îmbunătățirea condițiilor de trai pentru populația rurală și la stoparea fenomenului de depopulare din mediul rural prin reducerea decalajelor rural-urban			
Organizarea sistemului de paza comunal			

Infintarea sistemului de paza a tarinelor			
Achizitia unei autospeciale pentru serviciul de pompieri, asigurarea de rezervoare de apă și organizarea de remize PSI.			
Necesar personal pentru urmatoarele posturi/domenii: Director de Camin Cultural + personal auxiliar, Auditor financiar intern, Expert fonduri UE, Intretinere spatiu verde, Contabilitate			
Programe de dotare si intarire institutionala a administratiei publice			
Dotare la standarde corespunzatoare pentru imbunatatirea calitatii serviciilor oferite populatiei, inclusiv cu echipamente IT de ultima generatie care sa permita mentinerea inregistrarilor (de taxe si impozite, de terenuri, etc.) in conditii optime			
Proiecte de sprijin în investiții realizate în cooperare/ parteneriat în domeniul cercetării, dezvoltării și PEI ¹ , inovării, al ecologizării, al infrastructurii de drumuri, energie, dezvoltare durabilă a forței de muncă și al economiei rurale, crearea de noi locuri de muncă. Inovare prin intermediul Grupurilor Operaționale			

corespunzatoare si care sa contribuie la scurtarea timpului de rezolvare a problemelor care apar;			
Programe de perfectionare IT a personalului propriu pentru mentinerea inregistrarilor (stare civila, cadastru, taxe si impozite, etc.)			
Crearea de parteneriate cu furnizori autorizati de FPC, pentru organizarea cursuri de formare profesionala in urmatoarele ocupatii: <ul style="list-style-type: none"> ✓ IT ✓ Agricultori/fermieri ✓ Apicultori ✓ Lucrator in agroturism ✓ Administrator pensiune turistica ✓ Ghid turistic 			
Incheierea de parteneriate public private pentru exploatarea / valorificarea unor resurse locale din patrimoniul public			
Organizarea si desfasurarea de schimburi de experienta intre Romania si alte state			
Programe de perfectionare pentru accesarea fondurilor europene si pentru pregatirea cetatenilor comunei, potentiali solicitanti de fonduri pentru dezvoltare comunitara			

Dezvoltarea sistemelor de comunicare cu comunitatea pentru a permite implicarea acestora in luarea deciziilor la nivel comunitar;			
---	--	--	--

BIBLIOGRAFIE

“România în cifre - breviar statistic”, Institutul National de Statistica, 2020

“Situatia salariatilor din Romania”, Studiu anual Syndex, Editia a VII-a, 2018 – 2019, document in format PDF

Planul Regional de actiune pentru invatamant, 2016 – 2025, actualizat 2017, Infraed, document in format PDF

„Servicii sociale inovative pentru comunitățile rurale izolate din Regiunea Sud-Est” (RO2013_C4_13)/ “Nevoile de servicii sociale și securitate comunitară Studiul- diagnostic în mediul rural din Regiunea Sud-Est”, 2015, document in format PDF

Strategia Națională privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei 2015-2020, document in format PDF

Introducere în Politica de coeziune a UE 2014-2020, iunie 2014, document in format PDF

Raport strategic privind monitorizarea Planului de Dezvoltare Regionala Sud-Est 2014-2020, actualizat 2017, Agentia de Dezvoltare Regionala Sud-Est

Anuarul statistic al judetului Tulcea 2019, Institutul Național de Statistică, Direcția Regională de Statistică Tulcea, web: www.tulcea.insse.ro

“Raport de mediu pentru plan urbanistic general - COMUNA Vacareni, JUDEȚUL Tulcea”, 2017, document in format PDF

“Activitatile privind utilitatea publica de interes local, in anul 2017”, Institutul National de Statistica, 2018

“Studiu de impact asupra furnizorilor și serviciilor sociale care au îndeplinit criteriile de eligibilitate la data de 31 decembrie 2016”, Bucuresti, 2017

Plan general regional de servicii sanitare 2021-2027, REGIUNEA SUD EST, www.ms.ro

Plan Local de Actiune pentru Dezvoltarea Invatamantului Profesional si Tehnic al Judetului Tulcea, 2018, POSDRU

Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2015-2020, Ministerul Muncii, Familie, Protecției Sociale și Persoanelor Varstnice

Site-uri web

Articol: “Eurostat: Rata șomajului în UE a scăzut la 6,3% în iunie, cel mai redus nivel din ultimii 19 ani”

<https://www.ceccarbusinessmagazine.ro/eurostat-rata-somajului-in-ue-a-scazut-la-63-in-iunie-cel-mai-redus-nivel-din-ultimii-19-ani-a5185/>

Pagina oficiala a Comunei Vacareni

<https://www.comunavacareni.ro/>

Pagina oficiala a Consiliului Judetean Tulcea

<https://www.cjtulcea.ro/sites/cjtulcea/pages/paginahome.aspx>

Romania in cifre la zi

<https://www.worldometers.info/world-population/romania-population/>

Repere despre judetul Tulcea <https://tulcea.insse.ro/despre-noi/despre-judetul-tulcea/>

Energia din surse regenerabile <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/70/energia-din-surse-regenerabile>

Coeziunea economică, socială și teritorială

<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/93/coeziunea-economica-sociala-si-teritoriala>

Politica de coeziune a Uniunii Europene <https://www.mae.ro/node/1623>

Ocupare, Mobilitate, Șomaj și Protecția Socială a Șomerilor

http://www.mmuncii.ro/j33/images/buletin_statistic/2018/ocupare_I_2018.pdf

Infografic - Rata șomajului 2014-2019

<https://www.consilium.europa.eu/ro/infographics/unemployment-rate-2014-2019/>

Statistici privind ocuparea forței de muncă

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Employment_statistics/ro

Articolul “Ocuparea forței de muncă”

<https://www.eesc.europa.eu/ro/policies/policy-areas/employment>

Articolul “Evoluția PIB-ului României la nivel județean și regional în 2019. Cele mai performante județe”, Dorin Timonea, 12 ianuarie 2020

https://adevarul.ro/locale/alba-iulia/evolutia-pib-ul-romaniei-nivel-judetean-regional-2019-cele-mai-performante-judete-1_5e1b081a5163ec4271034285/index.html

Statistici județene - INS - Direcția Regională de Statistică TULCEA

<https://tulcea.insse.ro/produse-si-servicii/statistici-judetene/>

Statistici regionale - INS - Direcția Regională de Statistică TULCEA

<https://tulcea.insse.ro/produse-si-servicii/statistici-regionale/>

Fisa informative - Dezvoltarea regională și politica de coeziune după 2020: Întrebări și răspunsuri, 29 mai 2018

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/MEMO_18_3866

Planul de Dezvoltare Regionala 2021 – 2027

https://www.adrsudest.ro/index.php?page=REGIONAL_RDP_2021

Strategia Judeteana de Dezvoltare a serviciilor sociale 2018 – 2022

<https://dgaspctulcea.ro/wp-content/uploads/2019/02/strategie20182022.pdf>